DR. JOSEF ETTEL

KNIHA SRBSKO-CHORVATSKO-ČESKÉ KONVERSACE

Učebnice zvlášť vhodná pro samouky, obsahující krátkou mluvnici, běžnou konversaci, vzory dopisů obchodních a soukromých

KNJIGA SRPSKO-HRVATSKO-ČESKE KONVERZACIJE

КЊИГА СРПСКО-ХРВАТСКО-ЧЕСКЕ КОНВЕРЗАЦИЈЕ

NAKLADATEL JOS. R. VILÍMEK V PRAZE

КЊИГА СРПСКО-ХРВАТСКО-ЧЕШКЕ КОНВЕРЗАЦИЈЕ

СА

КРАТКИМ ПРЕГЛЕДОМ СРПСКЕ ГРАМАТИКЕ
И УЗОРЦИМА ТРГОВАЧКЕ
КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ

САСТАВИО

Др. ЈОСИП ЕТТЕЛ,

адвокат, судбени тумач језика хрватскога, српскога и мађарскога
и бивши учитељ језика српско-хрватскога на чешко-словенској
трговачкој академији у Прагу.

ПРАГ
НАКЛАДНИК ЈОС. Р. ВИЛИМЕК.

KNIHA SRBSKO-CHORVATSKO-ČESKÉ KONVERSACE

SE

STRUČNÝM PŘEHLEDEM SRBSKÉ MLUVNICE
A VZORY
OBCHODNÍ KORESPONDENCE

SESTAVIL

DR. JOSEF ETTEL,

ADVOKÁT, SOUDNÍ TLUMOČNÍK JAZYKA CHORVATSKÉHO, SRBSKÉHO A MAĎARSKÉHO A BÝV. UČITEL SRBO-CHORVATŠTINY PŘI ČESKO-SLOVANSKÉ OBCHODNÍ AKADEMII V PRAZE.

Vítúček Josef
Boleradice
č 46.

V PRAZE
NAKLADATEL JOS. R. VILÍMEK.

PŘEDMLUVA.

O Češích je velmi dobře známo, že značnou píli věnují studiu cizích jazyků. Snaha jistě chvályhodná — jen kdyby se při tom horlivém úsilí dbalo především toho, aby na prvém místě po jazyku mateřském byly jazyky našich bratrských národů slovanských. Ale pohříchu není tomu tak. Kdežto němčina a francouzština je našimi lidmi přímo hýčkána — známe příliš dobře velký význam znalosti jich, abychom je podceňovali — slovanským jazykům se učí u nás jen málo jednotlivců; na školách setkáváme se s jazyky slovanskými jen zřídka — téměř jen na soukromých školách odborných.

Tak vyvinul se u nás dnešní stav jistě nepřirozeně. Zatím co se snažíme, abychom prohloubeným, důkladným a praktickým studiem jazyků cizích vnikli do života národů cizích, abychom seznali jejich duchovou vyspělost, literaturu a pokrok, zatím co se staráme vším úsilím o to, abychom měli vyškolené korespondenty a odborníky, kteří dokonale mluví a píší jazyky cizími — strpíme ve své bratrské lásce národní, že se ani trochu nestaráme o své vlastní bratry, o jejich kulturní úroveň, o jejich pokroky, jejich obchod a průmysl.

Velké převraty slovanského světa, které utužily vzájemnou lásku slovanských národů a které se skončí, jak doufáme a toužíme, vítězstvím slovanské chrabrosti a síly, nás vyburcovaly z naší netečnosti. Všeobecně se hlásá, že se blíží doba, kdy budou naši slovanští bratří potřebovati našich sil, kdy budou jižní národové slovanští potřebovati pomoci a posily ve všech oborech praktického života. Až umlkne hluk zbraní,

otevře se v žírných jihoslovanských krajích pole mnoha a mnoha existencí přičinlivým a podnikavým jednotlivcům.

Tehdy snad teprve pocítíme, jak veliký praktický význam má pro nás znalost jihoslovanských jazyků — ač mravní důvody citu bratrství měly býti pro nás dostatečnou pohnutkou, abychom se snažili naučiti se každý aspoň jednomu jazyku slovanskému mimo důkladnou znalost své mateřštiny.

Blíží se doba, kdy bude u nás trpce pociťována neznalost srbochorvatštiny. Arci nemalou překážkou náležitého rozšíření znalosti srbsko-chorvatského jazyka u nás bylo i to, že jsme neměli dosti vhodných a praktických učebnic, kterých by mohl s dobrým a brzkým zdarem použíti i samouk, který neměl náležité důkladné znalosti mluvnické theorie.

Chtějíce pomoci od tohoto nedostatku, vydáváme tuto praktickou srbsko-chorvatsko-českou konversaci, které se zdarem může užíti i samouk, potřebující náležitých znalostí praktického jazyka, i škola, jejíž žáci v ní najdou mnoho látky k hovorům o běžných věcech denního života.

Sledujíce tedy účel ryze praktický a usilujíce o zlidovění praktické znalosti jazyka srbsko-chorvatského, upravili jsme knihu tak, aby přinesla co nejvíce potřebných poznatků a podala je způsobem nejsrozumitelnějším a nejpřístupnějším.

Proto je kniha rozdělena v oddíly, jichž žádala přehlednost a úplnost.

Vlastní konversační oddíl knihy předchází stručný a přehledný výklad mluvnice srbsko-chorvatského jazyka, v němž se doví čtenář o cyrillském písmu, nářečích, pravopisu, přízvuku a tvarosloví srbsko-chorvatském, což vše jest uspořádáno a vyloženo přístupně. Nelze zde u knihy naprosto praktické arci mluviti ani o úplnosti ani o vědecké důkladnosti; šlo o to, aby bylo pověděno jen to, čeho potřebují ti, kdo se chtějí naučiti srbsko-chorvatsky mluviti a dopisovati.

Kdo aspoň poněkud vnikne do mluvnice a slovního pokladu srbsko-chorvatského, pozná snadno, jaká příbuznost je mezi naší mateřštinou a srbochorvatštinou, byť i měla některá její slova u nás význam jiný. Nářečí nebudou činiti nikomu

potíží, jakmile si jen osvojí obecné základy mluvnické. Správnému přízvuku přivykne sluch, jakmile bude moci i jen dobu sebe kratší hovor srbsko-chorvatský poslouchati.

V hovorech, které jsou uspořádány podle věcných skupin a v nichž najde čtenář hojně látky o denních potřebách životních, je dbáno toho, aby jim porozuměl i ten, kdo chce začíti své učení se srbochorvatštině přímo jimi, nemaje chuti osvojiti si dříve jednak cyrillské písmo, jednak základy mluvnice. Hovory jsou upraveny ve 3 sloupce, z nichž jeden uvádí text srbský, psaný cyrillikou, druhý jeho přepis písmem latinským a třetí český překlad.

Nejúčelnější postup arci jest, probírati učivo tím postupem, jak je v knize upraveno.

Poté následuje několik typických ukázek srbochorvatského písemnictví a v dalším oddílu, prakticky velmi důležitém, jest uvedeno srbochorvatské a české znění obchodních dopisů, které se stanou nepostradatelnými těm obchodníkům a živnostníkům, kteří hodlají navázati styky s národy jihoslovanskými. Nabídky a dotazy po práci najdou zde i ti, kdo by se chtěli na jihu uplatniti v různých podnikáních.

Pro ty, kteří by se chtěli vydati do krajů, kde se užívá jazyka srbsko-chorvatského, jest připojena snůška pokynů, rad a informací, jež budou nezbytny všem, jimž jde o to, aby seznali tamní život.

I.

Stručný přehled mluvnice.

Кратак преглед граматике.

Kratak pregled gramatike.

Přehled mluvnice.

I. Srbské písmo.

Cyrillské		latinské	Cyrillské		latinské
tisk	psací		tisk	psací	
А а	*Аа*	A a	Н н	*Нн*	N n
Б б	*Бб*	B b	Њ њ	*Њњ*	Nj nj
В в	*Вв*	V v	О о	*Оо*	O o
Г г	*Гг*	G g	П п	*Пп*	P p
Д д	*Дд*	D d	Р р	*Рр*	R r
Е е	*Ее*	E e	С с	*Сс*	S s
Ђ ђ	*Ђђ*	Đ đ (dj gj)	Т т	*Тт*	T t
Ж ж	*Жж*	Ž ž	Ћ ћ	*Ћћ*	Ć ć
З з	*Зз*	Z z	У у	*Уу*	U u
И и	*Ии*	I i	Ф ф	*Фф*	F f
Ј ј	*Јј*	J j	Х х	*Хх*	H h
К к	*Кк*	K k	Ц ц	*Цц*	C ç
Л л	*Лл*	L l	Ч ч	*Чч*	Č č
Љ љ	*Љљ*	Lj lj	Џ џ	*Џџ*	Dž dž
М м	*Мм*	M m	Ш ш	*Шш*	Š š

Srbové a Chorváti mluví jedním jazykem, jazykem srbským čili chorvatským; první užívají však pravidelně písma cyrilského, druzí latinského.

Píše se tak, jak se vyslovuje.

Písmeno *ћ* = *ć* značí zvuk podobný jako *č*, však jemnější, asi jako *ť*, v obyčejné mluvě však přílišný rozdíl se nedělává, a vyslovuje se *ć* a *č* skoro stejně.

Písmeno *ђ* = *đ* (novější označení, mnoho se užívá ještě staršího označení *dj* a *gj*) vyslovuje se asi jako jemné *dž*.

Písmeno *x* = *h* zní jako jemné *ch*; v mnohých krajích se *h* někdy vůbec nevyslovuje, někdy se přeměňuje ve *v* neb *j*; na př. *oću* (chci) = *hoću*, *muva* (moucha) = *muha* a pod.

II. Nářečí.

Rozeznáváme hlavně dvě nářečí, jichž se dnes užívá jako jazyka písemného, podle toho, jak se dnes vyslovuje stará samohláska zvaná »*jat* = ѣ«, která se vyslovovala jako dlouhé *e* blížící se poněkud zvuku *i*.

Nářečí jižní neb ijekavské, jehož užíváno zvláště v Chorvátsku, Slavonii, Dalmacii, Bosně, Hercegovině, Černé Hoře a j., které vyslovuje *ije* (dlouhé) neb *je* (kratší), na př.: dijete = dítě; sijeno = seno; rijeka = řeka; pjevati = zpívati; svjedok = svědek.

Tohoto nářečí bylo použito v tomto přehledu mluvnice.

Nářečí východní neb ekavské, jehož užíváno v království srbském, v jižních Uhrách a j., vyslovuje *e* (místo *ije* dlouhé, místo *je* krátké), jako: дете, сено, река, певати, сведок.

Nářečí západní neb ikavské menšího jest významu (dite, sino, rika, pivati, svidok).

Jiné rozlišování jest podle toho, jak zní zájmeno co:

»Štokavac« (Srb a Chorvát) táže se »što?« — »Čakavac« (Srb i Chorvát) — »ča?« a »Kajkavac« (Chorvát) — »kaj?« Písemný jazyk jest štokavština.

*

-di, -ni a -ti čte se v srbštině a chorvatštině vždy jen tvrdě = -dy, -ny a -ty.

III. Přízvuk.

Přízvuk rozeznáváme:

1. ostrý krátký, klesající: brȁt, mȉš (bratr, myš);

2. mírný stoupající (méně krátký): stàza, vòda (stezka, voda);

3. dlouhý klesající, silný: krȃlj, mȇso (král, maso);

4. dlouhý stoupající, vysoký: národ, pétak (= národ, pátek).

Přízvuku ani délky neoznačujeme; naznačujeme jen délku přípony 2. p. čís. mn. k zamezení omylu:

2. p. jed. čís. konja, junaka (koně, junáka); 2. p. mn. čís. konjā, junakā (koní, junáků).

O přízvuku lze uvésti tato pravidla:

1. jednoslabičná slova mohou míti jen krátký neb dlouhý přízvuk klesající;

2. dvouslabičná mohou míti na první slabice přízvuk kterýkoliv, na druhé nemohou míti přízvuk žádný;

3. slova tří- nebo více-slabičná mohou míti na první slabice kterýkoliv přízvuk, na poslední žádný, na ostatních slabikách může býti jen přízvuk méně krátký nebo dlouhý stoupající.

IV. Podstatná jména.

Skloňování podstatných jmen mužského rodu.

	Jednotné číslo:		Množné číslo:	
1.	jelen	orač	jeleni	orači
2.	jelena	orača	jelena	orača
3.	jelenu	oraču	jelenima	oračima
4.	jelena	orača	jelene	orače
5.	jelene!	oraču!	jeleni!	orači!
6.	jelenu	oraču	jelenima	oračima
7.	jelenom	oračem	jelenima	oračima

Podstatná jména muž. rodu končí se na souhlásku nebo na samohlásku *o*, která povstala z *l;* ve 2. p. jedn. čísla jest přípona *a;* orao (orel), orla, pepeo (popel), pepela, anđeo (anděl), anđela.

Podstatná jména, končící se v 1. p. jed. na podnebnou souhlásku (*č*, *ć*, *dž*, *đ*, *j*, *lj*, *nj*, *š*, *ž*), skloňují se jako orač; rozdíl pouze v 5. a 7. p. jedn. č.: oraču, oračem.

Souhláska *c* mění se v 5. p. jedn. č. před příponou *e* v *č:* stric, striče! a po *c* jest v 7. p. přípona *em:* stricem.

Souhlásky *k* — *g* — *h* před *e* v 5. p. jedn. č. mění se v *č* — *ž* — *š:* junak — junače! drug — druže! — duh — duše! — a rovněž tak před *i* v mn. č. vzniká *c* — *z* — *s:* junacima, druzima, dusima.

Podstatná jména, znamenající bytost živou, mají 4. p. jedn. č. jako 2. p.; znamenají-li něco neživého, jest 4. p. jako 1. p.: na př. vidim jelena, orača, učitelja, kamen, mjesec, nož (nůž).

Některá podstatná jména mají v 1. p. jedn. č. pohybné *a* (jako v češtině *e*), které se vynechává ve všech pádech vyjma 2. p. mn. č.: konac (nit), konca, koncu, atd., mn. čís. konci, 2. p. konācā; momak (hoch), momka; momci, momākā, momcima; lovac (lovec), lovca, lovcu, lovaca; podobně: starac, tkalac, trgovac (stařec, tkadlec, obchodník [trhovec]). Posao (práce), posla, poslu, posala; — kotao (kotel) kotla, kotlu, kotala.

Četná podst. jména přibírají v množném čísle před příponu ke kmenu *-ov-* (za podnebnými souhláskami *-ev-*): grad-ov-i, nož-ev-i, drugovi, golubovi, poslovi, miševi (také: druzi, golubi, posli, miši).

Podst. jména rodu mužského na *-in*, označující lidi nějaké, mají mn. č. bez *-in*, na př. Bugarin, kršćanin (křesťan), Srbin, Pražanin, mn. č. Bugar(in)i, kršćani, Srbi, Pražani. Turčin (od Turkin) má Turci, 2. pád Turaka, 3. Turcima, 4. Turke.

Na místě koncovky *-ima* užívají někdy ještě ve (3.), 6. a 7. pádě starých tvarů (podobné jako v češtině) *-om* (*-em*), *-ih*, *-i*, na př. 3. jelenom (jelenům), 6. jelenih (jelenech), 7. jeleni (jeleny).

Čovjek má množné číslo ljudi (lidé). Brat (bratr), gospodin (pán), vlastelin (šlechtic) zní v mn. č. braća, gospoda, vlastela (hrom. podst. jm.), — a skloňují se v mn. č. jako žena: moja braća (moji bratři), moje braće (mých bratrů) atd.

Skloňování podstatných jmen rodu ženského.

	Jednotné číslo:		Množné číslo:	
1.	žena	kost	žene	kosti
2.	žene	kosti	ženā	kosti
3.	ženi	kosti	ženama	kostima
4.	ženu	kost	žene	kosti
5.	ženo!	kosti!	žene!	kosti!
6.	ženi	kosti	ženama	kostima
7.	ženom	kosti	ženama	kostima
	(neb kost-ju = košću)			

Hrdelné souhlásky *k* — *g* — *h* mění se před i ve 3. a 6. p. jedn. č. obyčejně v *c* — *z* — *s*, na př. jabuka — jabuci; tuga (smutek) — tuzi; muha (moucha) — musi.

Ženská vlastní jména na *-ica* mají v 5. p. *e*, jako: Ružica — Ružice! Milica — Milice!

Pohybné *a* mají ve 2. p. mn. č., ale ne všechna podst. jmena, na př. djevojka (dívka) — djevojaka (dívek), trešnja (třešně) — trešanja; crkva (církev, kostel) — crkava i crkvi.

Některá podst. jména, která se skloňují jako kost, mají na konci mezi dvěma souhláskami pohybné *a*, na př. plijesan (plíseň) — plijesni; bojazan (strach) — bojazni; také slova misao (mysl, myšlenka) a pogibao, kde *o* povstalo z *l*, 2. p.: misli, pogibli (nebezpečí).

V příponě *-ju* u slov, skloňujících se jako kost, zůstává *j* buď nezměněno, jako: stvarju (věcí), riječju (slovem), lažju (lží) — aneb se mění podle svých pravidel.

Nejdůležitější jsou tato pravidla (všeobecně platná): *bj*, *pj*, *vj*, *mj* přechází v *blj*, *plj*, *vlj*, *mlj*, na př. zob — zoblju; kap (kapka, též mrtvice) — kaplju, ljubav — ljubavlju (láskou);

ćj přechází v č;

sejdou-li se: *ćj*, *đj*, *ljj*, *njj*, *jj* — zůstane pouze *ć*, *đ*, *lj*, *nj*, *j*, na př. noć — noću, obitelj (rodina) — obitelju;

čj, *šj*, *žj* zůstane nezměněno;

dj, *tj* přechází v *đ* a *ć* (ђ, ћ), na př. smrt — smrću (smrtí);

l-j, *n-j* přechází v *lj*, *nj* (љ, њ);

gj, *hj*, *kj* měnívá se v *ž*, *š*, *č*;

rj zůstává někdy beze změny, někdy mění se v *r*;

sj, *zj* zůstanou někdy beze změny, někdy mění se v *š*, *ž*.

Skloňování podst. jmen středního rodu.

Jednotné číslo:

1. selo (vesnice, jako č. sídlo)	polje	pleme	tane (náboj, jako č. tele)
2. sela	polja	plemena	taneta
3. selu	polju	plemenu	tanetu
4. selo	polje	pleme	tane
5. selo!	polje!	pleme!	tane!
6. selu	polju	plemenu	tanetu
7. selom	poljem	plemenom	tanetom

Množné číslo:

1., 4. 5. sela	polja	plemena	taneta
2. selā	poljā	plemenā	tanetā
3., 6., 7. selima	poljima	plemenima	tanetima.

Podstatná jména, jichž poslední souhláska kmenu není podnebná a jež se končí tudíž na *o*, skloňují se jako selo, na př. brdo (kopec), zlato, koljeno, željezo; je-li poslední souhláska podnebná, tak že po ní následuje *e*, skloňují se jako polje, na př. oruđe (nástroj), piće (pití = nápoj), zdravlje (zdraví) — pak: lice (obličej), srce, noćište, ognjište, též more.

Někdy jest ve 2. p. mn. č. mezi dvěma souhláskami pohybné *a*: veslo—vesala (vesel), rebro—rebara (žeber), koplje (kopí), kopalja, brvno (břevno), brvana.

Dijete—djeteta, mn. č. djeca (hrom. podst. jm. děti), skloňuje se jako žena: 2. djece (dětí), 3. djeci (dětem) 4. djecu (děti), 5. djeco!

V. Přídavná jména.

Přídavná jména jsou určitá nebo neurčitá.

Určitá označují předměty jako podrobněji známé, neurčitá pak předmětů zevrubněji neurčují.

První pád jedn. č. neurčitých přídavných jmen mužského rodu končí se na souhlásku nebo na *-o*, které povstalo z *l*, 1. p. určitých pak končí se na *i*; na př. velik, nov, bogat, mio — veliki, novi, bogati, mili.

Neurčité příd. jméno:

Rod mužský:

	bratrův kůň	*nový kabát*
1.	bratov konj	nov kaput
2.	bratova konja	nova kaputa
3.	bratovu konju	novu kaputu
4.	bratova konja	nov kaput
5.	bratov konju!	nov kapute!
6.	bratovu konju	novu kaputu
7.	bratovim konjem	novim kaputom

Střední rod:

Jednotné číslo:

1. veliko polje
2. velika polja
3. veliku polju
4. veliko polje
5. veliko polje!
6. veliku polju
7. velikim poljem

Množné číslo neurčité jako určité.

V celém jednotném čísle rodu ženského, v 7. pádě rodu mužského a středního čísla jednotného a v množném čísle všech rodů mají určitá i neurčitá jména přídavná koncovky stejné.

Určité příd. jméno:

Rod mužský:

	Jednotné číslo:		Množné číslo:
1.	novi	današnji (dnešní)	novi
2.	novoga	današjnega	novih
3.	novomu	današnjemu	novim, novima
4.	novi / novoga	današnji / današnjega	nove
5.	novi	današnji	novi
6.	novom	današnjem	novim, novima
7.	novim	današnjim	novim, novima

Ženský rod:

	Jednotné číslo:	Množné číslo:
1.	bratova kuća (bratrův dům)	bratove kuće
2.	bratove kuće	bratovih kućā
3.	bratovoj kući	bratovim kućama
4.	bratovu kuću	bratove kuće
5.	bratova kućo!	bratove kuće!
6.	bratovoj kući	bratovim kućama
7.	bratovom kućom	bratovim kućama

Rod střední:

1.	veliko polje	velika polja
2.	velikoga polja	velikih poljā
3.	velikomu polju	velikim poljima
4.	veliko polje	velika polja
5.	veliko polje!	velika polja!
6.	velikom polju	velikim poljima
7.	velikim poljem	velikim poljima

Přivlastňovací příd. jména na *-ov*, *-ev* a *-in* jsou jen neurčitá, na př. bratov, kraljev, sestrin. Mnohá příd. jména jsou jen určitá, na př. današnji, zadnji, višnji, domaći, desni (pravý), lijevi (levý), zejména všechna na *-ski*, jako ženski, muški, carski, gospodski (panský), junački atd.

Přípony *-o*, *-oga*, *-omu*, *-om* stojí po souhláskách, které nejsou podnebné; po podnebných stojí: *-e-*, *-ega*, *-emu*, *-em*. Ve 2. a 4. p. jedn. č. se říká místo bogatoga, vrućega také bogatog, vrućeg. Ve 3. p.: bogatomu nebo bogatome nebo bogatom; v 6. p. bogatome nebo bogatom; za podnebnými souhláskami: vrućemu nebo vrućem ve 3. a 6. p. (horkém, vroucím).

Tvaru *-ima* ve 3., 6. a 7. p. množného čísla užíváme obyčejně, stojí-li příd. jméno samo, bez podstatného, na př. blago gladnima i žednima pravde.

Přídavné jméno jsouc ve výroku má tvar neurčitý, na př. Bog je pravedan (Bůh jest spravedlivý). Na otázku »jaký?« »kakav?« obyčejně se odpovídá tvarem neurčitým, na př.: on je dobar čovjek; izgubio sam zlatan prsten (ztratil jsem zlatý prsten); na otázku »který?« »koji?« tvarem určitým, na př. měl-li jsem prsten zlatý a stříbrný, a ztratil-li jsem zlatý, řeknu: izgubio sam zlatni prsten (t. j.: ztratil jsem právě ten zlatý prsten).

Stupňování jmen přídavných.

Přípony pro 2. stupeň jsou: *-iji*, *-ji*, *-ši*; 3. stupeň (superlativ) tvoří se tak, že se před 2. stupeň dává předpona *naj-*.

Přídavná jména, mající tři nebo více slabik, obdrží příponu *iji*, většinou též dvouslabičná.

Příklady: pametan (rozumný), pametniji, najpametniji, zadovoljan (spokojen) zadovoljniji, najzadovoljniji, bogat—bogatiji, mudar—mudriji, slavan—slavniji, drag-ji = draži, grub-ji = grublji, gust-ji = gušći, jak-ji = jači (silnější), mlad-ji = mlađi, tup-ji = tuplji, tvrd-ji = tvrđi, živ-ji = življi.

Příd. jména na *-ak* ztratí tuto slabiku: blizak—blizji =

bliži, kratak—kraći, gladak—glađi, nizak—niži, sladak—slađi, tanak—tanji, uzak—uži, rijedak-rjeđi.

Lak, lijep, mek (lehký, lepý, měkký) mají 2. stupeň: lakši, ljepši, mekši.

Nepravidelně tvoří 2. stupeň: dobrý, zlý, malý, velký: dobar—bolji; zao—gori; malen—manji; velik—veći; dlouhý —delší = dug—dulji; mnoho—více = mnogo—više.

VI. Náměstky.

Náměstky osobní a zvratné:

ja, ti.

1. ja	ti	mi	vi
2. mene, me	tebe, te	nas	vas
3. meni, mi	tebi, ti	nama, nam	vama, vam
4. mene, me	tebe, te	nas	vas
5. —	ti	—	vi
6. meni	tebi	nama	vama
7. mnom	tobom	nama	vama

on

1. on	ona	ono	oni, one ona	
2. njega, ga	nje, je	njega, ga	njih, ih	pro všechny tři rody
3. njemu, mu	njoj, joj	njemu, mu	njima, im	
4. njega, ga	nju, je	njega, ga	njih, ih	
6. njemu	njoj	njemu	njima	
7. njim	njom	njim	njima	

Náměstka zvratná: 2. p. sebe, 3. p. sebi, 4. p. sebe, se, 6. p. sebi, 7. p. sobom.

Náměstky přivlastňovací: moj, moja, moje — tvoj, tvoja, tvoje — svoj, svoja, svoje — naš, naša, naše — vaš, vaša, vaše skloňují se jako přídavné jméno končící se na podnebnou (měkkou) souhlásku.

Jeho—její—jejich = njegov—njezin—njihov skloňují se jako přídavné jméno neurčitého tvaru.

Příklady.

můj syn	*tvoje matka*	*naše dítě*
1. moj sin	tvoja mati (neb majka)	naše dijete
2. mojega sina (moga)	tvoje matere (majke)	našega djeteta
3. mojemu sinu (momu, mome)	tvojoj materi (majci)	našemu djetetu
4. mojega sina (moga sina)	tvoju mater (majku)	naše dijete
5. moj sine!	mati! (majko!)	naše dijete!
6. mojem sinu (mom sinu)	tvojoj materi (majci)	našem djetetu
7. mojim sinom	tvojom materom (majkom)	našim djetetom

Jednotné číslo:

jeho druh, soudruh	*její dům*	*jejich strom*
1. njegov drug	njezina kuća	njihovo stablo
2. njegova druga	njezine kuće	njihova stabla
3. njegovu drugu	njezinoj kući	njihovu stablu
4. njegova druga	njezinu kuću	njihovo stablo
5. druže!	kućo!	stablo!
6. (o) njegovu drugu	njezinoj kući	njihovu stablu
7. (s) njegovim drugom	njezinom kućom	njìhovim stablom

Množné číslo:

1.	njegovi drugovi (druzi)	njezine kuće	njihova stabla
2.	njegovih drugova	njezinih kuća	njihovih stabala
3., 6., 7.	njegovim drugovima	njezinim kućama	njihovim stablima
4.	njegove drugove	njezine kuće	njihova stabla

Náměstky ukazovací ten, onen = *taj—ta—to*, *ovaj—ova—ovo, onaj—ona—ono* skloňují se jako příd. jméno určité:

1. tento krásný člověk = taj (ovaj) lijepi čovjek.
2. toga (ovoga) lijepoga čovjeka,
3. onomu lijepomu čovjeku atd.

Náměstky vztažné a tázací: který, kdo, co, čí = *koji, tko, što, čij(i)*; *koji, koja, koje* skloňuje se jako moj, tvoj, svoj, — *čiji, čija, čije* jako (příd. jméno) vrući;

1. tko (kdo)	što, šta
2. koga	čega, šta
3. kome, komu	čemu
4. koga	što, šta
6. kome, kom	čemu, čem
7. kim, kime	čim, čime

Náměstky neurčité se skloňují:

netko,	nitko,	svatko,	itko	—	jako *tko*
nešto,	ništo(a),	svašto,	išto	—	» *što*
nekoji,	nikoji,	svakoji,	ikoji	—	» *koji*
nečiji,	ničiji,	svačiji,	ičiji	—	» *čij.*

neki (nějaký) — neka—neko
svaki (každý) — svaka—svako } jako určité příd. jméno *novi.*

VII. Číslovky (broj-evi).

základní	řadové
1 jedan, jedna, jedno	1. prvi (-a, -o)
2 dva, dvije	2. drugi (-a, -o)
3 tri	3. treći (-a, -e)
4 četiri	4. četvrti
5 pet	5. peti
6 šest	6. šesti
7 sedam	7. sedmi
8 osam	8. osmi
9 devet	9. deveti
10 deset	10. deseti

základní	řadové
11 jedanaest*) (z: jedan na deset)	11. jedanaesti
12 dvanaest (z: dva na deset)	12. dvanaesti
13 trinaest	13. trinaesti
14 četrnaest	14. četrnaesti
15 petnaest	15. petnaesti
16 šestnaest	16. šestnaesti
17 sedamnaest	17. sedamnaesti
18 osamnaest	18. osamnaesti
19 devetnaest	19. devetnaesti
20 dvadeset	20. dvadeseti
21 » i jedan	21. dvadeset prvi
22 » i dva	22. » drugi
36 trideset i šest	36. trideset šesti
48 četrdeset i osam	48. četrdeset osmi
50 pedeset	50. pedeseti
60 šezdeset	60. šezdeseti
79 sedamdeset i devet	79. sedamdeset deveti
80 osamdeset	80. osamdeseti
90 devedeset	90. devedeseti
100 sto (stotina)	100. (stotiniti) stoti
101 sto (i) jedan	101. sto prvi
120 sto (i) dvadeset	120. sto dvadeseti
135 sto (i) trideset i pet	135. sto trideset peti
200 dvjesta (dvije stotine)	
300 tri sta (tri stotine)	
400 četiri stotine**)	
560 pet stotina i šezdeset	
673 šest stotina i sedamdeset i tri	
700 sedam stotina	
888 osam stotina i osamdeset i osam	
915 devet stotina i petnaest	
1.000 hiljada (tisuća)	1.000. hiljaditi (tisući)

---

*) Čte se, jak psáno: j-e-d-a-n-a-e-s-t.

**) Pro krátkost říkává se, ač nesprávně: četiri, pet sto atd.

	základní	řadové
1.389	hiljadu(i) tri sta (i) osam deset i devet	
1.913	tisuća (i) devet stotina i trinaest	
100.000	sto hiljada	sto hiljaditi
1,000.000	milijun (milijon)	milijunti

Jedan, *jedna*, *jedno* se skloňuje jako určité příd. jméno; číslovka 2 se skloňuje:

	rod mužský	ženský	střední
1., 4., 5. pád	dva	dvije	dva
2. »	dvaju	dviju	dvaju
3., 6., 7. »	dvjema	dvjema	dvjema

Číslovky 3 a 4 mají stejný tvar pro všechny tři rody:

1., 4., 5. pád	tri	četiri
2. »	triju	četiriju
3., 6., 7. »	trima	četirma

Stotina, hiljada (tisuća) a milijon se skloňují jako podst. jména; ostatní základní číslovky se neskloňují.

Řadové číslovky skloňují se jako urč. příd. jména.

Dva, tri, četiri spojují se s genitivem jednotného čísla, číslovka 5 a následující s 2. p. mn. č.

1 nůž atd.	1 člověk atd.
jedan nož	jedan čovjek
dva noža	dva čovjeka
tri noža	tri čovjeka
četiri noža	četiri čovjeka
pet noževa	pet ljudi
šest noževa	šest ljudi i t. d.

dvadeset i jedan konj (kůň)
dvadeset i dva čovjeka
trideset i četiri žene
trideset i pet ženā
četiri hiljade, pet hiljadā.

Podstatná jména číselná: dvojica (obojica), trojica, četvorica, desetorica, tridesetorica atd. užívají se pro tvory živé (obyčejně jen pro lidi) muž. rodu a spojují se s 2. p.; na př.:

1. pád:	trojica	putnika	(tři	cestující)
2. »	trojice	»	»	»
3. »	trojici	»	»	» atd.

Dvé, tré, čtvero (patero atd.), 1., 4., 5. dvoje, troje, četvo(e)ro (peto(e)ro atd.), 2. dvoga, troga, četvorga, 3., 6., 7. dvoma, troma, četvorma.

Příd. jména: dvoji, troji, četvori, petori, šestori atd., na příklad troja vrata, dvoji opanci; jedne čārape, gaće = jedny punčochy, kalhoty.

Čtvrtý pád číslovek hiljada a tisuća: hiljadu a tisuću, může státi místo ostatních pádů, rovněž tak 4. p. stotinu, na př. před 1000, 100 roky = prije hiljadu, stotinu godinā; roku 1210 = godine hiljadu dvje sta desete.

$^1/_2$ (jedna) polovina, $^1/_3$ trećina, $^1/_4$ četvrtina, $^1/_7$ sedmina.

-krát = -put: jedan put (jedamput), dvaput (dva puta), triput (tri puta), četiri puta, pet puta (puti) i t. d. prvi put (po prvé), drugi, treći put i t. d.

Číslovky násobné (jednoduchý, dvojitý . . .):

jedno-struk	jedno-gub
dvo-struk	dvo-gub
tro-struk	tro-gub i t. d.

Číslovka neurčitá: veš—vše—vše (= všechen—všechna—všechno) = sav, (= vas)—sva—sve:

Jednotné číslo:

1. pád:	sav, vas	sva	sve
2. »	svega	sve	svega
3. »	svemu	svoj	svemu
4. »	sav (pro živ. svega)	svu	sve

5. pád	sav!	sva!	sve!
6. »	svem, svemu	svoj	svem, svemu
7. »	(svijem) svim	svom	(svijem) svim

Množné číslo:

1. pád:	svi	sve	sva
2. »	svih (svijeh), sviju	svih sviju	svih sviju
3., 6., 7. »	(svijem) svim, svima		
4. »	sve	sve	sva
5. »	svi!	sve!	sva!

VIII. Slovesa.

Slovesa mohou býti (jako v češtině) *nedokonavá* (trvací, imperfektivní, jako: hvaliti, kopati, skakati, a *dokonavá* (perfektní) jako: pohvaliti, iskopati, skočiti.

Časy jsou jako v češtině, užívá se však ještě také *aoristu* a *imperfekta*, kteréžto tvary v češtině vyhynuly.

Aorist dokonavých sloves znamená děj v minulosti dokonaný, *imperfektum* děj v minulosti trvající. Aorist trvacích sloves rovná se imperfektu.

Minulý čas (perfektum) dokonavého slovesa znamená totéž, co aorist — minulý čas nedokonavého pak totéž, co imperfektum.

Každou minulou událost lze vyjádřiti časem minulým (složeným) jako v češtině.

Z této příčiny a proto, že aoristu a imperfekta v obyčejné mluvě vůbec málo užíváno, děje se zde o těchto tvarech zmínka jen mimochodem.

Děj budoucí se nevyjadřuje přítomným časem slovesa dokonavého, nýbrž vždy jen výrazem složitým, jako: budu nositi.

Býti = biti.

Přítomný čas:

Jednotné číslo:

Ja sam	neb	jesam (jsem)
ti si		jesi
on (ona, ono) je		jest

Množné číslo:

mi smo	jesmo
vi ste	jeste
oni (one, ona) su	jesu

Širšího tvaru (jesam atd.) užívá se na začátku věty a když se na sloveso to klade důraz. Na př.: Ja sam zdrav. (Já jsem zdráv.) — Jeste-li zdrav? — odp.: Jesam (zdrav) — aneb zdrav sam.

Minulý čas:

Jednotné číslo:

Ja sam bio	(bila, bilo)	neb	bio sam
ti si bio	» »		bio si
on (ona, ono) je bio	» »		bio je

Množné číslo:

mi smo bili	(bile, bila)	bili smo
vi ste bili	» »	bili ste
oni (one, ona) su bili	» »	bili su

Budoucí čas:

Ke tvoření budoucího času sloves užívá se přítomného času slovesa htjeti (chtíti): já ću, ti ćeš atd., tedy ja ću biti (jako německy: ich werde sein) ja ću biti = biti ću = bit ću = biću ti ćeš biti, biti ćeš, bit ćeš, bićeš, on će biti, biti će, bit će, biće, mi ćemo biti, biti ćemo, bićemo, vi ćete biti, biti ćete, bićete, oni će biti, biti će, biće.

Plného tvaru: hoću, hoćeš atd, užívá se na začátku věty,

na příklad: Hoćeš li biti kod kuće? (Budeš doma?) — Hoćeš li doći kući? (Přijdeš domů?).

(Imperfektum bjeh nebo bijah, bješe nebo bijaše, bješe nebo bijaše; bjesmo nebo bijasmo, bjeste nebe bijaste, bjehu nebo bijahu.

Aorist: Jedn. č. 1. bih, 2. bi, 3. bi; mn. č. 1. bismo, 2. biste, 3. biše).

Podmiňovací způsob. (Podle toho jako v češtině):

1. os. ja bih bio	1. os. mi bismo bili
2. os. ti bi bio	2. os. vi biste bili
3. os. on bi bio	3. os. oni bi bili.

Přechodník přítomný: budući (jsa, jsouc). Budući znamená též tolik jako budoucí a ve spojení: budući da (viz spojky) = jelikož.

Přechodník minulý: bio, bivši.

Rozkaz. způsob: budi (buď), budimo, budite, neka (nechť) budu.

Tvar záporný.

Jednotné číslo:

1. os. (Ja)	nisam	neb	nijesam
2. os. (ti)	nisi		nijesi
3. os. (on)	nije		nije

Množné číslo:

1. os. (mi)	nismo	nijesmo
2. os. (vi)	niste	nijeste
3. os. (oni)	nisu	nijesu

Ve tvarech složených pak neříká se jako v češtině na př. já jsem nebyl, nýbrž já nejsem byl, tedy (ja) nisam bio, (ti) nisi bio atd., ja ne ću biti, ti ne ćeš biti, mi ne ćemo biti; podmiň. zp. ja ne bih bio, ona ne bi bila, ono ne bi bilo (stř. r.), vi ne biste bile (ž. r.) atd.

Htjeti (*chtíti*).

Jednotné číslo:

1. os. (Ja) hoću (chci)	ne ću (nechci)
2. os. (ti) hoćeš	ne ćeš
3. os. (on) hoće	ne će

Množné číslo:

1. os. (mi) hoćemo	ne ćemo
2. os. (vi) hoćete	ne ćete
3. os. (oni) hoće	ne će.

Zkráceného tvaru: ću, ćeš, će, ćemo, ćete, će užívá se ke tvoření budoucího času sloves (viz nahoře: ja ću biti), jako: ja ću vidjeti = já budu viděti, ti ćeš moći = ty budeš moci. Min. čas: já jsem chtěl atd.: ja sam — ti si — on je htio neb htio sam, — si, — je; mi smo, vi ste, oni su htjeli neb htjeli smo — ste — su. Bud. čas: ja ću htjeti = htjeti ću = htjet-ću = htjeću, htjećeš atd.

Moći (od mog-ti) = *moci.*

(S příklady, jak se užívá místo infinitivu při slovesech spojky da s časem přítomným:)

Jednotné číslo:

1. Mogu ići (mohu jíti) neb	mogu da idem
2. možeš vidjeti	možeš da vidiš
3. može ići	može da ide

Množné číslo:

1. možemo kupiti	možemo da kupimo
2. možete čitati (čísti)	možete da čitate
3. mogu vidjeti	mogu da vide.

Ve starém jazyku končila se v 1. os. času přít. skoro všechna slovesa na *u*; říkalo se beru, kupuju atd.; tato stará koncovka zachovala se u sloves htjeti a moći: hoću, mogu. Avšak *po*moći (pomoci): pomožem, pomožeš atd. Rozkazovací

způsob: pomozi! Na místě možeš, može, možemo, možete říká se také moreš, more, moremo, morete.

Vzory sloves (podobné jako v češtině).

I. 1) kmen končí se *d*, *t* (č. plésti). Vzor plésti:

1. os.	plet*em* (pletu)	pletemo
2. os.	pleteš	pletete
3. os.	plete	plet*u*.

Ze 3. osoby množ. čísla utvoří se přechodník přítomný: pletu-ći = pletući.

Rozkaz. způsob: pleti! pletimo! pletite!

Příčestí min: pleo (pletl), plela, plelo; z toho min. čas:

Jednotné číslo:

1. Ja sam pleo (plela, plelo)	nebo	pleo sam
2. ti si pleo		pleo si
3. on je pleo (ona, ono plela, plelo)		pleo je

Množné číslo:

1. mi smo pleli (plele, plela)	pleli smo
2. vi ste pleli	pleli ste
3. oni su pleli	pleli su.

Příčestí trpné: pleten, —a, —o.

Inf. plesti (z plet-ti, *d* a *t* před *t* přechází v *s*).

(Aorist: pletoh, imperf. pletijah, přechodník min. pletavši, pletav.)

Budoucí čas: ja ću plesti nebo plesti ću — plest ću = plešću, plešćeš atd.

Podle plesti časují se: cvasti (kvésti) — cvatem — cvao; mesti — metem — meo; krasti; presti (přísti), dovesti, zavesti; rasti (růsti) — rastao (od rast(a)l); sjesti, sresti (setkati = střetnouti se) — sjeo, sreo, sjedem, sretem (sjedi, sreti aneb): sjednuti, sretnuti, sjednem, sretnem, sjedni, sretni. Pasti, padnem, padni, pao nebo padnuo (také panuti, panem, panuo);

bosti (z bod-ti), bô (boo z bol = bodl), probô (probodl). Jesti (jísti), jedem, jeo.

I. 2. Kmen končí se na *z*, *s*, příčestí minulé na *ao* (č. třásti, násti).

Vzor tresti.

Přít. č. tresem, -eš, -e, -emo, -ete, -u; přechodník: tresući; rozk. zp.: tresi!; příč. min. čin.: tres*ao*, tresla, treslo, příč. trpné: tresen.

Příklady: gristi, grizem, grizao; vesti, vezem, vezao; dovesti; uljesti (vlézti)—uljezem; nesti obyčejně s předložkami: donesti, odnesti atd. nebo donijeti, ponijeti, donesi!—donio (donesl)—donijela—donijelo sam (na místě donesao, -la, -lo).

I. 3. Kmen se končí *b*, *p*, *v* (č. zábsti).

Vzor zepsti, zebem; zebi! zebao.

Příklady: grepsti (hřebsti), skupsti (skúbsti), pljeti (plíti), plijevem, pljeo, plijeven; nasuti, posuti (č. súti = sypati) —naspem, nasuo, nasula, -o, příč. min. trp. nasut; tepsti se (potloukati se), tepem se.

I. 4. Kmen na *g*, *k* (č. péci), kteréžto souhlásky splynou se souhláskou *t* přípony *ti* v *ć*, před *e* mění se v *ž*, *č*, před *i* v *z*, *c*.

Vzor peći (z pek-ti), pečem, -eš, -e, -emo, -ete, peku; — pekući; peci; pecimo! pecite! pekao sam; pečen.

Příklady: reći, př. č. rečem neb reknem; reci = č. rci! (Přísloví: »Ispeci pa reci!« = Vypec, t. j. rozmysli, pak řekni!) sjeći (síci), téći (téci), vući (vléci), strići (stříci, stříhati), strižem, tući (tlouci), z toho: sjekao, tekao, tukao, vučen, vuci! atd. — Sem patří též moći (moci).

I. 5. Kmen na *n*, *m* (č. klíti, klnu).

Vzor kleti (dříve klenti), kunem; kuni! kleo sam; klet (proklet).

Slovesa jednotlivá: početi—počnem—počni! počeo—počela—počelo sam; počet (počat); načeti; oteti (č. odjíti = odejmouti), otmem, oteo sam, otet (přísloví: »Oteto prokleto«);

uzeti (vzíti), uzmem, uzmi! uzeli smo (vzali jsme), uzet (vzat); žeti (ždímati), žmem; žeti (žíti na př. trávu), žnjem, žeo, žela, žet;

naduti se, nadmem se, nadmi se! naduo se, nadut, naduta (neb naduven).

I. 6. Kmen končí na *r* (č. mříti, tříti).

Vzor mrijeti; mrem, -eš, -e, -emo, -ete, -u; mri! mro—mrla—mrlo.

Sloveso mrijeti obyčejně jest spojeno s předložkou: pomrijeti, umrijeti; umro je (zemřel), svi su pomrli.

Jelikož sloveso to jest nepřechodné, nemá příčestí trpného.

Příklady: drijeti (neb derati = dříti), drem (derem), dro, drla, drt; razderati; žderati neb ždrijeti (žříti, žráti); prostrijeti, zastrijeti (prostříti, zastříti), uprijeti, zaprijeti, poduprijeti (podepříti); trti (tříti), trem (neb tarem), tri (tari!); satrti; zreti (zříti) užívá se ve spojení, jako: obazreti se (ohlédnouti se), zreti (zráti), zrem, zreo (neb zrio).

I. 7. Kmen se končí na *i*, *u* a na *je* (ekavsko *e* neb ikavsko *i*). — (čas. krýti, kryji).

Vzor: kriti, krijem, krij! krijmo! krio sam; kriven neb krit.

Příklady: čuti (slyšeti), čujem, čuj! čuo! čuven; izuti (zouti), obuti; biti (bíti), liti, miti, piti, šiti, viti (příč. min. trpné je dvojí: bit, krit, lit, pit, šit, vit, nebo bijen, kriven, liven, pijen, šiven vijen).

Sem patří také biti (býti), ale jen v některých tvarech; s předložkou dobiti (dostati), dobijem, dobio, dobit neb dobiven. Umjeti, umijem, umij! umio, umjela sam; izumjeti (vymysliti), izumljen; razumjeti (rozuměti); dospjeti, prispjeti, dospijem, dospio, dospjela. — Smjeti (směti), smijem, ne smijem.

II. Kmen má příponu *nu* (č. tisknouti, tonouti).

Vzor tonuti: tonem, -eš, -e, -emo, -ete, -u; tonući: toni! tonuo sam; příč. trp. u přechodných, na př.: dignuti, dignut.

Několik takových sloves může míti inf. s příponou *nu* nebo bez ní:

dići (z dig-ti) neb dignuti, maći (z mak-ti) neb maknuti (hnouti z místa, na př. makni se!)

Příklady: protegnuti, nategnuti (natáhnouti), trgnuti, nagnuti (*g* na místě českého *h*, *u* na místě *ou*), iščeznuti (zmizeti), uskrsnuti, poginuti (zahynouti) — poginem, pogini! poginuo, krenuti (dáti se do pohybu, na příklad lađa će krenuti = loď pojede), krenuti na put (na cestu), stisnuti, usahnuti (uschnouti), uvenuti (uvadnouti), istrunuti (shníti).

III. Kmen má před příponou *-ti* je (ekavsky *e*, ikavsky *i*) (č. viděti, trpěti, báti, státi).

1. Vzor *vidjeti*, vid*im*, vidiš, vidi, vidimo, vidite, vid*e*; vidi, vidimo, vidite!; videći; vidio — vidjela sam; vidjevši; viđen.

Příklady: trpjeti, trpim, trpio, trpljen (trpěn), živjeti, živim, živi! živio sam*); željeti, želim (přeji), gorjeti, gorim, — vreti (vříti), vrim, vrući (vroucí), vreo, vrela, vrelo, bdjeti (bdíti), bdim (neb bdijem). Velim (pravím) má pouze přít. čas velim atd., přech. přít. veleći, a imperfekt (veljah).

2. Vzor *držati*, držim, *-iš*, *i*, *-imo*, *-ite*, *e*; drzeći; drži! držao sam; držan.

Příklady: bojati se, bojim, klečati, klečim, kričati, mučati (mlčeti), trčati, bježati (běžeti), ležati, — stajati (státi), stojim, stojeći, stoj! stajao sam.

IV. Kmen má příponu *i* (č. prositi). Vzor: *nositi*, nos*im*, *-iš*, *i*, *-imo*, -te, *-e;* noseći; nosi! nosio, nosila; nošen (z nosjen). —

Příklady: ljubiti (milovati) příč. min. trp. ljub-jen = ljubljen, kupiti (koupiti), kupljen, lomiti, lomljen, baciti (hoditi), bačen, voditi, vođen, braniti, prositi, prošen, moliti (prositi), moljen, moliti se (modliti se), misliti, mišljen, isprazniti (vyprázdniti) — ispražnjen, častiti (ctíti), čašćen, krstiti (křtíti), kršten, namjestiti (umístiti), namješten, pustiti, pušten, točiti, sušiti, služiti (z tok — suh — slug), točen, sušen, služen; — brojiti (počítati), broj! brojmo! napojiti, krojiti, osvojiti, tajiti.

V. Kmen před příponou *-ti* končí se na *a*.

---

*) Živio! živili! živila! živile! = ať žije! ať žijí! (m. a ž. rod).

V. 1. (č. dělati).

Vzor *djelati* — djelam, -aš, -a, -amo, -ate, -aju; djelajući; djelaj! djelao; djelan.

Příklady: čuvati (chrániti) (přísl. »Čuvaj se senjske ruke!« (Chraň se ruky seňské!)); imati (míti), imam (neb imadem), imao sam, valjati (platiti = míti cenu, něm.: gelten, na př. tako valja = tak to má býti, to nevalja ništa = to nestojí za nic); znati, znam (neb znadem), dati, dam (neb dadem), 3. os. mn. dadu; znao, dao sam, — stati, stanem, stani! stao sam. —

V. 2) (č. tesati, teši).

Vzor tesati, tešem, -eš, -e, -emo, -ete, -u, tešući; teši! tesao, tesala sam, tesan.

Příklady: vezati, vežem, veži, vezao, vezan; zobati zobljem; dozivati (zavolati) dozivljem; pisati, pišem, pišući, piši! pisao, pisala sam, pisan; rezati, režem; kašljati, kašljem; orati, orem; vikati (křičeti) vičem; jahati (jezditi) jašem, jašući, jaši!; slati, šaljem; poslati, pošaljem; iskati (žádati) ištem neb išćem; drhtati (třásti se) dršćem; gibati (hýbati) gibam neb gibljem; drijemati (dřímati) drijemam neb drijemljem; kupati (koupati); sipati, sisati (ssáti); skitati se (potloukati se); zidati (zdíti); uzimati (uzimam neb uzimljem); pomagati, pomažem, pomaži! (volá-li se v nouzi o pomoc: pomagaj! pomagajte ljudi!); tkati, tkam.

V. 3) (č. bráti).

Vzor brati, berem, -eš, -e, -emo, -ete, beru; berući; beri! brao, brala, bralo; bran.

Příklady: gnati (hnáti), ženem (neb gnam), ženući (neb gnajući), ženi (neb gnaj), dognati, pognati, nagnati; zvati, zovem, zovući, zovi! zvao, zvala (kako se zoveš? = jak se jmenuješ?), pozvati; (pozvao sam ga = pozval jsem ho, nisam ga pozvao = nepozval jsem ho; je, nije bio pozvan = byl, nebyl pozván); rvati se (rváti se), rvem se, rvući, rvi se, nervi se! rvao se.

V. 4) (č. láti, laji, hřáti, smáti se).

Vzor lajati (štěkati, hanebné řeči míti, láti) lajem; lajući laj! ne laj (neb nemoj lajati!); lajao, (nepřechod., při přechod. na př. sijati (síti), příč. min. trp. sijan).

Příklady: sijati, sijem; brijati (holiti) brijem; grijati (hřáti); kajati se (káti se), kajem, kajao; smijati se (smáti se), smijem se; trajati (trvati); davati, dajem neb davam, dajući neb davajući; doznavati, poznavati, priznavati. Sem také se počítají: kljuvati (klvati, klobati), kljujem; bljuvati (blvati) bljujem; pljuvati (plvati), pljujem.

VI. Kmen před *ti* končí se na -ova, -iva (č. kupovati).

Vzor kupovati. kupujem, -ješ, -je, kupujemo, kupujete, kupuju; kupujući; kupuj! kupujmo! kupovao, kupovala, kupovalo; kupovan.

Po podnebných souhláskách bývá *-eva*: kraljevati, vojevati, bičevati, učiteljevati (ale také: bičovati, učiteljovati a pod.).

Příklady: darovati, kamenovati, milovati, gladovati, vjerovati (věřiti), vjerujem, vjeruj!, trgovati (obchodovati), razlikovati (rozlišovati); poštovati (ctíti), štujem, štuj!, poštuj!, kovati, psovati (nadávati), psujem, psovao.

Na -ivati: darivati, darujem; zabranjivati, zabranjujem, kazivati (říkati), kazujem, avšak: umivati, umivam, plivati (plavati), plivam, bivati, bivam, dobivati, dobivam, počivati, počivam, pokrivati, pokrivam (pod. jako č.).

Některá nepravidelná slovesa.

Biti (viz nahoře). — Přít. čas také budem, -eš, -e, -emo atd. ve smyslu dokonavém.

Kratší tvar: sam, si, je, smo, ste, su. Delších tvarů jesam atd. užívá se na začátku věty nebo když se na ně klade důraz: jest istina! jest pravda!

Htjeti (hotjeti) viz nahoře.

Ohledně kratších a delších tvarů: ću, hoću platí totéž jako o sam, jesam; avšak na začátku věty tázací může státi tvar *je* před *-li*, kratší tvar će nikoliv; na př.: je li otac kod kuće? (jest otec doma?) hoće li otac doći kući? (přijde otec domů?)

Iti neb ići (jíti), idem, -eš, idući, idi! (jdi!), išao, išla sam; izići, obići, sići neb izaći, obaći, saći (vyjíti, obejíti,

sejíti), naći (najíti), poći (odejíti, dáti se do pohybu), proći (přejíti), doći (dojíti), ući (vejíti): iziđem, nađem, nađi!, našao, nađen, prođem, prošao, došao atd. Otići (odejíti), otiđem, otidem a odem; příč. min. trp. má jen naći—nađen (nalezen).

Spati, spim, spi!, spao, zaspati—zaspim—zaspao.

Pro 3. osobu rozk. způs. v jedn. a mn. čísle užívá se jako česky nechť = neka, na př. neka ide! neka šute nebo ćute! (ať mlčí!)

Rozk. způsob záporný může se vyjádřiti pomocí slovesa: nemoj, nemojmo, nemojte, jako: negovori! (nemluv!) = nemo! govoriti! (méně přísně, asi jako nechtěj mluviti!), ne zaboravitej (nezapomeňte!) = nemojte zaboraviti.

Tvary trpné na př.

jsem chválen	=	pohvaljen sam
byl jsem chválen	=	bio sam hvaljen
býval » »	=	bivao » »
budu chválen	=	biću hvaljen
buď »	=	budi hvaljen
byl bych chválen	=	bio bih hvaljen
býti chválen	=	biti hvaljen.

* * *

U všech sloves končí se přítomný čas buďto na *-em*, neb na *-am*, neb *-im*:

tres-*em*	čuv-*am*	mol-*im*
tres-eš	-aš	-iš
tres-e	-a	-i
tres-emo	-amo	-imo
tres-ete	-ate	-ite
tres-*u*	*-aju*	*-e*

Jen slovesa, mající v 1. os. jedn. č. přít. času *-im*, mají ve 3. osobě mn. č. *-e*, ostatní mají vesměs *-u*.

IX. Předložky v příkladech.

S 2. pádem.

Bez novaca je došao kući.	Bez peněz přišel domů.
Blizu kuće.	Poblíž domu.
Vjeran do groba.	Věren (až) do hrobu.
Od kuće do kuće.	Dům od domu.
Došli smo iz šume.	Přišli jsme z lesa.
Vrt je kraj puta.	Zahrada je vedle cesty.
Nisam bio kod kuće.	Nebyl jsem doma.
Bio sam kod njega.	Byl jsem u něho.
Iza našeg sela.	Za naší vesnicí.
Izvan grada.	Mimo město.
Iznad, ispod mosta.	Nad, pod mostem.
Od mog prijatelja.	Od mého přítele.
Između Drave i Save.	Mezi Drávou a Sávou.
Došla je mjesto tebe.	Přišla místo tebe.
Oko našeg vinograda.	Okolo našeho vinohradu.
Poslije tebe su došli.	Po tobě přišli.
Preko zemlje i mora.	Přes zemi a moře.
Radi (zbog) naše djece.	K vůli našim dětem.
Prije svega.	Přede vším!
Usred rijeke.	Uprostřed řeky.
Nakon njegove smrti.	Po jeho smrti.
On je iz Češke.	On je z Čech.
Iz daleka.	Z daleka.
Ti si veći od njega.	Ty jsi větší než on.
Nije bio nitko osim tvoje sestre.	Nikdo nebyl vyjma tvou sestru.

S 3. pádem.

Idi k njemu!	Jdi k němu!
Ka gradu.	Ke hradu (městu).

Se 4. pádem.

Gledat ću kroz prozor.	Budu hleděti oknem.
Niz vodu, uz vodu.	Dolů po vodě, nahoru proti vodě.
Prošle su mimo bašću.	Prošly mimo zahradu.

Se 6. pádem.

Zašto nisi bio pri večeri?	Proč jsi nebyl při večeři?
Lađa plovi prema jugu.	Loď pluje směrem k jihu.

Se 2. a 7. pádem.

S konja, s konjem.	S koně, s koněm.

Se 4. a 6. pádem.

Na goru, na gori.	Na horu, na hoře.
O zid, o tebi.	O zeď, o tobě.
Došao sam po tebe.	Přišel jsem pro tebe.
Po zemlji.	Po zemi.

Se 4. a 7. pádem.

Među nas, među nama.	Mezi nás, mezi námi.
Za školu, za školom.	Za školu, za školou.
Nad vodu, nad vodom.	Nad vodu, nad vodou.
Pod klupu, pod staklom.	Pod lavici, pod sklem.
Pred njega, pred njim.	Před něho, před ním.

S 2., 4. a 6. pádem.

U njega ima novaca.	U něho jsou peníze = on má peníze.
Ajde (ajdmo) u kavanu!	Pojď (pojďme) do kavárny!
Pivo i vino je u podrumu (konobi).	Pivo a víno jest ve sklepě.

Se 2., 4. a 7. pádem.

Za vlade Njegova Veličanstva kralja Petra.	Za vlády Jeho Veličenstva krále Petra.
Držao ga za ruku.	Držel ho za ruku.
Otišla je za kuću.	Odešla za dům.
Čekaćemo za mostom.	Budeme čekati za mostem.

X. Spojky.

i, pa, te	a
a	a, ale
ali, no, nu	ale
također	také
nego, već	nýbrž
ili	nebo
dakle	tedy
dok	pokud
čim	jakmile
kad, pošto	když
ipak	přece
pošto	jelikož
kako, kao što, kao	jak
nego	než
jer	ježto
budući da	jelikož
što, da	že
ako (bi)	pakli, jestli, kdyby
kad	kdyby
makar	třebas
barem	alespoň
premda	ačkoliv

Příklady se spojkou *da*.

Došao sam, da vidim.	Přišel jsem, abych viděl.
Čuo sam, da si kod kuće.	Slyšel jsem, že jsi doma.
Već je vrijeme, da idete kući.	Již je čas, abyste šli domů.

On zna, da to nije istina.	On ví, že to není pravda.
Došlo je toliko svijeta, da je dvorana prepunjena.	Přišlo tolik lidí, že je sál přeplněn.
Da sam list primio, bio bih odgovorio.	Kdybych byl list obdržel, byl bych odpověděl.

Dodatek ku přehledu mluvnice.

O vyslovování připojujeme toto: (viz str. 11—13.)

Srbský nebo chorvatský jazyk má 30 hlásek, a písmo cyrilské má rovněž tolik písmen, kdežto latinské písmo užívá spojených písmen *lj*, *nj*, *dž* = љ, њ, џ.

Hlásky tyto, zejména *lj* a *nj*, dlužno vyslovovati spojeně, tedy њ = *nj* jako české *ň*: konj—kůň, od njega—od něho; *lj* = љ zní jako měkké *l* (jako italské *gl*).

Hláska *ć* = *ћ* povstala z *t* (*t* + *j*) a možno podle toho posuzovati, kdy se píše *ć* = ћ, či kdy *č* = ч; zejména pak píše se *ć* = ћ:

1. ve způs. neurč.: reći, peći;
2. v přech. přít.: pekući, tresući;
3. ve jménech s příponou *-ić*, jako Petrović, Popović;
4. ve příponách: *-aći*, *-eći*, jako: pisaći, spavaći, teleći. (V těchto případech má čeština *c*: říci, třesoucí, Petrovic, psací, telecí);
5. v příponách *-oća* jako samoća (v češtině *t*: samota).

Hláska *dž* = џ jest na př. ve slovech otadžbina (vlasť), džamija (mešita), džep (kapsa), a to většinou ve slovech tureckých.

O přízvuku nelze stanoviti žádných všeobecně platných pravidel; přízvuk dlužno si přisvojiti z některého většího slovníku a z praxe, nasloucháním a mluvením.

Pro začátek, pokud není příležitosti jinak se poučovati, by se tedy doporučovalo, neklásti na žádnou slabiku nějaký zvláště silný přízvuk.

Přízvuk jest, jak uvedeno nahoře, krátký ostrý (") a krátký mírnější (`), dlouhý klesající (ˆ) a dlouhý stoupající (′); mimo to jest také délka samohlásek nestejná (značky ˆ užívá se též pro pouhou délku); přízvuk měnívá se také v témže slově podle různých tvarů, a posléze jsou přízvuky i v různých krajinách velice rozdílné.

Dlouhé samohlásky nevyslovují se však táhle jako v češtině; samohlásky dlouhé bez přízvuku, nebo mající přízvuk dlouhý (klesající nebo stoupající), mají tedy poněkud menší délku než české samohlásky dlouhé, na př.: král—krâlj, pás—pâs, vidím—vidîm, umívám—umîvâm atd.

Dlouhé *ô* povstává zejména tam, kde se samohláska *o* sešla se souhláskou *l*, a tato se proměnila v *o*, tedy sokol = sokoo = sokô, vol = voo = vô, stol = stô, poldne = pôdne atd.

Příklady přízvuku některých slov, s nimiž se setkáváme v přehledu mluvnice:

1. Krátký silný, ostrý (brzi — jaki kratki — oštri naglasak) *):

jȅlênâ (2. p. mn.), ȍrlôvâ (2. p. mn.), pȅpeo, pȅpela, jȕnâče!, dȕh, dȕše!, dȕsima, kȁmen, stȁrac, gȍlûb, gȍlubovi, mȉš, Bȕgarin, Sȑbin, Tȕrâkâ, brȁt, brȁća, čȍvjek,

kȍsti, jȁbuka, Rȕžice, Mȉlice, trȅšnja, bȍjazan, pȍgîbao, rȉječ, pȍlje, pȍlja (2 p.), plȅme, bȑdo,

brȁtov, nȍv, nȍvî, vȅlik, gȍspodskî, žȅnskî, vȉšnji, lȉjevî,

nȁma, njȉma, nȁš, nȁša, nȁše, vȁš, tkȍ, stȍtina, bȉo sam, bȉti, bȉću, plȅo, grȅbao, klȅo, čȕjem, čȕo, tȍnêm, tȍnû (3. os. mn.), tȍnûći, dȉgnuti, dȉći, tȑgnuti, vȉdîm, vȉdê (3. os. mn.), vȉdjeti, dȑžao, nȍsîm, nȍsê, djȅlati, djȅlâm, tȅšêm, bȅrêm, bȅ-

*) pojmenování podle srbských a chorvatských mluvnic.

rûći, brȁti, lȁjati, lȁjêm, lȁjûći, mȉlovati, vjȅrovati, kȁmenovati, bȕdem.

2. méně krátký (slabý krátký), mírný přízvuk (spori — slabi kratki — blagi naglasak):

jèlen, jèlena, jèleni, jèlenima, òrač, òrao, òrlovi, jùnâk, ȕčitelj, ȕčitelja, mòmak, mòmci, mòmcima, tȑgovac, lòvac, pòsao, kòtao, mìševi, mìšêvâ (2. p. mn.) kȑšćanin, Tùrčin, gospòdin, gospòda, vlastèlin, vlastèla;

žèna, žènê, kòstijû = kòstî (2. p. mn.), mùha, djèvojâkâ (2. p. mn.), sèlo, pòlja (mn.), plemèna (mn.), tanèta (mn.), kòljeno, žȅljezo, òrûđe, vèslo, rèbro, kòplje, dijète, djèteta, djèca;

dànašnji, jùnâčkî, dȍmâćî, dèsnî, mùdrijî, zadovòljnijî, òna, òno, mène, njèga, mòja, njègov, kòjî, čìjî, jèdan, čètiri, jedànaest, sedamdèset, čètvȓti, dèvêti, pètnâesti, tròjica, petòrica;

jèsam, jèsmo, hòću, plètêm, pletèmo, plètû, plètûći, plèti!, plèla, plèsti, grèbêm, grèbû, grèbi!, kùnêm, kùnû. razdèrati, obàzreti, tònuo, tònuti, pòginuti, usàhnuti, ùvenuti, dȑžîm, dȑžê, dȑžati, nòsi!, ìmâm, tèsati, pòmâžêm, pòmâgâj!, ȑvati se, kupòvati, kùpujem, kùpujûći, daròvati, gladòvati, trgòvati, štòvati, psòvati, kazujem, ìći, pòhvâljen, tàkôđer.

3. Dlouhý klesající, dlouhý silný (silazni, jaki dugi naglasak):

ânđeo, ôrle!, strîc, strîče!, drûg, drûže!, drûzi, drûzima, nôž, mîšâ (2. p. mn.), Tûrci, Tûrcima, ljûdi, kôst, djêvôjka, cȓkva, mîsao, stvâr, stvâri (2. p. j.), zôb, kâp, sêlâ (2. p. mn.), zlâto, zdrâvlje, cârskî, nâjmlađî, nâjboljî;

jâ, tî, ôn, mî, vî, nâs, vâs, njîh, môj;

dvâ, trî, pêt, pȓvî, pêtî, trêsao, mrêm, mrû, cûj!, čûvâm, čûvâj!, vêžêm, vêžû, brân.

Označení délky nemůže nikdy přicházeti před označením přízvuku, znamená tedy na př. ve slově râkâ (2. p. mn. č. = raků) první značka ˆ přízvuk, druhá značka ˆ délku.

Zvláště pozoruhodná jest délka ve 2. p. mn. čísla všech podstatných jmen (délka označuje se též obyčejnou značkou ¯): jȅlênâ, oráčâ, sêlâ, póljâ, žénâ, stvárî atd.

4. Dlouhý stoupající, slabý dlouhý, vysoký přízvuk (uzlazni, slabi dugi, visoki naglasak):

oráča, oráči, oráčima, órla, strícem, junáci, momákâ, tkálac;

žénâ, cŕkâvâ (2. p. mn.), túga, stvárî (2. p. mn.), stvárima, ljúbav, póljâ (2. p. mn.), táne, píće, bŕvno;

dvádeset, dvádeset i jȅdan, dvádesêti;

nísam, nijésam, trésla, protégnuti, krénuti, múčati, bójati se, čúvajûći, imádêm, vézati, véži!, pomágati, doznávati, rázlikovati, darívati, zabranjívati, kazívati, umívati, pokrívati, póći, náci, izáći.

Ve článcích »U cara Trojana kozje uši« a »Smrt majke Jugovića« jest přízvuk vyznačen.

Některé poznámky ke skloňování.

Mužská jména; končící se na *-o* (nebo na *-e* po souhláskách podnebných), jako Marko, Stanoje, skloňují se zcela pravidelně jako »jelen« — pouze 1. a 5. pád jsou stejny: Marko, Stanoje.

Podle vzoru žena skloňuje se mnoho slov takových, která jsou podle tvaru rodu ženského, znamenají však jména mužská, jako: vojvoda, sluga; říká se: naš sluga nebo naša sluga, v mn. č. pravidelně: naše sluge.

Mnohá slova, zvláště jména osobní, mají 5. pád jako 1. na př. Ilija (Eliáš), Nikola (Mikuláš), Luka, Ruža atd.

Mazga (mezek) má 3. p. mazgi, ljuska (luska) ljuski.

Slovo doba jest středního rodu; novo doba (nová doba), gluho doba (hluchá doba = půlnoc).

Ve 2. p. mn. č. říká se též: kostiju, kokošiju, vašiju, prsiju (kostí, slepic, vší, prsou).

Dan (den) může se skloňovati zcela pravidelně dana, danu atd.; často se užívá tvaru dne, zejména při datování: dne 7. srpnja (jula) 1912, do Petrova dne.

Říká se dobar veče, lijepo veče, a skloňuje se: večera, večeru atd. podle rodu muž. nebo stř.; také se může říci: prva večer, a pak se skloňuje slovo to jako stvar, tedy: prve večeri, atd. V mn. č. vždy jako stvar: lijepe večeri atd.

Hromadná jména na *-ad* skloňují se jako kost, nebo stvar, na př. momčad (mladíci, mužstvo).

Mati a kći skloňují se podobně jako české máti a dci:

1. mati, 2. matere, 3. materi, 4. mater, 5. mati!, 6. materi, 7. materom; mn. č. 1., 4. a 5. matere, 2. matera, 3., 6. a 7. materama.

1. kći, 2. a 3. kćeri, 4. kćer, 5. kćeri, 6. kćeri, 7. kćeri (kćerju); mn. č. kćeri, kćerima.

Slova oko a uho uchovala zbytky duálu: 1., 4. a 5. pád oči, uši; 2. p. očiju, ušiju; 3, 6. a 7. očima, ušima.

Jako tane se skloňují: vrijeme, vremena (čas), uže, užeta (lano), rame, ramena, jaje, jajeta (vejce), drvo, drveta (strom, dřevo).

Slova nebo, čudo, tijelo mají mn. č.: nebesa, čudesa, tjelesa.

Mnohých podstatných jmen středního rodu (zejména označení mláďat zvířecích) neužívá se v mn. č., nýbrž utvoří se z nich hromadná jména na *-ad*: jare (kůzle), jarad, prase—prasad.

Také přídavná jména mívají pohybné *a* (jako v č. *e*) na př. vjeran = věren, — vjerni, vjerna, vjerno = věrní,

-á, -ó; nemoćan, nemoćni = nemocen, nemocni; mudar—mudriji atd.

Jako v češtině skloňují se také vlastní jména, jako: Palacký—Palackého = Palacki—Palackoga, — Rački, Račkoga a t. d.

Také zeměpisná jména na *-ska*, *-čka* skloňují se jako přídavná: Česka (nebo Češka = Čechy), u Českoj, Hrvatska, iz Hrvatske, Bačka, u Bačku i t. d. (= i tako dalje).

Komparativ (2. stupeň) příd. jmen: debeo (tlustý), dubok (hluboký), širok, visok, žestok. (ohnivý), zní: deblji, dublji, širi, viši, žešći.

Po komparativu přídavných jmen užívá se místo českého než = nego, předložky *od* s 2. pádem: já jsem větší než on = ja sam veći od njega.

Komparativ možno opsati příslovcem více = više, na pr. (= na primjer, na př.): on je više pametan.

Za příslovce užívá se zejména středního rodu přídavných jmen: dobře = dobro, příjemně = prijatno, rozumně = pametno, lépe = bolje.

* * *

Při sestavení tohoto přehledu použito zejména »Hrvatska ili srpska Gramatika za srednje škole« od univ. prof. Dr. T. Maretiće; mimo to použito také učebnice od M. E. Mužy, J. V. Popoviće, Dr. Vl. Ćoroviće, Čítanky od Maretiće a jiných srbských a chorvatských školních knih a učebnic.

Přísloví. Poslovice.

Bez sloge nema ni slobode.	Bez svornosti není ani svobody.
Bolje litra poštenja nego centa zlata.	Lépe litr poctivosti než cent zlata.
Sloboda je u tome da svatko čini što treba a ne ko šta hoće.	Svoboda (jest) záleží v tom. že každý činí, co jest třeba a ne, kdo co chce.
Oteto prokleto.	Co jest uloupeno jest proklato.
Bog visoko, car daleko.	Bůh vysoko, car daleko.
Pogibelj uči Boga moliti.	Nebezpečí učí modliti se k Bohu.
Bog dao, Bog i uzeo.	Bůh dal, Bůh také vzal.
Zlo se samo uči.	Zlé se samo učí.
Pasje lajanje ne čuje se u nebo.	Psího lání (štěkotu) neslyšeti do nebe.
Vidi tuđu dlaku, ali svoga brvna ne vidi.	Vidí cizí chlup (vlas), ale své břevno nevidí.
Ko pita rad ne daje.	Kdo se ptá, rád nedá.
Pravda ne treba mnogog razloga.	Pravda nemá zapotřebí mnoha důvodů.
Ko besjedi šta hoće, mora čuti šta neće.	Kdo mluví, co chce, musí slyšeti, co nechce.
Gde je mnogo reči, malo hasne.	Kde je mnoho slov, (tam je) málo užitku.
Tko se hvali, sam se kvari, a tko se tuži, sam se ruži.	Kdo se chválí, sám se kazí, kdo si stěžuje, sám se haní.

Časna haljina sramote nepokriva.	Čestný šat hanby neskrývá.
Žestočina zaslepava čoveka.	Zlost zaslepuje člověka.
Nema jela bez dela.	Není jídla bez díla.
Kakva služba, takva plaća.	Jaká služba, taký plat.
Svagđe je dobro, ali kod kuće najbolje.	Všude dobře, ale doma nejlépe.
Bolje u slobodi umreti, neg u ropstvu živeti.	Lépe ve svobodě umříti, nežli žíti v otroctví.
Ko drugome jamu kopa, sam će u nju pasti.	Kdo druhému jámu kopá, sám do ní padne.
Kad nemožeš ujesti nemoj ni lajati.	Nemůžeš-li kousnouti, ani neštěkej!
Malen lončić friško prekipi.	Malý hrneček rychle překypí.
Dve tvrde glave ništa dobra ne obave.	Dvě tvrdé hlavy nic dobrého nevykonají.
Tko nedrži brata za brata, on će tuđina za gospodara.	Kdo nemá (nedrží) bratra za bratra, ten bude míti cizince za pána.
Svaki ciganin svoga konja hvali.	Každý cikán svého koně chválí.
Bez muke nema nauke.	Bez námahy není nauky.
Ako smo i braća nisu kese sestre.	Byť i my jsme bratry, kapsy (měšce) nejsou sestry.
Dok se čovjek sam ne osramoti, ne može ga nitko osramotiti.	Pokud se člověk sám nezhanobí, nemůže ho nikdo zhanobiti.
Od jednog udarca dub ne pada.	Jednou ranou dub nepadne.
Sit gladnu ne vjeruje.	Sytý hladovému nevěří.
Bolje je poštenje u siromaštvu, nego bogatstvo bez poštenja.	Lepší jest poctivost v chudobě, než bohatství bez poctivosti (cti).
Svaka tica (= ptica) svome jatu leti.	Každý pták letí k svému hejnu.

Bolje je danas jaje, nego sutra kokoš.	Lepší je dnes vejce, než zítra slepice.
Poštenje najduže traje.	Poctivost trvá nejdéle.
Od inata nema goreg zanata.	Není horšího řemesla než hádání (ření).
Volim svoju kolibu, nego tuđu palatu.	Raději mám svou chatrč než cizí palác.
Ne hvali dana pre večera.	Nechval dne před večerem!
Materino ime je sveto i na nebu i na zemlji.	Matčino jméno jest svaté jak na nebi tak i na zemi.
Gvožđe se kuje, dok je vruće.	Železo se kuje, pokud je žhavé.
Ko prosi, krunu da nosi, valja mu dati.	Kdo prosí, kdyby korunu nosil, tomu třeba dáti.
Ne pitaj ko govori, već šta.	Neptej se kdo mluví, nýbrž co.
Nije sve zlato, što sija.	Není vše zlato, co se třpytí.
Kako ko živi, onako i umre.	Jak kdo žije, tak i umře.
Materin blagoslov i božji sve jedno je.	Matčino požehnání a Boží jest jedno.
U ratara crne ruke ali bela pogača.	U rolníka (= rolník má) černé ruce ale bílý chléb.
U Boga su pune ruke.	U Boha jsou (Bůh má) plné ruce.
Bez Boga ništa.	Nic bez Boha.
Svi smo u Božjoj ruci.	Všichni jsme v ruce Boží.
Brat bratu a Bog svima.	Bratr bratru a Bůh všem.
Vô se veže za rogove, a čovjek za jezik.	Vůl se váže za rohy, a člověk za jazyk.
Zlato se u vatri kuša, a čovjek u nesreći.	Zlato se zkouší v ohni a člověk v neštěstí.
Danas čovjek, sutra crna zemlja.	Dnes člověk, zítra černá země.
Svakomu svoja mâjka mila.	Každému jest jeho matka milá.
Mrav i pčela uče, kako se teče.	Mravenec i včela učí, jak se nabývá.
Radiši (1. p. radiša) Bog pomaže.	Pracovitému Bůh pomáhá.

Rádi, kao da ćeš sto godina živjeti, a moli se Bogu, kao da ćeš sutra umrijeti.	Pracuj, jako bys měl sto let žíti, a modli se Bohu, jako bys měl zítra umříti.
Od rečena do stvorena kao od lista do korijena.	Od slova (řečeného) k činu jak od listu ke kořenu.
Dobrota je najveće blago.	Dobrota jest největší statek.
Tko dobro čini, ne će se dovijeka kajati.	Kdo činí dobré, nebude se nikdy káti.
Poštenje živlenje, bez poštenja bez života.	Poctivost život, bez poctivosti bez života.
Više vrijede dva prsta obraza,*) nego čitav svijet.	Více platí dva prsty cti, než celý svět.
Sve za obraz, obraza ni za što.	Všechno pro čest, čest za nic.
Tko se tuđemu zlu veseli, neka se svomu nada.	Kdo se raduje cizímu zlu, nechť se svému naděje.
Zbog sirota sunce grije.	K vůli sirotkům (ubohým) slunce hřeje.
Svuda je poći, al' je kući doći.	Všude jest nám jíti, ale domů se vrátiti (přijíti).
Skladna braća nove dvore grade, a neskladne i stare razgrađuju.	Svorní bratři staví nové dvory (zámek), a nesvorní staré rozboří.
Bolje vide dva oka, nego jedno.	Lépe vidí dvě oči než jedno.
Više očiju više vidi, više ruku više uradi.	Více očí více vidí, více rukou více udělá.
Vjeran je drug najbolji brat.	Věrný druh je nejlepší bratr.
Bez zdravlja nema bogatstva.	Beze zdraví není bohatství.
Dok je čovjek zdrav i voda mu je slatka.	Pokud jest člověk zdráv, i voda mu je sladká (k chuti)
Oblači toplo, jedi malo, s mjerom pij, ako hoćeš dugo da živiš.	Oblec se teple, jez málo, s mírou pij, chceš-li dlouho žíti (abys dlouho žil).

*) obraz = tvář, stud, čest, poctivost, obraz; na př. hanlivě: Crn ti obraz! pochvalně: Svjetao (světlý) ti obraz!

Više je ljudi pomrlo od jela i od pića, nego od gladi i od žeđi.

Poštuj brata starijega, i tebe će tvoji mlađi.

Ne ima razloga u sile.
Gdje sila gospodi,
Ti s razlogom nehodi.

Dok pamet dođe i blago prođe.

Bolji je dobar glas nego li zlatan pas.

Zagonetka:

Otac se rađa
a sin po kući hodi.
(Oganj, dim.)

Savjet.

Zapamtite, djeco,
Ovaj savjet stari:
»Čizma glavu čuva,
Šubara*) je kvari.«
To jest, kad je zima,
Drži toplo noge!
Glava više strada
Od topline mnoge.

Více lidí pomřelo od jídla a od pití, než od hladu a od žízně.

Cti staršího bratra, také tebe budou tvoji mladší ctíti.

Není důvodu (rozumu) u síly.
Kde síla panuje,
Ty nechoď s výkladem.

Než rozum přijde, statek odejde (projde).

Lepší jest dobrá pověst nežli zlatý pás.

Hádanka:

Otec se rodí
a syn po domě chodí.
(Oheň, dým.)

Rada.

Zapamatujte (si) děti,
tuto radu starou:
»Bota hlavu chrání,
Čepice ji kazí.«
To jest: když je zima,
Drž v teple nohy!
Hlava více strádá
Od teploty mnohé.

*) čepice z kožišiny.

Několik článků ke čtení a překládání.

—

Ȕ cara Tròjana kȍzjê uši.*)

Národna pripòvijetka.

(Iz zbirke Vuka Stefanovića Karadžića.)

Bȉo jèdan cȁr, kòjî sê zvȁo Tròjan. Ȕ togâ cȁra bíle su ȕši kȍzjê, pâ je rêdom zvȁo brijáče, dȁ ga brȉjû; ȁli kȁko je kòjî ìšao, nìje se nȁtrâg vrȁćao, jêr kȁko bi ga kòjî ȍbrijao cȁr Tròjan bi ga zapítao, štȁ je vȉdio na njèmu, a brìjâč bi odgovòrio, dȁ je vȉdio kȍzjê ȕši; ȍndâ bi ga cȁr Tròjan, ȍdmâh pòsjekao. Tàkô dôđê rêd na jèdnôg brijáča, ȁli se tâj ùčinî bȍlestan pâ pȍšljê svôga mòmka. Kȁd tâj ìzîđe prèd cara, zàpîtâ ga cȁr, što nìjê mâjstor dòšao à ôn odgòvorî dȁ je bȍlestan. Ȍndâ cȁr Tròjan sjȅdnê, tè ga mòmak òbrijê. Mòmak brȉjûći cȁra òpazî, dȁ su u njèga kȍzje ȕši, ȁ kad ga Tròjan zàpîtâ, štȁ je u njèga vȉdio, ȍn odgòvori, da nìje vȉdio nȉšta. Ȍndâ mu cȁr dâ dvánaest dȕkâtâ ì rečê mu, da òdsad ȕvijek dòlazî ôn, dȁ ga òbrijê. Kȁd mòmak òtîdê kȕći, zàpîtâ ga mâjstor: kȁko je ù cara, à ôn mu odgòvorî, dȁ je dòbro ì da mu je cȁr kázao, dȁ ga svȁgda ôn brȉjê, i pòkâžê mu dvánaest dȕkâtâ, štȍ je òd cara dȍbio, ȁli mu nè kâžê, dȁ je ù cara vȉdio kȍzjê ȕši. Òd tô dȍba tâj je mòmak jȅdnâko ìšao i Tròjana brȉjao, a zà svakô brȉjânje dȍbio po dvánaest dȕkâtâ i nìje nìkome kazívao, dà car ìmâ kȍzjê ȕši. Ȃli

---

*) V tomto a v následujícím článku vyznačen jest přízvuk: ̏ krátký ostrý; ̀ krátký mírný; ̂ dlouhý klesající (nebo pouze délka); ́ dlouhý stoupající.

ga nâjposlije stȁnê mȕčiti ì gristi gdjȅ nè smijê nȉkome dà kâže, tȅ se pȍčnê gùbiti i vȅnuti. Mâjstor tô òpazî, pâ ga stȁnê pítati, štȁ mu je; à ôn nà mnogô zapitkívânje nâjposlije odgòvorî, da ìmâ nȅšto nȁ srcu, ȁli nè smijê nȉkome kázati, »a dȁ mi je,« vèlî, »da komegȍd kâžêm, ȍdmâh bi mi odláhnulo.« Ondâ mu mâstor rȅčê: »Káži mèni, jâ né ću nȉkome kázati; ȁko li se bòjîš mèni kázati, à tî ìdi dùhovnîku pâ káži njèmu; ȁko li nê ćeš ni njèmu, à tî izíđi ȕ polje ȉza grâda, pâ ìskopâj jȁmu te zavúci glâvu ù njû, pâ u trí pûta zȅmlji káži, štȁ znâš, pâ ȍndâ òpêt jȁmu zatȓpâj.« Mòmak izberê òvô trȅćê: òtîdê ȉza grâda ȕ polje pâ iskòpâ jȁmu te ù njû zavúčê glâvu i u trí pûta rȅknê: »U cara Tròjana kȍzjê ȕši.« Ondâ zàgȓnê zȅmlju i tàkô se smîrî i otîđê kȕći Kȁd pȍslije tȍgâ vrijème nȅkô prôđê, ȁli iz ònê jȁme nȉkla zóva, ȉ trî prúta narásla lijèpa i prava kȁo svijèća. Čòbančâd kȁd nâđû zóvu, odsijèkû jèdan prût i od njèga nàčinê svíralu, ȁli kȁd pȍčnû svírati, svìrala ìzdâjê glâs: »U cara Tròjana kȍzjê ȕši.« Čûvši tô cȁr Tròjan ȍdmâh dozòvê ònoga brìjâčkôga mòmka pâ ga zàpîtâ: »Mȍre, štȁ si tî oglásio národu za mène?« À ôn se siròmah stȁnê prâvdati, da nìje nȉkome nȉšta kázao ȁli dȁ je vȉdio, štȁ ôn ìmâ. Ondâ cȁr ìstrgnê sȁblju, dȁ ga posijèčê, à ôn se prèpadnê pâ svȅ po rédu ìskâžê: kȁko sê zȅmlji ispovijèdao, pâ kȁko je sȁd na ònome mjȅstu narásla zóva, od kòjê svȁkâ svìrala ìzdâjê onàki glâs. Ondâ cȁr sjȅdnê s njîm nà kola ì pôđê na ònô mjȅsto, dȁ vidî, jȅ li ȉstina; kȁd tȁmo, ȁli jȍš sȁmo jèdan prût nâđû. Cȁr Tròjan zapòvjedî, dȁ se nȁčinî svîrala od ònoga prûta, dȁ vidî, kȁko će svíratî. Kȁd òni nȁčinê svìralu i počnû svírati a svîrka ìzdâjê glâs: »U cara Tròjana kȍzjê ȕši.« Ondâ se cȁr Tròjan ùvjerî, dȁ se na zèmlji nȉšta nè možê sàkriti, pa ònome brijáču òprosti život, i pȍslije dòpustî, dȁ svakî mȍžê dòlaziti, dȁ ga brȉjê.

Vysvětlivky některých slov: Kozje = kozí, jako č. člověčí, Boži, rybí, telecí = čovječji, -a, -e, Božji, riblji, teleći. — Redom = po řadě. — Brijač = holič. — Nije se natrag vraćao = nevracel se. — Zapitati (s 4. p.) = zeptati se. — Bolestan = nemocen. — Momak = hoch, sluha, —

Izići = vyjíti. — Što = co = proč. — Opaziti = zpozorovati. — Od sada = od sad = od nynějška. — Dolaziti = přicházeti. — Odgovoriti = odpověděti. — Kazati = říci. — Svagda = vždy. — Dobiti = dostati. — Od to doba = od té doby. — Jednako = stejně, stále. — Brijan-je = holení, jako: bran-je, držanje, kupovanje, piće, pletenje = braní, držení, kupování, pití, pletení atd. — Najposlije = konečně. — Stane ga mučiti i gristi gdje ne smije nikome da kaže = Začalo ho mučiti a hrýzti, že nesmí nikomu říci. — Gubiti se i venuti = hubnouti a vadnouti. — Stane ga pitati = začal se ho tázati. — Zapitkivanje = dotazování. — Da mi je da komegod kažem = kdyby mně bylo možno, abych (to) komukoliv řekl. — Odlahnuti = odlehčiti. — Onda = pak. — Iziđi = vyjdi. — Zavući = zavléci; zavuci rozk. zp. — Zatrpati = zadělati, schovati, zatarasiti. — Izbere = vybere. — Zagrnuti = zahrnouti. — Smiriti = smířiti, upokojiti. — Vrijeme neko prođe = čas nějaký uplyne. — Nikla zova = vyrostl (vznikl) bez. — Tri pruta narasla (dual = 2. p. jedn. č. s číslicemi: dva, oba, tri, četiri) = tři pruty narostly. — Lijepa i prava kao svijeća = hezké a rovné jako svíčka. — Čobanin = čoban, pastýř; čobančad (hromadné) = pastýři. — Kad (kada) nađu = když najdou. — Svirala = píšťala. — Svirati = hráti. — Izdati = vydati. — Čuvši = slyševši. — Dozvati = pozvati. — Brijački momak = holičský pomocník. — More! = hej! poslyš! (oslovení níže postaveného). — Što si oglasio za mene? = Co jsi o mně rozhlásil? — On siromah stane se pravdati = on chudák začne se ospravedlňovati, hádati. — Prepadne se = přepadne se = lekne se. — Izkaz, izkazati = výpověď, vypovídati. — Kola (množ. č.) = vůz. — Poći = odejíti někam. — Istina = pravda. — Nađu = najdou. — Zapovjedi = rozkáže. — Uvjeriti se = přesvědčiti se. — Sakriti = skrýti. — Oprostiti = odpustiti. — Dopustiti = dovoliti.

V národních povídkách a písních užívá se zhusta času přítomného (historického) místo minulého.

Smȑt mâjke Jugovićâ.

Národna pěsma.

(Iz zbirke Vuka Stefanovića Karadžića.)

Mìli Bȍže, čȕda vèlikôga!
Kȁd se slèže na Kȍsovo vójska,
Ù tôj vójsci dȅvet Jȕgovîća,
I dèsêti stȃr — Jȕže Bȍgdâne.
Bȍga mȍli Jȕgovića mâjka,
Dȁ joj Bôg dâ ȍči sȍkolove
I bijêla krila làbudova,
Da odlèti na Kȍsovo râvno,
I da vȉdi dȅvet Jȕgovića,
I dèsêtog star — Jȕga Bogdána.
Štȍ mòlila, Bȍga domòlila:
Bôg joj dȁo ȍči sȍkolove

I bijêla kríla läbudova;
Òna lèti na Kõsovo râvno,
Mr̀tvih náđe dȅvet Jȕgovíća
I dèsêtog star — Jȕga
Bogdána,
I vȉše njȉh dȅvet bôjnih
kópljâ,
Na kòpljima dȅvet sokolóva,
Ȍko kóplja dȅvet dòbrih
kónjâ,
A pȍred njȉh dȅvet ljûtih lávâ.
Tȁd' zȁvrišta dȅvet dòbrih
kónjâ,
I zȁlaja dȅvet ljûtih lávâ,
A zȁklikta dȅvet sokolóvâ.
Í tû mâjka tvŕda sȑca bíla
Dȁ od sȑca sȕze ne pùstila,
Vèć ùzima dȅvet dòbrih kónjâ,
I ùzima dȅvet ljûtih lávâ,
I ùzima dȅvet sokolóvâ,
Pak se vrâti dvóru bijêlome.
Dalèko je snàhe ùgledale,
Màlo blȉže prèd njû išétale.
Zàkukalo dȅvet udòvíca
Zàplakalo dȅvet siròtíca,
Zavríštalo dȅvet dòbrih kónjâ,
Zàlajalo dȅvet ljûtih lávâ,
Zaklìktalo dȅvet sokolóvâ.
Ì tû mâjka tvŕda sȑca bíla,
Da od sȑca sȕze ne pùstila.
Kȁd je bílo nȍći u pónoći
Ȁl' zȁvrišta Dàmjanov zèlênko.
Pîta mâjka Dàmjanove ljúbe:
»Snàho mòja, ljûbo Dàmjanova!
Štȍ nam vríšti Dàmjanov
zèlênko?
Al' je gládan šènice bèlice,
Ȁli žédan vòde sa Zvȅčâna?«
Progòvâra ljúba Dàmjanova:
»Svȅkrvice, mâjko Dàmjanova!
Nȉt' je gládan šènice bèlice
Nȉt' je žédan vòde sa
Zvȅčâna.
Vèć je njèga Dàmjan naùčio,
Đȍ pô nȍći sȉtnu zôb zòbati,
Ȍd pô nȍći nà drum putòvati;
Pȁk ôn žȁli svȍga gospodára
Štȍ ga níje na sèbi dȍneo.«
Ì tû mâjka tvŕda sȑca bíla
Dȁ od sȑca sȕze ne pùstila.
Kȁd u jȕtru dának osvànuo,
Ȁli lète dvâ vrâna gȁvrâna,
Kȑvava im kríla do raména,
Nȁ kljȕnove béla pȅna tȑgla:
Òni nȍse rûku od junáka
Ì na rúci bùrma pòzlâćena;
Bàcaju je u krióce mâjci.
Ȕze rûku Jȕgovíća mâjka,
Okrétala, prèvrtala s njóme,
Pa dòzîvlje Dàmjanovu ljúbu:
»Snȁho mòja, ljûbo
Dàmjanova!
Bȉ l' pòznala čȉja j' òvo
rúka?«
Progòvâra ljúba Dàmjanova:
»Svȅkrvice, mâjko Dàmjanova!
Ovȍ j' rúka nȁšega Dàmjana,
Jȅra burmu jâ pòznâjem,
mâjko,
Bùrma sȁ mnom na venčánju
bíla.«
Ȕze mâjka rûku Damjanovu,

Okrétala, prèvrtala s njóme,
Pȁk je rúci tȉho bèsedila:
»Mòja rȗko, zelȅna jȁbuko!
Gdȅ si rásla,gdȅ l' si ùstrgnȗta?
A rásla si na krióцu mȏme,
Ȕstrgnȗta na Kōsovu rȃvnom.«
Tȏ ȉzȗsti, lȁku dȗšu pȕsti. —

Vysvětlivky některých slov: Čuda velikoga = 2. pád při naznačování údivu: jaký to velký div! též, když se na něco ukazuje, po příslovcích evo, eto, eno (ejhle): evo ti prijatelja! eto ti vode! eno ti vina při zaklínání: Tako mi vjere! Boga Tebi, đakone Stefane! — Sleže se vojska = vojsko se položilo. — Star-Juže Bogdane = (5. pád místo prvního, často v písních) Starý Jug Bogdan. — Moliti, domoliti = prositi, vyprositi, doprositi. — Krilo = křídlo. — Kosovo ravno = Kosovo (pole) rovné. — Više njih = nad nimi. — Bojno koplje = válečné kopí. — Pored = vedle. — Ljuti lav = lítý lev. — Tad(a) = tu. — Zavrištati = zařehtati. — Zalajati = zařvati (láti). — Zakliktati = volati, křičeti. — Suza = slza. — Uzimati, uzeti = vzíti. — Vrati se dvoru bijelome = (ve 3. pádu stojí jméno, k němuž se děj slovesa obrací) vrátí se k dvoru (paláci, zámku) bílému. — Pred nju i(z)šetale = naproti jí vyšly. — Zakukati = naříkati (kuku! lele! citoslovce naznačující bol). — Udova, udovica, sirota, sirotica = vdova, sirotek. — Zelenko = bělouš. — Ljuba = manželka. — Šenice belice = (2. p.) pšenice bílé. — Gladan, žedan = (s 2. p.) hladový, žíznivý. — Svekrva, svekrvica = tchyně. — Niti — niti = ani — ani. — Do pō noći — od pō noći = do půl noci — od půl noci. — Sitna zob = jemný oves. — Na drum putovati = po silnici cestovati. — Žaliti, želiti = litovati, želiti. — Doneo = donesl. — Dan, danak = den. — Osvanuti = vzejíti. — Na kljunove bela pena trgla = ze zobáků vytryskla bílá pěna. — Burma = (tur.) hladký prsten. — Bacati = hoditi. — Je = ji. — Krilo, zdrobnělé: kril-ce (v češtině na př. slovce) = krioce, křidlo, lůno, klín. — Okretati, prevrtati = obraceti, vrtěti. — Progovarati = promluviti. — Jera = jer = jelikož. — Venčanje = svatba. — Uze (od uzeti) = vzala. — Besediti = besedovati, mluviti. — Jabuka = jablko. — Rasla, ustrgnuta = rostla, utržena. — Iz-ustiti = vysloviti. — Laku dušu pusti = lehkou duši pustila.

Српска народна приповетка из Србије.

Ветар, мраз и врућина.

Ишли путем заједно ветар, мраз и врућина, па нађу на једну лепу девојку, где украј пута копа у њиви. Свима се допаде, па јој сви одједном назову Бога. А она им одговори, пошто виде ко су:

— Бог помогао једноме од вас!

Свако је од њих држао да се то на њега односи, па наставе опет заједно путовати. Али се у путу стану препирати око тога, коме је од свих њих примила Бога. Свађи не беше краја. Најпосле се реше да се врате натраг и да опет прођу онуда, па ако им исто тако одговори да је запитају на кога се то односи. Тако и учине.

Врате се они околним путем и прођу опет поред ње. Кад су били спрам девојке стану, па сви скупа назову јој Бога, на шта им она одговори као и први пут.

— Бог помогао једном од вас!

Упитају је они на кога се то односи, и сваки је од њих очекивао да каже да се на њега односи. А највише се надао мраз. А девојка им одговори:

— Бог помогао ветру.

Врућина и мраз љути што њима није примила Бога, почну јој претити како је који знао и умео. Тако врућина рече:

— Причекај ти док дође лето, пустићу ја на тебе сву своју силу, да те спржи, па нек ти онда помогне ветар...

— Да Бог помогне ветру! Само нек он духне, тебе ће нестати, као да те ни било није.

Онда поче мраз да прети:

— Док само дође зима, па само једанпут да те стегнем, сву ћу те исцедити. Запамтићеш ти ко је мраз! Нек ти онда помогне ветар!

— Само ветар да не духне, па ће лако бити! — рече девојка и настави копање.

Из „Босанске Виле". Прибележио Д. Ђ. Димитријевић.

Vysvětlivky. Vrućina = horko, teplo, žár; išli zajedno putem = šli společně cestou; naići = natrefiti, sejíti se; svima se dopade = všem se zalíbila; odjednom = najednou; nazvati Boga = pozdraviti (Bohem); Bog pomogao = pomoz Bůh; držati da ... = míti za to, že ...; odnositi se = vztahovati se; nastaviti = pokračovati; prepirati se oko toga = hádati se o tom; svađi ne beše kraja = hádka nebrala konce; reše se = rozhodli se; natrag = zpět; spram = naproti; svi skupa = všichni dohromady; ljut = rozhořčen; pretiti = vyhrožovati; spržiti = spáliti; duhnuti = foukati; nestati = zmizeti; stegnuti = stáhnouti; iscediti = vymačkati; lako = lehce, snadno, dobře.

II.

Rozmluvy.

Разговори.

Razgovori.

Rozmluva na železnici.*)

Co vidím, vy zde, pane? Pamatujete-li se na mne? Srdečně vás pozdravuji, buďte vítán!

Hned jsem vás poznal; moje poklona!

Jest mi obzvlášť milé, že vás opět vidím.

Vždy vzpomínám oněch krásných dnů, které jsme spolu strávili na sokolském sletu v zlaté Praze.

Jak se máte? Navštívíte naše jižní kraje?

Díky za optání; byl jsem trochu nemocen, ale nyní jsem již zdráv; rozhodl jsem se procestovati trochu jihoslovanské země, zvláště Chorvátsko, Bosnu a Srbsko — nyní jdu především do B.

Velmi krásně; také já cestuji právě tam, bu-

Разговор на железници.

Што видим, Ви овде господине? Сећатели се мене? Срдачно Вас поздрављам, добро дошли!

Одмах сам Вас препознао, мој наклон!

Особито ми је мило, да Вас опет видим.

Вазда се сећам оних лепих дана, које смо скупа пробавили на соколском слету у Златном Прагу.

Како сте? Хоћете ли посетити наше јужне крајеве?

Хвала на питању, био сам нешто болестан, али сад сам већ здрав; одлучио сам пропутовати мало јужно-словенске земље, особито Хрватску, Босну и Србију, сад идем пре свега у Б.

Врло лепо; и ја путујем баш тамо, имаћемо при-

Razgovor na željeznici.

Što vidim, vi ovde, gospodine? Sećate li se mene? Srdačno Vas pozdravljam, dobro došli!

Odmah sam vas prepoznao, moj naklon!

Osobito mi je milo, da Vas opet vidim.

Vazda se sećam onih lepih dana, koje smo skupa probavili na Sokolskom sletu u Zlatnom Pragu.

Kako ste? Hoćete li posetiti naše južne krajeve?

Hvala na pitanju, bio sam nešto bolestan, ali sad sam već zdrav; odlučio sam proputovati malo južnoslovenske zemlje, osobito Hrvatsku, Bosnu i Srbiju; sad idem pre svega u B.

Vrlo lepo; i ja putujem baš tamo, imaćemo

*) Zde použito ekavštiny; v dalších článcích pozná čtenář sám, jsou-li psány ekavštinou neb ijekavštinou.

deme míti příležitost, abychom se viděli; já město znám a dám vám všechny potřebné informace.	лике да се видимо; ја град (место) познајем те ћу Вам дати све потребне информације (упуте).	prilike da se vidimo; ja grad poznajem te ću vam dati sve potrebne informacije (upute).
Jste velice laskav; opravdu jsem měl štěstí, že jsem vás takto náhodou našel.	Врло сте љубезан; баш сам имао срећу, да сам Вас овако случајно нашао.	Vrlo ste ljubezan; baš sam imao sreću, da sam vas ovako slučajno našao.
Prosím, pane, pro mne to bude jen potěšením, budu-li se vám moci odměniti za ony mnohé a velké služby, které jste mi v Praze prokázal.	Молим, господине, за мене ће бити само весеље ако ћу моћи се Вам одужити за оне многе и велике услуге, које сте ми у Прагу изказали.	Molim, gospodine, za mene će biti samo veselje ako ću moći se vam odužiti za one mnoge i velike usluge, koje ste mi u Pragu izkazali.
Nemluvme o tom, to byla bratrská povinnost. Ale budu vás prositi, abyste mi doporučil nějaký hotel.	Не говоримо о том, то је била братска дужност. Али молићу Вас, да ми препоручите који хотел.	Ne govorimo o tom, to je bila bratska dužnost. Ali moliću Vas, da mi preporučite koji hotel.
Doporučuji vám, abyste šel do hotelu „Metropol", tam také já obyčejně bydlím, a není (to) daleko od nádraží (stanice).	Препоручујем Вам да идете у (хотел) свратиште „Метропол", тамо и ја обично станујем, а није далеко од колодвора (станице).	Preporučujem Vam da idete u hotel (svratište) „Metropol", tamo i ja obično stanujem, a nije daleko od kolodvora (stanice).
Také já se tam uchýlím, a můžeme také společně večeřeti.	И ја ћу се тамо свратити, па можемо и скупа вечерати.	I ja ću se tamo svratiti, pa možemo i skupa večerati.
Velice dobře; a jak půjdeme do hotelu?	Врло добро, а како ћемо до хотела?	Vrlo dobro; a kako ćemo do hotela?
Může se pěšky, jelikož není daleko, a na nádraží (stanici) jsou nosiči (sluhové), kteří mohou odnésti zavazadla. Před nádražím čekají vždy omnibusy a kočáry.	Може се пешице, јер није далеко, а на колодвору (станици) има носача (слуга) који могу однети пртљагу. Пред колодвором увек чекају омнибуси и кочије (кола).	Može se pešice, jer nije daleko, a na (kolodvoru) stanici ima nosača (sluga), koji mogu odneti prtljagu. Pred kolodvorom uvek čekaju omnibusi i kočije (kola).
Stihne náš vlak brzy do B.?	Хоће ли наш влак брзо стићи у Б.?	Hoće li naš vlak brzo stići u B.?

Za hodinu (za půl, za dvě, za čtvrt hodiny) jsme tam.	За један сат (за (пол) по сата, за два, за четврт сата) смо тамо.	Za jedan sat (za po za dva, za četvrt sata smo tamo.
Pak jsme se v každém případě zpozdili!	Онда смо свакако закаснили!	Onda smo svakako za kasnili!
Ano, to se bohužel stává dosti často!	Јест, то се, жали боже, догађа доста често!	Jest, to se, žali bože, događa dosta često!
Kdy odjíždí vlak do N.?	Када полази влак у Н.?	Kada polazi vlak u N.?
Máme velmi dobré spojení; můžete (cestovati) jeti dopoledne, v poledne, odpoledne, také v noci; dvakráte jede rychlovlak, v půl sedmé (šest a půl) hod. ráno, pak večer ve čtvrt na osm (sedm a čtvrt).	Имамо врло добру свезу; можете путовати пре подне, у подне, после подне, и ноћу; два пут иде брзи влак, у шест и пол (по) сати (сахата) у јутро, онда на вечер у четврт на осам (седам и четврт).	Imamo vrlo dobru svezu; možete putovati pre podne, u podne, posle podne, i noću, dva put ide brzi vlak, u šest i pol sati (sahata) u jutro, onda na večer u četvrt na osam (sedam i četvrt).
Jak se u vás cestuje?	Како се путује код Вас?	Kako se putuje kod vas?
Zcela dobře; můžete cestovati také v třetí třídě; vagony jsou pěkné a čisté, také nádraží a čekárny, vše jest v nejlepším pořádku.	Сасвим (сасма) добро, можете и у трећем разреду путовати, вагони су лепи и чисти, и колодвори и чекаонице, све је у најбољем реду.	Sasvim (sasma) dobro, možete i u trećem razredu putovati; vagoni su lepi i čisti, i kolodvori i čekaonice, sve je u najboljem redu.
Dlouho jsme zůstali pozadu, beze své viny, ale nyní pokračujeme v každém ohledu.	Дуго смо заостали, без своје кривње, али сад напредујемо у сваком погледу.	Dugo smo zaostali, bez svoje krivnje, ali sad napredujemo u svakom pogledu.
Ejhle, již jsme v K., to je poslední stanice před B.; račte obléci kabát, připraviti své věci a jízdní lístek.	Ево нас већ у К., то је задња станица пред Б.; изволите обући капут, приправити своје ствари и (возну карту) возни лист.	Evo nas već u K., to je zadnja stanica pred B.; izvolite obući kaput, pripraviti svoje stvari i (voznu kartu) vozni list.
Nezapomeňte ničeho; já vám pomohu!	Немојте ништа заборавити; ја ћу Вам помоћи.	Nemojte ništa zaboraviti; ja ću vam pomoći.
Vystupme!	Излазимо!	Izlazimo!

Půjdeme pěšky?	Хоћемо ли пешице?	Hoćemo li pešice?
Jak ráčíte; bude (to) příjemné po tak dlouhé jízdě.	Како изволите; биће угодно после овако дуге вожње.	Kako izvolite; biće ugodno posle ovako duge vožnje.

V městě a v hotelu.	У граду и у хотелу.	U gradu i u hotelu.
Město má 35.000 obyvatelů a má dost průmyslu a obchodu; jest zde (má) mnoho pěkných staveb a také poloha je dosti pěkná. Ruch na ulicích je velký.	Град има тридесет и пет хиљада становника, те има доста индустрије и трговине; има много лепих зграда па и положај је доста леп. Промет на улицама је велик.	Grad ima trideset i pet hiljada stanovnika, te ima dosta industrije i trgovine; ima mnogo lepih zgrada pa i položaj je dosta lep. Promet na ulicama je velik.
Nyní projdeme starými městskými náspy (zděmi) a přijdeme hned do hlavní ulice a na náměstí (trh, tržiště).	Сад ћемо проћи кроз старе градске бедеме (зидове), па ћемо доћи одмах у главну улицу (главни сокак) и на трг (сајмиште).	Sad ćemo proći kroz stare gradske bedeme (zidove), pa ćemo doći odmah u glavnu ulicu (glavni sokak) i na trg (sajmište).
Věž sídelního kostela je velmi vysoká; na hlavním náměstí je radnice.	Торањ столне цркве је веома висок; на главном тргу је већница.	Toranj stolne crkve je veoma visok; na glavnom trgu je većnica.
Je zde také několik zajímavých starých domů a paláců; divadlo je nové.	Има такођер неколико занимљивих старих кућа и палача; казалиште (позориште) је ново.	Ima također nekoliko zanimivih starih kuća i palača; kazalište (pozorište) je novo.
Zde jsme (ejhle nás) před naším hotelem.	Ево нас пред нашим хотелом.	Evo nas pred našim hotelom.
Kde je pan hostinský?	Где је господин гостионичар?	Gde je gospodin gostioničar?
Můžeme přenocovati u vás?	Можемо ли преноћити код Вас?	Možemo li prenoćiti kod vas?
Potřebujeme 2 pokoje.	Требамо две собе.	Trebamo dve sobe.
Je mi líto (lituji), pánové, ale dnes mám pouze jeden pokoj	Жао ми је (жалим), господо, али данас имам само једну собу праз-	Žao mi je (žalim), gospodo, ali danas imam samo jednu sobu praz-

prázdný s dvěma postelemi.	ну, са (два кревета) две постеље.	nu, sa (dva kreveta) dve postelje.
Zítra bude více místa, jelikož někteří hosté odcestují.	Сутра ће бити више места, јер ће некоји гостови отпутовати.	Sutra će biti više mesta, jer će nekoji gostovi otputovati.
Co můžeme dělati?	Шта ћемо?	Šta ćemo?
Není-li vám nepříjemné?	Није ли Вам неугодно . . .	Nije li vam neugodno?
O, prosím, nikterak; můžeme bydleti v jednom pokoji, odveďte nás nahoru.	О молим, никако; можемо становати у једној соби, одведите нас горе.	O molim, nikako; možemo stanovati u jednoj sobi, odvedite nas gore.
Pokoj má číslo deset; klíč račte zanechati u vrátného!	Соба има број десет; кључ изволите оставити код вратара!	Soba ima broj deset; ključ izvolite ostaviti kod vratara!
Kde je sluha, pokojská?	Где је слуга, собарица?	Gde je sluga, sobarica?
Prosím, očistěte mi šaty a boty!	Молим, очистите ми хаљине и ципеле!	Molim, očistite mi haljine i cipele!
Přineste teplé vody a mýdlo, abychom se umyli!	Донесите топле воде и сапуна да се умијемо!	Donesite tople vode i sapuna, da se umijemo!
Sklepník nechť nám přinese jídlo (večeři) do pokoje.	Конобар нек нам донесе ручак (вечеру) у собу!	Konobar nek nam donese ručak (večeru) u sobu!
Budu prositi ještě jeden ručník.	Молићу још један ручник (отирач, убрус).	Moliću još jedan ručnik (otirač, ubrus).
Zde jsem, pane, co si přejete?	Ево ме, господине, шта желите?	Evo me, gospodine, šta želite?
Vezměte, prosím vás, celý oblek: vestu, kabát a kalhoty, zde chybí knoflík a kapsa je roztrhána; tento kabát budete museti odnésti (ke) krejčímu, aby jej opravil.	Узмите, молим Вас, цело одело: прслук, капут и хлаче (чакшире), овде мањка дугме (пуце) и џеп је подеран; тај капут мораћете однети кројачу, да га поправи.	Uzmite, molim vas, celo odelo: prsluk, kaput i hlače (čakšire), ovde manjka dugme (puce), i džep je poderan; taj kaput moraćete odneti krojaču, da ga popravi.
Jste vy pokojská (panská)?	Јесте ли Ви собарица?	Jeste li vi sobarica?
Jsem; co poroučíte, pane?	Јесам, шта заповедате, господине?	Jesam, šta zapovedate, gospodine?
Můžete dáti vyprati špinavé prádlo?	Можете ли дати испрати прљаво рубље?	Možete li dati isprati prljavo rublje?

Mileráda, máme dobrou pradlenu.	Драговољно (драге воље), имамо добру праљу.	Dragovoljno (drage volje), imamo dobru pralju.
Již jest připraveno; zde (tu) jsou čtyři košile, patery podvlékačky (kalhoty), troje punčochy, šest šátků; límce a manšety dám vám později.	Веħ је приправљено, ту су четири кошуље, пет гаħа, троје чарапе, шест марама; огрлице и наруквице даħу Вам кашње.	Već je pripravljeno, tu su četiri košulje, pet gaća, troje čarape, šest marama; ogrlice i narukvice daću vam kašnje.
Jak (kolik) budu platiti?	(Како) колико ħу платити?	(Kako) koliko ću platiti?
Košile po 25 haléřích, spodky po 15 haléřích.	Кошуље по двадесет и пет филира (пара), гаħе по петнаест филира.	Košulje po dvadeset i pet filira (para), gaće po petnaest filira.
Kdy (to) bude hotovo?	Када ħе бити готово?	Kada će biti gotovo?
Za čtyři dny dostanete vše, možná i dříve, nyní jest právě mnoho práce.	За четири дана ħете добити све, могуħе, и пре, сад има баш много посла.	Za četiri dana ćete dobiti sve, moguće i prē, sad ima baš mnogo posla.
Chtěl bych se dáti oholiti, pošlete mně holiče, aby mne oholil, ostříhal a učesal.	Хтео бих се дати обријати, пошаљите ми бријача, да ме обрије, ошиша и почешља.	Hteo bih se dati obrijati, pošaljite mi brijača, da me obrije, ošiša i počešlja.
Přistřihněte mně vous, namažte vlasy a kníry.	Пристрижите ми браду, намажите косу (власи) и бркове.	Pristrižite mi bradu, namažite kosu (vlasi) i brkove.
Slyšel jsem, že je vaše holírna hezky zařízena.	Чуо сам да је Ваша бријачница (берберница) лепо уређена.	Čuo sam da je vaša brijačnica (berbernica) lepo uređena.
Vy jste také vlásenkář?	Ви сте такођер власуљар?	Vi ste također vlasuljar?
Jsem, pánové od divadla všichni mne navštěvují.	Јесам, господа од позоришта сви ме похађају.	Jesam, gospoda od pozorišta svi me pohađaju.
Myslím, že vás budu potřebovati ještě jednou; přijďte opět pozítří ve tři hodiny odpoledne, přesně, ježto musím odcestovati,	Мислим да ħу Вас требати још једампут; дођите опет прекосутра у три сата (сахата) послеподне, (точно) тачно, јер морам отпутовати, станујем у дру-	Mislim, da ću vas trebati još jedamput; dođite opet prekosutra u tri sata (sahata) poslepodne, (točno) tačno, jer moram otputovati, stanujem u dru-

bydlím ve 2. patře číslo 10.	гом кату (спрату) број 10.	gom katu (spratu), broj 10.
Zdá se mi, že někdo klepe!	Чини ми се да неко куца!	Čini mi se da ne(t)ko kuca!
Dále!	Напред! (Даље!)	Napred! (Dalje!)
Sluha ponížený!	Слуга покоран (понизан)!	Sluga pokoran (ponizan)!
Přišel jsem (se ptáti), abych se zeptal, jste-li spokojen a potřebujete-li něco?	Дошао сам да питам, јесте ли задовољни а требате ли штогод?	Došao sam da pitam, jeste li zadovoljni a trebate li štogod?
Díky vám; váš dům se mi líbí, vše jest nové a čisté a služebnictvo se chová zdvořile.	Хвала Вам; Ваша кућа се ми свиђа, све је ново и чисто и служинчад се влада уљудно.	Hvala vam; vaša kuća se mi sviđa, sve je novo i čisto i služinčad se vlada uljudno.
Odkud máte tento jednoduchý a přece pěkný nábytek?	Откле имате овај једноставни а ипак лепи намештај (покућство)?	Otkle imate ovaj jednostavni a ipak lepi nameštaj (pokućtvo)?
Objednal jsem jej u jednoho zdejšího řemeslníka, který je původem Čech; koupil jsem dvě postele, jeden stůl, čtyři stolice, jednu skříň, divan, zrcadlo a dva obrazy, vše dohromady za 500 korun (dinarů, perperů).	Наручио сам га код једног овдашњег занатлије, који је пореклом Чех; купио сам две постеље, један сто, четири столице, један орман (шкрињу), диван, огледало и две слике све скупа за пет стотина круна (динара, перпера).	Naručio sam ga kod jednog ovdašnjeg zanatlije, koji je poreklom Čeh; kupio sam dve postelje, jedan stô, četiri stolice, jedan orman (škrinju), divan, ogledalo i dve slike sve skupa za pet stolina kruna (dinara, perpera).
To není drahé, nýbrž dosti laciné, u nás by byl tento nábytek mnohem dražší.	То није ни скупо, него доста јефтино, код нас би био овај намештај много скупљи.	To nije ni skupo, nego dosta jeftino, kod nas bi bio ovaj nameštaj mnogo skuplji.
Ale nyní s Bohem, pane, na shledanou, chci se trochu projíti (procházeti); dlužno (jest třeba) užíti času, pokud je hezky; dnes a včera bylo zrovna skvostné počasí.	Али сад збогом, господине, до виђења; хоћу да се мало прошетам; ваља употребити време док је лепо; данас и јучер је било баш сјајно време.	Ali sad s Bogom, gospodine, do viđenja; hoću, da se malo prošetam; valja upotrebiti vreme dok je lepo; danas i jučer je bilo baš sjajno vreme.

Dobré zábavy přeji, pane, a dobré noci!	Добру забаву желим господине, и лаку ноћ!	Dobru zabavu želim, gospodine, i laku noć!
Večer — ráno.	Вече — јутро.	**Veče — jutro.**
Dnes si pozdě (brzy) lehnu.	Данас ћу касно (рано, брзо) лећи.	Danas ću kasno (rano, brzo) leći.
Jste ospalý?	Јесте ли сањив?	Jeste li sanjiv?
Nejsem ani dost málo ospalý.	Нисам поспан нимало.	Nisam pospan nimalo.
Kdy jste si lehli včera večer?	Кад сте легли синоћ?	Kad ste legli sinoć?
Okolo jedenácti hodin, ale nemohl jsem usnouti; po půlnoci jsem se probudil, ošklivě jsem snil, ale pak jsem spal klidně do osmi hodin.	Око једанаест сати, али нисам могао заспати; после поноћи сам се пробудио, ружно сам снио, али онда сам спавао мирно до осам сати.	Oko jedanaest sati, ali nisam mogao zaspati; posle ponoći sam se probudio, ružno sam snio, ali onda sam spavao mirno do osam sati.
Dost jsem si odpočinul.	Доста сам се одморио.	Dosta sam se odmorio.
Celou noc jsem oka nezavřel.	Сву ноћ нисам ока затворио.	Svu noć nisam oka zatvorio.
Bděli jsme do půlnoci (do 2 hodin).	Били смо будни до поноћи (до два сата).	Bili smo budni do ponoći (do dva sata).
Kdo vás probudí?	Ко ће Вас пробудити?	Ko će vas probuditi?
Zbuďte ho včas!	Пробудите га на време!	Probudite ga na vreme!
Nebuďte mne zítra, mám hodně času.	Немојте ме будити сутра, имам много времена.	Nemojte me buditi sutra, imam mnogo vremena.
Co mne budíte?	Што ме будите?	Što me budite?
Vstaňte, abychom se neopozdili, již všichni odešli.	Устаните (устајте), да не закаснимо, већ су сви отишли.	Ustanite (ustajte), da ne zakasnimo, već su svi otišli.
Já jsem již vstal.	Ја сам већ устао.	Ja sam već ustao.
Musíte vstáti časněji.	Морате устати раније.	Morate ustati ranije.
Chci se svléci (svléknu se), již dřímám, velice jsem unaven.	Хоћу да се свучем, већ дремам, врло сам уморан.	Hoću da se svučem, već dremam, vrlo sam umoran.
Co se nesvlékáte?	Што се не свучете?	Što se ne svučete?
Smekněte klobouk!	Скините шешир!	Skinite šešir!

Svlékni se rychle v mém pokoji!	Свуци се брзо у мојој соби!	Svuci se brzo u mojoj sobi!
Proč jste se ještě nesvlékli?	Зашто се још нисте свукли?	Zašto se još niste svukli?
Oblecte svůj nový oblek.	Обуците своје ново одело.	Obucite svoje novo odelo.
Ona se již obléká, již bude hotova.	Она се већ облачи, сад ће бити готова.	Ona se već oblači, sad će biti gotova.
Oblékl jsi se?	Јеси ли се обукао?	Jesi li se obukao?
Oblečen jsem a čekám marně 10 minut.	Обучен сам а чекам бадава десет часака (минути).	Obučen sam a čekam badava deset časaka (minuti).
Nemohu najíti hůl a rukavice.	Немогу наћи штап (палицу) и рукавице.	Nemogu naći štap (palicu) i rukavice.
Chcete vzíti (vezmete) klobouk nebo čepici?	Хоћете ли узети шешир или капу?	Hoćete li uzeti šešir ili kapu?
Prosím onen černý klobouk.	Молим онај црни шешир.	Molim onaj crni šešir.
Pospěšme si!	Журимо се!	Žurimo se!
Řekněte jí, ať si pospíší, vůz čeká.	Кажите њој, нека се пожури, кола (мн.) чекају.	Kažite njoj, neka se požuri, kola (mn.) čekaju.

Počasí.	Време.	**Vreme.**
Dnes máme pěkný teplý čas.	Данас имадемо лепо топло време.	Danas imademo lepo toplo vreme.
Jaké počasí bylo včera?	Какво време је било јучер?	Kakvo vreme je bilo jučer?
Včera bylo ošklivé počasí.	Јуче је било ружно време.	Juče je bilo ružno vreme.
Padala mlha.	Пала је магла.	Pala je magla.
Dnes nebude pršeti.	Данас неће падати киша.	Danas neće padati kiša.
Máme vlhké, deštivé, proměnlivé počasí.	Имамо влажно, кишовито, промењливо време.	Imamo vlažno, kišovito, promenjlivo vreme.
Je chladno, nebe jest zataženo, bude padati sníh.	Хладно је, небо је облачно, падаће снег.	Hladno je, nebo je oblačno, padaće sneg.
Nebe je jasné, zachmuřené.	Небо је ведро, мутно.	Nebo je vedro, mutno.
Blýská se a hřmí.	Сева и грми.	Seva i grmi.

Čas.	Доба.	Doba.
Jaro, léto, podzim, zima.	Пролеће, лето, јесен, зима.	Proleće, leto, jesen, zima.
Svítá.	Зора свиће.	Zora sviće.
Slunce vychází.	Сунце се рађа.	Sunce se rađa.
Slunce zapadá.	Сунце залази.	Sunce zalazi.
Snáší se šero, noc.	Спушта се мрак, ноћ.	Spušta se mrak, noć.
Měsíc vychází, noc je krásná a tichá.	Месец излази, ноћ је лепа и тиха.	Mesec izlazi, noć je lepa i tiha.
Počasí je teplé.	Време је топло.	Vreme je toplo.
Hvězd není.	Звезда нема.	Zvezda nema.
Jest velké horko.	Велика је врућина.	Velika je vrućina.
Já se nepotím.	Ја се незнојим.	Ja se neznojim.
Pojďme do lesa, do chládku!	Хајдмо у шуму, у хладовину.	Hajdmo u šumu, u hladovinu.
Bude bouře.	Биће олује (буре).	Biće oluje (bure).
Hrom uhodil do komínu.	Гром је ударио у димњак.	Grom je udario u dimljak.
Blesk jej zasáhl.	Муња га је ошинула.	Munja ga je ošinula.
Kroupy učiní mnoho škody.	Град (крупа) начиниће много (штете) шкоде.	Grad (krupa) načiniće mnogo (štete) škode.
Zmokli jsme (skrz na skrz) až na kůži.	Покиснули смо скроз и скроз.	Pokisnuli smo skroz i skroz.
Dešť přestal.	Киша је престала.	Kiša je prestala.
Fouká chladný vítr.	Дува хладан ветар.	Duva hladan vetar.
Večer je studený.	Вече је студено.	Veče je studeno.
V noci byla sněhová vánice.	Ноћас је била мећава.	Noćas je bila mećava.
Ulice jsou plny bláta.	Улице су пуне блата.	Ulice su pune blata.
Byl ostrý mráz, vše jest zmrzlé.	Био је оштар мраз, све је смрзнуто.	Bio je oštar mraz, sve je smrznuto.
Sníh taje. Je třeba zatopiti.	Снег се топи. Треба наложити пећ.	Sneg se topi. Treba naložiti peć.

Čas.	**Доба.**	**Doba.**
Kolik je hodin?	Колико је сати?	Koliko je sati?
Jsou dvě hodiny pryč.	Прошло је два сахата.	Prošlo je dva sahata.
Moje hodinky jdou přesně.	Мој сат (сахат) иде тачно.	Moj sat (sahat) ide tačno.
Vaše hodinky se opožďují.	Ваш сат заостаје.	Vaš sat zaostaje.

Jeho hodinky se zastavily; jsou porouchány.	Његов сат је стао, покварен је.	Ňegov sat je stao, pokvaren je.
Nemohu natáhnouti svých hodinek.	Немогу да навијем свој сат.	Nemogu da navijem svoj sat.
Její hodinky jsou nataženy.	Њезин сахат је навијен.	Njezin sahat je navijen.
Přijdu za hodinu.	Доћи ћу за сат.	Doći ću za sat.
Hodiny se opožďují.	(Ура) сат иде касио.	(Ura) sat ide kasno.
Kde je hodinář?	Где је саџија?	Gde je sadžija?
Tam nalevo (pravo) v druhém domě.	Тамо на лево (десно) у другој кући.	Tamo na levo (desno) u drugoj kući.

Věk — zdraví — nemoc.	Век — здравље — болест.	Vek — zdravlje — bolest.
Kolik je ti roků?	Колико ти је година?	Koliko ti je godina?
Mně jest 35 let.	Мени је тридесет и пет година.	Meni je trideset i pet godina.
Jest vaše matka stará?	Је ли Вам (Ваша) мати стара?	Je li vam (vaša) mati stara?
Moje matka je velice stará.	Мати ми је врло стара.	Mati mi je vrlo stara.
Moje sestra jest něco mladší než já.	Моја сестра је нешто млађа од мене.	Moja sestra je nešto mlađa od mene.
Jsem starší o 3 leta.	Старији сам о три године.	Stariji sam o tri godine.
To bude trvati týden (měsíc).	То ће трајати недељу дана (месец дана).	To će trajati nedelju dana (mesec dana).
Vrátím se za (jeden) rok.	Вратићу се за годину (дана).	Vraticu se za godinu dana.
Máte děti (bratry)?	Имате ли деце (браће)?	Imate li dece (braće)?
Mám dva syny a jednu dceru.	Имам два сина и једну кћер.	Imam dva sina i jednu kćer.
Mám pouze jednoho staršího bratra.	Имам само једнога старијега брата.	Imam samo jednoga starijega brata.
Ať žiješ, bratře, mnohá leta! Nechť žije (žena)! Ať žijí!	Живео (живио) брате, Живела! Живели!	Živeo (živio), brate, mnoga leta! Živela! Živeli!
Jak se máte?	Како сте?	Kako ste?
Díky Bohu, dobře.	Хвала Богу, добро.	Hvala Bogu, dobro.

Jak (je) doma, je všecko zdrávo?	Како код куће, је ли све здраво?	Kako kod kuće, je li sve zdravo?
Co dělá vaše paní choť?	Шта ради Ваша госпођа супруга?	Šta radi vaša gospođa supruga?
Co (vám) dělá vaše žena?	Шта Вам ради жена?	Šta vam radi žena?
Co vám chybí?	Што Вам је?	Što vam je?
Bolí mne hlava, zub, břicho, krk.	Боли ме глава, зуб, трбух, врат.	Boli me glava, zub, trbuh, vrat.
Roznemohla jsem se, nastydla jsem.	Разболила сам се, озебла сам.	Razbolila sam se, ozebla sam.
Má zimnici, horečku.	Има грозницу, врућицу.	Ima groznicu, vrućicu.
Co říká lékař?	Шта каже лекар (лечник)?	Šta kaže lekar (lečnik)?
Praví, že je to zápal plic.	Вели да је то запаљење плућа.	Veli da je to zapaljenje pluća.
Zotaví se brzy.	Опоравиће се брзо.	Oporaviće se brzo.
Bolí mne žaludek.	Боли ме желудац.	Boli me želudac.
Jsem ochraptělý a kašlu, je třeba, abych se léčil.	Промукао сам и кашљем, треба да се лечим.	Promukao sam i kašljem, treba da se lečim.
Zdraví jest největší statek na světě.	Здравље је највеће благо на свету.	Zdravlje je najveće blago na svetu.
Moje sestra je nemocna, také já jsem byl nebezpečně nemocen.	Моја је сестра болесна, и ја сам био опасно болестан.	Moja je sestra bolesna, i ja sam bio opasno bolestan.
Musím dávati pozor, abych neonemocněl znova.	Морам пазити, да се неразболим наново.	Moram paziti, da se nerazbolim nanovo.
Vy jste velice hubený (tlustý).	Ви сте врло мршав (угојен, дебео).	Vi ste vrlo mršav (debeo, ugojen).
Je třeba, abyste se chránil ode všeho.	Треба да се чувате од свачега.	Treba da se čuvate od svačega.

V kavárně a v hostinci.	У кавани и у гостионици.	**U kavani i u gostionici.**
Pojďme snídati.	Ајдмо доручковати.	Ajdmo doručkovati.
Co máte k snídani?	Шта имате за доручак?	Šta imate za doručak?
Cokoliv si přejete; kávu bílou neb černou, mlé-	Што год желите, каве беле или црне, млека,	Što god želite, kave bele ili crne, mleka, hleba

ko, chléb a máslo, vejce.	хлеба и масла, jaja.	i masla, jaja.
Přineste mi bílou kávu, kus chleba s máslem a trochu medu!	Донесите ми белу каву, комад хлеба са маслом и мало меда!	Donesite mi belu kavu, komad hieba sa maslom i malo meda!
Já mám raději černou kávu bez cukru.	Ја волим црну каву без шећера (сладора).	Ja volim crnu kavu bez šećera (sladora)
Káva je výborná (slabá, špatná).	Кава је изврсна (слаба).	Kava je izvrsna (slaba).
Mléko není dobré (nestojí za nic).	Млеко не ваља.	Mleko ne valja.
Oslaďte kávu, ale aby nebyla příliš sladká.	Осладите каву, али (да) нек није преслатка.	Osladite kavu, ali (da) nek nije preslatka.
Prosím, ještě kousek černého chleba.	Молим још комадић црна хлеба.	Molim još komadić crna hleba.
Máte koláče?	Имате ли колача (погача)?	Imate li kolača (pogača)?
Nazdar, bratře, odpusť, že jsem se trochu opozdil; dostal jsem tvůj list teprve dnes ráno, všeho jsem nechal, abych tě co nejdříve pozdravil, tedy ještě jedenkrát: Buď vítán!	Здраво, брате, опрости (извини) што сам мало закаснио (задоцнио), примио сам Твој лист истом (тек) данас у јутро, све сам оставио, да Те што пре поздравим, дакле још једампут: добро дошао!	Zdravo, brate, oprosti (izvini) što sam malo zakasnio (zadocnio), primio sam tvoj list istom (tek) danas u jutro, sve sam ostavio, da te što pre pozdravim, dakle još jedamput: dobro došao!
Nazdar, Marko, a děkuji ti za srdečné přijetí; sedni (si), prosím tě, hned budu hotov.	Здраво, Марко и хвала Ти на срдачном дочеку, седни, молим Те, одмах ћу бити готов.	Zdravo, Marko, i hvala Ti na srdačnom dočeku, sedni, molim te, odmah ču biti gotov.
Jak se máš a jak tvoje rodina?	Како живиш и како Твоја обитељ?	Kako živiš, i kako tvoja obitelj?
Díky, všichni jsme zdrávi, a jak u tebe?	Хвала, сви су здрави, а како код Тебе?	Hvala, svi su zdravi, a kako kod tebe?
Také vše v pořádku, moje žena tě pozdravuje.	Такођер све у реду, моја жена Те поздравља.	Također sve u redu, moja žena te pozdravlja.
Četl jsi již dnešní noviny?	Јеси ли већ читао данашње новине?	Jesi li već čitao današnje novine?
Ne, nečetl jsem ani vče-	Не нисам читао ни јуче-	Ne, nisam čitao ni juče-

rejších novin; je něco nového?

Ani já jsem nic nečetl; sklepníku, prosím vás, přineste nějaké noviny! Které listy máte?

Máme „Srbobran", „Obzor", „Hrvatski Pokret", „Samoupravu" a jiné.

Dejte nám zatím „Samoupravu" a „Pokret".

рашње новине, има ли шта нова?

Нисам ни ја ништа читао; конобару, молим Вас, донесите некакве новине! Које листове имате?

Имадемо „Србобран", „Обзор", „Хрватски Покрет", „Самоуправу" и друге.

Дајте нам међутим „Самоуправу" и „Покрет".

rašnje novine, ima li šta nova?

Nisam ni ja ništa čitao; konobaru, molim Vas, donesite nekakve novine! Koje listove imate?

Imademo „Srbobran", „Obzor", „Hrvatski Pokret", „Samoupravu" i druge.

Dajte nam međutim „Samoupravu" i „Pokret".

Oběd — jídlo.

Vrátíme se k obědu; co bude na jídelním lístku?

Prosím, připravíme, cokoliv si přejete; polívku, hovězí maso se zeleninou a omáčkou a pečeni.

Jakou pečeni můžeme dostati?

Pečeni telecí (teletinu) jehněčí, vepřovou a ledvinu, také zvěřinu můžete dostati.

Přejete si snad pečenou husu, kachnu, krůtu neb kuře?

Ze zelenin je zde zelí, hrách, fazole, kapusta a čočka, pak červená a žlutá řípa (mrkev) a brambory;

Обед — јело.

Повратићемо се на ручак; шта ће бути на јественику?

Молим, спремићемо штогод желите, чорбе (јухе), говеђине са зељем и умаком, и печења.

Какво можемо добити печење?

Печење телеће (телетину), јагњеће, свињско, и бубрежје, и дивљачи можете добити.

Желите ваљда печене гуске, патке, ћурке, или пилета?

Од зеља има купуса, грашка, пасуља, кеља и сочива, онда црвене и жуте репе, и кромпира; свакако ће бити и те-

Obed — jelo.

Povratićemo se na ručak; šta će biti na (jelovniku) jestveniku?

Molim, spremićemo, štogod želite, čorbe (juhe), govedine sa zeljem i umakom, i pečenja.

Kakvo možemo dobiti pečenje?

Pečenje teleće (teletinu), jagnjeće, svinjsko i bubrežje, i divljači možete dobiti.

Želite valjda pečene guske, patke, ćurke ili pileta?

Od zelja ima kupusa, graška, pasulja, kelja i sočiva, onda crvene i žute repe, i krumpira; svakako će biti

v každém případě bude také moučník. Velice rád jím moučníky.	сто. Врло радо једем теста.	i testo. Vrlo rado jedem testa.
Dobře, v kolik hodin budeme obědvati?	Добро, у колико сати ћемо ручати?	Dobro, u koliko sati ćemo ručati?
U nás můžete obědvati, kdykoliv chcete, oběd je hotov ve 12 hodin.	Код нас можете ручати када год хоћете, ручак је готов у дванаест сати.	Kod nas možete ručati kada god hoćete, ručak je gotov u dvanaest sati.
Máme bílé a červené (černé) víno a pivo v lahvích.	Имадемо бела и црна вина, и пива у боцама.	Imademo bela i crna vina, i piva u bocama.
Hospodyně bude dnes vařiti „sarmy“.	Газдарица ће данас кухати сарме.	Gazdarica će danas kuhati sarme.

Na náměstí (trhu); krámy.	На тргу; дућани.	**Na trgu; dućani.**
Nyní můžeme trochu prohlédnouti město, již jsi platil?	Сад можемо мало разгледати град, — јеси ли већ платио?	Sad možemo malo razgledati grad, — jesi li već platio?
Platil jsem; můžeme jíti.	Јесам, можемо ићи.	Jesam, možemo ići.
Ejhle, jsme na náměstí (trhu); dnes je právě trh, je zde plno lidí z okolí, sedláků a selek.	Ево нас на тргу, данас је баш сајам (вашар), има ту пуно света (људи) из околице, сељака и сељакиња.	Evo nas na trgu, danas je baš sajam (vašar), ima tu puno sveta (ljudi) iz okolice, seljaka i seljakinja.
Zde můžeš koupiti vše, cokoliv chceš a potřebuješ.	Овде можеш купити све, штогод хоћеш и требаш.	Ovde možeš kupiti sve, štogod hoćeš i trebaš.
Hleď, toto krásné, zralé ovoce; zde jsou třešně, višně, švestky, jablka, hrušky, jahody, kaštany, ořechy, lískové ořechy, fíky — pak dýně a vodní melouny a okurky; také hrozny již jsou.	Гледај ово красно зрело воће, има трешања, вишања, шљива, јабука, крушака, јагода, кестена, ораха, лешњика, смокава, — онда диња, лубеница и краставаца; и грожђа већ има.	Gledaj ovo krasno zrelo voće, ima trešanja, višanja, šljiva, jabuka, krušaka, jagoda, kestena, oraha, lešnjika, smokava, — onda dinja, lubenica i krastavaca; i grožđa već ima.
Ovoce je u nás velice laciné.	Воће је код нас врло јефтино.	Voće je kod nas vrlo jeftino.

Tam prodávají ocet a olej.
Tady je kvítí všeho druhu — zač prodáváte tyto růže?
Kus po 4 haléřích.
Udělejte mi kytici (z) květin, dejte něco růží červených a bílých, karafiátů, fialek a rozmaríny.
Zde je místo pro rybáře, to jsou ryby z naší řeky: kapři, štiky, bělice, úhoři, sumci, pstruzi a jiné, také jsou zde plži a raci.
Tam dále jsou domácí zvířata: koně, krávy, volové, ovce, kozy, prasata, mezci, osli, vůbec dobytek.

Co je na oněch vozech?
To jsou selské vozy s obilím: v těch pytlích je pšenice, žito, ječmen, oves, kukuřice, proso atd.; — sedláci opět kupují kosy, srpy, motyky, vidle, lopaty, řešeta, koryta, pluhy — nářadí všeho druhu.
Vizme nyní, jaké jsou krámy!
V onom velkém novém domě je největší krejčovský obchod (závod) Eliáše Markoviče; to je náš člověk, který pracoval

Тамо продавају оцат (сирће) и уље (зејтин).
Овде има цвећа сваке врсти, — по што продајете ове руже?
Комад по четири филира.
Начините ми киту цвећа, дајте нешто ружа, црвених и белих, карамфила, љубица и рузмарина.
Овде је место за рибаре, то су рибе из наше реке: шарани, штуке, белице, јегуље, сомови, пастрме и друге; има и пужева и рака.
Тамо даље су домаће животиње: коњи, краве, волови, овце, козе, свиње, мазге, магарци, у опће стока (марва).

Шта је на оним колима?
То су сељачка кола са житом: у тим врећама је пшеница, раж, јечам, зоб, кукуруз, проја, и т. д.; — сељаци опет купују косе, српове, мотике, виле, лопате, решета, корита, плугове, — оруђе сваке врсти.
Да видимо сад каквих има дућана.
У оној великој новој кући је највећа кројачка радња Илије Марковића; то је један наш човек, који је радио у Француској, у Енгле-

Tamo prodavaju ocat (sirće) i ulje (zejtin).
Ovde ima cveća svake vrsti, — po što prodajete ove ruže?
Komad po četiri filira.
Načinite mi kitu cveća, dajte nešto ruža crvenih i belih, karamfila, ljubica i ruzmarina.
Ovde je mesto za ribare, to su ribe iz naše reke: šarani, štuke, belice, jegulje, somovi, pastrme i druge; ima i puževa i raka.
Tamo dalje su domaće životinje: konji, krave, volovi, ovce, koze, svinje, mazge, magarci, u opće stoka (marva).
Šta je na onim kolima?
To su seljačka kola sa žitom: u tim vrećama je pšenica, raž, ječam, zob, kukuruz, proja i t. d.; — seljaci opet kupuju kose, srpove, motike, vile, lopate, rešeta, korita, plugove, — oruđe svake vrsti.
Da vidimo sad kakvih ima dućana.
U onoj velikoj novoj kući je najveća krojačka radnja Ilije Markovića; to je jedan naš čovek, koji je radio u Francuskoj, u En-

ve Francii, v Anglii a v Německu; jeho oblcky jsou moderní a elegantní.

ској, и у Немачкој; његова одела су модерна и елегантна.

gleskoj i u Nemačkoj, njegova odela su moderna i elegantna.

Na rohu je pisárna a krám našeho vinařského společenstva.

На углу (ћошку) је (канцеларија) писарница и дућан наше виноградарске задруге.

Na uglu (ćošku) je (kan celarija) pisarnica i dućan naše vinogradarske zadruge.

Obchodní banka naše, kterou jsme založili před rokem jako akciovou společnost, hezky prospívá a má svůj vlastní dům; v parteru je směnárna.

Трговачка банка наша, коју смо основали пре годину (дана) као дионичарско друштво, лепо успева, те има своју властиту кућу; у приземљу је мењачка радња.

Tıgovačka banka naša koju smo osnovali pre godinu (dana) kao dioničarsko društvo, lepo uspeva, te ima svoju vlastitu kuču; u prizemlju je menjačka radnja.

V témže domě má můj obchodní přítel Petr Popovič pod firmou ,,Popović a spol.“ sklad papíru všeho druhu a potřeb pro psaní, kreslení, pro školy a úřady.

У истој кући има мој пословни пријатељ Петар (Перо) Поповић под тврткем (фирмом) „Поповић и друг“ стовариште сваковрсних хартија (папира) и потреба за писање, цртање, за школе и уреде.

U istoj kući ima moj poslovni prijatelj Petar (Pero) Popović pod tvrtkom (firmom) ,,Popović i drug“ stovarište svakovrsnih hartija (papira) i potreba za pisanje, crtanje, za škole i urede.

U p. Josefa K. můžeme koupiti švýcarské hodinky, stříbrné a zlaté zboží za tovární ceny; je to nový domácí podnik.

Код г. Јосипа К. можеш купити швицарске сатове, сребрну и златну робу за творничке цене, то је ново домаће подузеће.

Kod g. Josipa K. možeš kupiti švicarske satove, srebrnu i zlatnu robu za tvorničke cene, to je novo domaće poduzeće.

Máme také velká skladiště hospodářských strojů, šicích strojů, zbraní a střeliva, skla, nádobí, sporáků, koupacích van — koženého, hedvábného, vlněného zboží a plátna.

Имамо и велика складишта господарских стројева, шиваћих машина, оружја и (џебане) стрелива, стакла, посуђа, штедњака, купалишних каца, — кожне, свилене, вунене робе и платна.

Imamo i velika skladišta gospodarskih strojeva, šivaćih mašina, oružja i (džebane) streliva, stakla, posuđa, štednjaka, kupališnih kaca, — kožne, svilene, vunene robe i platna.

Několik kroků odtud je akciová tiskárna a

Неколико корака одатле је дионичка штампари-

Nekoliko koraka odatle je dionička štampa-

knihkupectví, bohatě zásobené knihami srbskými a chorvatskými, slovanskými a cizími, vědeckými a zábavnými, jsou zde i sv. ikóny a historické obrazy.
Račte vzíti ceník!

Lékárna je trochu dále; vedle ní je prodej tabáku, — chceš-li kouřiti, kup bosenský tabák, je výborný.

ја и књижара богато снабђена српским и хрватским, славенским и туђим, знанственим и забавним књигама, има ту и св. икона, и историјских слика.
Изволите узети ценовник!
Лекарница је мало даље, крај ње је продаја дувана, ако хоћеш да пушиш, купи босанског духана, изврстан је.

rija i knjižara bogato snabđena srpskim i hrvatskim, slavenskim i tuđim znanstvenim i zabavnim knjigama, ima tu i sv. ikona i istorijskih slika.
Izvolite uzeti cenovnik!

Lekarnica je malo dalje; kraj nje je prodaja duvana, — ako hoćeš da pušiš, kupi bosanskog duhana, izvrstan je.

Na vesnici.

Tato cesta (silnice) vede rovně do K.
Je cesta dobrá?
Cesta je velmi dobrá; půjdeme lesem, uvidíme (budeme viděti) též krásné oranice, pastviny, louky, ovocné sady a vinohrady; kraj je velmi úrodný a lidé jsou majetní.
Jaká je to chatrč?
Tam bydlí cikáni kováři.
Proč je zde takové množství much a komárů?
Zde jest jedna malá bažina a země je bahnitá.
Tyto selské domy jsou chudobné a jednodu-

На селу.

Овај пут (друм) води равно у К.
Је ли добар пут?
Пут је врло добар; проћи ћемо кроз шуму, видећемо и лепе оранице, пашњаке, ливаде, воћњаке, и виноград; крај је врло плодан а људи су имућни.

Каква је то колиба?
Тамо станују цигани ковачи.
Зашто је овде таква множина муха и комараца?
Овде је једна мала бара а земља је глибовита.
Ове сеоске куће су сиромашне и једноставне,

Na selu.

Ovaj put (drum) vodi ravno u K.
Je li dobar put?
Put je vrlo dobar; proći ćemo kroz šumu, videćemo i lepe oranice, pašnjake, livade, voćnjake i vinograde; kraj je vrlo plodan a ljudi su imućni.

Kakva je to koliba?
Tamo stanuju cigani kovači.
Zašto je ovde takva množina muha i komaraca?
Ovde je jedna mala bara a zemlja je glibovita.
Ove seoske kuće su siromašne i jednostavne,

Na vesnici.	На селу.	Na selu.
ché, ale čisté, jsou zde také hezké zahrady.	али чисте, има и лепих вртова (башта).	ali čiste, ima i lepih vrtova (bašta).
Jsou zde (mají zde) dobré vody?	Има ли добре воде?	Ima li dobre vode?
Tam okolo mlýna teče potok; u každého domu je studně.	Тамо око воденице (млина) тече поток; код сваке куће је студенац (бунар).	Tamo oko vodenice (mlina) teče potok; kod svake kuće je studenac (bunar).
Na tomto vrchu stojí zřícenina staré římské tvrze.	На овом брду стоји рушевина старе римске тврђе.	Na ovom brdu stoji ruševina stare rimske tvrđe.
Ve vesnici je starožitný pravoslavný kostel, fara a škola.	У селу је старинска православна црква, парохија и школа.	U selu je starinska pravoslavna crkva, parohija i škola.
V krčmě hraje hudba.	У крчми свира глазба.	U krčmi svira glazba.
Lidé tancují (tancují kolo).	Људи плешу (играју коло).	Ljudi plešu (igraju kolo).
Kdy budou žně (vinobraní)?	Када ће бити жетва (берба)?	Kada će biti žetva (berba)?
Jaké jsou lesní stromy?	Каквих има шумских стабала?	Kakvih ima šumskih stabala?
Zde rostou duby, lípy, břízy, buky, topoly, jasany, vrby, jedle, borovice, smrky, agáty.	Овде расту храстови, липе, брезе, букве, јаблани, (тополе), јасени, врбе, јеле, борови, оморике, багрени.	Ovde rastu hrastovi, lipe, breze, bukve, jablani, topole, jaseni, vrbe, jele, borovi, omorike, bagreni.
Jaký je to strom?	Какво је ово дрво?	Kakvo je ovo drvo?
To je javor.	То је јавор.	To je javor.
Na dvoře jsou psi a kočky.	На дворишту су пси и мачке.	Na dvorištu su psi i mačke.
Včel jest dostatek.	Пчела има доста.	Pčela ima dosta.
Nejobyčejnější ptáci jsou vrabec, vlaštovka, kos, skřivan, slavík, sokol, orel, sůva, havran, vrána, netopýr, křepelka, drozd, koroptev, holubice, kukačka, čáp a mnozí jiní.	Најобичније птице су врабац, ласта, кос, шева, славуј, соко, орао, сова, гавран, врана, слепи миш, препелица, дрозд, јаребица, голубица, кукавица, рода и многе друге.	Najobičnije ptice su vrabac, lasta, kos, ševa, slavuj, soko, orao, sova, gavran, vrana, slepi miš, prepelica, drozd, jarebica, golubica, kukavica, roda i mnoge druge.

Na vesnici.	На селу.	Na selu.
Jaká jsou divoká zvířata?	Каквих има дивљих животиња?	Kakvih ima divljih životinja?
V době zimní někdy přicházejí medvědi a vlci z hor do roviny.	У зимско доба кадкад долазе медведи и вуци (курјаци) из планине у равницу.	U zimsko doba kadkad dolaze medvedi i vuci (kurjaci) iz planine u ravnicu.
V lese jest dosti zajíců, jezevců, veverek, srnek, jelenů a také lišek.	У шуми има доста зецова, јазаваца, веверица, срна, јелена, па и лисица.	U šumi ima dosta zecova, jazavaca, veverica, srna, jelena, pa i lisica.
Jste (Vy) lovec?	Јесте ли Ви ловац?	Jeste li Vi lovac?
Nejsem, ale jsem velký přítel přírody.	Нисам, али сам велики пријатељ природе.	Nisam, ali sam veliki prijatelj prirode.
Nyní bychom se mohli koupati, není daleko k řece.	Сада бисмо се могли купати, није далеко до реке.	Sada bismo se mogli kupati, nije daleko do reke.
Umíte plavati?	Знате ли пливати?	Znate li plivati?
Ovšem, učil jsem se ještě jako hoch v Dunaji (v Sávě, Drávě, Moravě).	Дакако, учио сам се још као дечак у Дунаву (Сави, Драви, Морави).	Dakako, učio sam se još kao dečak u Dunavu (Savi, Dravi, Moravi).
Můžeme také jezditi na člunu.	Можемо се такођер возити на чамцу (чуну).	Možemo se također voziti na čamcu (čunu).
Řeka snad není hluboká?	Река ваљда није дубока?	Reka valjda nije duboka?
Není, většinou je mělká, pouze na některých místech dlužno dávati pozor.	Није, већином је плитка, само на некојим местима ваља пазити.	Nije, većinom je plitka, samo na nekojim mestima valja paziti.
Proč jste nevzali s sebou deštník (slunečník)?	Зашто нисте узели собом кишобран (сунцобран)?	Zašto niste uzeli sobom kišobran (suncobran)?
Nebude deště.	Неће бити кише.	Neće biti kiše.
Pracujete na poli?	Радите ли на пољу?	Radite li na polju?
Pracuji na poli a doma.	Радим у пољу и код куће.	Radim u polju i kod kuće.
Jeho žena je neúnavná v práci, ona pracuje ve dne v noci.	Његова је жена неуморна у раду, она ради дању ноћу.	Njegova je žena neumorna u radu, ona radi danju noću.
Nejsou všechny ženy tak pilné.	Нису све жене тако марљиве.	Nisu sve žene tako marljive.
Kolik může jeden dělník	Колико може један ра-	Koliko može jedan ra-

vydělati za týden?	деник (радник) да зaради на недељу?	denik (radnik) da zaradi na nedelju?
Tyto dělnice přicházejí z továrny.	Ове раденице долазе из творнице.	Ove radenice dolaze iz tvornice.
V sousedství jsou též doly.	У суседству има и рудокопа.	U susedstvu ima i rudokopa.
Nejznámější kovy jsou zlato, stříbro, měď, železo, ocel, olovo, rtuť.	Најпознатије ковине су: злато, сребро, бакар, (мјед), жељезо, (гвожђе), челик, олово, жива.	Najpoznatije kovine su: zlato, srebro, bakar (mjed), željezo (gvožđe), čelik, olovo, živa.
To jsou železná vrata.	Ово су жељезна (гвожђена, гвоздена) врата.	Ovo su željezna (gvožđena, gvozdena) vrata.
Kamenného uhlí jest dost v sousedním údolí.	Каменог угљена има доста у суседној долини.	Kamenog ugljena ima dosta' u susednoj dolini.

Moře.	**Море.**	**More.**
Města Split, Zadar, Dubrovník leží v Dalmacii na břehu Adriatického moře.	Градови Сплит, Задар, Дубровник леже у Далмацији на обали Јадранскога мора.	Gradovi Split, Zadar i Dubrovnik leže u Dalmaciji na obali Jadranskoga mora.
Největší obchodní přístav je v Terstu; válečný přístav je v Pulji.	Највећа трговачка лука је у Трсту; ратна лука је у Пуљу.	Najveća trgovačka luka je u Trstu; ratna luka je u Pulju.
Vítr zdvíhá mořské vlny, veliké jako naše domy, a vzbouřené moře strašlivě tluče o tvrdá skaliska.	Ветар диже морске валове, као наше куће велике, те узбуркано море страховито лупа о тврде клисуре.	Vetar diže morske valove, kao naše kuće velike, te uzburkano more strahovito lupa o tvrde klisure.
Velký díl našeho národa žije u moře a z moře.	Велики део народа нашега живе уз море и од мора.	Veliki deo naroda našega žive uz more i od mora.
Naši „Primorci" (obyvatelé Přímoří) jezdí na lodích a obchodují po celém světě, a rybáři loví ryby a živí	Наши Приморци (становници Приморја) бродаре и тргују по целом свету, а рибари лове рибу, па се њоме	Naši Primorci (stanovnici Primorja) brodare i trguju po celom svetu, a ribari love ribu,*) pa se

*) riba,-e (hrom). = ryby.

Moře.	Море.	More.
se jimi neb je dále prodávají.	хране или је даље продају.	njome hrane ili je dalje prodaju.
Když je příliv, roste moře (u nás obyčejně půl metru. ale dovede někdy narůsti také až dva metry); odliv jest, když moře opadá.	Кад је плима, море расте (код нас обично по метра, али знаде гдекад нарасти и до два метра); осека је, кад море опада.	Kad je plima, more raste (kod nas obično po metra, ali znade gdekad narasti i do dva metra); oseka je, kad more opada.
Na moři vládnou 2 silné větry: jižní a „bura“ (bora).	На мору владају два силна ветра: југ и бура.	Na moru vladaju dva silňa vetra: jug i bura.
Jižní (vítr) přichází z jihu a přináší dešť, a bora ze severovýchodu nebo severozápadu ničíc vše, co zastihne na moři.	Југ долази с југа те доноси кишу, а бура са североистока или северозапада уништујући све, што застигне на мору.	Jug dolazi s juga te donosi kišu, a bura sa severoistoka ili severozapada uništujući sve, što zastigne na moru.
Lodi jsou parníky nebo plachetnice.	Лађе (бродови) су пароброди или једрењаче.	Lađe (brodovi) su parobrodi ili jedrenjače.
Největší paroplavební společnost jest rakouský Lloyd.	Највече паробродарско друштво је аустријски Лојд.	Najveće parobrodarsko društvo je austrijski Loyd.
Budeme cestovati parolodí či železnicí?	Хоћемо ли путовати паробродом или жељезницом?	Hoćemo li putovati parobrodom ili željéznicom?
Je čas, abychom se nalodili.	Време је да се укрцамо.	Vreme je da se ukrcamo.
Pevniny již nevidíme.	Копно се више не види.	Kopno se više ne vidi.
Jest viděti maják!	Види се фар!	Vidi se far!
Blízko slavného Dubrovníku vyniká v Adriatickém moři čarovný ostrůvek Lokrum.	Близу славнога Дубровника истиче се у Јадрансјом мору чаробни оточић Локрум.	Blizu slavnoga Dubrovnika ističe se u Jadranskom moru čarobni otočić Lokrum.
Největší dalmatský ostrov jmenuje se Brač.	Највећи далматински оток зове се Брач.	Najveći dalmatinski otok zove se Brač.
Dne 6. dubna roku 1667 zničilo za několik minut silné zemětřesení a požár město Du-	Дне шестог априла године хиљаду шест стотина шездесет седме уништио је за неколико часова силни потрес и пожар град Ду-	Dne šestog aprila godine hiljadu šest stotina šezdeset sedme uništio je za nekoliko časova silni potres i požar grad Dubrov-

brovník; zahynulo skoro 50.000 lidí.	бровник; погинуло до педесет тисућа људи.	nik; poginulo do pedeset tisuća ljudi.
Důstojníky na lodi jsou kapitán a poručík; kormidelník je velmi důležitá osoba na každé lodi.	Часници на броду су капетан и поручник; крмилар је врло важна особа на сваком броду.	Časnici na brodu su kapetan i poručnik; krmilar je vrlo važna osoba na svakom brodu.
Musíme cestovati v první třídě.	Морамо путовати у првом разреду.	Moramo putovati u prvom razredu.
Doufám, že nedostanu mořskou nemoc.	Надам се да нећу добити морску болест.	Nadam se da neću dobiti morsku bolest.
To je velmi nepříjemná věc, proti které není léku.	То је веома неугодна ствар, проти којој нема лека!	To je veoma neugodna stvar, proti kojoj nema leka!
Dalmatinci jsou známi jako dobří námořníci.	Далматинци су познати као добри поморци.	Dalmatinci su poznati kao dobri pomorci.
Na přídi je příjemno.	На прови је угодно.	Na provi je ugodno.
Loď ztratila kormidlo (kotvu).	Лађа изгубила је крму (сидро).	Lađa izgubila je krmu (sidro).
Není to pravda!	Није то истина!	Nije to istina!
Nebojte se, nic se nestane.	Не бојте се, неће се ништа догодити!	Ne bojte se, neće se ništa dogoditi!
Hned přistaneme.	Одмах ћемо пристати.	Odmah ćemo pristati.
Za lodí plave žralok, námořníci chtějí ho chytiti.	За лађом плива морски пас, морнари хоће да га улове.	Za lađom pliva morski pas, mornari hoće da ga ulove.
Ejhle (jest zde) také několik delfínů!	Ето и неколико дупина (плискавица).	Eto i nekoliko dupina (pliskavica).

Člověk; rodina; tělo; různé vlastnosti.	**Човек; обитељ; тело; разне особине.**	**Čovek; obitelj; telo; razne osobine.**
To je hezké děvčátko.	То је лепо девојче.	To je lepo devojče.
On je hezký hoch (mladík).	Он је леп дечко (младић).	On je lep dečko (mladić).
Ona měla příjemné mládí.	Она је имала угодну младост.	Ona je imala ugodnu mladost.
Její otec byl ve stáří šťasten.	Њезин отац је био у старости сретан.	Njezin otac je bio u starosti sretan.
Naše rodina je velká.	Наша је породица векила.	Naša je porodica velika.

Máme mnoho příbuzných.	Имамо много рођака.	Imamo mnogo rođaka.
Jsou Vaši rodiče živi?	Јесу ли Вам живи родитељи?	Jesu li Vam živi roditelji?
Strýc Lukáš umřel bez potomků.	Стриц Лука умро је без потомака.	Stric Luka umro je bez potomaka.
Otec a matka zůstali doma.	Отац и мајка су остали код куће.	Otac i majka su ostali kod kuće.
Děd a babička bydlí u nás.	Дед и баба станују код нас.	Ded i baba stanuju kod nas.
Tchán s tchyní odešel.	Таст са пуницом је отишао.	Tast sa punicom je otišao.
Ona má dva vnuky a tři pravnuky.	Она има два унука и три праунука.	Ona ima dva unuka i tri praunuka.
To je náš ujec.	То је наш ујак.	To je naš ujak.
Ruce líbám, drahá teto!	Љубим руке, драга тетко!	Ljubim ruke, draga tetko!
Pan Mikuláš K. je mi kmotrem.	Господин Никола К. ми је кум.	Gospodin Nikola K. mi je kum.
Vdovec.	Удовац.	Udovac.
Vdova.	Удовица.	Udovica.
Poručník.	Тутор.	Tutor.
Sirotek.	Сирота.	Sirota.
Naše staré přátelství.	Наше старо пријатељство.	Naše staro prijateljstvo.
My jsme přítelkyně!	Ми смо пријатељице!	Mi smo prijateljice!
Hlava, lebka.	Глава, лубања.	Glava, lubanja.
On má plavý vlas.	Он има плаву косу.	On ima plavu kosu.
Mozek, nervy, kostra, kůže, krev.	Мозак, живци, костур, кожа, крв.	Mozak, živci, kostur, koža, krv.
Snědé líce.	Црномањасто лице.	Crnomanjasto lice.
Oči, uši.	Очи, уши.	Oči, uši.
Bez očí, uší.	Без очију, ушију (очи, уши).	Bez očiju, ušiju (oči, uši).
Očima vidíme, ušima slyšíme.	Очима видимо, ушима чујемо.	Očima vidimo, ušima čujemo.
Čelo, nos, ústa.	Чело, нос, уста.	Čelo, nos, usta.
Jazyk, hrdlo, krk.	Језик, грло, врат.	Jezik, grlo, vrat.
Ramena, záda.	Рамена, леђа.	Ramena, leđa.
Ruka, loket.	Рука, лакат.	Ruka, lakat.
Prst, palec, pěst.	Прст, палац, песница.	Prst, palac, pesnica.
Dlaň, nehty.	Длан, нокти.	Dlan, nokti.

Člověk, rodina, tělo.	Човек, обитељ, тело.	Čovek, obitelj, telo.
Ňadra, prsa, hruď.	Недра, прса, груди.	Nedra, prsa, grudi.
Břicho, žebra.	Трбух, ребра.	Trbuh, rebra.
Noha, koleno, pata.	Нога, колено, пета.	Noga, koleno, peta.
Srdce, plíce, slezina.	Срце, плућа, слезина.	Srce, pluća, slezina.
Žluč, moč.	Жуч, мокраћа.	Žuč, mokraća.
Slzy, pot.	Сузе, зној.	Suze, znoj.
Pravidelné dýchání.	Правилно дисање.	Pravilno disanje.
Umělé dýchání.	Уметно дисање.	Umetno disanje.
Její hlas je hezký.	Њезин глас је леп.	Njezin glas je lep.
Vojenské držení.	Војничко држање.	Vojničko držanje.
Sluch, zrak, zvuk, hlas, chuť, vůně, zápach, pocit (cit).	Слух, вид, звук, глас, кус, мирис, смрад, осећај.	Sluh, vid, zvuk, glas, kus, miris, smrad, osećaj.
Pamatujte to!	Памтите то!	Pamtite to!
Duše, rozum, pamět.	Душа, разум, памет.	Duša, razum, pamet.
Proč jsi tak zapomnětlivý?	Зашто си тако заборавan?	Zašto si tako zaboravan?
Jeho lstivost mu pomohla.	Његова лукавштина му је помогла.	Njegova lukavština mu je pomogla.
To je hloupost.	То је будалаштина!	To je budalaština!
Vůle, duch.	Воља, дух.	Volja, duh.
Hloupost, svědomí, obrazotvornost, pokání.	Глупост, савест, машта, кајање.	Glupost, savest, mašta, kajanje.
On nemá o tom ani ponětí!	Он нема о том ни појма!	On nema o tom ni pojma!
Křesťanská víra.	Кршћанска вера.	Kršćanska vera.
Pověra.	Празновера.	Praznovera.
Podezření, zoufalství, bolest, radost, žalost.	Сумња, очајање, бол, радост, жалост.	Sumnja, očajanje, bol, radost, žalost.
Smutek, strpení.	Туга, стрпљење.	Tuga, strpljenje.
Hněv, zlost, rozjařenost (zuřivost).	Гњев, срџба, јарост.	Gnjev, srdžba, jarost.
Poctivost, čest, hrdost.	Поштење, част, понос.	Poštenje, čast, ponos.
Ješitnost, přání.	Таштина, жеља.	Taština, želja.
Junáctví, důvěra.	Јунаштво, поверење.	Junaštvo, poverenje.
Stud, hanba.	Стид, срам, срамота.	Stid, sram, sramota.
Moje soustrast!	Моје сажалење!	Moje sažalenje!
My jsme téhož (stejného) mínění.	Ми смо истог назора.	Mi smo istog nazora.
Její skromnost jí škodí.	Њезина скромност јој шкоди.	Njezina skromnost joj škodi.

Její choť je žárlivý.	Њезин супруг је љубоморан.	Njezin suprug je ljubomoran.
Proč se chováte neuctivě?	Зашто се владате неучтиво?	Zašto se vladate nečtivo?
Pomsta, podvod, nestydatost, lenost, pomluva, opilství.	Освета, превара, безобразност, леност, клевета, пијанчење.	Osveta, prevara, bezobraznost, lenost, kleveta, pijančenje.
Oni jsou opilí!	Они су пијани!	Oni su pijani!
Darebáctví, zločin.	Лоповштина, злочин.	Lopovština, zločin.

Návštěva.	Посета.	Poseta.
O jazyku srbském neb chorvatském; počítání; jména osob, měsíců, dní, svátků, zemí a národů.	О језику српском или хрватском; бројење; имена особа, месеца, дана, празника, земаља и народа.	**O jeziku srpskom ili hrvatskom; brojenje; imena osoba, meseca, dana, praznika, zemalja i naroda.**
Klaním se, slečno!	Клањам се, госпођице!	Klanjam se, gospođice!
Dobrý den, pane!	Добар дан, господине!	Dobar dan, gospodine!
Račte dovnitř!	Изволите унутра!	Izvolite unutra!
Již jsem Vás dlouhý čas neviděla.	Већ Вас дуго време нисам видела.	Već Vas dugo vreme nisam videla.
Jest to velmi hezké od Vás, že jste nás navštívil, doufám, že zůstanete na oběd.	Врло је лепо од Вас, што сте нас посетили, надам се да ћете остати на ручку.	Vrlo je lepo od Vas, što ste nas posetili, nadam se da čete ostati na ručku.
Děkuji pěkně, dnes mně (to) není možné.	Хвала лепо, данас ми није могуће.	Hvala lepo, danas mi nije moguće.
Divím se, jak dobře srbsky mluvíte.	Чудим се како добро српски говорите.	Čudim se kako dobro srpski govorite.
Byl jsem tři roky ve Slavoniji.	Био сам три године у Славонији.	Bio sam tri godine u Slavoniji.
Rok jsem byl mezi Chorváty.	Био сам годину дана међу Хрватима.	Bio sam godinu dana među Hrvatima.
Mluvíte německy?	Говорите ли немачки?	Govorite li nemački?
Rozumím, ale špatně mluvím.	Разумем, али рђаво говорим.	Razumem, ali rđavo govorim.
Mám málo cviku; u nás není příležitosti, aby	Имам мало вежбе, код нас нема прилике да	Imam malo vežbe, kod nas nema prilike da

člověk mluvil jinak než chorvatsky.	човек говори друкчије него хрватски.	čovek govori drukčije nego hrvatski.
Nemluvte tak rychle, nemohu Vám rozuměti.	Немојте тако брзо говорити, не могу да Вас разумем.	Nemojte tako brzo govoriti, ne mogu da Vas razumem.
Je třeba, abyste pravidelně a jasně vyslovoval.	Треба (ваља) да правилно и јасно изговарате.	Treba (valja) da pravilno i jasno izgovarate.
Učím se srbsky pouze půl roku.	Учим се српски само по године.	Učim se srpski samo po godine.
Máte učitele?	Имате ли учитеља?	Imate li učitelja?
Mám učitelku, Srbkyni (Chorvatku).	Имам учитељицу, Српкињу (Хрватицу).	Imam učiteljicu, Srpkinju (Hrvaticu).
Čtete srbské knihy?	Читате ли српске књиге?	Čitate li srpske knjige?
Přečetl jsem již mnoho srbských a chorvatských knih.	Прочитао сам већ много српских и хрватских књига.	Pročitao sam već mnogo srpskih i hrvatskih knjiga.
Umíte srbsky psáti?	Знате ли писати српски?	Znate li pisati srpski?
Píši každý den, překládám z češtiny a němčiny do srbštiny.	Пишем сваки дан; превађам са ческога и немачкога на српски.	Pišem svaki dan; prevađam sa českoga i nemačkoga na srpski.
Tento překlad je dosti dobrý; již jste mnoho toho přeložil?	Овај превод је доста добар; јесте ли већ много тога превели?	Ovaj prevod je dosta dobar; jeste li već mnogo toga preveli?
Dosti mnoho, já se tak cvičím.	Прилично много, ја се тако вежбам.	Prilično mnogo, ja se tako vežbam.
Umíte počítati?	Знате ли бројити (рачунати)?	Znate li brojiti (računati)?
Kolik jste mu dlužen?	Колико сте му дужан?	Koliko ste mu dužan?
Stoosmdesáttři koruny.	Сто и осамдесет и три круне.	Sto i osamdeset i tri krune.
Kdy to zaplatíte?	Када ћете то платити?	Kada ćete to platiti?
Dal mně lhůtu 4 let.	Дао ми је рок од четири године.	Dao mi je rok od četiri godine.
Upomínám Vás po druhé.	Опомињем Вас по други пут.	Opominjem Vas po drugi put.
Vypočítejte mně to!	Израчунајте ми ово.	Izračunajte mi ovo.
To dělá 1000 korun.	То чини хиљаду круна.	To čini hiljadu kruna.
Děti se učí sčítati, odečítati, násobiti a děliti.	Деца се уче сабирати, одузимати, множити и делити.	Deca se uče sabirati, oduzimati, množiti i deliti.
Devadesát a osmdesát-	Деведесет и осамдесет и	Devedeset i osamdeset

pět je stosedmdesátpět.	пет чини сто и седамдесет и пет.	i pet čini sto i sedamdeset i pet.
Když odečtu patnáct od třicetipěti, zbude dvacet.	Кад одузмем петнаест од тридесет и пет, остаје двадесет.	Kad oduzmem petnaest od trideset i pet, ostaje dvadeset.
Šestkrát devět jest padesátčtyři.	Шест пута девет је педесет и четири.	Šest puta devet je pedeset i četiri.
Pět ve třiceti je šestkrát.	Пет у тридесет је шест пута.	Pet u trideset je šest puta.
Prosím, řekněte mně svoje jméno a příjmení.	Молим кажите ми своје име и презиме.	Molim kažite mi svoje ime i prezime.
Jmenuji se Ondřej Popović.	Зовем се Андрија Поповић.	Zovem se Andrija Popović.
Jiří, Jakub.	Ђорђе, Јаков.	Gjorgje, Jakov.
Karel.	Карло (Драгутин).	Karlo (Dragutin).
Lukáš, Bedřich.	Лука, Мирко.	Luka, Mirko.
Marek, Mikuláš.	Марко, Никола.	Marko, Nikola.
Pavel, František.	Павле, Фрањо.	Pavle, Franjo.
Josef, Štěpán.	Јосип, Стеван.	Josip, Stevan.
Helena, Alžběta.	Јелена, Јелисавета.	Jelena, Jelisaveta.
Emilie, Kateřina.	Милица, Катица.	Milica, Katica.
Leden.	Јануар = сијечањ.	Januar = siječanj.
Únor.	Фебруар = вељача.	Februar = veljača.
Březen.	Марат = ожујак.	Marat = ožujak.
Duben.	Април = травањ.	April = travanj
Květen.	Мај = свибањ.	Maj = svibanj.
Červen.	Јуни = липањ.	Juni = lipanj.
Červenec.	Јули = српањ.	Juli = srpanj.
Srpen.	Август = коловоз.	Avgust = kolovoz.
Září.	Септембар = рујан.	Septembar = rujan.
Říjen.	Октобар = листопад.	Oktobar = listopad.
Listopad.	Новембар = студени.	Novembar = studeni.
Prosinec.	Децембар = просинац.	Decembar = prosinac.
Svátky.	Празници.	Praznici.
Přeji Vám šťastný Nový rok.	Желим Вам сретну нову годину (ново лето).	Želim Vam sretnu novu godinu (novo leto).
Masopust. — Půst.	Месопуст. Пост.	Mesopust. Post.
Odejdu domů na velkonoce.	Отићи ћу кући на ускрс.	Otići ću kući na uskrs.
Přijď na svatodušní svátky.	Дођи на духове.	Dođi na duhove.

Štědrý den. — Vánoce.	Бадњи дан. — Божић.	Badnji dan. — Božić.
Všech Svatých.	Сви свети.	Svi sveti.
Neděle. Pondělí.	Недеља. Понедељак.	Nedelja. Ponedeljak.
Úterý. Středa.	Уторак. Среда.	Utorak. Sreda.
Zelený čtvrtek.	Велики четвртак.	Veliki četvrtak.
Velký pátek.	Велики петак.	Veliki petak.
Bílá sobota.	Велика субота.	Velika subota.
Carství (císařství), království.	Царевина. Краљевииа.	Carevina. Kraljevina.
Knížectví.	Кнежевина.	Kneževina.
Svobodné město.	Слободан град. (Слободна варош.)	Slobodan grad. (Slobodna varoš.)
Čechy. Morava.	Ческа. Моравска.	Česka. Moravska.
On je rozen v Uhrách.	Он је рођен у Угарској.	On je rođen u Ugarskoj.
Bosňák.	Бошњак (Босанац).	Bošnjak (Bosanac).
Hercegovec.	Херцеговац.	Hercegovac.
Turecko.	Турска.	Turska.
Černá Hora. Černohorec.	Цриа гора. Црногорац.	Crna gora. Crnogorac.
Bulhar, Bulharsko.	Бугарин, Бугарска.	Bugarin, Bugarska.
Chorvát, Chorvátsko.	Хрват, Хрватска.	Hrvat, Hrvatska.
Srb, Srbsko.	Србии, Србија.	Srbin, Srbija.
Vídeň. Zlatá Praha.	Беч. Златни Праг.	Beč. Zlatni Prag.
Hradec. Bělehrad.	Градац. Београд.	Gradac. Beograd.
Nový Sad. Osek.	Нови Сад. Осек.	Novi Sad. Osek.
Řek. Řecko. Záhřeb.	Грк. Грчка. Загреб.	Grk. Grčka. Zagreb.
Spojené státy americké.	Сједињене државе америчке.	Sjedinjene države američke.
Kotor. Zadar. Rěka.	Котор. Задар. Река.	Kotor. Zadar. Reka.

Procházka městem. Vojsko.	**Шетња по граду. Војници.**	**Šetnja po gradu. Vojnici.**
Mnoho jsem slyšel o velikém pokroku vašeho města v posledním čase, ale přece jsem velice překvapen; tak je vše změněno.	Много сам чуо о великом напретку Вашега града у задње време, ну ипак сам веома изненађен; тако је све промењено.	Mnogo sam čuo o velikom napretku vašega grada u zadnje vreme, nu ipak sam veoma iznenađen; tako je sve promenjeno.
Nejlépe by bylo, abyste šel nyní do pevnosti; dnes bude krásný po-	Најбоље би било да идете сада у тврђаву; данас ће бити красан по-	Najbolje bi bilo da idete sada u tvrđavu; danas će biti krasan pogled

hled na město a okolí.	глед на град и околицу.	na grad i okolicu.
Opravdu, rozhled je překrásný a dělá zrovna velkolepý dojem.	У истину, видик је прекрасан, те чини баш величанствени утисак.	U istinu, vidik je prekrasan, te čini baš veličanstveni utisak.
To je krásná promenáda (krásný park), je zde také několik pomníků.	Ово је красно шеталиште, (красан парк, перивој) има ту и неколико споменика.	Ovo je krasno šetalište (krasan park, perivoj) ima tu i nekoliko spomenika.
Dnes je snad nějaká oslava (slavnost), tam vidím několik praporů.	Данас је ваљда некаква светковина (слава), тамо видим неколико застава (барјака).	Danas je valjda nekakva svetkovina (slava), tamo vidim nekoliko zastava (barjaka).
Jací jsou to vojáci?	Какви су то војници?	Kakvi su to vojnici?
To jsou pěšáci, tam přicházejí také jezdci (kavaleristé) a dělostřelci.	То су пешаци, тамо долазе и коњици (коњаници) и тобџије.	To su pešaci, tamo dolaze i konjici (konjanici) i tobdžije.
Infanterie a kavalerie vypadá velmi hezky, dělostřelectvo má moderní kanony a dělá velmi dobrý dojem; jsou pušky nové?	Пешадија и коњица изгледа врло добро, топничтво има модерне топове, те чини врло добар утисак; јесу ли пушке нове?	Pešadija i konjica izgleda vrlo dobro, topničtvo ima moderne topove, te čini vrlo dobar utisak; jesu li puške nove?
Když vás zajímá vojsko, představím vás svému příteli, panu setníku N., který nám právě přichází vstříc.	Ако Вас занима војска, представићу Вас свому пријатељу господину капетану Н., који нам баш долази на (у) сусрет.	Ako vas zanima vojska, predstaviću vas svomu prijatelju gospodinu kapetanu N., koji nam baš dolazi na (u) susret.
Kaprál a šikovatel jsou poddůstojníci, důstojníci jsou na příklad: poručík, nadporučík — podobně jako jinde.	Каплар (капрал) и наредник су потчасници, — часници су на пример: поручник, натпоручник — слично као другде.	Kaplar (kapral) i narednik su potčasnici, — časnici su na primer: poručnik, natporučnik — slično kao drugde.
Veliteli jednoho pluku říká se plukovník.	Командант (заповедник) једног пука (једне пуковније) зове се пуковник.	Komandant (zapovednik) jednog puka (jedne pukovnije) zove se pukovnik.
V těchto velkých kasárnách jest 700 vo-	У овој великој касарни има седам стотина вој-	U ovoj velikoj kasarni ima sedam stotina

jáků a stopadesát koní. — Cvičiště je mimo město, rovněž tak nemocnice.

ника и сто и педесет коња. — Вежбалиште је изван града, исто тако и болница.

vojnika i sto i pedeset konja. — Vežbalište je izvan grada, isto tako i bolnica.

Obchody a různé závody.

Трговине и разни заводи.

Trgovine i razni zavodi.

Tento obchod jest založen roku 1851 a jest již deset roků na rohu této ulice, v budově řím. katol. církevní obce.

Ова је трговина основана године хиљаду осам сто педесет прве те се налази већ десет година на ћошку ове улице, у згради римско-католичке црквене општине (опћине).

Ova je trgovina osnovana godine hiljadu osam sto pedeset prve te se nalazi već deset godina na ćošku ove ulice, u zgradi rimsko-katoličke crkvene opštine (općine).

V tomto největším skladě pian a jiných hudebních nástrojů přijímají se též opravy.

У овом највећем стоваришту гласовира и других музичних (музикалних, глазбених) инструмената примају се такођер поправке.

U ovom največem stovarištu glasovira i drugih muzičnih (muzikalnih, glazbenih) instrumenata primaju se također popravke.

Prodej na lhůty s ručením podle úmluvy.

Продаја на рате (оброке), под јемством (гаранцијом) по погодби.

Prodaja na rate (obroke),pod jemstvom (garancijom) po pogodbi.

Stará piana přijímají se výměnou za nová.

Стари гласовири примају се у замену за нове.

Stari glasoviri primaju se u zamenu za nove.

Továrna nábytku, která trvá od roku 1902, má velký výběr hotového nábytku, psacích stolů, divanů, matrací (polštářů), pokrývek, houní, záclon atd., přijímá okrašlování při slavnostech všeho druhu

Фабрика (творница) намештаја, која постоји од хиљаду девет сто друге године има велики избор готових намештаја, писаћих столова, дивана, душека, простирача, ћебета (ћебе ср. р.*), завеса, и т. д., прима украшавање при сваковрсним

*) ср. р. = средњег рода = stř. rodu.

Fabrika (tvornica) nameštaja, koja postoji od hiljadu devet sto druge godine ima veliki izbor gotovih nameštaja, pisačih stolova, divana, dušeka, prostirača, čebeta (čebe sr. r.*), zavesa, i t. d., prima ukrašavanje pri svakovrs-

podle nejnovějšího vkusu a za nejlevnější ceny.

Kameník Jan Petrovič prodává pouze svoje (vlastní) výrobky, jako: náhrobní pomníky z červeného a šedého mramoru, kříže ze (granitu) žuly a z pískového kamene: má také plotny na podlahu z cementu.

Chemik a inženýr Mikuláš Kostić vyrábí ve své továrně razítka se jmény, pečetě na dopisy, navštívenky a tiskopisy všeho druhu.

Tambury dělá a rozesílá sisacká továrna na tambury (v Sisku v Chorvatsku), vyznamenaná na pařížské výstavě.

V lékárně u „svaté Trojice“ lze obdržeti různé prostředky pro lidi a zvířata: francouzskou kořalku (francovku), vodičku pro oči, prášek proti bolení hlavy, mast proti lišejům, olej na uši, také prostředek proti opilství; pak francouzské voňavky, mýdlo, pomádu, vodičku, kapky a prášek pro ústa a zuby, růz-

свечаностима по најновијем укусу и најјефтинијим ценама.

Каменар Јован Петровић продава само своје (сопствене) производе, као: надгробне споменике од црвеног и сивог мрамора, крстове (крижове) од граиита и пешчаног камена; има и патос плоће (плоче за под) од каје (цемента).

Кемичар и инжењер Никола Костић производи у својој творници жигове с именом, печати за писма, карте посетнице и тисканице сваке врсте.

Тамбуре прави и разашиље сисачка творница тамбура (у Сиску у Хрватској), награђена на Парискoj изложби.

У апотеци код „свете тројице“ могу се добити разна средства за људе и животиње: француска ракија, водица за очи, прашак проти главобољу, маст против лишајева, уље за уши, и средство против пијанства; онда има француског парфума, сапуна, помаде, водице, капљица и прашка за уста и зубе, разних средстава за

nim svečanostima po najnovijem ukusu i najjeftinijim cenama.

Kamenar Jovan Petrovič prodava samo svoje (sopstvene) proizvode, kao: nadgrobne spomenike od crvenog i sivog mramora, krstove (križove) od granita i peščanog kamena, ima i patos ploće (ploče za pod) od kaje (cementa).

Kemičar i inženjer Nikola Kostić proizvađa u svojoj tvornici žigove s imenom, pečati za pisma, karte posetnice i tiskanice svake vrste.

Tambure pravi i razašilje sisačka tvornica tambura (u Sisku u Hrvatskoj), — nagrađena na Pariskoj izložbi.

U apoteci kod „svete trojice“ mogu se dobiti razna sredstva za ljude i životinje: francuska rakija, vodica za oči, prašak proti glavobolju, mast protiv lišajeva, ulje za uši, i sredstvo protiv pijanstva; onda ima francuskog parfuma, sapuna, pomade, vodice, kapljica i praška za usta i zube, raznih sredstava za bojadi-

né prostředky na barvení vlasů a proti holohlavosti.

Závod pro chemické čištění a barvení bavlněných, vlněných a hedvábných tkanin a vlny na koberce; čistí se též krajky, pštrosí péra, aksamít, vojenské a kněžské obleky.

Poštovné se nepočítá. Všechny zakázky provádějí se přesně a levně.

Obchod Josefa Živkoviče „u černého orla“ na hlavním náměstí doporučuje nejjemnější rýži, kávu, rum a čaj, olej k jídlu, octovou tresť, cukr, svíčky, minerální vody, různé sýry, pražskou šunku, nejlepší salámy, líh, olivy, mandle, rozinky, koňak, likéry, cukrované ovoce, domácí, české a bavorské pivo v lahvích; šampaňské a jiné víno, srěmskou slivovici; obsluha solidní a ceny lacinější než kdekoliv jinde.

Antonín Ivančevič provádí všechny truhlářské práce, portály, skříně na led (ledni-

бојадисање косе и проти ћелавости.

Завод за кемично чишћење и фарбање памучних, вунених, и свилених тканина, и вуне за ћилиме (сагове); чисте се чипке, нојево перје, баршун, војничка и свештеничка одела.

Поштарина се не рачуна. Све поруке обављају се тачно и јефтино.

Трговина Јосипа Живковића, „код црног орла“ на главној пијаци препоручије најфинијег пиринча, кафе, рума и теја, зејтина за јело, сирчетне есенције, шећера, свећа, минералних вода, разних сирева, Прашке шунке, најбоље саламе, спирита, маслина, бадема, (сухог) грожђа, коњака, ликера, кандираног воћа, домаћег, ческог и баварског пива у флашама; шампањца и другог вина; сремске шљивовице; — послуга солидна а цене јефтиније него игде.

Антун Иванчевић израђује све столарске послове, портале, ормане за лед, завесе од даш-

sanje kose i proti ćelavosti.

Zavod za kemično čišćenje i farbanje pamučnih, vunenih i svilenih tkanina, i vune za ćilime (sagove); čiste se čipke, nojevo perje, baršun, vojnička i sveštenička odela.

Poštarina se ne računa. Sve poruke obavljaju se tačno i jeftino.

Trgovina Josipa Živkovića „kod crnog orla“ na glavnoj pijaci preporučuje najfinijeg pirinča, kafe, ruma i teja, zejtina za jelo, sirčetne esencije, šećera, sveća, mineralnih voda, raznih sireva, Praške šunke, najbolje salame, spirita, maslina, badema, (suhog) grožđa, konjaka, likera, kandiranog voća, domaćeg, českog i bavarskog piva u flašama, šampanjca i drugog vina; sremske šljivovice; — posluga solidna a cene jeftinije nego igde.

Antun Ivančević izrađuje sve stolarske poslove, portale, ormane za led, zavese od

čky), záclony z prkének do oken a celková domácí zařízení (nábytek).

V paláci Obchodní banky*) je sklad nejlepšího kancelářského nábytku věhlasné americké známky „P...“, který jest ve světě renomován jako solidní a praktický, jako: stolů s roletou, stolic obyčejných a s mechanismem pro opěradlo, pultů pro vedení knih, skříní pro knihovnu, pro uložení korespondence, pro spisy a pro noty, stolů pro psací stroje.

Konfekce Šimona Jankoviče jest zásobena trvalým, dobrým zbožím pro pány, paní a děti; salonní oblek jest za 50—70 korun (dinarů), jsou zde také zimníky a kožichy pro cestování.

чица за прозоре, и целокупне куђевне намештаје.

У палати (палачи) „Прометне банке“ је складиште најбољег канцеларијског намештаја чувене американске марке „П . . .“ који је у свету реномиран са своје солидности и практичности, као: стола са ролетом, столица обичних и са механизмом за наслон, пултова за књиговодство, ормана за библиотеку (књижницу), за смештај кореспонденције, за акта (списове) и за ноте, столова за писаћу машину.

Конфекција Симе Јанковића снабдена је трајном, добром робом (еспапом) за господу, госпође и децу; салонско одело је за 50—70 круна (динара), има и зимски(х) капута и бунда за путовање.

daščica za prozore, i celokupne kućevne nameštaje.

U palati (palači) „Prometne banke“ je skladište najboljeg kancelarijskog nameštaja čuvene amerikanske marke „P...“, koji je u svetu renomiran sa svoje solidnosti i praktičnosti, kao: stolova sa roletom, stolica običnih i sa mehanizmom za naslon, pultova za knjigovodstvo, ormana za biblioteku (knjižnicu), za smeštaj korespondencije, za akta (spisove) i za note, stolova za pisaću mašinu.

Konfekcija Sime Jankoviča snabdena je trajnom, dobrom robom (espapom) za gospodu, gospođe i decu; salonsko odelo je za 50—70 kruna (dinara), ima i zimski(h) kaputa i bunda za putovanje.

Některé věci pro osobní potřebu.

Potřebuji ještě různých maličkostí, kterých

Некоје ствари за особну потребу.

Требам још разне маленкости, које нисам узео собом на пут.

Nekoje stvari za osobnu potrebu.

Trebam još razne malenkosti, koje nisam uzeo sobom na put.

*)promet = něm. Verkehr.

jsem nevzal s sebou na cestu.		
To můžete koupiti ve velkém skladě galanterního, konfekčního, plátenického a rukodílného zboží Milana Jovanoviče, který má veliký výběr různých novotin za mírné ceny.	То можете купити у великом стоваришту галантериске, конфекциске, платнарске, и мануфактурне робе Милана Јовановића, који има огроман избор разних новости за умерене цене.	To možete kupiti u velikom stovarištu galanteriske, konfekciske, platnarske i manufakturne robe Milana Jovanovića, koji ima ogroman izbor raznih novosti za umerene cene.
Koupím šle, pás, brejle, nůžky a jehly, inkoust a pera, tužku, podvazky, peněženku, kartáč na zuby, jeden řemen, pantofle — také dýmku musím míti.	Купићу нарамњаке (пораменице), појас, наочаре (наочале) маказе (шкаре) и игле, тинте, (црнила, мастила) и пера, оловку, подвезе, кесу за новац (новчанку), четку за зубе, један ремен, папуче, — и лулу морам имати.	Kupiću naramnjake (poramenice), pojas, naočare (naočale), makaze (škare) i igle, tinte (crnila, mastila) i pera, olovku, podveze, kesu za novac (novčanku), četku za zube, jedan remen, papuče — i lulu moram imati.
Kukátko jsem zapomněl doma, možná že koupím také jeden revolver.	Дурбин сам заборавио код куће; могуће да ћу купити и један револвер.	Durbin sam zaboravio kod kuće; moguće da ću kupiti i jedan revolver.
V puškařské dílně Marka N. můžete koupiti revolvery, lovecké pušky, lovecké torby a patrony všeho druhu.	У пушкарској радионици Марка Н. можете купити револвере, пушке за лов, ловачке торбе и фишеке сваке врсте.	U puškarskoj radionici Marka N. možete kupiti revolvere, puške za lov, lovačke torbe i fišeke svake vrste.

Peněžní ústavy a peněžnictví; spořitelny; pojišťování; společenstva.	Новчани заводи и новчани послови; штедионице; осигуравање; задруге.	**Novčani zavodi i novčani poslovi; štedionice; osiguravanje; zadruge.**
Naše banka byla založena roku 1893.	Наша банка основана (утемељена) је године хиљаду осам стотина деведесет осме.	Naša banka osnovana (utemeljena) je godine hiljadu osam sto. tina devedeset osme-

Splacený akciový kapitál činí 10,000.000 dinarů (korun).	Уплаћени дионички (акцијски) капитал (— а — а главница) чини (изнаша) десет милијуна динара (круна).	Uplaćeni dionički (akcijski) kapital (— a — a glavnica) čini (iznaša) deset milijuna dinara (kruna).
Je nutno, aby každý upisovatel hned složil celou úplatu na akcie, které upsal?	Је ли нужно да сваки уписник одмах положи целу уплату на акције (дионице) које је уписао?	Je li nužno da svaki upisnik odmah položi celu uplatu na akcije (dionice) koje je upisao?
Není, článek 16. stanov zní takto:	Није, чланак шестнаести статута (правила) гласи овако:	Nije, članak šestnaesti statuta (pravila) glasi ovako:
Každý upisovatel respektive každý akcionář jest povinen úhradu složiti přesně ve lhůtách, které oznámí správa (ředitelstvo) — (a při založení banky příslušný ministr).	Сваки уписник, односно сваки акционар, дужан је да уплату положи тачно на рокове које обзнани управа (а при установљењу банке надлежни министар).	Svaki upisnik, odnosno svaki akcionar, dužan je da uplatu položi tačno na rokove koje obznani uprava (a pri ustanovljenju banke nadležni ministar).
Kdo nesloží splátky v určené lhůtě, bude povinen platiti z celé sumy, která měla býti splacena, úrok 8 ze sta (osm procent) ode dne určené lhůty do dne provedeného placení.	Ко неположи уплату на одређени рок, дужан ће бити да на целу суму коју је уплатити ваљало, плати интерес (камате) од 8 од сто (осам постотака) од дана одређеног рока па до дана извршене уплате.	Ko ne položi uplatu na određeni rok, dužan će biti da na celu sumu koju je uplatiti valjalo, plati interes (kamate) od 8 od sto (8 postotaka) od dana određenog roka pa do dana izvršene uplate.
Když upisující přes opětné vyzvání v novinách nesloží splátky ani do dvou měsícü ode dne, který byl pro splátku určen, pak bez jakéhokoliv dalšího soudu ztrácí právo na všechny sumy, které bance na svou akcii již splatil.	Ако уписник и поред обновљеног позива у новинама, не положи уплате ни кроз два месеца од дана који је одређен био за уплату, онда он без икаквог даљег суђења губи право на све суме (своте) које је банци	Ako upisnik i pored obnovljenog poziva, u novinama, ne položi uplate ni kroz dva meseca od dana koji je određen bio za uplatu, onda on bez ikakvog daljeg suđenja gubi pravo na sve sume (svote) koje je

Správa banky prohlásí akcii tu za neplatnou, místo ní vydá a prodá jinou a sumy již splacené budou vzaty jako mimořádný příjem do reservního fondu.

Dotyčné vyzvání je vytištěno v „Srbských novinách", „Samoupravě" a v „Obchodním věstníku" několikrát.

Opětným vyzváním vyzývají se akcionáři, kteří po dřívějším vyzvání až do určeného dne nevyrovnali poslední díl splátky na akcie, aby tuto splátku padesáti dinarů na akcii složili nejdéle za dva měsíce od tohoto dne.

Pro toto skládání splátky nemá platnosti zákon o prodloužení platů (moratorium).

Banka má v různých místech filiálky (vedlejší závody), expositury a zastupitelstva.

Hypoteční oddělení poskytuje hypoteční a komunální zápůjčky, vydává zástavní listy a jiné obligace. Tyto

на своју акцију већ уплатио.

Управа ће банчина ту акцију прогласити за неважећу, на њено место издати и продати другу, а оне већ уплаћене суме узећесе као ванредни приход у резервни фонд.

Дотични позив штампан је у „Српским новинама", „Самоуправи" и у „Трговачком гласнику" неколико пута.

Обновљеним позивом позивају се акционари (дионичари) који по ранијем позиву до одређеног дана нису измирили последњи део уплате на акције, да ту уплату од педесет динара на акцију положе најдаље за два месеца од тога дана.

За ово полагање уплате не вреди закон о продужењу плаћања.

Банка има у разним местима филијале (подружнице), испоставе (експозитуре) и заступства.

Хипотекарно оделење даје хипотекарне и комуналне зајмове, издаје заложнице и друге облигације. Залож-

banci na svoju akciju već uplatio.

Uprava će bančina tu akciju proglasiti za nevažeću, na njeno mesto izdati i prodati drugu, a one već uplaćene sume (uzet će =) uzeće kao vanredni prihod u rezervni fond.

Dotični poziv štampan je u „Srpskim novinama", „Samoupravi" i u „Trgovačkom glasniku" nekolika puta.

Obnovljenim pozivom pozivaju se akcionari (dioničari) koji po ranijem pozivu do određenog dana nisu izmirili poslednji deo uplate na akcije, da tu uplatu od pedeset dinara na akciju polože najdalje za dva meseca od toga dana.

Za ovo polaganje uplate ne vredi zakon o produženju plaćanja.

Banka ima u raznim mestima filijale (podružnice), ispostave (expoziture) i zastupstva.

Hipotekarno odeljenje daje hipotekarne i komunalne zajmove; izdaje založnice i druge obligacije. Založnice

zástavní listy jsou prosty daně, poskytují pupilární jistotu a možno jich upotřebiti za kauce.	нице ове су просте од пореза, пружају пупиларну сигурност, те се могу употребити као јамчевина (кауција).	ove su proste od poreza, pružaju pupilarnu sigurnost, te se mogu upotrebiti kao jamčevina (kaucija).
Bankovní oddělení kupuje a prodává cenné papíry, devisy a drahé kovy.	Банковно оделење купује и продаје вредносне папире (хартије од вредности), девизе и драге ковине.	Bankovno odelenje kupuje i prodaje vrednosne papire, devize i drage kovine.
Přebírá kupony a tažené losy.	Преузимље купоне и вучене срећке.	Preuzimlje kupone i vučene srećke.
Eskomptuje směnky a poukázky, dává zápůjčky v kontokorrentu a na směnky při dostatečném krytí.	Ескомптира менице и дозначнице, даје зајмове у контокоренту и на менице уз довољно покриће.	Eskomptira menice i doznačnice, daje zajmove u kontokorentu i na menice uz dovoljno pokriče.
Provádí inkasování směnek a obchodních poukázek ve všech hlavních místech země i v cizozemsku.	Обавља наплате меница и трговачких напутница у свим главним местима земље, и у иноземству (иностранству).	Obavlja naplate menica i trgovačkih naputnica u svim glavnim mestima zemlje, i u inozemstvu (inostranstvu).
Dává zápůjčky na cenné papíry, na zboží a jiné ceniny.	Даје зајмове на вредносне папире, на робу и остале вредности.	Daje zajmove na vrednosne papire, na robu i ostale vrednosti.
Přijímá peníze na běžný účet a vklady úspor na zúrokování na vkladní knížky.	Прима новац на текући рачун и улоге на штедњу уз укамаћење на уложне књижице.	Prima novac na tekuči račun i uloge na štednju uz ukamaćenje na uložne knjižice.
Banka přijímá také do uschování a správy hodnoty každého druhu, jako otevřené depot nebo jako „Safe", v prostoře opatřené pancéřem, pro tento účel zařízené, pod uzavřením strany (ukladatele) a banky.	Банка такођер прима вредности сваке врсте на чување и управу, као отворен полог или као „Safe", у за ту сврху уређеном оклопљеном простору, под затвором странке и банке.	Banka također prima vrednosti svake vrste na čuvanje i upravu, kao otvoren polog ili kao „Safe", u za tu svrhu uređenom oklopljenom prostoru, pod zatvorom stranke i banke.
U banky jest zařízeno oddělení pro zboží ja-	Код банке удешено је оделење робе као што	Kod banke udešeno je odeljenje robe kao što

kož i zvláštní oddělení pro zemědělské výrobky, — oddělení pro zboží zabývá se všemi záležitostmi patřícími do obchodního oboru, jak v komisi, tak i na vlastní účet, financováním a zařizováním průmyslových a veřejných podniků.

Jest zaveden také nový způsob spoření pomocí malých soukromých střádanek?

Ano, banka opatřila příhodné malé, velmi pěkné střádanky pro spoření, které na přání postupuje každému (za malý peníz).

Tyto střádanky může každý odnésti domů a má je každou dobu při ruce.

Jsou uzamčeny a zvlášť zařízeny pro kovové a papírové peníze, a také vybírání a vypadání peněz jest zamezeno patentovaným zařízením.

Když se střádanka naplní nebo dříve, ve vhodné chvíli, donese se do banky nebo na jiné určené místo, kde bude střádanka otevřena,

и посебно оделење за земаљске производе; оделење за робу се бави са свима у трговачку струку засецајућим пословима, као у комисији тако и на властити рачун, финанцирањем и подизањем индустријалних и јавних подузећа.

Је ли уведен такођер нови начин штедње, помоћу малих приватних кутија?

Јест, банка је набавила згодне мале врло лепе кутије за штедњу, које она по жељи уступа свакоме (уз малену уплату).

Те кутије може свако понети кући, па их има у свако доба при руци.

Исте су закључене и напосе уређене за звечећи и папирни новац, те је и вађење и испадање новца запречено патентираном справом.

Кад се кутија напуни или (прê) прије у згодном часу, донесе се у банку или на друго одређено место, где ће се кутија отворити;

i posebno odeljenje za zemaljske proizvode, — odeljenje za robu se bavi sa svima u trgovačku struku zasecajućim poslovima, kako u komisiji tako i na vlastiti račun, financiranjem i podizanjem industrijalnih i javnih poduzeća.

Je li uveden također novi način štednje, pomoću malih privatnih kutija?

Jest, banka je nabavila zgodne male vrlo lepe kutije za štednju, koje ona po želji ustupa svakome (uz malenu uplatu).

Te kutije može svako poneti kući, pa ih ima u svako doba pri ruci.

Iste su zaključene i napose uređene za zvečeći i papirni novac, te je i vađenje i ispadanje novca zapречено patentiranom spravom.

Kad se kutija napuni ili (prê) prije u zgodnom času,*) donese se u banku ili na drugo određeno mesto, gde če se kutija otvo-

*) čas = chvíle, doba, minuta, též hodina.

peníze z ní přepočteny a zapsány jako vklad do vkladní knížky.

Tato knížka se pak doručuje vlastníkovi, který může potom volně nakládati sumami, které jsou v knížce vykázány.

Tento způsob spoření jest zvláště vhodný pro osoby každého stavu (postavení, povolání), které mohou spořiti pouze v malých částkách, zvláště pro živnostníky a dělníky, pro hospodyně a ve výchovném smyslu pro děti, pro stolní společnosti a sbírky příspěvků pro různé spolkové, pojištovací, dobročinné a náboženské účely.

Také spoří-li se jen haléři, mohou takto (povstati) vzejíti sta.

Kdo dá denně pouze 20 haléřů (para) do schránky, uspoří za jeden rok okolo 75 din., za 5 let okolo 400 din., a za 10 let okolo 900 din.

Banka přijímá na žírový účet hotovost a různé hodnoty; vý-

новац из ње пребројити и уписати као улог у уложну књижицу.

Та се пак књижица уручује власнику, који може по том са свотама које су исказане у књижици, слободно располагати.

Овај је начин штедње особито подесан за особе сваког сталежа (сталиша, стања, звања), које могу да штеде само у малим свотама, напосе за обртнике и раднике, за домаћице, и у узгојном смислу за децу, за столна удружења и сабирања (збирке) приноса за разне друштвене, осигуравајуће, добротворне и побожне сврхе.

И ако се само на паре штеди, могу на тај начин постати стотине.

Ко дневно само двадесет пара стави у кутију, заштедиће кроз годину дана око седамдесет и пет динара, за пет година око четири стотине дин., а за десет година око девет стотина дин.

Банка прима на жирорачун готовину и разне вредноте; исплате из-

riti, novac iz nje prebrojiti i upisati kao ulog u uložnu knjižicu.

Ta se pak knjižica uručuje vlasniku, koji može po tom sa svotama koje su iskazane u knjižici, slobodno raspolagati.

Ovaj je način štednje osobito podesan za osobe svakog staleža (stališa, stanja, zvanja), koje mogu da štede samo u malim svotama, napose za obrtnike i radnike, za domaćice, i u uzgojnom smislu za decu, za stolna udruženja i sabiranja (zbirke) prinosa za razne društvene, osiguravajuće, dobrotvorne i pobožne svrhe.

I ako se samo na pare štedi, mogu na taj način postati stotine.

Ko dnevno samo 20 para stavi u kutiju, zaštediće kroz godinu dana oko 75 din., za pet godina oko 400 din. a za deset godina oko 900 din.

Banka prima na žiroračun gotovinu i razne vrednote; isplate

platy provádějí se čeky, které vydává banka vlastníkům účtů.

Informace dává banka svým klientům zdarma, vydává také pověřovací listy.

S akciovým kapitálem 4,000.000 K založen zemský pojišťovací ústav (závod pro pojišťování), který přijímá pojišťování proti škodě z požáru, při dopravě zboží, proti nehodám, škodám z krupobití, proti krádeži vloupáním; pojišťování na lidský život: pro případ smrti, pro případ dožití a smrti, pojištění věna a životní renty.

Premie za pojištění účtují se zcela nízko, škody se vyplácejí rychle a kulantně.

Zastupitelstva ve všech městech a větších místech přijímají nabídky pro všechny druhy pojišťování.

Finanční oddělení poskytuje státním a jiným veřejným úředníkům, duchovním,

вршују се чековима, које издаје банка властницима рачуна.

Информације даје банка бадава својим клиентима; издаје такођер кредит на писма за путујуће.

Са дионичком главницом од четири милијуна К. основан је земаљски осигуравајући завод (завод за обезбеђење) који преузима осигуравање против штете од пожара, код превоза робе, против незгода, штета од туче (leda, grada, krupe), против провалне крађе; осигурања на људски живот: за случај смрти, за случај доживљаја и смрти, осигурања мираза и животне ренте.

Премије осигурања рачунају се посве ниско, штете се исплаћају брзо и кулантно.

Заступства у свим градовима и већим местима примају понуде за све врсти осигурања.

Финанцијално оделење даје државним и другим јавним чиновницима, свештеницима, учи-

izvršuju se čekovima, koje izdaje banka vlastnicima računa.

Informacije daje banka badava svojim klientima; izdaje također kreditna pisma za putujuće.

Sa dioničkom glavnicom od 4,000.000 K osnovan je zemaljski osiguravajući zavod (zavod za obezbeđenje) koji preuzima osiguravanje protiv štete od požara, kod prevoza robe, protiv nezgoda, šteta od tuče (leda, grada*), krupe), protiv provalne krađe; osiguranja na ljudski život: za slučaj smrti, za slučaj doživljaja i smrti, osiguranja miraza i životne rente.

Premije osiguranja računaju se posve nisko, štete se isplaćaju brzo i kulantno.

Zastupstva u svim gradovima i većim mestima primaju ponude za sve vrsti osiguranja.

Financiajlno odelenje daje državnim i drugim javnim činovnicima, sveštenicima, u-

---

*) grȃd = krupobití, grȃd = hrad, město.

učitelům atd. osobní půjčky na úmor v 5, 10, 15, 20, 25 a více letech, na záznam na služném, a počítá mírné úroky.

Ředitelství dává na požádání ochotně všecky informace.

Velice důležité peněžní ústavy jsou spořitelny, jichž jest již dosti velký počet.

Prosím, jmenujte mně některé peněžní závody.

Mohu Vám jmenovati na příklad tyto: „Kreditní (úvěrní) závod (ústav)", „Občanská spořitelna", „Řemeslnická zádruha" (společenstvo), „Úřednické společenstvo", „Obchodní banka", „Záložní — eskomptní — vývozní banka", „Společenstvo pro vzájemnou pomoc a spoření", „Společenstva s obmezeným ručením".

Zemědělská společenstva.

Dobročinné zádruhy Srbkyň.

Rolnické a živnostenské zádruhy.

тељима, и т. д. особне зајмове на амортизацију од пет, десет, петнаест, двадесет, двадесет и пет и више година, уз предбележбу на берива, те рачуна умерене камате.

Равнатељство даје на захтев радо све упуте.

Врло важни новчани заводи су штедионице којих имаде већ доста велики број.

Молим, именујте ми некоје новчане заводе.

Могу Вам именовати на пример следеће: „Кредитни (вересијски) завод", Грађанска штедионица", „Занатлијска задруга", „Чиновничка задруга", „Трговачка (Прометна) банка", „Заложна — есконтна — извозна банка", „Задруга за међусобно помагање и штедњу", „Задруге за ограниченим јемством (јамством, јемчењем)".

Земљорадничке задруге.

Добротворне задруге Српкиња.

Ратарске и обртничке задруге.

čiteljima i t. d. osobne zajmove na amortizaciju od 5, 10, 15, 20, 25 i više godina, uz predbeležbu na beriva, te računa umerene kamate.

Ravnateljstvo daje na zahtev rado sve upute.

Vrlo važni novčani zavodi su štedionice kojih imade već dosta veliki broj.

Molim, imenujte mi nekoje novčane zavode.

Mogu Vam imenovati na primer sledeće: „Kreditni (veresijski) zavod", „Građanska štedionica", „Zanatlijska zadruga", „Činovnička zadruga", „Trgovačka (Prometna)*) banka", „Založna, eskontna, izvozna banka", „Zadruga za međusobno pomaganje i štednju", „Zadruge sa ograničenim jemstvom (jamstvom, jemčenjem)".

Zemljoradničke zadruge.

Dobrotvorne zadruge Srpkinja.

Ratarske i obrtničke zadruge.

---

*) Verkehrs-Bank.

Výdělková spořitelna akc. sp. (= akciová společnost).
Na začátku r. 1911 měl Svaz srbských zemědělských společenstev tři sta dvanáct, z nichž bylo v Chorvatsku a Slavonii 189 a v Uhrách 123 (společenstev).

Привредна штедионица д. д. (= деоничарско друштво).
На почетку хиљаду девет стотина једанаесте г. (године) имао је Савез српских земљорадничких задруга три стотине и дванаест задруга, од којих је било у Хрватској и Славонији сто осамдесет и девет, у Угарској сто двадесет и три задруга.

Privredna štedionica d. d. (= deoničarsko društvo).
Na početku 1911 g. (godine) imao je Savez srpskih zemljoradničkih zadruga 312 zadruga, od kojih je bilo u Hrvatskoj i Slavoniji 189, u Ugarskoj 123 zadruga.

Ofertní řízení.

(Dodávka kamene.)

Slyšel jsem, že je v srbských novinách nějaký inserát o dláždění města Bělehradu.

Mne by to zajímalo a prosím Vás, abyste mi oznámil obsah; přinesl jsem zde jedno číslo těchto novin.
Milerád; nadpis zní:

Vyhláška o dodávce kostek pro dlažbu.
Úřad (obce) města Bělehradu tímto vypisuje písemní nabídkové (ofertní) řízení na dodání 500.000 kamenných kostek pro dláždění ulic Miloše Vel-

Офертални поступак.

(Набавка камена.)

Чуо сам да је у српским новинама некакав оглас гледе калдрмисања града Београда.

Мене би то занимало па Вас молим да ми приопћите садржај; донео сам ево један број тих новина.
Драговољно; натпис гласи:

Објава за набавку коцака за калдрму.
Суд општине града Београда овим расписује писмену офертални лицитацију за лиферовање пет стотина хиљада камених коцака за калдрмисање улица

Ofertalni postupak.

(Nabavka kamena.)

Čuo sam da je u srpskim novinama nekakav oglas glede kaldrmisanja grada Beograda.

Mene bi to zanimalo pa Vas molim da mi priopćite sadržaj; doneo sam evo jedan broj tih novina.
Dragovoljno; natpis glasi:

Objava za nabavku kocaka za kaldrmu.
Sud opštine grada Beograda ovim raspisuje pismenu ofertalnu licitaciju za liferovanje pet stotina hiljada kamenih kocaka za kaldrmisanje

kého a Nemaňove, z pískovce nebo kamene sopečného původu, jako z granitu, trachitu, porfyru atd.

Nabídky (oferty) opatřené kolkem, předepsaným zákonem, dlužno podati 16. ledna roku 1913 ve 12 hodin v poledne Technické správě města Bělehradu v zapečetěném obalu s nadpisem:

Nabídka N... N... pro zpracování a dodání kamenných kostek pro dlažbu.

Účastníci řízení nabídkového budou musiti předložiti Technické správě k prohlédnutí, nejpozději 8 dní před řízením, vzorky kostek, které mají úmysl dodati.

Záruka (kauce) se skládá v den řízení dopoledne Hlavní pokladně obce bělehradské v srbských státních papírech nebo jiných papírech, zákonem uznaných, nebo v hotových penězích, je-li (licitující) podávající srbský příslušník, 20.000 din.

Милоша Великог и Немањине, од пешчара или камена еруптивног порекла или од гранита, трахита, порфира и т. д.

Понуде снабдевене законом прописаном марком имају се поднети петнаестог јануара (сијечња) 1913. године у дванаест часова подне Техничкој Управи града Београда у запечаћеном завоју са натписом:

Понуда Н . . . Н . . . за израду и лиферовање камених коцака за калдрму.

Лицитанти ће морати поднети техничкој управи на углед, најкашње на осам дана пре лицитације, мустре коцака које намеравају лиферовати.

Кауција се полаже на дан лицитације, до подне Главној Благајни Општине Београдске у српским државним хартијама или другим папирима законом признатим или у готовом новцу, ако је лицитант српски поданик у двадесет хињада динара.

ulica Miloša Velikog i Nemajine, od peščara ili kamena eruptivnog porekla, ili od granita, trahita, porfira i t. d.

Ponude snabdevene zakonom propisanom markom imaju se podneti petnaestog januara (siječnja) 1913 godine u 12. časova podne Tehničkoj Upravi grada Beograda u zapečaćenom zavoju sa natpisom:

Ponuda N... N... za izradu i liferovanje kamenih kocaka za kaldrmu.

Licitanti će morati podneti tehničkoj upravi na ugled, najkašnje na osam dana pre licitacije, mustre kocaka koje nameravaju liferovati.

Kaucija se polaže na dan licitacije do podne Glavnoj Blagajni Opštine Beogradske u srpskim državnim hartijama ili drugim papirima zakonom priznatim ili u gotovom novcu, ako je licitant srpski podanik u 20.000 dinara.

Cizí příslušník skládá jistotu dvojnásobnou.
Z hotových peněz obec úroků neplatí.
Hlavní pokladna vydá každému účastníku řízení revers o složené jistotě (kauci), který budou musiti ukázati komisi pro konání dražby.
Pro jednostejnost v podávání ofert předepsán jest určitý blanket (formulář), podle kterého budou museti býti nabídky napsány.
Tyto formuláře jsou interesentům k volnému použití v kanceláři Technické správy.
Oferty (musí býti psány) nutno psáti srbsky.
Nabídky, které nejsou podle předpisu opatřeny kolky, nebo pro které není složena záruka, nepojmou se do řízení.

Dodatečné oferty a telegrafické nabídky přijaty nebudou.
Nabídkové doklady, seznam podmínek, podmínky pro nové dláž-

Страни поданик полаже дуплу кауцију.
На готов новац општина не плаћа камате.
Главна Благајна издаће сваком лицитанту реверс на положену кауцију који ће они морати показати комисији за држање лицитације.
Ради једнообразности у подношењу понуда прописан је нарочити образац према коме ће понуде морати бити написане.

Ти обрасци стоје интересованима на расположењу у канцеларији Техничке Управе.
Понуде морају бити написане српски.

Понуде које нису прописно таксеним маркама снабдевене, или за које није кауција према горњем наређењу положена, неће се узимати у поступак.

Накнадне понуде и телеграфске понуде неће се примати.
Лицитациона документа, условник, услови за ново калдрмисање Бео-

Strani podanik polaže duplu kauciju.
Na gotov novac opština ne plaća kamate.
Glavna Blagajna izdaće svakom licitantu revers na položenu kauciju koji će oni morati pokazati komisiji za držanje licitacije.

Radi jednoobraznosti u podnošenju ponuda propisan je naročiti obrazac prema kome će ponude morati biti napisane.

Ti obrasci stoje interesovanima na raspoloženju u kancelariji Tehničke Uprave.
Ponude moraju biti napisane srpski.

Ponude koje nisu propisno taksenim markama snabdevene,*) ili za koje nije kaucija prema gornjem naređenju položena, neće se uzimati u postupak.
Naknadne ponude i telegrafske ponude neće se primati.
Licitaciona dokumenta, uslovnik, uslovi za novo kaldrmisanje Beo-

*) snabdeti, snabdevati = opatřiti, zásobiti.

dění Bělehradu, formulář nabídek jsou k nahlédnutí každý den, počínaje dneškem (19. prosincem 1912) v úředních hodinách od 8. do 12. hodiny dopoledne a od 3. do 6. hod. odpol. v úřadovně Technické správy, kde je také možno koupiti.

Nyní jest již vypsáno třetí řízení proto, že první a druhé nemohlo býti konáno, a nabídky mají býti podány do 4. března 1913.

града, образац понуда стоји на углед сваког дана, почев од данас [деветнаестог децембра (просинца) 1912 г.] у канцеларијско време од осам до дванаест пре и од три до шест часова по подне у канцеларији Техничке Управе где се могу и купити.

Сада је већ расписана трећа лицитација, пошто се прва и друга лицитација није могла одржати, те се имају поднети понуде до четвртог марта (ожујка) 1913. г.

grada, obrazac ponuda stoji na ugled svakog dana, počev od danas (devetnaestog decembra (prosinca) 1912 g.) u kancelarijsko vreme od osam do dvanaest pre i od tri do šest časova po podne u kancelariji Tehničke Uprave gde se mogu i kupiti.

Sada je več raspisana treča licitacija, pošto se prva i druga licitacija nije mogla održati, te se imaju podneti ponude do 4. marta (ožujka) 1913 g.

Spolek, schůze.

Správa (výbor) srbského novinářského sdružení v čas desátého sjezdu (schůze) slovanských novinářů a první výstavy slovanských novin v Bělehradě r. 1911.

Předseda: Branislav J. Nušić, literát, místopředseda Bora Popović, národní poslanec a Mile Pavlović, profesor a redaktor „Odjeku". Sekretáři

Друштво, скупштина.

Управа (одбор) српског новинарског удружења за време десетог конгреса (састанка) словенских новинара и прве изложбе словенских новина у Београду хиљаду девет стотина једанаесте године.

Председник: Бранислав Ђ. Нушић, књижевник, потпредседник Бора Поповић, народни посланик и Миле Павловић, професор и уредник „Одјека". Секре-

Društvo, skupština.

Uprava (odbor) srpskog novinarskog udruženja za vreme desetog kongresa (sastanka) slovenskih novinara i prve izložbe slovenskih novina u Beogradu 1911 godine.

Predsednik: Branislav Gj. Nušić, književnik, potpredsednik Bora Popović, narodni poslanik i Mile Pavlovič, profesor i urednik „Odjeka".

(tajemníci): Jan Ivanić a Milan Gjorgjević, novinář. Pokladníci: Petr Despotović, hlavní redaktor „Srbské Zory" a Naum Dimitrijević, vlastník „Tribuny".	тари (тајници) Иван Иванић и Милан Ђорђевић, новинари. Благајници: Петар Деспотовић главни уредник „Српске Зоре" и Наум Димитријевић, власник „Трибуне".	Sekretari (tajnici): Ivan Ivanić i Milan Gjorgjević, novinari. Blagajnici: Petar Despotović, glavni urednik „Srpske Zastave" i Naum Dimitrijević, vlasnik „Tribune".
Knihovník: Branko Lazarević, redaktor (časopisu) „Novo Vreme", a 13 členů správního výboru; spolek má také dozorčí výbor.	Књижничар: Бранко Лазаревић, уредник „Новог Времена", и тринаест чланова управног одбора; друштво има и надзорни одбор.	Knjižničar: Branko Lazarević, urednik „Novog Vremena" i trinaest članova upravnog odbora; društvo ima i nadzorni odbor.
Uvedený X. sjezd slovanských novinářů trval od 27. června (10. července) do 29. června (12. července) r. 1911.	Споменути X. конгрес словенских новинара трајао је од 27. Јуна (10. Јула) до 29. Јуна (12. Јула) 1911 г.	Spomenuti X. kongres slovenskih novinara u Beogradu trajao je od 27. Juna (10. Jula) do 29. Juna (12. Jula) 1911 g.
Slavnostní otevření bylo první den v 9 hodin dopoledne ve staré budově Národní Skupštiny.	Свечано отварање било је први дан у 9 часова пре подне у старој згради Народне Скупштине.	Svečano otvaranje bilo je prvi dan u 9 časova pre podne u staroj zgradi Narodne Skupštine.

V rodině; hosté.	**У обитељи, гостови.**	**U obitelji; gostovi.**
Dnes se obléknu lehce, vezmu slaměný klobouk.	Данас ћу се лако обући, узет ћу сламни шешир.	Danas ću se lako obući, uzet ću slamni šešir.
Půjdu do naší zahrady, tam máme pěknou besídku, a budu čísti.	Отићи ћу у наш врт, тамо имадемо лепу сеницу, па ћу читати.	Otići ću u naš vrt, tamo imademo lepu senicu, pa ću čitati.
Co čtete?	Шта читате?	Šta čitate?
Obyčejně básně, já miluji verše.	Обично песме, ја волим стихове.	Obično pesme, ja volim stihove.
Prosím, sedněte a já vám budu čísti.	Молим, седите и ја ћу Вам читати. —	Molim, sedite i ja ću Vam čitati. —
Já jsem zde každého	Ја сам овде сваког дана	Ja sam ovde svakog da-

rána v tutéž hodinu, a ty obyčejně nepřicházíš včas.	у исти сат, а ти обично не долазиш на време.	na u isti sat, a ti obično ne dolaziš na vreme.
Je čas pro naši partii.	Време је за нашу партију.	Vreme je za našu partiju.
Přinesl sluha poštu z města?	Је ли донео момак пошту из вароши?	Je li doneo momak poštu iz varoši?
Opravdu (doslovně: u Boha mého), já bych (byl) zapomněl, máš jedno psaní — zde je!	Бога ми, ја бих заборавио, имаш једно писмо, — ево га!	Boga mi, ja bih zaboravio, imaš jedno pismo, — evo ga!
Musím ho hned přečísti.	Морам га одмах прочитати.	Moram ga odmah pročitati. —
Nechceš (nebudeš) dále hráti?	Зар нећеш даље играти?	Zar nećeš dalje igrati?
Mně se už nechce.	Мени се више неће.	Meni se više neće.
Proč, člověče; co je ti?	За што човече; шта ти је?	Za što čoveče; šta ti je?
Až bude čas, řeknu ti (to), nyní nemohu.	Кад буде време, казаћу ти, сад немогу.	Kad bude vreme, kazaću ti, sad nemogu.
Musím jíti hned do města, můžeš-li nařídíti, aby bylo zapřaženo do vozu?	Морам ићи одмах у варош, можеш ли наредити да се упрегну кола?	Moram ići odmah u varoš, možeš li narediti da se upregnu kola?
Nezdržím se dlouho, vrátím se do oběda, — pakli mně nemůžeš dáti vůz, půjdu pěšky.	Нећу се дуго забавити, вратићу се до ручка, — ако ми не можеш дати кола, ја ћу ићи пешке.	Neću se dugo zabaviti, vratiču se do ručka, — ako mi ne možeš dati kola, ja ću ići peške.
Prosím tě, jak bych ti nedal vůz; kdy jsem ti (ně)co odřekl?	Молим те како ти не бих дао кола; кад сам ти шта одрекао?	Molim te kako ti ne bih dao kola; kad sam ti šta odrekao?
Nikolo (Mikuláši), řekni Mašovi, aby ihned zapřáhl do fiakru.	Никола, реци Маши, нека одмах упрегне у фијакер.	Nikola, reci Maši, neka odmah upregne u fijaker.
Máme čas, než se zapřáhne, — mohl bys mně říci, co je na věci; — možná, že bych ti mohl také já pomoci.	Имамо времена док се упрегне, — могао би ми и рећи, шта је у ствари; — можда бих ти могао и ја помоћи.	Imamo vremena dok se upregne, — mogao bi mi i reći, šta je u stvari; — možda bih ti mogao i ja pomoći.
Máš pravdu, ty jsi můj	Имаш право, ти си ми	Imaš pravo, ti si mi

nejlepší přítel, řeknu ti (to): chci se ženiti.	најбољи пријатељ, казаћу ти: хоћу да се женим.	najbolji prijatelj, kazaću ti: hoću da se ženim.
Vůz jest připraven.	Кола су готова.	Kola su gotova.
Poslyš, pospěš si, jest třeba, abys byl za hodinu zde.	Слушај пожури ваља да ћеш бити за један сат овде.	Slušaj požuri valja da ćeš biti za jedan sat ovde.
Víš, že máme hosty k obědu, my nezasedneme za stůl, počkáme na tebe.	Знаш да имамо госте на ручку, ми нећемо седати за сто, сачекаћемо те.	Znaš da imamo goste na ručku, mi nećemo sedati za sto, sačekaćemo te.
Dobře, dobře; přijdu brzy. —	Добро, добро; дођи ћу брзо. —	Dobro, dobro; doći ću brzo. —
Proč odjel náš vůz do města?	Што су отишла наша кола у варош?	Što su otišla naša kola u varoš?
Proč! Pojď, abych ti to řekl, a ať se divíš a křižuješ.	Што! (Х)оди да ти кажем, па да се чудиш и крстиш.	Što! (H)odi da ti kažem, pa da se čudiš i krstiš.
Co je, pro Boha?	Шта је за бога?	Šta je za boga?
Odvezl ženicha.	Одвезла су младожењу.	Odvezla su mladoženju.
Co žertuješ, pro Boha?	Што се шалиш, бога ти?	Što se šališ, boga ti?
Byl bych radši též já, kdyby to byl žert, ale je to pravda.	Волео бих и ја да је шала, ала истина је.	Voleo*) bih i ja da je šala, ala istina je.
Abych ti řekl, co je na věci: strýc se chce ženiti.	Ево да ти кажем у чему је ствар: стриц хоће да се жени.	Evo da ti kažem u čemu je stvar: stric hoće da se ženi.
Co pravíš?	Шта кажеш?	Šta kažeš?
To, co jsi slyšela.	То што си чула.	To što si čula.
Ale jdi s milým Bohem (pro Pána Boha)!	Ама, иди с милим Богом!	Ama, idi s milim Bogom!
Nevěř tomu, já však to budu věřiti, u Boha!	Ти не веруј, а ја ћу веровати богме.	Ti ne veruj, a ja ću verovati bogme.
Dobře tedy; ty jsi mně vždy vypravoval, že on se nebude nikdy ženiti, že ti dokonce slí-	Па добро; ти си ми увек причао, како он не ће никад да се жени, како ти је чак обећао, да ће	Pa dobro; ti si mi uvek pričao, kako on ne će nikad da se ženi, kako ti je čak obećao,

*) voleti — míti raději, milovati.

bil, že nám pomůže, až budeme vdávat Zorku.	нас помоћи кад удајемо Зорку.	da će nas pomoći kad udajemo Zorku.
To je to, vidíš!	То је оно, видиш!	To je ono, vidiš!
Třeba že nejsme zcela blízcí příbuzní, on bližšího nemá.	И ако нисмо са свим блиски сродници, он нема ближега.	I ako nismo sa svim bliski srodnici, on nema bližega.
Neříkám, že by nám vše zanechal, ale tolik by mohl, abychom zaopatřili Zorku.	Не кажем да би све нама оставио, али тек толико би могао да нам помогне, да збринемо Зорку.	Ne kažem da bi sve nama ostavio, ali tek, toliko bi mogao da nam pomogne, da zbrinemo Zorku.
Pakli se ožení, — pak — bylo a je to tam!	Ако се ожени, — онда . . . би па прође!	Ako se oženi, — onda... bi pa prođe!
A kterou (si) vezme?	Па коју узима?	Pa koju uzima?
Což vím, nějakou vdovu. —	Знам ти ја, коју удовицу. —	Znam ti ja, koju udovicu. —
Přišel už někdo z hostů?	Је ли већ дошао ко од гостију?	Je li več došao ko od gostiju?
Nikdo (nepřišel), a strýček Antonín odešel do města.	Није нико, а чика Антоније је отишао у варош.	Nije niko, a čika Antonije je otišao u varoš.
Prosím tě, uchystej mně kávu a pošli noviny.	Молим те, спреми ми једну кафу и пошаљи новине.	Molim te, spremi mi jednu kafu i pošalji novine.
Nehledal mne někdo od dnešního rána? Mladý člověk mých let.	Није ли ме од јутрос ко тражио? Један млад човек мојих година.	Nije li me od jutros ko tražio? Jedan mlad čovek mojih godina.
Nikdo, pane.	Није нико, господине.	Nije niko, gospodine.
Ale v tuto chvíli zastavil vůz u vrat.	Али овај час су стала једна кола код вратница.	Ali ovaj čas su stala jedna kola kod vratnica.
Zde jest šálek kávy a noviny.	Ето таса кафе и новине.	Eto tasa kafe i novine.
Kde je pán, Mikuláši?	Где је господин, Никола?	Gde je gospodin, Nikola?
Přišel nějaký host a pán odběhl naproti.	Стигао је неки гост, а господин отрчао је у сусрет.	Stigao je neki gost, a gospodin otrčao je u susret.
Hosté již přišli?	Гости већ су стигли?	Gosti već su stigli?
Zavolej ihned otce; ví to matka?	Зови одмах оца; — да ли зна мајка?	Zovi odmah oca; — da li zna majka?
Nevím, slečno.	Не знам госпођице.	Ne znam, gospođice.

V rodině; hosté.	У обитељи; гостови.	U obitelji; gostovi.
Já půjdu do domu, abych jí to hlásila. —	Ја ћу у кућу да јој јавим. —	Ja ću u kuću da joj javim. —
Musím zde několik dní sečkati; mohu počítati na tvoje pohostinství?	Морам овде неколико дана причекати; могу ли рачунати на твоје гостопримство?	Moram ovde nekoliko dana pričekati; mogu li računati na tvoje gostoprimstvo?
Co to mluvíš! Chceš-li, několik měsíců. Sotva jsem se tě mohl dočkati, a také moji budou se (tobě) radovati.	Шта говориш! Ако хоћеш неколико месеца. Једва те чекам, а и моји ће ти се радовати.	Šta govoriš! Ako hočeš nekoliko meseca. Jedva te čekam, a i moji će ti se radovati.
Hle, moji jdou.	Ево моји иду.	Evo moji idu.
Pojďte, abych vám představil jednoho svého dobrého přítele, mého kolegu ze školy. Veljko*) Ružić.	Ходите да Вам представим једног свог доброг пријатеља, мог школског друга. — Вељко Ружић.	Hodite da vam predstavim jednog svog dobrog prijatelja, mog školskog druga. Veljko Ružič.
Přišel, aby mne viděl, již rok jsme se neviděli.	Дошао је да ме види, нисмо се видели већ годину дана.	Došao je da me vidi; nismo se videli već godinu dana.
To jest moje matka a moje sestra.	Ово је моја мајка и моја сестра.	Ovo je moja majka i moja sestra.
Buďte zdráv, synu! Vítejte, Vlajko*), jest bez toho sám.	Живи били, синко. Добро сте дошли, Влајко је и онако сам.	Živi bili, sinko. Dobro ste došli, Vlajko je i onako sam.
Pamatuji se, že (mně) Vlajko uvedl také vaše jméno, povídaje mně někdy o svých soudruzích.	Сећам се да ми је Влајко помињао и ваше име, говорећи ми по гдекад о својим друговима.	Sećam se, da mi je Vlajko pominjao i vaše ime, govoreći mi po gdekad o svojim drugovima.
Odpusťte, že jsem přišel tak nepozván.	Извините ја сам тако непозван дошао.	Izvinete, ja sam tako nepozvan došao.
O prosím; my (sotva se můžeme dočkati hostů =) rádi vidíme hosty.	О молим; ми једва чекамо госте.	O molim; mi jedva čekamo goste.
Strýc už přišel.	Стриц је већ дошао.	Stric je već došao.

*) Srbské (národní) jméno (srpska narodna imena).

V rodině; hosté.	У обитељи; гостови.	U obitelji; gostovi.
Já jsem přesný jako hodiny, ejhle, přišel jsem (vám) před hostmi.	Ја сам тачан као сат, ево сам вам пре гостију дошао.	Ja sam tačan kao sat, evo sam vam pre gostiju*) došao.
Nečekali jste k vůli mně.	Нисте због мене чекали.	Niste zbog mene čekali.
Přece nám přišel z nenadání jeden host před vámi, — můj nejlepší přítel Veljko R.	Ипак нам је дошао изненада један гост пре вас, — мој најбољи пријатељ, Вељко Р.	Ipak nam je došao iznenada jedan gost pre vas, — moj najbolji prijatelj, Veljko R.
(Jest mně milé. —) Těší mne.	Мило ми је.	Milo mi je.
Vy jste mne příjemně překvapili.	Ви сте ме пријатно изненадили.	Vi ste me prijatno iznenadili.
Mně se tak zdá, jako bychom se již dávno znali; jako bychom byli spolu vyrostli.	Мени се тако чини, као да се ми већ давно познајемо; као да смо одрасли заједно.	Meni se tako čini, kao da se mi već davno poznajemo; kao da smo odrasli zajedno.
Je (zde) jedno psaní na vaši adressu, které přinesl zvláštní (sluha) posel z města.	Има једно писмо на вашу адресу, које је донео нарочити момак из вароши.	Ima jedno pismo na vašu adresu, koje je doneo naročiti momak iz varoši.
To je jistě od mé matky.	То је извесно од моје мајке.	To je izvesno**) od moje majke.
Matka se mne táže, jestli by mohla přijíti, aby mne viděla.	Пита ме мајка, би ли могла доћи да ме види.	Pita me majka, bi li mogla doći da me vidi.
Teprve jeden den, co jsme se rozešli!	Тек један дан како смо се растали!	Tek***) jedan dan kako smo se rastali!
Ale rozumí se, nechť přijde; odpověz (tvé) své matce, nechť přijde.	Па разуме се, нека дође; одговори твојој мајци нека дође.	Pa razume se, neka dođe; odgovori tvojoj majci, neka dođe.
Ten hoch (sluha, pacholek) čeká, že ano?	Тај момак чека, је ли?	Taj momak čeka, je li?
Ano, čeká na odpověď.	Да, чека на одговор.	Da, čeka na odgovor.

*) gostiju, 2. p. mn.
**) izvestan, izvesna, — o určitý.
***) těk, sotva, teprve; têk, chut.

Pojďme, abych mu řekl odpověď. —	Најдемо да му кажем одговор. —	Hajdemo da mu kažem odgovor. —
Objednal jsem u květináře (jednu) velkou kytici.	Наручио сам код цвећара један велики букет.	Naručio sam kod cvećara jedan veliki buket.
Já jsem ji již přinesla.	Ја сам га већ донела.	Ja sam ga već donela.
Vše jsem již obstarala, nic nezapomenu.	Све сам већ збринула, нећу ништа заборавити.	Sve sam već zbrinula, neću ništa zaboraviti.
Jest třeba vše připraviti a přinésti, aby (to) paní nezpozorovala.	Све треба црипремити и донети да госпођа не опази.	Sve treba pripremiti i doneti da gospođa ne opazi.
Jsem zvyklá, abych dostala každý rok k svým narozeninám nějaký dar.	Навикла сам да добијем сваке године о моме рођен-дану какав дар.	Navikla sam da dobijem svake godine o mome rođen-danu kakav dar.
Myslila jsem již, že jsi zapomněl.	Мислила сам већ, да си заборавио.	Mislila sam već, da si zaboravio.
Způsobím ti ještě jedno překvapení!	Учинићу ти још једно изненађење!	Učiniću ti još jedno iznenađenje!
Pozval jsem k obědu otce a matku.	Позвао сам на ручак оца и мајку.	Pozvao sam na ručak oca i majku.
Proč jsi několik dní tak (nenaložen) špatně naložen; málo jíš a špatně spíš?	Зашто си од неколико дана тако нерасположен; слабо једеш и рђаво спаваш?	Zašto si od nekoliko dana tako neraspoložen; slabo jedeš i rđavo spavaš?
Dnes obléknu po prvé nový šat.	Данас ћу први пут обући нову хаљину.	Danas ću prvi put obući novu haljinu.
Dejte mně deštník, začalo pršeti.	Дајте ми кишобран, киша је почела.	Dajte mi kišobran, kiša je počela.
Račte!	Изволите!	Izvolite!
Vyhledá-li mne nějaký pán, nechť jej paní přijme a zdrží, až já přijdu. Rozumíte?	Ако ме какав господин потражи, нека га госпођа прими и задржи док ја не дођем. Разумете ли?	Ako me kakav gospodin potraži, neka ga gospođa primi i zadrži dok ja ne dođem. Razumete li?
Rozumím, pane.	Разумем, господине.	Razumem, gospodine!
Paní, jste již hotova?	Госпођо, јесте ли већ готови?	Gospođo, jeste li već gotovi?
(Ejhle) jdou hosté.	Ево нам иду гости.	Evo nam idu gosti.

Již jdou? Zapněte mně tyto dva knoflíky.
Tak, nyní jsem hotova.
To je hezké od tvého muže, že chtěl tento den oslaviti.
Lidé dnes slaví dvacetipětiletí práce, též sňatku, služby, a tohle jest dvacetipětiletí života.

A víte-li, že jsem já ani nevěděla, že vás pozval?
To mně řekl teprve dnes ráno.
Kde je Milan?
Vyšel (šel ven), má trochu práce.
Což toho nemohl dnes nechati?
To není práce (záležitost, obchod), nýbrž chcete-li, abych vám řekla pravdu, vyšel, aby mně něco koupil.
To (ale) měl koupiti již včera.
Prosím, dej nám karty, (budeme hráti) zahrajeme si jednu partii.
Žofie, přineste starému pánu a paní po jednom likéru. —
Tako, pojď nyní, má drahá, abychom tro-

Иду већ? Закопчајте ми ова два дугмета.
Тако, сад сам готова.
То је лепо од твог мужа, што је хтео да прослави овај дан.
Људи данас славе двадесет-петогодишњицу рада, па брака, па службе, а ово је двадесет-петогодишњица живота.
А знате ли да ја нисам ни знала да Вас је позвао?
То ми је тек јутрос казао.
Где је Милан?
Изишао је, има мало посла.
Зар није могао данас да остави?
То није посао, него ако хоћете право да Вам кажем, изишао је да ми купи нешто.

Па то је требао још јуче да купи.
Молим, дај нам карте, играћемо једну партију.
Софија, однесите старом господину и госпођи по један ликер. —
Тако (х)оди сад, драга моја, да мало разгова-

Idu već? Zakopčajte mi ova dva dugmeta.*)
Tako, sad sam gotova.
To je lepo od tvog muža, što je hteo da proslavi ovaj dan.
Ljudi danas slave dvadeset - petogodišnjicu rada, pa braka, pa službe, a ovo je dvadeset - petogodišnjica života.
A znate li da ja nisam ni znala da vas je pozvao?
To mi je tek jutros kazao.
Gde je Milan?
Izišao je, ima malo posla.
Zar nije mogao danas da ostavi?
To nije posao, nego ako hoćete pravo da vam kažem, izišao je da mi kupi nešto.

Pa to je trebao još juče da kupi.
Molim te, daj nam karte, igraćemo jednu partiju.
Sofija, odnesite starom gospodinu i gospođi po jedan liker. —
Tako, (h)odi sad, draga moja, da malo raz-

---

*) dugme, dugmeta neb puce, puceta (též gomba), knoflík, skl. jako dete, deteta.

chu rozmlouvali o tvém štěstí.	рамо о твојој срећи.	govaramo o tvojoj sreći.
Vím, že jest ti to nejmilejší rozhovor.	Знам, да ти је то најмилији разговор.	Znam da ti je to najmiliji razgovor.
Přichází p. otec a — nevím, jak se jmenuje, — otec snoubence slečny Stanky.	Долази г. отац и, — незнам како му је име, — отац заручника г-ђице Станке.	Dolazi g. otac i, — neznam kako mu je ime, — otac zaručnika g-đice Stanke.
Odpusťte, přítelkyně (švakrová), měl jsem přijiti již včera, abych vám blahopřál.	Извините, пријице, требао сам још јуче доћи, да вам честитам.	Izvinite, prijice,*) trebao sam još juče doći, da vam čestitam.
Ó díky! Vždyť jste již měl zastoupení.	О хвала! Та већ имали сте замену.	O hvala! Ta već imali ste zamenu.
Měl jsem také sám přijíti, ne pouze k narozeninám, ale také jinak, neboť od té doby, co jsme se (spřátelili zpřízněni,) stali švagry, nebyl jsem u vás.	Требао сам и сам доћи, не само за дан но и иначе, јер од како смо се спријатељили, нисам био у вас.	Trebao sam i sam doči, ne samo za dan no i inače, jer od kako smo se sprijateljili, nisam bio u vas.
Ale co chcete, vždy práce, práce a starost, každý den přináší svou starost.	Ал' што ћете, увек посао, посао и брига, сваки дан носи своју бригу.	Al' što čete, uvek posao i briga, svaki dan nosi svoju brigu.
Dnes ráno zastihl jsem přítele (švakra) a řekl jsem mu: pojď, půjdeme spolu.	Јутрог сретох пријатеља и рекох му: хајде да идемо заједно.	Jutros sretoh prijatelja i rekoh mu: hajde da idemo zajedno.
Děkuji vám velice, příteli.	Хвала вам велика, пријатељу.	Hvala vam velika, prijatelju.
Což, odpočinuli jste si ode včírka?	Е, јесте ли се одморили од јуче?	E, jeste li se odmorili od juče?
Co pak jste je unavili?	А зар сте их уморили?	A zar ste ih umorili?
Chraň Bůh! Strávili jsme čas velmi pěkně a příjemně.	Боже сачувај! Провели смо врло лепо и пријатно.	Bože sačuvaj! Proveli smo vrlo lepo i prijatno.

*) prijateljica — prijica — prija — přítelkyně, příbuzná, švakrová.

Prosím vás, neobjednávejte kávy!	Молим вас немојте каву наручивати.	Molim vas, nemojte kavu naručivati.
Nejím dobře, když piji kávu.	Не једем добро кад пијем каву.	Ne jedem dobro kad pijem kavu.
Ale jeden kus (trochu) cukroví přece vezmete, něco vám musím nabídnouti.	Ал' једно ћете слатко ипак узети, нечим вас морам понудити.	Al' jedno ćete slatko ipak uzeti, nečim vas moram ponuditi.
Jak se má Marko?	Како је Марко?	Kako je Marko?
Dobře, švakrová, ale musím si také trochu na něho stěžovati.	Добро пријо, ал морам мало и да се жалим на њ'.	Dobro prijo, al moram malo i da se žalim na nj'.
Od té doby, co požádal o ruku, není už k ničemu.	Од како је испросио, ни за шта више није.	Od kako je isprosio, ni za šta više nije.
Rozum (mysl) jeho není už při práci (obchodu) a stále by chtěl se vytáhnout z krámu, a věřte, skutečně bych byl radši, aby se věc ukončila co nejdříve.	Није му више памет код посла и једнако би хтео да се извуче из дућана, па верујте, чисто бих волео да се ствар сврши што пре.	Nije mu više pamet kod posla i jednako bi hteo da se izvuče iz dućana, pa verujte, čisto bih voleo, da se stvar svrši što pre.
Žajisté, čím dříve, tím lépe.	Одиста, што пре, то боље.	Odista, što pre, to bolje.
Promluvme o tom, příteli (švakře), když už na to přišla řeč.	Проговоримо о том, пријатељу, кад се већ повела реч.	Progovorimo o tom, prijatelju, kad se već povela reč.
Prosím, jakkoli jest vám (po vůli) libo.	Молим, како год је вам по вољи.	Molim, kako god je vam po volji.
Co by bylo na podzim, nechť je (dnes) večer.	Што би било јесенас, нека буде вечерас.	Što bi bilo jesenas, neka bude večeras.
Tak myslím já také.	Тако мислим и ја.	Tako mislim i ja.
Věno je často příčinou, pro kterou se stávají nedorozumění.	Мираз је често разлог са којега се догађају неспоразуми.	Miraz je često razlog sa kojega se događaju nesporazumi.
To u nás nebude.	То код нас неће бити.	To kod nas neće biti.
Věřím, ale je to tak, ale nemějte (mi) za zlé, — já jsem obchodník a mám to rád, aby	Верујем и тако је, ал' не замерите, — ја сам трговац, па волим да	Verujem i tako je, al' ne zamerite, — ja sam trgovac, pa vo-

každý můj účet byl čistý (jasný).	ми је сваки рачун чист.	lim da mi je svaki račun čist.
Proto víte, rád bych to viděl, aby mně bylo věno dívčino složeno již při zasnoubení. —	Зато знате волео бих, да ми се мираз девојчин још о прстену положи.	Zato znate voleo bih, da mi se miraz devojčin još o prstenu položi. —
Prosím vás, nekonejte žádné přípravy.	Молим вас, немојте никакве спреме чинити.	Molim vas, nemojte nikakve spreme činiti.
Zcela jednoduše a zcela obyčejně.	Са свим просто и са свим обично.	Sa svim prosto i sa svim obično.
Inu, víte, to je nemožné.	Е, знате, то је немогућно.	E, znate, to je nemogućno.
Já a moje žena jsme se smluvili, aby to bylo co nejslavnostnější.	Ја и моја жена смо се договорили, да то буде што свечаније.	Ja i moja žena smo se dogovorili, da to bude što svečanije.
Víte, já musím hleděti i na svoje společenské postavení, má přátelství (mé známosti) jsou rozvětvena.	Знате, ја морам пазити и на свој друштвени положај; моја су пријатељства разграната.	Znate, ja moram paziti i na svoj društveni položaj; moja su prijateljstva razgranata.
Zasnoubení bychom mohli udělati zítra večer, a svatba by mohla býti na den sv. Jiří.	Прстен би могли правити сутра у вече, а свадба могла би бити о Ђурђеву-дану.	Prsten bi mogli praviti sutra u veče, a svadba bi mogla biti o Gjurgjevu danu.
Díky vám, že jste mně to udělali po vůli.	Хвала вам што ми учинисте по вољи.	Hvala vam što mi učiniste po volji.
Nesmíte mně míti za zlé, že chci každou věc provésti zcela jasně (načisto).	Не треба да ми замерите што хоћу сваку ствар на чисто да изведем.	Ne treba da mi zamerite što hoću svaku stvar na čisto da izvedem.
Vy nejste obchodník, ale víte zajisté jako já, že čisté účty přinášejí dlouhou lásku.	Ви нисте трговац, ал' знаћете као и ја, да чисти рачуни дугу љубав носе.	Vi niste trgovac, al' znaćete kao i ja, da čisti računi dugu ljubav nose.
Zajisté, nejsem proti tomu.	Дабогме, нисам противан.	Dabogme, nisam protivan.
S Bohem! Je mně líto, že jsem se neviděl s p. Jiřím, pozdravujte ho, prosím vás.	Збогом! Жао ми је што се нисам видео са г. Ђорђем, поздравите га, молим вас.	Zbogom! Žao mi je što se nisam video sa g. Gjorgjem, pozdravite ga, molim vas.

Krsno ime.

(Oslava patrona domu.)

(Z popisu Vuka Stefanoviče Karadžiče.)

Každý Srb má jeden den v roce, který (den) oslavuje, a to se jmenuje krsno ime, sveti, sveto a blagdan.

Hospodář (domácí, otec domu) se stará a připravuje celý rok, jak a čím oslaví krsno ime. — —

Když přijdou pozvaní hosté do domu oslavujících, obyčejně takto hovoří:

„Dobrý večer a šťastný tobě svátek! Kéž bys jej slavil mnoho let a roků ve zdraví a veselí.“

— — — — — — —

Když jest již okolo polovice obědu, zapálí voskovou svíčku, přinesou kadidlo a víno a vstanou k „slávě“, to jest pomodlí se Bohu, jedí „koljivo“ (uvařená čistá pšenice, která se zalévá vínem, osladí a jí) a

Крсно име.

(Из пописа Вука Стефановића Караџића.)

Сваки Србин има по један дан у години, кога слави, и то се зове крсно име, свети, свето и благдан.

Домаћин се стара и приправља цијелу годину, како ће и чим ће прославити крсно име. —

Кад званице долазе свечарима у кућу, обично овако говоре:

„Добар вече и честито ти свето! славио га много љета и година у здрављу и у весељу.“

— — — — — — — —

Кад већ буде око пола ручка, онда запале воштану свијећу, донесу тамјана и вина те устану у славу, то јест помоле се Богу, једу кољиво (скухана чиста пшеница, која се залије вином, зашећери и једе) и обреде се ви-

Krsno ime.

(Iz popisa Vuka Stefanovića Karadžića.)

Svaki Srbin ima po jedan dan u godini, koga (2. p. = kojega dana) on slavi, i to se zove kȑsnô ȉme, svètî, svètô i blâgdân.

Domaćin se stara i pripravlja cijelu godinu, kako će i čim će proslaviti krsno ime. —

Kad zvanice dolaze svečarima u kuću, obično ovako govore:

„Dobar veče i čestito*) ti sveto! slavio ga mnogo ljeta i godina u zdravlju i u veselju.“

— — — — — — —

Kad već bude oko pola ručka, onda zapale voštanu svijeću, donesu tamjana i vina te ustanu u slavu to jest pomole se Bogu, jedu koljivo (skuhana čista pšenica, koja se zalije vinom, zašećeri i jede) i obrede se vi-

*) čestit : šťastný, čestný (důstojný), řádný.

po řadě pijí víno připíjejíce si, pak lámou „krsni koláč“, který musí býti z pšeničné mouky a kysele namíchán, jedí a zpívají k „slávě“.

Pak sedají opět a pijíce a jedouce rozmlouvají a zpívají do tmy.

Hospodář nesedá za stůl, nýbrž stojí (holohlavý) s nepokrytou hlavou a podává hostům víno a rakiju (kořalku).

Tak slaví tři dny, jen že už nevstávají k „slávě“. —

I největší chuďas musí oslaviti své „krsno ime“, kdyby i prodal nějaké zvíře nebo něco jiného z domu a koupil kořalku a ostatní, čeho potřebuje.

Ponejvíce oslavují den (sv.) Mikuláše, den (sv.) Jana, den (sv.) Jiří, archandělův den atd., a to se nemění, nýbrž zůstane od pokolení do pokolení; proto se pokládají za příbuzné všichni, kteří slaví jednoho (světce) svatého.

ном напијајући, онда ломе крсни колач, који мора бити од пшенична брашна и укисело умијешен, једу и пјевају у славу. —

Потом сједу опет и пијући и једући разговарају и пјевају до мрака.

Домаћин не сједа за стō, него стоји гологлав и служи гостима вино и ракију.

Тако славе три дана, само што не устају више у славу. —

И најгори сиромах треба да прослави своје крсно име, да би продао и какво живинче или друго што из куће те купио ракије и остало што му ваља.

Понајвише славе Никољ дан, Јовањ дан, Ђурђев дан, Аранђелов дан и т. д., и то се не мијења, него остаје од кољена на кољено; зато се сматрају као рођаци сви, који славе једнога свеца.

nom napijajući, onda lome krsni kolač, koji mora biti od pšenična brašna i ukiselo umiješen, jedu i pjevaju u slavu. —

Potom sjedu opet i pijući i jedući razgovaraju i pjevaju do mraka.

Domaćin ne sjeda za sto, nego stoji gologlav i služi gostima vino i rakiju.

Tako slave tri dana, samo što ne ustaju više u slavu. —

I najgori siromah treba da proslavi svoje krsno ime, da bi prodao i kakvo živinče ili drugo što iz kuće te kupio rakije i ostalo što mu valja.

Ponajviše slave Nikolj dan, Jovanj dan, Gjurgjev dan, Arangjelov dan itd., i to se ne mijenja, nego ostaje od koljena na koljeno; zato se smatraju kao rođaci svi, koji slave jednoga sveca.

Hospodářství; lesnictví.

V nově osvobozených krajích, v „Novém Srbsku“, otevírá se široké pole pro práci ve všech odvětvích hospodářství.

V dobytých nyní krajích staré srbské vlasti po staletí nic se neudělalo na poli kulturním; obyvatelstvo, které také jinak není četné, jest prořidlé násilnostmi tureckými.

Jest nutno učiniti národ co nejdříve zralým pro moderní život.

Nejnaléhavější budou moderní požadavky hospodářství, techniky a průmyslu.

Jako užší domovina (vlast) srbská, dnešní království, jest obdařena krásnou a bohatou přírodou a jest (mimořádně) neobyčejně bohata rostlinstvem, tak rovněž i nově osvobozené kraje mají hojnost rostlin a bylin různého druhu.

Všech nižších polí a rovin v Novém Srb-

Привреда; шумарство.

У новоослобођеним крајевима, у „Новој Србији“, отвара се големо поље за рад у свим гранама народне привреде.

У освојеним сада крајевима старе српске постојбине кроз стотине година није се ништа урадило на пољу културном; пучанство, које и онако није бројно, проређено је зулумима турским.

Треба народ учинити што пре зрелим за модерни живот.

Најпречи бит ће модерни захтеви привреде (господарства), технике и индустрије.

Као што је ужа отаџбина српска, данашња краљевина, надарена лепом и богатом природом, те је ванредно богата биљним светом, тако су исто и новоослобођени крајеви обилни разноврсним растињама и биљем.

Сва нижа поља и равнице у Новој Србији, од

Privreda; šumarstvo.

U novooslobođenim srpskim krajevima, u „Novoj Srbiji“, otvara se golemo polje za rad u svim granama narodne privrede.

U osvojenim sada krajevima stare srpske postojbine kroz stotine godina nije se ništa uradilo na polju kulturnom; pučanstvo, koje i onako nije brojno, proređeno je zulumima turskim.

Treba narod učiniti što pre zrelim za moderni život.

Najpreči bit će moderni zahtevi privrede (gospodarstva), tehnike i industrije.

Kao što je uža otadžbina srpska, današnja kraljevina, nadarena lepom i bogatom prirodom, te je vanredno bogata biljnim svetom, tako su isto i novooslobođeni krajevi obilni raznovrsnim rastinjama i biljem.

Sva niža polja i ravnice u Novoj Srbiji, od

Hospodářství.	Привреда.	Privreda.
sku, (ležících) asi ve výši pod 600 m., možno užíti za ornici a louky.	прилике испод шест стотина метара висине, могу послужити за орнице и ливаде.	prilike ispod šest stotina metara visine, mogu poslužiti za ornice i livade.
Vyšší místa (než tato) zaujímají pastviny, a zbytek lesy a půdy skalnaté.	Виша места од ових заузимају пашњаци, а остатак шуме и камењари.	Viša mesta od ovih zauzimaju pašnjaci, a ostatak šume i kamenjari.
V krajinách Nového Srbska daří se skoro všechny středoevropské rostliny.	У пределима Нове Србије успевају скоро све средње-европске биљке	U predelima Nove Srbije uspevaju skoro sve srednje-evropske biljke.
Pro lepší a mírnější podnebí daří se v těchto krajích mnohé kulturní rostliny, které v dnešním Srbsku nemohou dospívati a se vyvíjeti.	Због боље и блажије климе успевају у тим крајевима многе културне биљке, које у данашњој Србији не могу да успевају и напредују.	Zbog bolje i blažije klime uspevaju u tim krajevima mnoge kulturne biljke, koje u današnjoj Srbiji ne mogu da uspevaju i napreduju.
Ve vyvýšenějších polohách, v hornatých krajích jest země méně způsobilá ke zpracování.	На узвишенијим положајима, у планинским пределима земља је за обрађивање мање подесна.	Na uzvišenijim položajima, u planinskim predelima zemlja je za obrađivanje manje podesna.
Taková místa jsou větším dílem porostlá lesem.	Таква су места, већим делом, обрасла шумом.	Takva su mesta, većim delom, obrasla šumom.
Na mírnějších horních hřbetech a na jednotlivých vysočinách jest země (půda) valně způsobilejší ke zpracování.	На блажим планинским косама, и на појединим висоравнима, земља је за обрађивање знатно повољнија.	Na blažim planinskim kosama, i na pojedinim visoravnima zemlja je za obrađivanje znatno povoljnija.
Ve větších a menších údolích, jakož v širých rovinách jest země veskrz naplavená, velice silná, plodná a způsobilá pro vývin všech našich kulturních rostlin.	У већим и мањим долинама, као и у пространим равницама земља је махом наносна, врло јака, плодна и за успевање свих наших културних биљака подесна.	U većim i manjim dolinama, kao i u prostranim ravnicama zemlja je mahom nanosna, vrlo jaka, plodna i za uspevanje svih naših kulturnih biljaka podesna.
Mnohé roviny a pole	Многе равнице и поља у	Mnoge ravnice i polja

v Novém Srbsku (stojí) leží po leta, ano i po desítiletí nevzdělané, nekultivované.

To jsou pozemky mocné a plodné, a nyní jest úlohou pilných hospodářů srbských, aby všechny tyto pozemky racionelně zpracovali a co nejdříve kultivovali a jich využitkovali.

Taková práce ukáže hned s počátku svůj blahodárný vliv a oživí onen utrápený národ (lid).

V hospodářství jest spasení tohoto lidu v budoucnosti.

V lesnictví, jako jednom z nejhlavnějších odvětví srbského hospodářství, jest Nové Srbsko — bohužel — velmi špatně; skoro ve všech jeho krajinách jest dnes mnoho skal, holých vrchů a nepřehledných pozemků skalnatých.

Tak vidíme dnes mnohé holé vrchy a pozemky skalnaté (kamenité) v krajinách (u) Skoplje, Ferizoviče, Kačaniku, Prištiny, Vučitrnu a jiných míst, a v mnohých

Новој Србији стоје годинама, па и деценијама не обрађене, некултивисане.

То су земљишта моћна и плодна, и сад је задатак српских вредних економа, да сва та земљишта рационално обраде и што пре култивишу и искористе.

Такав ће рад, одмах у почетку, показати свој благотворни утицај и оживети онај напаћени народ.

У привреди лежи спас тога народа у будућности.

У погледу шумарства, као једне од најглавнијих грана српске привреде, стоји Нова Србија, на жалост, врло хрђаво; готово у свима њеним пределима има данас много кршева, голети и непреглених камењара.

Тако се данас виде многа гола брда и камењари у пределима Скопља, Феризовића, Качаника, Приштине, Вучитрна и других места, и на многим пре-

u Novoj Srbiji stoje godinama, pa i decenijama ne obrađene, nekultivisane.

To su zemljišta moćna i plodna, i sad je zadatak srpskih vrednih ekonoma, da sva ta zemljišta racionalno obrade i što pre kultivišu i iskoriste.

Takav će rad, odmah u početku, pokazati svoj blagotvorni uticaj i oživeti onaj napaćeni narod.

U privredi leži spas toga naroda u budućnosti.

U pogledu šumarstva, kao jedne od najglavnijih grana srpske privrede, stoji Nova Srbija, na žalost, vrlo hrđavo; gotovo u svima njenim predelima ima danas mnogo krševa, goleti i nepreglednih kamenjara.

Tako se danas vide mnoga gola brda i kamenjari u predelima Skoplja, Ferizovića, Kačanika, Prištine, Vučitrna i drugih mesta, i na mnogim pre-

krajinách v Sandžaku Novopazarském.

Hrdinní srbští důstojníci, kteří těmito krajinami prošli se svým vítězným vojskem, zpozorovali to a odnesli si nepříjemné vzpomínky na ony šedé a kamenité, holé výšiny, kterými oni, bez cest a záštity prošli a trpěli od různých nepohod počasí.

Každý z nich poznal a přál sobě, že jest třeba tyto strašné a nepřehledné holé vrchy co nejdříve zalesniti a zahaliti listnatou zelení.

Otázka zalesňování v Novém Srbsku jest velice důležitá, nutná a neodkladná.

Holé stráně povstávají vůbec většinou tam, kde pro nedostatek lidské kultury se nezachovávají (nectí) ani základní zásady nauky hospodářské.

Nevzdělaný sedlák ničí a mýtí lesy, neznaje důležitosti a ceny lesů v národním hospodářství, buď z okamžité ziskuchtivosti, buď z nějakého jiné-

делима у Новопазарском Санџаку.

Јуначки српски официри, који су кроз те крајеве пролазили са својом победоносном војском, запазили су и собом понели непријатне успомене на оне суре и камените, голе висове, кроз које су, без путова и заштите, пролазили и патили се од свакојаких непогода времена.

Сваки је од њих увидео и зажелео да те страшне и непрегледне голети треба што пре пошумити и заоденути лисним зеленилом.

Питање о пошумљавању у Новој Србији врло је важно, прешно и неодложно.

Голети постају у опште већином онамо, где се у недостатку човечје културе не поштују ни основни принципи економске науке.

Неуки сељак сатире и крчи шуме, непознавајући важности и вредности шума у народној привреди, било из тренутног користољубља, било из какве друге шпекулативне намере.

delima u Novopazarskom Sandžaku.

Junački srpski oficiri, koji su kroz te krajeve prolazili sa svojom pobedonosnom vojskom, zapazili su i sobom poneli neprijatne uspomene na one sure i kamenite, gole visove, kroz koje su, bez putova i zaštite, prolazili i patili se od svakojakih nepogoda vremena.

Svaki je od njih uvideo i zaželeo da te strašne i nepregledne goleti treba što pre pošumiti i zaodenuti lisnim zelenilom.

Pitanje o pošumljavanju u Novoj Srbiji vrlo je važno, prešno i neodložno.

Goleti postaju u opšte većinom onamo, gde se u nedostatku čovečje kulture ne poštuju ni osnovni principi ekonomske nauke.

Neuki seljak satire i krči šume, nepoznavajući važnosti i vrednosti šuma u narodnoj privredi, bilo iz trenutnog koristoljublja, bilo iz kakve druge špekulativne namere.

ho spekulativního úmyslu.

Ničí lesy také na místech, na kterých se může pouze les dařiti a kde dle pravidel nauky o lesnictví neměl by se les nikdy, neb alespoň velmi šetrně káceti.

Jedna hlavní příčina, že povstanou holé vrchy, jest dobytek, který bez přestání poustějí na pastvu na tato místa.

Dobytek, obzvláště na jaře, ohryzuje a ožírá všechny mladé výhony mladých lesů a stávajícího lesního mlází (dorostu).

Tímto způsobem dobytek různého druhu, a nejhůř kozy, ničí celý mladý a bujný dorost, který takto zmrzačen a zohaven časem zakrní a ještě v kořenu zahyne.

Druhá příčina vzniku holých strání, (co) nejčastější a nejobyčejnější, jest nepravidelné kácení a přílišné ničení všech lepších lesů.

Příčinou nedostatku lesů v Novém Srbsku

Он сатире шуме и на местима, на којим може једино шума да успева, и где по правилима науке о шумарству не би требало никако, или бар врло штедљиво сећи шуму.

Један главни узрок постанку огољених брда, је стока, која се непрестано пушта на пашу на та места.

Стока, особито с' пролећа, огриза и брсти све младе изданке младих шума и постојећег шумског подмлатка.

На тај начин разноврсна стока, а најгоре козе, уништава сав млади и бујни подмладак, који тако осакаћен и унакажен с временом закржља и угине још у корену.

Други узрок постанку голети, као најчешћи и најобичнији, јесте неправилна сеча и прекомерно сатирање свих бољих шума.

Узрок недостатку шума у Новој Србији су још

On satire šume i na mestima, na kojim može jedino šuma da uspeva, i gde po pravilima nauke o šumarstvu ne bi trebalo nikako, ili bar vrlo štedljivo seči šumu.

Jedan glavni uzrok postanku ogoljenih brda je stoka, koja se neprestano pušta na pašu na ta mesta.

Stoka, osobito s'proleća, ogriza i brsti*) sve mlade izdanke mladih šuma i postojećeg šumskog podmlatka.

Na taj način raznovrsna stoka, a najgore koze, uništava sav mladi i bujni podmladak, koji tako osakaćen i unakažen s vremenom zakržlja i ugine još u korenu.

Drugi uzrok postanku goleti, kao najčešći i najobičniji, jeste nepravilna seča i prekomerno satiranje svih boljih šuma.

Uzrok nedostatku šuma u Novoj Srbiji

*) brst mladý výhon; brstiti ožírati listí.

jsou také ještě tak dlouho trvající a smutné neuspořádané politické poměry v bývalém tureckém císařství, následkem kterých také s hlediska strategického byly lesy potírány a ničeny.

Turci a pomahači jejich, zvířecí Arnauti, aby zničili i poslední útočiště, do kterých se utíkali trápení Srbové, honění násilnostmi a svévolí tureckých pašů a begů, potírali a pálili lesy nemilosrdně.

Následky tohoto surového a nekulturního jednání Turků, (trvajícího) po staletí, vidíme dnes v těchto zpustošených krajích.

Zalesňování v Novém Srbsku může se provésti pomocí odborných, v těchto pracích úplně zběhlých lesníků, brzy a bez velkých materielních obětí; týmž způsobem jak se tato kulturní práce již začala v užším Srbsku.

Čím dříve bude přistoupeno k této práci, (o tolik) tím rychleji dojde se touženého cíle!

и тако дуготрајне и жалосне политичке неуређене прилике у бившој турској царевини, услед којих су и са гледишта стратегијског шуме сатиране и уништаване.

Турци и њихови помагачи, зверски Арнаути, да би уништили и последња склоништа, у која су бежали паћени Срби, гоњени зулумом и обешћу турских паша и бегова, они су немилице шуме сатирали и палили.

Последице тога суровог и некултурног рада Турака, кроз стотине година, виде се данас у тим опустелим крајевима.

Пошумљавање у Новој Србији може се извршити помоћу стручних, и тим пословима потпуно вичних шумара, брзо и без великих материјалних жртава; на исти начин како је већ почео овај културни рад у ужој Србији.

Што пре ће се приступити томе раду, у толико ће се брже доћи до жељена циља!

su još i tako dugotrajne i žalosne političke neuređene prilike u bivšoj turskoj carevini, usled kojih su i sa gledišta strategijskog šume satirane i uništavane.

Turci i njihovi pomagači, zverski Arnauti, da bi uništili i poslednja skloništa, u koja su bežali paćeni Srbi, gonjeni zulumom i obešću turskih paša i begova, oni su nemilice šume satirali i palili.

Posledice toga surovog i nekulturnog rada Turaka, kroz stotine godina, vide se danas u tim opustelim krajevima.

Pošumljavanje u Novoj Srbiji može se izvršiti pomoću stručnih, i tim poslovima potpuno vičnih šumara, brzo i bez velikih materijalnih žrtava; na isti način kako je već počeo ovaj kulturni rad u užoj Srbiji.

Što pre će se pristupiti tome radu, u toliko će se brže doći do željena cilja!

To bude první, nejvážnější a nejnutnější práce lesního oddělení srbského ministerstva národního hospodářství.

Nynější ministr dobyl sobě velkých zásluh ohledně pokroku srbského hospodářství a obchodu.

Dnes jest také již odborné oddělení lesnické.

Bylo by zapotřebí utvořiti zvláštní zákon pro zalesňování ve spojení s dnešním zákonem o lesích; zříditi alespoň ještě jeden lesní vrchní úřad, na způsob oněch „inspektorátů", které jsou pro zalesňování Krasu v chorvatském přímoří.

Pokračující a promyšlenou prací způsobil by srbský stát za několik roků celý převrat a dosáhl by ohromných úspěchů.

Lesy jsou pro národ nutné jako suchý chléb.

Srbské lesy jsou pramenem srbské národní svobody; jsou pravou kolébkou srbských junáků; v nich začaly se (zrodily se) první myšlenky o o-

То ће бити први, најозбиљнији и најпречи рад шумарског одељења српског Министарства Народне Привреде.

Садашњи министар стекао је великих заслуга на унапређењу српске привреде и трговине.

Данас има већ и стручно шумарско одељење.

Требало би донети специјалан закон за пошумљавање у вези постојећег закона о шумама; створити бар једно ново шумарско надлештво, попут оних „инспектората" који постоје за пошумљавање Крас-а у хрватском приморју.

Постепеним и смишљеним радом учинила би српска држава за неколико година читав преображај и постигла би огромне успехе.

Шуме су народу потребне као насушни хлеб.

Српске шуме су извор српске народне слободе; оне су права колевка српских јунака; у њима су се зачеле прве мисли о ослобођењу, у српским шу-

To ce biti prvi, najozbiljniji i najpreči rad šumarskog odeljenja srpskog Ministarstva Narodne Privrede.

Sadašnji ministar stekao je velikih zasluga na unapređenju srpske privrede i trgovine.

Danas ima več i stručno šumarsko odeljenje.

Trebalo bi doneti specijalan zakon za pošumljavanje u vezi postojećeg zakona o šumama; stvoriti bar jedno novo šumarsko nadleštvo, poput onih „inspektorata", koji postoje za pošumljavanje Kras-a u hrvatskom primorju.

Postepenim i smišljenim radom učinila bi srpska država za nekoliko godina čitav preobražaj i postigla bi ogromne uspehe.

Šume su narodu potrebne kao nasušni hleb.

Srpske šume su izvor srpske narodne slobode; one su prava kolevka srpskih junaka; u njima su se začele prve misli o oslobođenju, u srp-

V lese. | У шуми. | U šumi.

svobození, v srbských lesích byla odchována srbská svoboda.
Les ve své kráse zdvíhá se vysoko nad obyčejný život, rozdávaje své dary na všecky strany.
Jest nerozdílným průvodcem člověčenstva; on je (démantem) drahokamem všech národů a všech států.

мама је одгајена српска слобода. —
Шума у својој лепоти диже се високо изнад обичног живота, делећи своје дарове на све стране.
Она је нераздвојна пратиља човечанства; она је алем камен свих народа и свих држава.

skim šumama je odgajena srpska sloboda.
Šuma u svojoj lepoti diže se visoko iznad običnog života, deleći svoje darove na sve strane.
Ona je nerazdvojna pratilja čovečanstva; ona je alem*) kamen svih naroda i svih država.

V lese.

Když nastanou teplé jarní dni, začnou lesy vyrážeti; obzvláště brzy vyráží listí, když věje teplý jižní vítr, který se jmenuje „razvigorac".
Kmenem a větvemi proudí bujná šťáva, která jest potravou stromoví.
Tato šťáva jest u některých stromů sladká, tak v Americe ze šťávy jistého druhu javoru dobývají cukr.
Na dřevnatém kmenu je kůra, pod touto je lýko, které jest u lípy (tlusté) silné a pevné, a slouží k vázání a pletení.

У шуми.

Кад настану топли, пролећни дани, шуме почну листати; нарочито брзо листају кад дува топли јужни ветар, што се зове развигорац.
Кроз стабло и гране струји бујан сок, који је храна дрвећу.
Овај је сок код неких дрвета сладак, као што у Америци од сока неке врсте јавора добивају шећер.
На дрвенастом стаблу је кора, испод ове је лика, која је у липе дебела и јака, те служи за везивање и плетење.

U šumi.

Kad nastanu topli, prolećni dani, šume počnu listati; naročito brzo listaju kad duva topli južni vetar, što se zove razvigorac.
Kroz stablo i grane struji bujan sok, koji je hrana drveću.
Ovaj je sok kod nekih drveta sladak, kao što u Americi od soka neke vrste javora dobivaju šečer.
Na drvenastom stablu je kora, ispod ove je lika, koja je u lipe debela i jaka, te služi za vezivanje i pletenje.

---

*) alem -- diamant.

V lese.

Pod lýkem jest míza, pod touto je dřevo a v prostředku dřeň.

Na příčním seku stromu rozeznáváme několik kruhů; když spočítáme tyto kruhy, můžeme věděti, kolik je stromu roků.

Lesní stromoví můžeme děliti na dvě hromady: jedno má listí jehličnaté a seskupené jak husté štětiny; a druhé má široké listí, které jest roztroušeno volně po větvích a větvičkách.

První se jmenuje jehličnaté a druhé „belogorica“ (listnaté).

Nejhlavnější jehličnaté (stromy) jsou: borovice, jedle, smrk.

Z listnatých nejvíce jsou v lesích: buky, duby, břízy, lískovky, kaštany, lípy, habry, jasany, ořechy a javory.

Všechny tyto stromy jsou užitečné, některých z nich užívá se také na stavby, a plody z buků a dubů krmí se prasata.

У шуми.

Испод лике налази се мезгра, испод ове је дрво а у средини срж.

На пресеку дрвета распознају се неколико прстенова; кад избројимо те прстенове можемо знати колико је дрвету година.

Шумско дрвеће може се поделити у две гомиле: једно има лишће игличасто и збијено у густе четине; а друго има широко лишће које је растурено слободно по гранама и гранчицама.

Прво се зову четинари а друго белогорица.

Најглавнији четинару јесу: бор, јела, смрча (оморика).

Од белогорице највише има по шумама: букве, растовине, бреста, леске, кестена, липе, грабовине, јасена, ораховине и кленовине.

Сва ова дрва су корисна, неке од њих употребљавају се и за грађевине, а буковим и растовим жиром хране се свиње.

U šumi.

Ispod like nalazi se mezgra, ispod ove je drvo a u sredini srž.

Na preseku drveta razpoznaju se nekoliko prstenova; kad izbrojimo te prstenove možemo znati koliko je drvetu godina.

Šumsko drveće može se podeliti u dve gomile: jedno ima lišće igličasto i zbijeno u guste četine; a drugo ima široko lišće koje je rastureno slobodno po granama i grančicama.

Prvo se zovu četinari a drugo belogorica.

Najglavniji četinari jesu: bor, jela, smrča (omorika).

Od belogorice najviše ima po šumama: bukve, rastovine, bresta, leske, kestena, lipe, grabovine, jasena, orahovine i klenovine.

Sva ova drva su korisna, neke od njih upotrebljavaju se i za građevine, a bukovim i rastovim žirom*) hrane se svinje.

---

*) žir — plod lesních stromů sloužící zvířatům za potravu.

V lese.

Mimo stromy jsou v lese i jiné rostliny.

Záhy na jaře nacházíme v lese květy čemeřice a sněženky, pak petrklíč, fialku a jiné.

V lese rostou též různé pečárky a houby.

Jedovaté jsou pěkné a živé barvy, ale mají nepříjemnou vůni.

V lesích nalézáme též mnohá zvířata.

Mimo vlka, lišku, jezevce, veverku a různé ptáky, kteří jsou obyčejnými obyvateli lesními, jsou ve větších lesích též jeleni, medvědi a divocí kanci.

Z menších zvířat jsou (tam) ještěrky a hadi (zmije), mnoho hmyzu, plžů, červů (dešťovek) a j.

Hadi jsou (tam) jedovatí a nejedovatí.

Z jedovatých nejznámější jest u nás zmije (obecná) a zmije písečná.

Jedovaté zmije mají v horní čelisti dva duté zuby, pod kterými jsou žlázy plné jedu.

Les nás v létě chladí a chrání horka.

Dává nám materiál

У шуми.

Сем дрвећа има у шуми и других биљака.

Рано у пролеће налазимо у шуми цветове кукурека и висибабе, онда јагорчевину, љубичицу и друге.

У шуми расту и разне печурке и гљиве.

Отровне су лепе и живе боје али имају непријатан мирис.

У шумама налазимо и многе животиње.

Осим вука, лисице, јазавца, веверице и разних тица, који су обични становницн шумски има у већим шумама и јелена, медведа и дивљих свиња.

Од мањих животиња има гуштерова и змија, многих буба, пужева, глиста и др.

Змија има отровних и неотровних.

Од отровних најпознатија је у нас шаран или шарка и камењарка.

Отровне змије имају у горњој вилици два шупља зуба, испод којих су жљезде пуне отрова.

Шума нас лети хлади и заклања од жеге.

Она нам даје грађу за

U šumi.

Sem drveća ima u šumi i drugih biljaka.

Rano u proleće nalazimo u šumi cvetove kukureka i visibabe, onda jagorčevinu, ljubičicu i druge.

U šumi rastu i razne pečurke i gljive.

Otrovne su lepe i žive boje ali imaju neprijatan miris.

U šumama nalazimo i mnoge životinje.

Osim vuka, lisice, jazavca, veverice i raznih (p)tica, koji su obični stanovnici šumski ima u većim šumama i jelena, medveda i divljih svinja.

Od manjih životinja ima gušterova i zmija, mnogih buba, puževa, glista i dr.

Zmija ima otrovnih i neotrovnih.

Od otrovnih najpoznatija je u nas šaran ili šarka i kamenjarka.

Otrovne zmije imaju u gornjoj vilici dva šuplja zuba, ispod kojih su žljezde pune otrova.

Šuma nas leti hladi i zaklanja od žege.

Ona nam daje građu za

(stavební) pro domy a pro jiné potřeby, od něho dostáváme dřevo k topení.

On nepřipouští, aby bujný dešť stékal hned do údolí, nýbrž zadržuje dešť svým větvovím a listím, takže pak pomalu stéká po stráních dolů, napájí půdu a utvoří nám mnohé prameny, a chrání hory, aby jim dešť neodnesl půdu.

On působí, že v lesních krajinách častěji prší.

Kde jest les, tam také kroupy zřídka padají a větry jsou slabší.

Lesní vzduch jest nejčistší, jelikož stromy očisťují vzduch svým listím vsávajíce uhličitou kyselinu ze vzduchu, kterému vracejí kyslík, který je tak nutný pro člověka a zvíře, a zadržují pro sebe uhlík.

„Šumadija" jest onen kout Srbska, z kterého se — může se říci — obrodil národ srbský.

Husté, přímo neprostupné lesy šumadijské byly nejspolehlivějšími hradbami, které národ chránily před násilím Turků.

куће и за друге потребе, од ње добивамо дрва за огрев.

Она не да, да се бујна киша сјури одмах у долине, већ задржава кишу својим грањем и лишћем, те ова после лагаио силази низ планине, натапа земљу и према нам многе изворе, и брда брани, да им киша не однесе земље.

Она чини да у шумским пределима чешће падају кише.

Где је шума ту и град ретко пада и ветрови су мањи.

Шумски је ваздух најчистији, јер дрвета пречишћавају ваздух својим лишћем усишући углену киселину из ваздуха, коме враћају кисеоник који је тако потребан човеку и животињи, а задржавају за се угљеник.

„Шумадија" јест онај кут Србије, из којег се је — може се казати, — препородио српски народ.

Густе, готово непроходне шуме шумадијске биле су најпоузданији бедеми, који су народ штитили од силе Турака.

kuće i za druge potrebe, od nje dobivamo drva za ogrev.

Ona ne da, da se bujna kiša sjuri odmah u doline, već zadržava kišu svojim granjem i lišćem, te ova posle lagano silazi niz planine, natapa zemlju i sprema nam mnoge izvore, i brda brani, da im kiša ne odnese zemlje.

Ona čini da u šumskim predelima češće padaju kiše.

Gde je šuma tu i grad retko pada i vetrovi su manji.

Šumski je vazduh najčistiji, jer drveta prečišćavaju vazduh svojim lišćem usišući uglenu kiselinu iz vazduha, kome vraćaju kiseonik koji je tako potreban čoveku i životinji a zadržavaju za se ugljenik.

„Šumadija" jest onaj kut Srbije, iz kojeg se je — može se kazati, — preporodio srpski narod.

Guste, gotovo neprohodne šume šumadijske bile su najpouzdaniji bedemi, koji su narod štitili od sile Turaka.

Polní hospodářství.	Пољоделство.	Poljodelstvo.
Od těchto lesů obdržela Šumadija své jméno.	Са ових шума Шумадија је добила своје име.	Sa ovih šuma Šumadija je dobila svoje ime.
V Šumadiji vypuklo první povstání proti Turkům.	У Шумадији букнула је прва буна против Турака.	U Šumadiji buknula je prva buna protiv Turaka.
Dne 20. ledna 1804 zvolen byl v Orašci vůdcem povstání Jiří Petrović neb „Karagjorgje“ (= Černý Jiří).	На дан 20. јануара 1804 г. изабран је у Орашцу за вођу устанка Ђорђе Петровић или Карађорђе (= Црни Ђорђе).	Na dan 20. januara 1804 g. izabran je u Orašcu za vođu ustanka Gjorgje Petrović ili Karagjorgje (= Crni Gjorgje).

Polní hospodářství.	Пољоделство.	Poljodelstvo.
Niva jest pozemek, který slouží ku pěstování žitných osení a jiných rostlin, které jsou potravou lidem a dobytku.	Њива је земљиште које служи за гајење житних усева и других биљака, које служе за храну људима и стоци.	Njiva je zemljište, koje služi za gajenje žitnih useva i drugih biljaka, koje služe za hranu ljud(i)ma i stoci.
Byliny, které se sejí a pěstují na nivách, možno rozděliti na tři druhy: byliny, které jsou potravou lidem a dobytku; byliny ku předení a byliny pro obchod.	Биљке које се сеју и гаје на њивама, могу се поделити у три врсте: биљке што служе за храну људма и стоци; биљке за предиво; и биљке за трговину.	Biljke koje se seju i gaje na njivama, mogu se podeliti u tri vrste: biljke što služe za hranu ljudma i stoci; biljke za predivo; i biljke za trgovinu.
Do prvního (druhu) přijdou všechna naše žita, luštěniny, jako: fazole, hrách, čočka a bob, ta, která se okopávají, jako: brambor a řepa, jetel, vika, proso atd. pro potravu dobytčí.	У прву долазе сва наша жита, махунасти усеви, као: пасуљ, грашак, сочиво и боб, окопавине као: кромпир и репа, детелина, грахорина, муар итд., за храну сточну.	U prvu dolaze sva naša žita, mahunasti usevi, kao: pasulj, grašak, sočivo i bob, okopavine kao: krompir i repa, detelina, grahovina, muar itd. za hranu stočnu.
Do druhého (druhu) náleží konopí a len a do třetího tabák a chmel.	У другу долазе конопља и лан, а у трећу дуван и мељ.	U drugu dolaze konoplja i lan, a u treću duvan i melj.
Pšenice se ponejvíce se-	Пшеница се понајвише	Pšenica se ponajviše seje

je na podzim (ozim) a řidčeji na jaře (jarka).
Ostatní osení sejí se na jaře.
Každé z těchto osení vyžaduje země zvláště zpracované.
Aby rostliny na polích mohly prospívati a přinésti dobrý plod, jest třeba, aby se do složení půdy, na které rostou, vnesly ony součásti, kterých potřebují.
Tyto součásti vnášejí se hnojením.
Mnohé rostliny, které se pěstují pro lidskou a jinou potřebu, jest třeba zalévati, rozsazovati a přepracovávati.
Semeno k setí musí býti zralé, jadrné (pevné) a čisté.
K zalévání jest nejlepší odražená voda, jelikož není studená jako voda čerstvá a osení může méně uškoditi.
Zalévání se provádí vždy před východem nebo po západu slunce.
Rozsazování se provádí sazečkou.
Při vybírání k rozsazování jest třeba míti pozor, aby se žilky (kořínky) rostlinek

сеје у јесен (озимица) а ређе у пролеће (јарица).
Остали усеви сеју се у пролеће.
Сваки од ових усева тражи нарочиту обрађену земљу.
Да би биљке на њивама могле напредовати и добар плод донети, треба да се у састав земљишта, на коме расту, унесе оних састојака, који су им потребни.
Ти се састојци уносе ђубрењем.
Многе биљке које се гају за људску и другу употребу треба заливати, расађивати и прерађивати.
Семе за сејање треба да буде зрело, једро и да је чисто.
За заливање је најбоља устојана вода, јер она није хладна као свежа вода, и мање може шкодити усевима.
Заливање се врши увек пре изласка или после заласка сунчева.
Расађивање се врши садиљком.
При вађењу за расад, ваља пазити, да се жилице биљчица не покидају, и да дуго не

u jesen (ozimica) a ređe u proleče (jarica).
Ostali usevi seju se u proleče.
Svaki od ovih useva traži naročitu obrađenu zemlju.
Da bi biljke na njivama mogle napredovati i dobar plod doneti, treba da se u sastav zemljišta, na kome rastu, unese onih sastojaka, koji su im potrebni.
Ti se sastojci unose đubrenjem.
Mnoge biljke koje se gaju za ljudsku i drugu upotrebu treba zalivati, rasađivati i prerađivati.
Seme za sejanje treba da bude zrelo, jedro i da je čisto.
Za zalivanje je najbolja ustojana voda, jer ona nije hladna kao sveža voda, i manje može škoditi usevima.
Zalivanje se vrši uvek pre izlaska ili posle zalaska sunčeva.
Rasađivanje se vrši sadiljkom.
Pri vađenju za rasad, valja paziti, da se žilice biljčica ne pokidaju, i da dugo ne

nepotrhaly a aby nebyly dlouho na slunci, ježto mohou uschnouti a uvadnouti.

Často jest nutné prořeďování, které se provádí motykou a okopávačkou.

Nejškodlivěji působí na osení: mráz, časté deště, sucho, větry, bouřky a kroupy.

Mimo to jsou osení velice na škodu: rez, snět, přílišné sluneční horko, medyněk, kokotice, koukol a černýš polní.

Hned z jara objeví se (jest viděti) na roli: skřivan, křepelka a koroptev, polní myš, lasice a jiná zvířata.

Myši ničí lasice, která je žlutavé barvy, má krátké nohy a velmi dlouhý trup.

Jest nám užitečna právě jako také všichni ptáčkové, kteří zbavují (čistí) osení od různého hmyzu.

Na rolích sejí se tyto obiliny: pšenice, ječmen, žito, oves, kukuřice a pohanka.

Stéblo, když úplně vyroste, dostane na vrcholku mnoho květů, které jsou seřaděny do klasu.

Kukuřice má širší a

стоје на сунцу, јер се могу осушити и увенути.

Више пута потребно је проређивање, које се врши мотиком и окопачем.

Најштетније утиче на усеве: мраз, честе кише, суша, ветрови, олује и град.

Сем тога, од велике штете су усевима: рђа, главница, пламењача, медник, вилина косица, коров и уродица.

Одмах с пролећа виђају се на њиви: шева, препелица и јаребица, пољски миш, ласица и друге животиње.

Мишеве тамани ласица, која је жућкасте боје, има кратке ноге и врло дугачак труп.

Она нам је од користи исто као и све тичице, што требе усеве од разних буба.

На њивама сеју се ова жита: пшеница, јечам, раж, овас, кукуруз и елда.

Стаблика кад потпуно израсте, добије на врху много цветова, који су поређани у клас.

Кукуруз има шире и

stoje na suncu, jer se mogu osušiti i uvenuti.

Više puta potrebno je proređivanje, koje se vrši motikom i okopačem.

Najštetnije utiče na useve: mraz, česte kiše, suša, vetrovi, oluje i grad.

Sem toga, od velike štete su usevima: rđa, glavnica, plamenjača, mednik, vilina kosica, korov i urodica.

Odmah s proleća viđaju se na njivi: ševa, prepelica i jarebica, poljski miš, lasica i druge životinje.

Miševe tamani lasica, koja je žućkaste boje, ima kratke noge i vrlo dugačak trup.

Ona nam je od koristi isto kao i sve tičice, što trebe useve od raznih buba.

Na njivama seju se ova žita: pšenica, ječam, raž, ovas, kukuruz i elda.

Stablika kad potpuno izraste, dobije na vrhu mnogo cvetova, koji su poređani u klas.

Kukuruz ima šire i duže

Polní hospodářství.	Пољоделство.	Poljodelstvo.
delší listí a má větší a tlustší plné stéblo.	дуже лишће и има већу и дебљу пуну стаблику.	lišče i ima veću i deblju punu stabliku.
Nivy (role) nechají se ležeti úhorem, orají se na zimu a vynese se hnůj na role.	Њиве се угаре,*) ору на зиму и износи се ђубре на њиве.	Njive se ugare, ore na zimu i iznosi se đubre na njive.
Nejlepší tráva jest na oněch lukách, které jsou poblíž potoků a říček, jelikož rostliny potřebují vláhy, jakož i teploty a vzduchu.	Најбоља је трава на оним ливадама, које су близу потока и речица, јер је влага потребна биљкама као и топлота и ваздух.	Najbolja je trava na onim livadama, koje su blizu potoka i rečica, jer je vlaga potrebna biljkama kao i toplota i vazduh.
Mnohé trávy na lukách jsou podobny našemu žitu, jako: ovsík, divoký ječmen nebo „popovo podsvinče“ a j.	Многе траве на ливадама су сличне нашем житу, као: овсик, дивљи јечам или попино прасе и др.	Mnoge trave na livadama su slične našem žitu, kao: ovsik, divlji ječam ili popino prase i dr.
Na louce jsou také škodliví živočiši, jako: chrousti, kobylky, cvrčci a po cestě (viděti) vidíme (hmyz) brouky chrobáky a hrobaře, kteří kladou svá vajíčka do hnoje nebo do zdechlých zvířat a pak je skrývají do země, aby svým červům zabezpečili potravu.	На ливади има и штетних животињица, као: кокице, скакавци, зрикавци, а по путу виђају се бубе балегари и гробари, што у балеге или у цркнуте животиње међу своја јаја, па их скривају у земљу, да својим црвима обезбеде храну.	Na livadi ima i štetnih životinjica, kao: kokice, skakavci, zrikavci, a po putu viđaju se bube balegari i grobari, što u balege ili u crknute životinje meču svoja jaja, pa ih skrivaju u zemlju, da svojim crvima obezbede hranu.
Slunéčko ničí drobné vešky a střevlík žere všechno, co najde, housenku a jiný hmyz.	Буба мара треби ситне вашице а буба трчуљак једе све што нађе, гусеницу и друге бубе.	Buba mara trebi sitne vašice a buba trčuljak jede sve što nađe, gusenicu i druge bube.
V zahradě roste kvítí a zelenina.	У градини расте цвеће и поврће.	U gradini raste cveće i povrće.

*) ugar — úhor.

Z různého kvítí nejvíce (hlavně) se pěstuje:	Од разноврсног цвећа негује се поглавито:	Od raznovrsnog cveća neguje se poglavito:
fialka, fiala,	љубичица, шебој,	ljubičica, šeboj,
karafiát, řeřicha,	каранфил, драгољуб,	karanfil, dragoljub,
astra (hvězdice), konvalinka,	лепа ката, ђурђевак,	lepa kata, đurđevak,
střevíčník, pivoňka,	кандилка, божур,	kandilka, božur,
tulipán, lilie, hyacinta,	лала, крин, зумбул,	lala, krin, zumbul,
bazalka.	босиљак.	bosiljak.
Růže, bez, granátové jablko (marhaník) patří do třídy keřů, jelikož stéblo jejich jest dřevnaté.	Ружа, јоргован, помогран спадају у ред шибља, јер им је стабло дрвенкасто.	Ruža, jorgovan, pomogran spadaju u red šiblja, jer im je stablo drvenkasto.
Kvítí slouží člověku za okrasu a člověk je rád pěstuje pro krásný květ a příjemnou vůni.	Цвеће служи човеку као украс и радо га човек негује због лепог цвета и пријатна мириса.	Cveće služi čoveku kao ukras i rado ga čovek neguje zbog lepog cveta i prijatna mirisa.
Vše, co se v zahradě pěstuje za potravu pro lidi, jmenuje se zelenina.	Све што се у градини гаји за храну људима, зове се поврће.	Sve što se u gradini gaji za hranu ljudima, zove se povrće.
V zahradě sázíme kapustu, zelí a brukev, červenou řípu, ředkev a ředkvičku, jež jsou rostliny dvouroční; petržel, mrkev a pastinák, které se berou za koření, a mrkev též pro potravu; salát a špenát, cibuli a česnek, fazoli, hrách a bob, papriku, tykve, okurky, cukrové a vodní melouny.	У градини сејемо: купус, кељ и келерабу, цвеклу, ротку и ротквицу, које су биљке двогодишње; першун, мркву и пастрњак које се узимљу за зачин, а мрква и за храну; салату и спанаћ, бели лук и црни лук, пасуљ, грашак и боб, паприку, тиквице, краставце, диње и лубенице.	U gradini sejemo: kupus, kelj i kelerabu, cveklu, rotkvu i rotkvicu, koje su biljke dvogodišnje; peršun, mrkvu i pastrnjak koje se uzimlju za začin, a mrkva i za hranu; salatu i spanać, beli luk i crni luk, pasulj, grašak i bob, papriku, tikvice, krastavce, dinje i lubenice.
Místo, na kterém se sázejí ovocné stromy, jmenuje se ovocný sad.	Место у коме се саде воћке, зове се воћњак.	Mesto u kome se sade voćke, zove se voćnjak.

Ovocné stromy lze děliti na čtyři druhy: semenité ovoce, které má v plodu semena, jako: jablka, hrušky, kdoule, mišpule a břekyně; peckovité ovoce, které má v plodu tvrdou pecku a v ní semeno, jako: třešně, višně, švestky, broskve a ovoce se slupkou, jako ořech, lískový ořech, mandle a kaštan; jahodovité ovoce, u něhož jest plodem jahoda nebo bobule, jako: malina, rybíz, fík, moruše a jahody.

Ovocné stromy vyrůstají ze semene a z trsů (prutů).

Nejlepší ovocné stromy dostaneme, když se na plané mladé stromy očkují nejlepší druhy ušlechtilých stromů ovocných.

V ovocném sadě jsou nejškodlivější housenky; některé zalezou do země a některé do puklin stromů ovocných; jsou ještě drobní motýlové, kteří snášejí svá vejce do plodů ovocných stromů, ve kterých se pak vylíhnou malí červíci, kteří kazí plod.

Воћке се могу поделити на четири врсте: семенасто воће које има у плоду семке, као: јабуке, крушке, дуње, мушмуле, и оскоруше; коштичаво воће, које има у плоду тврду коштицу, а у овој семе, као: трешње, вишње, шљиве, бресқве и кајсије; воће с љуштиром, као: орах, леска, бадем, и кестен; јагодичасто воће, код којега је плод јагода или бобица, као: малина, рибизла, смоква, дуд и јагоде.

Воћке се подижу из семена и од изданака.

Најбоље се воћке добивају, кад се на дивљаке младице накаламе најбоље врсте питомих воћака.

У воћњаку најштетније су гусенице; неке се завлаче у земљу, а неке у пукотине од коре старих воћака; још има ситних лептира, који снесу своја јаја у плодове воћака, у којима се после излегу мали црвићи, што кваре плод.

Voćke se mogu podeliti na četiri vrste: semenasto voće koje ima u plodu semke, kao: jabuke, kruške, dunje, mušmule, i oskoruše; koštičavo voće, koje ima u plodu tvrdu košticu, a u ovoj seme, kao: trešnje, višnje, šljive, breskve i kajsije; voće s ljuštirom, kao: orah, leska, badem i kesten; jagodičasto voće, kod kojega je plod jagoda ili bobica, kao: malina, ribizla, smokva, dud i jagode.

Voćke se podižu iz semena i od izdanaka.

Najbolje se voćke dobivaju, kad se na divjake mladice nakalame najbolje vrste pitomih voćaka.

U voćnjaku najštetnije su gusenice; neke se zavlače u zemlju, a neke u pukotine od kore starih voćaka; još ima sitnih leptira, koji snesu svoja jaja u plodove voćaka, u kojima se posle izlegu mali crvići, što kvare plod.

Polní hospodářství.	Пољоделство.	Poljodelstvo.
Ovocné stromy jest třeba čistiti od suchých větví a proředovati, aby dostaly lepší korunu a aby větev větvi nepřekážela.	Воћке треба чистити од сувих гранчица и проређивати их кресањем гранчица, да воћке добију бољу круну и да једна грана не смета другој.	Voćke treba čistiti od suvih grančica i proređivati ih kresanjem grančica, da voćke dobiju bolju krunu i da jedna grana ne smeta drugoj.
Na podzim nastávají lidem mnohé a různé práce v poli a v domě.	С јесени наступају за људе многи и разноврсни радови у пољу и на дому.	S jeseni nastupaju za ljude mnogi i raznovrsni radovi u polju i na domu.
V ovocné zahradě začíná se nebo dokončuje česání zralého ovoce.	У воћњаку почиње или се довршава берба зрелог воћа.	U voćnjaku počinje ili se dovršava berba zrelog voća.
Mnohé ovoce se prodá čerstvé a mnohé se nechává přes zimu na seně, slámě a v jámě, nebo vařené ve zvláštních sklenicích.	Многа се воћа продају као свежа а многа се остављају преко зиме на сену, слами и у трап; или као кувана у нарочитим стакладима.	Mnoga se voća prodaju kao sveža a mnoga se ostavljaju preko zime na senu, slami i u trap,*) ili kao kuvana u naročitim stakladima.
Ze švestek dělají se povidla, suší se ve zvláštních sušírnách a (jako takové) sušené mnoho se prodávají.	Од шљива се прави пекмез, суше се у нарочитим сушницама и као такове много се продају.	Od šljiva se pravi pekmez, suše se u naročitim sušnicama i kao takove mnogo se prodaju.
Ze švestek se ještě pálí „rakije“ (slivovice).	Још се од шљива пече и ракија.	Još se od šljiva peče rakija.
Také jiné ovoce může se sušiti a může se z něho páliti rakije.	И друго воће може да се суши и да се од њега пече ракија.	I drugo voće može da se suši i da se od njega peče rakija.
V sušárnách se probrané švestky rozestírají na stojany z pleteného proutí.	У сушницама се пробране шљиве разастру на лесе од плетеног прућа.	U sušnicama se probrane šljive razastru na lese**) od pletenog pruća.

*) trâp — jáma pro řípu, ovoce (též sad melounový); trâp — koleje (od vozů).

**) les — trám, rakev,

Když se pece, které jsou v sušárnách, dobře roztopí, vypařuje se teplotou voda ze švestek a vysušené jich maso zůstane a takto sušené mohou dlouho vydržeti.	Кад се пећи, што се налазе у сушницама, добро загреју, онда се услед топлоте испарава вода из шљива и остаје њихово осушено месо, те се тако осушене могу дуго да одрже.	Kad se peći, što se nalaze u sušnicama, dobro zagreju, onda se usled toplote isparava voda iz šljiva i ostaje njihovo osušeno meso, te se tako osušene mogu dugo da održe.
K vaření povidel jest třeba, aby se švestky vyčistily, aby se z nich vybraly pecky, a co jest lepší, aby se loupaly.	За кување пекмеза потребно је, да се шљиве очисте, да се из њих изваде коштице и, што је боље, да се изљуште.	Za kuvanje pekmeza potrebno je, da se šljive očiste, da se iz njih izvade koštice i, što je bolje, da se izljušte.
Když se začnou v kotli vařiti, jest třeba jimi dobře míchati, aby se nespálily.	Кад се у казану почну кувати, ваља их добро мешати, да не загоре.	Kad se u kazanu počnu kuvati, valja ih dobro mešati, da ne zagore.
Dobře uvařená povidla se cedí a ochlazená přelévávají se do čistých sudů, které dlužno dobře uzavříti a chovati na suchém místě.	Добро укуван пекмез цеди се, па се охлађен сипа у чисте судове (бачве), које треба добро затворити и чувати на сухом месту.	Dobro ukuvan pekmez cedi se, pa se ohlađen sipa u čiste sudove (bačve), koje treba dobro zatvoriti i čuvati na suhom mestu.
Pálení rakije (kořalky) děje se takto:	Печење ракије бива овако:	Pečenje rakije biva ovako:
Sčesané švestky sypou se do kádí a ponechají se nějaký čas na vzduchu.	Обране шљиве сипају се у каце и оставе неко време на ваздуху.	Obrane šljive sipaju se u kace i ostave neko vreme na vazduhu.
Když se rozpadnou, začnou kvasiti, to jest cukr, který jest ve švestce, přetvořuje se v alkohol.	Кад се распадну, почну да превиру, то јест шећер, што се налази у шљиви, претвара се у шпиритус (алкохол).	Kad se raspadnu, počnu da previru, to jest šećer, što se nalazi u šljivi, pretvara se u špiritus (alkohol).
Nyní se takto vykvašené švestky sypou	Сад се овако превреле шљиве (џибра) сипа у	Sad se ovako prevrele šljive („džibra“) sipa

---

les; lesa-e — pletivo, pryčna (stojan).

do kotle, který se zavírá poklopem, na kterém jest jedna větší roura, která prochází točitě prodloužená chladicí kádí a z ní opět vychází.

Chladicí káď naplní se studenou vodou.

Když se udělá oheň pod kotlem, vaří se vykvašené švestky („džibra“), a voda jakož i líh přemění se v páru, která procházejíc rourou a chladicí kádí v této se ochladí, přemění v kapky a jako tekutina teče z chladicí kádě do sudu.

Když takto získanou „rakiji“ (kořalku) ještě jednou dáme do kotle, obdržíme ještě silnější kořalku, (tak) zvanou ostrou (silnou) kořalku.

Braní zralých hroznů ve vinohradě děje se koncem září a začátkem října.

Tlačením a cezením obraných hroznů dostane se sladké víno — mošt — který kvasí, a obdržíme víno.

Čerstvé hrozny prodá-

казан, који се затвара поклопцем, на коме је једна већа цев, што пролази вијугаво продужена кроз табарку и из ње излази на поље.

Табарка се пуни хладном водом.

Кад се подложи ватра под казан, онда се џибра кува, те и вода и шпиритус прелазе у пару, која пролазећи кроз цев и табарку у овој се расхлади, претвара у капље и као течност тече из табарке у суд.

Ако овако добивену ракију још једном метнемо у казан, добићемо још јачу ракију, звану љуту ракију.

Брање врелог грожђа (берба) у винограду бива крајем септембра и почетком октобра.

Муљањем и цеђењем обраног грожђа добива се слатко вино, — шира, — која превире те добивамо вино.

Грожђе свеже продаје се

u kazan, koji se zatvara poklopcem, na kome je jedna veća cev, što prolazi vijugavo produžena kroz tabarku i iz nje izlazi na polje.

Tabarka se puni hladnom vodom.

Kad se podloži vatra pod kazan, onda se džibra kuva, te i voda i špiritus prelaze u paru, koja prolazeći kroz cev i tabarku u ovoj se rashladi, pretvara u kaplje i kao tečnost teče iz tabarke u sud.

Ako ovako dobivenu rakiju još jedanput metnemo u kazan, dobićemo još jaču rakiju, zvanu ljutu rakiju.

Branje zrelog grožđa (berba) u vinogradu biva krajem septembra (rujna) i početkom oktobra (listopada).

Muljanjem i ceđenjem obranog grožđa dobiva se slatko vino — šira — koja previre te dobivamo vino.

Grožđe*) sveže prodaje

*) grožđe, -a (stř. r.)

vají se ve velkém množství, ale také se suší a tak se prodávají v obchodech.

Ze rmutu, který zůstane po cezení vína (hroznů), pálí se kořalka „komovica“.

Po vinobraní přikryjí se vinné keře, aby se lépe chránily zimy.

Houby jsou nižší druh rostlin, které nemají ani květu ani listů.

Kořen jejich jest malý, nad ním vyroste stopka a na této klobouk neb čepice.

Jsou houby velice drobné, (tak) že je sotva lze zpozorovati, a jsou také větší, které jmenujeme pečárky.

Houby se množí drobným prachem, který jest v klobouku a který roznáší vítr.

Kdekoliv jest něco v hnilobě a se kazí, tam vzniknou drobné hubky.

Takové jsou v dřevě stromu, ve shnilém mase, v plesnivém chlebě, v plesnivých sudech, zkažených jídlech atd.

Tyto drobné hubky působí, že víno a rmut kvasí, že chléb vy-

у великим количинама, али се оно и суши и као таково се продаје по трговинама.

Од комине, која преостане после цеђења грожђа, пече се ракија комовица.

После бербе грожђа загрћу се чокоти, да се боље сачувају од зиме.

Гљиве су нижа врста биљака, што немају ни цвета ни листа.

Корен им је мален, над њим израсте дршка и на овој клобук или капица.

Гљива има врло ситних, да се једва могу да примете, а има их и већих, које зовемо печуркама.

Гљиве се множе ситним прахом, што се налази у клобуку, те који разноси ветар.

Где год се нешто налази у трулежу и кварежу, ту ничу ситне гљивице.

Оне се налезе у стаблу дрвета, у трулом месу, у плесниву хлебу, буџавим бурадима, поквареним јелима и т. д.

Те ситне гљивице чине, да вино и џибра преврe, да хлеб ускисне;

se u velikim količinama, ali se ono i suši i kao takovo se prodaje po trgovinama.

Od komine, koja preostane posle cedenja grožđa, peče se rakija komovica.

Posle berbe grožđa zagrću se čokoti, da se bolje čuvaju od zime.

Gljive su niža vrsta biljaka, što nemaju ni cveta ni lista.

Koren im je malen, nad njim izraste drška i na ovoj klobuk ili kapica.

Gljiva ima vrlo sitnih, da se jedva mogu da primete, a ima ih i većih, koje zovemo pečurkama.

Gljive se množe sitnim prahom, što se nalazi u klobuku, te koji raznosi vetar.

Gde god se nešto nalazi u truležu i kvarežu, tu niču sitne gljivice.

One se nalaze u stablu drveta, u trulom mesu, u plesnivu hlebu, budžavim buradima, pokvarenim jelima i t. d.

Te sitne gljivice čine, da vino i džibra prevre, da hleb uskisne,

---

hrom. = hrozny (víno)

Polní hospodářství.	Пољоделство.	Poljodelstvo.
kyše, ale ony jsou také příčinou mnohých nemocí, které stíhají lidi a dobytek, volně lítajíce vzduchem, který dýcháme.	али су оне узрок и многим болестима што сналазе људе и стоку, јер слободно лете ваздухом, који удишемо.	ali su one uzrok i mnogim bolestima što snalaze ljude i stoku, jer slobodno lete vazduhom, koji udišemo.
Jedovaté houby jest obtížno rozeznati od nejedovatých, které lidé jedí, jelikož mají chutné maso a šťávu.	Отровне гљиве тешко је разликовати од неотровних које људи једу, јер имају укусно месо и сок.	Otrovne gljive teško je razlikovati od neotrovnih koje ljudi jedu, jer imaju ukusno meso i sok.
Jedovaté jsou obyčejně vlhké, rychle mění barvu, když je přesekneme, a nůž zmodrá; ale obzvláště lze je poznati po tom, že cibule, jsouc s nimi vařena, zčerná.	Отровне су обично балаве, брзо мењају боју кад се пресеку и нож помодри; али се нарочито познају по томе, што лук поцрни, кад се кувају с луком.	Otrovne su obično balave,*) brzo menjaju boju kad se preseku i nož pomodri; ali se naročito poznaju po tome, što luk pocrni, kad se kuvaju s lukom.
Mezi jedovaté houby patří muchomůrka, která má červený klobouček a po něm bílé bradavice.	У отровне гљиве спада мухомора, која има црвену капицу и по њој беле брадавице.	U otrovne gljive spada muhomora, koja ima crvenu kapicu a po njoj bele bradavice.
Seká se na kusy a dává do mléka a otravují se jí mouchy.	Сече се у парчад и меће у млеко, те се њоме трују муве.	Seče se u parčad**) i meće u mleko, te se njome truju muve.
Nejedovaté houby jsou: bedla, smrž, lanýže a j.	Неотровне гљиве су: рудњача, смрчак, ћулумија (трифле) и др.	Neotrovne gljive su: rudnjača, smrčak, ćulumija (trifle) i dr.
Jedí se vařené nebo pečené na ohni, ale také možno je sušiti a (ponechati) uschovati na zimu.	Једу се куване или печене на жару, али се могу и да суше и да се остављају ва зиму.	Jedu se kuvane (kuhane) ili pečene na žaru ali se mogu i da suše i da se ostavljaju za zimu.

*) balav — usmrkaný; balavac — nadávka (též druh ryby).

**) parčad -i hrom. = kusy.

Žaludek těžce tráví houby.

Печурке тешко вари стомак.

Pečurke teško vari stomak.

Jaro.

Po podzimní rovnodennosti byly dni stále kratší do 9. pros., kdy se začaly dni dloužiti a noci krátiti až do 9. března, (kdy) kteréhož dne se slunce objevuje přesně na východě a zachází přesně na západě, a kdy se den rovná noci.

Toho dne máme jarní rovnodennost a téhož dne začíná se jaro a trvá do 9. června.

Od začátku jara padají sluneční paprsky stále kolměji na povrch země a více ji ohřívají.

Z tohoto důvodu nastávají stále teplejší dni a pro tuto teplotu nastanou také značné změny v přírodě.

Jakmile první jarní paprsek sluneční roztavil sněhovou pokryvku, také mladá žita začala lépe růsti a jejich zeleň dostala pěknou svěžest.

Nezasetá role orají se

Пролеће.

После јесење равнодневнице бивали су дани све краћи до 9. децембра, када су дани отпочели да бивају дужи а ноћи краће све до деветог Марта када се сунце јавља тачно на истоку а залази тачно на западу, и када је дан изједначен с ноћи.

Тога дана имамо пролећну равнодневницу и тога дана почиње пролеће а траје до 9. јуна.

Од почетка пролећа падају сунчани зраци све управније на земљину површину, те је боље загревају.

С тога наступају све топлији дани, а услед ове топлоте настају и знатне промене у природи.

Како је први пролећни зрак сунчани растопио снежни покривач, и млада жита почела су боље расти и њихово зеленило добило је лепу свежину.

Незасијане њиве ору се

Proleće.

Posle jesenje ravnodnevnice (ekvinokcija) bivali su dani sve kraći do 9. decembra (prosinca), kada su dani otpočeli da bivaju duži a noći kraće sve do devetog marta (ožujka), kada se sunce javlja tačno na istoku a zalazi tačno na zapadu, i kada je dan izjednačen s noći.

Toga dana imamo prolećnu ravnodnevnicu i toga dana počinje proleće i traje do 9. juna (lipnja).

Od početka proleća padaju sunčani zraci sve upravnije na zemljinu površinu, te je bolje zagrevaju.

S toga nastupaju sve topliji dani, a usled ove toplote nastaju i znatne promene u prirodi.

Kako je prvi prolećni zrak sunčani rastopio snežni pokrivač i mlada žita počela su bolje rasti i njihovo zelenilo dobilo je lepo svežinu.

Nezasijane njive oru se

na jaře pro jarní setbu.

Ze stěhovavých ptáků první je skřivan, který se nám vrací před měsícem březnem, a když se začne orání, on již ve vzduchu zpívá a obveseluje oráče.

Po skřivanu přichází (k) nám vlašťovička a pak přicházejí i ostatní zpěváci: slavík, špaček, drozd a jiní ptáci.

у пролеће за пролетње усеве.

Од тица селица прва je шева, која нам се враћа пре марта месеца а кад почиње орање, она већ у ваздуху пева и весели орача.

После шеве долази нам ласта, па онда долазе и остале певачице: славуј, чворак, дрозд и друге тице.

u proleće za proletnje useve.

Od tica selica prva je ševa, koja nam se vraća pre marta meseca a kad počinje oranje, ona več u vazduhu peva i veseli orača.

Posle ševe dolazi nam lasta, pa onda dolaze i ostale pevačice: slavuj, čvorak, drozd i druge tice.

Léto.

Nejdelší den a nejkratší noc v roce jest 9. června, kdy se začíná léto, které se končí 11. září o podzimní rovnodennosti.

Pro větší teplotu nastávají také v přírodě značné změny.

Ptáci mění peří, staré peří vypadává a narůstá nové.

Pro velkou teplotu nastává parno (dusno), a těžko se nám dýchá.

Po parnu hlásí se obyčejně bouře, vystupují velká černá obla-

Лето.

Најдужи je дан у години и најкраћа ноћ 9. јуна, када почиње лето, које се свршава једанаестог септембра, о јесењој равнодневници.

Услед веће топлоте настају у природи знатне промене.

Тице мењају перје, старо перје испада а расте ново перје.

Услед велике топлоте настаје оморина (омара), те je човеку тешко дисати.

После оморине јавља се обично бура, навуку се велики црни облаци,

Leto.

Najduži je dan u godini i najkraća noć 9. juna (lipnja), kada počinje leto, koje se svršava jedanaestog septembra (rujna), o jesenjoj ravnodnevnici.

Usled veće toplote nastaju u prirodi znatne promene.

Tice menjaju perje, staro perje ispada a raste novo perje.

Usled velike toplote nastaje omorina (omara), te je čoveku teško disati.

Posle omorine javlja se obično bura, navu-

ka, blesky svítí a hromobití pronikají vzduchem.

Spustí se hojné deště a po bouři jest vzduch vyčištěn a svěžejší.

Celá příroda oživne a slunce svítí příjemněji.

V létě se velice množí drobnější zvířátka, jako mouchy, ovádi, hmyz, komáři.

V létě (přes léto) méně vídáme housenky, jelikož se přetvořily v kukle, z nichž za několik dní vyletí motýlové.

Motýly máme denní, které vídáme ve dne, a noční, kteří létají v noci.

Noční jsou temné barvy a denní (máme) barev živých a hezkých pestrých.

муње севају а грмљавина пролама ваздух.

Киша се бујно излије, те после буре ваздух је прочишћен и свежији је.

Цела природа оживи а сунце пријатније сија.

У лету се јако множе ситније животињице, као муве, обади, буве, комарци.

Преко лета мање виђамо гусенице, јер су се оне претвориле у чауре, из којих после неколико дана излећу лептири.

Лептира има дневних, које дању виђамо, и ноћних који ноћу лете.

Ноћни су тамне боје а дневних има отворених и лепих шарених боја.

ku*) se veliki crni oblaci, munje sevaju a grmljavina prolama vazduh.

Kiša se bujno izlije, te posle bure vazduh je pročišćen i svežiji je.

Cela priroda oživi a sunce prijatnije sija.

U letu se jako množe sitnije životinjice, kao muve, obadi, buve, komarci.

Preko leta manje viđamo gusenice, jer su se one pretvorile u čaure, iz kojih posle nekoliko dana izleću leptiri.

Leptira ima dnevnih, koje danju viđamo, i noćnih koji noću lete.

Noćni su tamne boje a dnevnih ima otvorenih i lepih šarenih boja.

Podzim.

Když 11. září slunce vychází přesně na východě a zapadá přesně na západě, začíná se podzim; v tento den jsou den a noc

Јесен.

Када се 11. септембра сунце рађа на правом истоку и залази на правом западу, почиње јесен; тога су дана дан и ноћ једнаки, те

Jesen.

Kada se 11. septembra (rujna) sunce rađa na pravom istoku i zalazi na pravom zapadu, počinje jesen; toga su dana dan i noć

*) navuku = navlekou.

Podzim.	Јесен.	Jesen.
rovny a máme podzimní rovnodennost.	имамо јесењу равнодневницу.	jednaki, te imamo jesenju ravnodnevnicu.
Podzim trvá od 11. září do 9. prosince.	Јесен траје од 11. септембра до 9. децембра.	Jesen traje od 11. septembra do 9. decembra (prosinca).
Dni se postupně stále krátí, slunce se objevuje každý den stále jižněji a jeho paprsky stále méně ohřívají zemi.	Дани бивају постепено све краћи, сунце се сваког дана појављује све јужније а његови зраци све слабије загревају земљу.	Dani bivaju postepeno sve kraći, sunce se svakog dana pojavljuje sve južnije a njegovi zraci sve slabije zagrevaju zemlju.
Počasí se postupně stále ochlazuje a na konci podzimku máme sníh a zimní chlad.	Време бива постепено све хладније а на крају јесени имамо снега и зимских хладноћа.	Vreme biva postepeno sve hladnije a na kraju jeseni imamo snega i zimskih hladnoća.
Listí na stromech začne náhle opadávati.	Лишће на дрветима почне нагло да опада.	Lišće na drvetima počne naglo da opada.
Máme podzim časný a pozdní.	Имамо рану и позну јесен.	Imamo ranu i poznu jesen.
Podzimní čas (počasí) jako jarní je velice proměnlivý a jest obyčejně (nejvlažnější) nejvlhčí a také větrnější.	Јесење време, као и пролећно је врло промењливо, те је обично највлажније а и ветровитије.	Jesenje vreme, kao i prolećno je vrlo promenjlivo, te je obično najvlažnije a i vetrovitije.
Větry, které přinášejí změnu počasí, známy jsou pod jménem: severní, jižní, západní a východní vítr („košava“).	Ветрови, који доносе промену времена, познати су под именом северац, јужни, западни и кошава (источни ветар).	Vetrovi, koji donose promenu vremena, poznati su pod imenom severac, južni, zapadni i košava (istočni vetar).
Často bývá velká rosa.	Често настају велике росе.	Često nastaju velike rose.
Když rosa zmrzne, stane se z ní jíní.	Ако се роса смрзне постаје од ње слана.	Ako se rosa smrzne, postaje od nje slana.
Vodní pára padá na zemi jako mlha.	Водена пара пада на земљу као магла.	Vodena para pada na zemlju kao magla.
Z páry a mlhy povstanou oblaka.	Од паре и магле постају облаци.	Od pare i magle postaju oblaci.
Vodní pára se v oblacích sráží v kapky,	Водена пара у облацима се збије у капљице ко-	Vodena para u oblacima se zbije u kapljice

které padají na zem jako dešť, nebo když zmrznou, jako sníh.

је падају на земљу као киша, или, кад се смрзну, као снег.

koje padaju na zemlju kao kiša, ili, kad se smrznu, kao sneg.

Zima.

Zima počíná se 9. prosince a trvá do 9. března.

Slunce se objevuje z jižní strany, a sluneční paprsky padají na zemi pod kosým úhlem, a proto ji málo ohřívají.

Také zima má své krásy a půvaby jako každé roční počasí.

Velký chlad jmenujeme mrazem.

Když jest chlad na teploměru 10 stupňů pod nulou, sníh skřípe pod nohama a vzduch je studený.

Potoky a řeky zamrzají, mrzne vodní pára ve vzduchu a bývá jinovatka.

Veškera těla roztahují se teplem a stahují se zimou.

Tento zákon platí též pro vodu, pokud je zima menší, do 4 stupňů nad nulou; ale když je zima stále větší, tu voda zmrzne a mění se v led, a tím zaujímá více prostoru.

Зима.

Зима почиње 9. децембра и траје до 9. марта.

Сунце се јавља с јужне стране, а сунчеви зраци падају на земљу под косим углом, те ју с тога слабо загревају.

И зима има својих лепота и дражи као и свако годишње доба.

Велику хладноћу зовемо мраз.

Када је хладноћа на топломеру десет степена испод нуле, снег шкрипи под ногама и ваздух је хладан.

Потоци и реке се смрзну, смрзне се водена пара у ваздуху и постаје иње.

Сва се тела шире на топлоти а скупљају на хладноћи.

Овај закон вреди и за воду, док је хладноћа мања, до четири степена над нулом; али ако је хладноћа све јача, онда се вода мрзне и постаје лед и тада заузима више простора.

Zima.

Zima počinje 9. decembra i traje do 9. marta (ožujka).

Sunce se javlja s južne strane, a sunčevi zraci padaju na zemlju pod kosim uglom, te ju s toga slabo zagrevaju.

I zima ima svojih lepota i draži kao i svako godišnje doba.

Veliku hladnoću zovemo mraz.

Kada je hladnoća na toplomeru deset stepena ispod nule, sneg škripi pod nogama i vazduh je hladan.

Potoci i reke se smrznu, smrzne se vodena para u vazduhu i postaje inje.

Sva se tela šire na toplini a skupljaju na hladnoći.

Ovaj zakon vredi i za vodu, dok je hladnoća manja, do četiri stepena nad nulom; ali ako je hladnoća sve jača, onda se voda mrzne i postaje led, i tada zauzima više prostora.

Proto dřevěný sud praskne, když jsa naplněn vodou byl na mrazu.	Зато дрвени суд прсне ако је напуњен водом био на мразу.	Zato drveni sud prsne ako je napunjen vodom bio na mrazu.
Mrazem praskají stromy a skály, v nichž jest voda, která se tam dostala puklinami a dutinami.	Услед мраза пуцају дрвета, и стене у којима има воде, која тамо доспе кроз пукотине и шупљине.	Usled mraza pucaju drveta, i stene u kojima ima vode, koja tamo dospe kroz pukotine i šupljine.
Thermometr — teploměr — jest přístroj na měření teploty.	Термометар — топломер — јесте справа за мерење топлоте.	Termometar — toplomer — jeste sprava za merenje toplote.
Roura naplněná rtutí připevní se na prkénko, na kterém se určí bod, po který rtuť v rouře (dospěje) klesne, když vzniká led, a druhý bod, (až) do kterého rtuť stoupne, když se vaří voda.	Цев напуњена живом утврди се за дашчицу, на којој се одреди тачка до које жива у цеви доспе онда, кад се прави лед, и друга тачка до које жива доспе кад вода кључа.	Cev napunjena živom utvrdi se za daščicu, na kojoj se odredi tačka do koje živa u cevi dospe onda, kad se pravi led, i druga tačka do koje živa dospe kad voda ključa.
Tuto vzdálenost mezi těmito dvěma body rozdělil Celsius na 100 stejných dílů — stupňů — a Reaumur na 80 stejných stupňů.	Овај размак између ових двеју тачака поделио је Целзије на сто једнаких дела — степена — а Реомир на осамдесет једнаких степена.	Ovaj razmak između ovih dveju tačaka podelio je Celzije na sto jednakih dela, — stepena — a Reomir na osamdeset jednakih stepena.
Barometr jest přístroj na měření tlaku vzduchu; podle síly tohoto tlaku možno souditi, bude-li počasí hezké či ošklivé.	Барометар је справа за мерење ваздушног притиска; према јачини овог притиска може се знати, да ли ће бити лепо или ружно време.	Barometar je sprava za merenje vazdušnog pritiska; prema jačini ovog pritiska može se znati, da li će biti lepo ili ružno vreme.

Tituly; pozdravy; společenská rčení.	Наслови; поздрави; изрази у друштву.	**Naslovi; pozdravi; izrazi u društvu.**
Pane!	Господине!	Gospodine!
Slečno!	Господично! Госпођице!	Gospodično! Gospođice

Rozličné otázky.	Разна питања.	Razna pitanja.
Milostivá paní!	Милостива госпођо!	Milostiva gospođo!
Slovutný pane!	Поглавити господине!	Poglaviti gospodine!
Dobrý den!	Добар дан!	Dobar dan!
Klaním se vám!	Клањам се!	Klanjam se!
Služebník!	Слуга!	Sluga!
Má poklona!	Мој наклон!	Moj naklon!
Ruku líbám!	Љубим руку (руке).	Ljubim ruku (ruke).
Poroučím se.	Препоручам се.	Preporučam se.
Jsem k službám.	Ево ме на службу.	Evo me na službu.
Děkuji pěkně.	Захваљујем лепо. Благодарим.	Zahvaljujem lepo. Blagodarim.
Mnoho zdraví!	Много здравља!	Mnogo zdravlja!
Vítám vás.	Добро дошли.	Dobro došli.
Mnoho zdaru! (Na zdar!)	Здраво!	Zdravo!
S Bohem!	Збогом.	Zbogom.
Na shledanou! Na brzkou shledanou!	До виђења! До скора виђења!	Do viđenja! Do skora viđenja!
Šťastnou cestu!	Сретан пут!	Sretan put!
Šťastné pořízení!	Срећно!	Srećno!
Mějte se dobře!	Живили!	Živili!
Buďte zdráv!	Будите здрави! Здрави били!	Budite zdravi! Zdravi bili!
Dobré jitro!	Добро јутро!	Dobro jutro!
Dobré chutnání!	Добар тек! У сласт!	Dobar tek! U slast!
Dobrý večer! Dobrou noc!	Добро вече! Лаку ноћ!	Dobro veče! Laku noć!
Jak se máte?	Како сте?	Kako ste?
Jak se vede, daří panu otci?	Како живите, како господин отац?	Kako živite, kako gospodin otac?

Rozličné otázky.	Разна питања.	Razna pitanja.
Ptáti se někoho nač.	Питати кога за (не)што.	Pitati koga za (ne)što.
Prositi někoho o zprávu.	Молити кога за извешће.	Moliti koga za izvešće.
Nevíte o tom nic?	Не знате ништа за то?	Ne znate ništa za to?
Nemohl byste mi to říci?	Не би сте могли то мени казати?	Ne bi ste mogli to meni kazati?
Co je nového?	Шта је нова?	Šta je nova?
Co se stalo? Co se přihodilo?	Шта се је догодило?	Šta se je dogodilo?
Oč jde? Oč běží?	О чем се ради?	O čem se radi?

Rozličné otázky.	Разна питања.	Razna pitanja.
Kdo vám to řekl?	Ко је вам то казао (рекао)?	Ko je vàm to kazao (rekao)?
Od koho jste to slyšel?	Од кога сте то чули?	Od koga ste to čuli?
Kde se tu mohu dověděti, kde zůstává pan X?	Где могу овде сазнати, где станује господин Н.?	Gde mogu ovde saznati, gde stanuje gospodin N?
Rád bych věděl, co říká.	Хтео би знати, шта он каже.	Hteo bi znati, šta on kaže.
Právě jsem slyšel, viděl, četl, se dověděl.	Баш (управо) сам чуо, видио, читао, сазнао.	Baš (upravo) sam čuo, vidio, čitao, saznao.
Neslyšel jste o tom?	Нисте чули за то?	Niste čuli za to?
Kdo je to?	Ко (тко) је то (ово)?	Ko je to (ovo)?
Čím je jeho otec?	Шта је његов отац?	Šta je njegov otac?
Čí je ten dům?	Чија је ово кућа?	Čija je ovo kuća?
Co vám na tom záleží?	Што је вам до тога стало?	Što je vam do toga stalo?
Zajímá mě to.	То ме занима.	To me zanima.
Proč se na to ptáš?	Зашто питаш за то?	Zašto pitaš za to?
Smím-li vás obtěžovati, rád bych se vás zeptal, co značí ten sběh lidí na náměstí.	Ако смем сметати, радо би вас питао, зашто су се људи накупили на чаршији.	Ako smem smetati, rado bi vas pitao, zašto su se ljudi nakupili na čaršiji.
Děkuji za optání.	Хвала на питању.	Hvala na pitanju.
Těší mě.	То ме весели.	To me veseli.
Jsem rád, že vás poznávám.	Драго (мило) ми је што вас упознајем.	Drago (milo) mi je što vas upoznajem.
Dovoluji se vám představiti.	Слободан сам да се вам представим.	Slobodan sam da se vam predstavim.
Nemějte mi za zlé, že vás vyrušuji.	Не замерите, што вам сметам.	Ne zamerite, što vam smetam.
Jsem vám díky zavázán.	Ја сам вам благодаран.	Ja sam vam blagodaran.
Jsem milerád ochoten k vzájemným službám.	Спреман сам за узајамне службе (услуге).	Spreman sam za uzajamne službe (usluge).
Promiňte mi laskavě, že vás obtěžuji.	Извините (опростите) што вам сметам.	Izvinite (oprostite) što vam smetam.
Jste velmi laskav!	Врло сте љубезан!	Vrlo ste ljubezan!
Děkuji vám za vaši ochotu.	Благодарим вам на вашој услужиости.	Blagodarim vam na vašoj uslužnosti.
Přicházím vhod?	Долазим у добар час?	Dolazim u dobar čas?

Dopis.	Писмо.	Pismo.
Je mi zvláštním potěšením, že vás vidím.	Особито ми је мило, што вас видим.	Osobito mi je milo što vas vidim.
Prosím snažně za odpuštění.	Молим лепо, опрости (опростите).	Molim lepo, oprosti (oprostite).
Račte vyříditi můj pozdrav paní choti!	Изволите молим поздравити од мене госпођу супругу!	Izvolite molim pozdraviti od mene gospođu suprugu.
Kdy nás navštívíte?	Кад ћете нас посетити?	Kad ćete nas posetiti?
Na mou čest!	Тако ми поштења!	Tako mi poštenja!
Nemýlím-li se, viděl jsem vás již.	Ако се не варам, већ сам вас видио.	Ako se ne varam, već sam vas vidio.
Je mi velmi líto, že vás musím znovu obtěžovati.	Врло ми је жао, да вам опет зановетам.	Vrlo mi je žao, da vam opet zanovetam.

Dopis.	Писмо.	Pismo.
Chci psáti dopis svému příteli.	Хоћу да пишем (писмо, допис) свому пријатељу.	Hoću da pišem (pismo, dopis) svomu prijatelju.
Potřebuji papír, obálku, piják a podložku.	Требам папира (хартије) куверта, проливаће хартие (упојке) и подлоге.	Trebam papira (hartije), kuverta prolivače hartije (upojke) i podloge.
Zde jest, čeho si přeješ.	Ево свега, што желиш.	Evo svega, što želiš.
Tato obálka nedrží.	Овај куверт не држи.	Ovaj kuvert ne drži.
Nemáš jiné?	Зар немаш другог (иног)?	Zar nemaš drugog (inog)?
Tento papír je příliš hrubý. Nemáš jemnější?	Овај је папир одвише прост. Немаш финијега?	Ovaj je papir odviše prost. Nemaš finijega?
To jest papír s vodotiskem.	Ово је папир са слепим писмом.	Ovo je papir sa slepim pismom.
Píši nejraději černým inkoustem.	Најволим писати са црном тинтом.	Najvolim pisati sa crnom tintom.
Tento inkoust je příliš hustý.	Ово је мастило превише густо.	Ovo je mastilo previše gusto.
Koupil jsem si nová péra, 2 násadky, tužku a gumu.	Купио сам нова пера, две држаљке, оловку и гуму.	Kupio sam novih pera, dve držaljke, olovku i gumu.
Píšete křivě. Pište rovně! Dejte si pozor!	Ви пишете накриво. Пишите равно! Пазите!	Vi pišete na krivo. Pišite ravno! Pazite!
Nerad píši ležatě; mně	Не волим писати леже-	Ne volim pisati ležećim

Dopis.	Писмо.	Pismo.
se líbí stojaté písmo.	њим писмом; мени се допада стојеће писмо.	pismom; meni se dopada stojeće pismo.
Je to napsáno zběžně.	То је написано на брзу руку (летимично, површно).	To je napisano na brzu ruku (letimično, površno).
Zapomněl jsem napsati datum.	Заборавио сам написати датум.	Zaboravio sam napisati datum.
Připíši je na konec dopisu.	Приписат ћу га на концу (свршетку) писма.	Pripisat ću ga na koncu (svršetku) pisma.
V Praze 20. května 1913.	У Прагу (Праг) 20. маја 1913 г.	U Praga (Prag), 20. maja 1913 g.
V Praze, datum poštovního razítka.	У Прагу датум поштанског жига.	U Pragu, datum poštanskog žiga.
Velectěný pane!	Велештовани господине!	Veleštovani gospodine!
Velevážená slečno!	Високо поштована госпођице!	Visoko poštovana gospođice!
Milý příteli!	Драги пријатељу!	Dragi prijatelju!
Drahá sestro!	Мила сестро!	Mila sestro!
Ctěná firmo!	Штована фирмо!	Štovana firmo!
Slavný úřade!	Славни уреде!	Slavni urede!
Máme dopisy soukromé, obchodní a úřední.	Имамо приватних, трговачких, и уредовних писама.	Imamo privatnih, trgovačkih i uredovnih pisama.
Jak se máš?	Како си?	Kako si?
Jak se ti vede, daří?	Како живиш?	Kako živiš?
Jsi zdráv? Nestonal jsi?	Јеси ли здрав? Ниси био болестан?	Jesi li zdrav? Nisi bio bolestan?
Co dělají vaši? Pozdravuj je!	Шта раде ваши? Поздрави их од мене!	Šta rade vaši? Pozdravi ih od mene!
Jest otec ještě nemocen?	Је ли отац још болестан?	Je li otac još bolestan?
Doufám, že vás brzy navštívím.	Надам се, да ћу вас скоро посетити.	Nadam se, da ću vas skoro posetiti.
Odpusť, že jsem ti tak dlouho nepsal.	Опрости што ти тако дуго писао нисам.	Oprosti što ti tako dugo pisao nisam.
Proč nechceš k nám přijeti?	Зашто нећеш да дођеш к нама?	Zašto nećeš da dođeš k nama?
Teprve dnes odpovídám na tvůj milý dopis.	Тек данас одговарам на твоје мило писмо.	Tek danas odgovaram na tvoje milo pismo.
Upřímně tě pozdravuji a jsem tvůj vděčný Karel.	Искрено те поздрављам и јесам твој благодарни Карло.	Iskreno Te pozdravljam i jesam tvoj blagodarni Karlo.

Dopis.	Писмо.	Pismo.
Vyřiď doma můj uctivý pozdrav!	Изручи код куће мој учтиви поздрав!	Izruči kod kuće moj učtivi pozdrav!
Přijmi mnoho pozdravů od svého přítele!	Прими много поздрава од свог пријатеља!	Primi mnogo pozdrava od svog prijatelja!
Vyřiď ruky políbení svojí matince!	Изручи рукољуб милостивој госпођи мајци!	Izruči rukoljub milostivoj gospođi majci!
Zapomněl jsem něco napsati; připíši doušku.	Заборавио сам штогод (нешто) да напишем; приписаћу додатак.	Zaboravio sam štogod (nešto) da napišem; pripisaću dodatak.
Už jsem list dopsal.	Већ сам свршио писмо.	Već sam svršio pismo.
Zalepím obálku.	Залепићу куверту (замот).	Zalepiću kuvertu (zamot).
Napiš adresu čitelně!	Напиши читљиво адресу!	Napiši čitljivo adresu!
Napište na obálku vždy také zpětnou adresu!	Напишите вазда на куверту такођер повратну адресу!	Napišite vazda na kuvertu takođe povratnu adresu!
Dopis by se mohl snadno ztratiti; pošlu jej raději doporučeně.	Писмо лако би се могло изгубити; радије ћу га послати препоручено.	Pismo lako bi se moglo izgubiti; radije ću ga poslati preporučeno.
Jaká známka se dá od nás na dopis do Srbska?	Какву белегу (марку) ваља метнути на писмо од нас у Србију?	Kakvu belegu (marku) valja metnuti na pismo od nas u Srbiju?
Za každých 15 g 10 h, za dopisnici 5 h.	За сваких 15 грама 10 потура (филира); дописнице пет потура.	Za svakih 15 grama 10 potura (filira); dopisnice pet potura.
Co se platí za dopis doporučený?	Што се плаћа ва препоручено пусмо?	Što se plaća za preporučeno pismo?
Rekomandace stojí 25 h.	Рекомандација стоји 25 потура.	Rekomandacija stoji 25 potura.
Podtrhněte bydliště adresátovo!	Подвлачите адресатов (насловников) стан!	Podvlačite adresatov (naslovnikov) stan!
Nezapomeňte napsati ulici, číslo domu a poschodí.	Немојте да заборавите (написати) улицу, број куће и спрат.	Nemojte da zaboravite (napisati) ulicu, broj kuće i sprat.
Dopis došel zpět.	Писмо је дошло натраг.	Pismo je došlo natrag.
Adresát se přestěhoval a na poště nevědí, kam.	Адресат се је преселио и на пошти не внаду камо.	Adresat se je preselio a na pošti ne znadu kamo.
Chci napsati nějaké zakončení.	Хоћу да напишем некакав завршетак.	Hoću da napišem nekakav završetak.
Děkuji Vám za Vaše zprávy.	Захваљујем на вашим вестима.	Zahvaljujem na Vašim vestima.

Dopis.	Писмо.	Pismo.
Těším se na Vaši odpověď.	Радосно очекујем ваш одговор.	Radosno očekujem Vaš odgovor.
Lituji, že Vám nemohu vyhověti.	Жалим, што вам немогу учинити по вољи.	Žalim, što Vam nemogu učiniti po volji.
Doufám, že mi brzy odpovíte.	Надам се да ћете ми скоро одговорити.	Nadam se da ćete mi skoro odgovoriti.
Čekal jsem marně Vašich zpráv.	Заман сам чекао од вас вести.	Zaman sam čekao od Vas vesti.
Nemáte nějaké těžítko?	Имате ли писмотлака?	Imate li pismotlaka (listotlaka)?
Půjčte mi laskavě gumu, rád bych něco vymazal.	Молим узајмите (посудите) ми гуму, хоћу нешто да избришем.	Molim, uzajmite (posudite) mi gumu, hoću nešto da izbrišem.
Udělal kaňku.	Направио сам мачку.	Napravio sam mačku.
Přines mi tužku!	Донеси ми оловку!	Donesi mi olovku!
Není ořezána.	Није заоштрена.	Nije zaoštrena.
Zde jest nůž, ale je tupý.	Ево ножа; али је туп.	Evo noža; ali je tup.
Dejte si jej nabrousit!	Дајте га наоштрити (набрусити)!	Dajte ga naoštriti (nabrusiti)!
Zde jsi měl udělat čárku nebo středník.	Овде си имао (требао) метнути запету или тачку и запету.	Ovde si imao (trebao) metnuti zapetu ili tačku i zapetu.
Za zvoláním udělej vykřičník!	По узвику метни знак чуђења (усклика)!	Po uzviku metni znak čuđenja (usklika)!
Tohle je otázka; proč jsi neudělal za ní otázník?	Ово је питање, зашто ниси иза њега ставио знак питања?	Ovo je pitanje, zašto nisi iza njega stavio znak pitanja?
Kde je schránka na dopisy?	Где је поштарска шкрињица?	Gde je poštarska škrinjica?
Zde vedle na rohu.	Овде близу на ћошку.	Ovde blizu na ćošku.
Doneste mi tam tyto dopisy!	Однесите ми тамо ова писма!	Odnesite mi tamo ova pisma!
To jsou jen tiskopisy.	То су само штампане ствари.	To su samo štampane stvari.
Hodil dopis do schránky.	Метнуо је писмо у шкрињицу.	Metnuo je pismo u škrinjicu.
Schováváte si obchodní dopisy?	Чувате ли трговачка писма?	Čuvate li trgovačka pisma?
Ovšem že; přijaté skládáme do (registrátorů) seřaďovačů a ode-	Дакако; примљена мећемо у регистраторе и	Dakako; primljena mećemo u registratore

slané otiskujeme do kopírní knihy.
Máte kopírovací lis?

Dejte na tento dopis razítko své firmy a semhle svou pečeť!
Pošlete mu peněžní dopis!
Chtěl bych nějaký větší formát obchodního papíru dopisového.
Tenhle je čtverečkovaný.
Dám si nahoru a po levé straně vytisknouti firmu, filiálky a reklamní podrobnosti.
Mám psací papíry s monogramem.

отпослане копирамо у књигу преписа.
Имате ли пресу за копирање?
Метните на ово писмо жиг своје твртке и овамо свој печат.
Пошаљите му новчано писмо!
Хтео би некакав већи формат папира за трговачко дописивање.
Овај је са квадратима.
Даћу натискати горе на левој страни фирму, филијале и подробности за рекламу.
Имам писаћи папир са монограмом.

i otposlane kopiramo u knjigu prepisa.
Imate li presu za kopiranje?
Metnite na ovo pismo žig svoje tvrtke i ovamo svoj pećat.
Pošaljite mu novčano pismo.
Hteo bi nekakav veći format papira za trgovačko dopisivanje.
Ovaj je sa kvadratima.
Daću natiskati gore na levoj strani firmu, filijale i podrobnosti za reklamu.
Imam pisaći papir sa monogramom.

Pošta; doprava; telegraf; telefon.

Dal si poslati dopis poste restante, ježto nevěděl, kde se usadí.
Musel se vykázati na poště úředním průkazem.
Posílá peníze poukázkou.
Chce poslati domů knihy.
Podal zásilku na poště a vyplatil ji.
Zapečetil balíček a nalepil adresu.

Пошта; превоз; телеграф; телефон.

Дао си послати писмо посте-рестанте, јер није знао где ће се настанити.
Морао се је изказати код поште уредовном легитимацијом.
Шаље новац напутницом.
Хоће да пошаље кући књиге.
Пошиљку је на пошти предао те исплатио.
Свежањ (пакет) је запечатио и прилепио адресу.

Pošta; prevoz; telegraf; telefon.

Dao si poslati pismo poste restante, jer nije znao, gde će se nastaniti (da se nastani).
Morao se je izkazati kod pošte uredovnom legitimacijom.
Šalje novac naputnicom.
Hoće da pošalje kući knjige.
Pošiljku je na pošti predao te isplatio.
Svežanj (paket) je zapečatio i prilepio adresu.

Převázal krabici silným motouzem a zavázal jej na uzly.	Завезао је кутију са јаким канапом и начинио узле.	Zavezao je kutiju sa jakim kanapom i načinio uzle.
Balíček mu nepřijali; mnoho vážil.	Пакет му нису примили, био је претежак.	Paket mu nisu primili, bio je pretežak.
Potraviny se mu dopravou zkazily.	Јестива (једива) су му се међу превозом покварила.	Jestiva (jediva) su mu se među prevozom pokvarila.
Pozor! Sklo!	Позор! (Пази!) Стакло!	Pozor! (Pazi!) Staklo!
Neklopit!	Не превалити!	Ne prevaliti!
Vlhko škodí!	Влага шкоди!	Vlaga škodi!
Dostanu zde korespondenční lístky?	Могу ли овде добити дописнице?	Mogu li ovde dobiti dopisnice?
Máte také zálepky a dvojité korespondenční lístky?	Имате такођер дописнице затворене и са одговором?	Imate također dopisnice zatvorene i sa odgovorom?
Nerad posílám pohlednice.	Нерадо шаљем дописнице.	Nerado šaljem dopisnice.
Pošlete mi zboží nevyplaceně.	Пошаљите ми робу неисплаћену.	Pošaljite mi robu neisplaćenu.
Platil jsem pokutu; dopis měl malou známku.	Платио сам глобу; писмо имало је малену марку.	Platio sam globu; pismo imalo je malenu marku.
Kde se zde přijímají peníze?	Где се овде прима новац?	Gde se ovde prima novac?
Chci poslati 100 K z Prahy do Srbska, jakou známku musím nalepiti?	Хоћу да пошаљем 100 круна из Прага у Србију, какву морам прилепити марку?	Hoću da pošaljem 100 kruna iz Praga u Srbiju, kakvu moram prilepiti marku?
Nutno dáti známku za 40 haléřů.	Треба метнути марку за четрдесет потура.	Treba metnuti marku za četrdeset potura.
Odkud se posílají veliké zásilky?	Откле шаљу се велике пошиљке?	Otkle šalju se velike pošiljke?
Chci poslati bednu látek.	Хоћу да пошаљем сандук штофова.	Hoću da pošaljem sanduk štofova.
Pošlete to jako rychlozboží a můžete pojistiti také dodací lhůtu, aby to došlo včas.	Пошаљите то брзим возом те можете осигурати и рок за доставу, да пошиљка дође на време.	Pošaljite to brzim vozom te možete osigurati i rok za dostavu, da pošiljka dođe na vreme.
Kde je zde, prosím, telegrafní úřad?	Молим, где је овде брзојавни уред?	Molim, gde je ovde brzojavni ured?

Zde v této poštovní budově na pravo.	Ево у овој поштанској згради на десно.	Evo u ovoj poštanskoj zgradi na desno.
Musím odeslati telegram svému šéfovi.	Треба да пошаљем телеграм своме шефу (старешини).	Treba da pošaljem telegram svome šefu (starešini).
Jak dlouho půjde depeše do N.?	Колико времена треба депеша до Н.?	Koliko vremena treba depeša do N?
Kdy dojde telegram do N.?	Када ће стићи брзојав у Н.?	Kada će stići brzojav u N?
Za 4 hodiny, bude-li volné spojení.	За четири сати, ако ће бити веза слободна.	Za četiri sati, ako će biti veza slobodna.
Kolik se platí za slovo z Čech do Srbska?	Колико се плаћа за једну реч из Чешке у Србију?	Koliko se plaća za jednu reč iz Češke u Srbiju?
Za každé slovo po 6 h, a jeden telegram nejméně 60 h.	За сваку реч по шест потура, а за један брзојав најмање шездесет потура.	Za svaku reč po 6 potura, a za jedan brzojav najmanje 60 potura.
Pošlu svou zprávu jako nutnou a zaplatím raději poplatek trojnásobný.	Послаћу вест као журну (прешну) и волим платити троструку таксу.	Poslaću vest kao žurnu (prešnu) i volim platiti trostruku taksu.
Zaplatím si zpáteční odpověď.	Платићу одговор.	Platiću odgovor.
To bude možná dlouho trvati.	То ће ваљда дуго трајати.	To će valjada dugo trajati.
Rychlejší by bylo telefonovati.	Брже би било да телефонишемо.	Brže bi bilo da telefonišemo.
Kde je zde telefonní stanice?	Где је овде телефонска станица?	Gde je ovde telefonska stanica?
Hned ve vedlejší místnosti.	Баш у суседној местности (просторији).	Baš u susednoj mestnosti (prostoriji).
Prosím, slečno, rád bych mluvil s Terstem číslo 378.	Молим, госпођице, хтео бих говорити са Трстом број три ста и седам десет и осам.	Molim, gospođice, hteo bih govoriti sa Trstom broj tri sta i sedamdeset i osam.
Meziměstské spojení jest právě obsazeno; za chvilku bude volno.	Интерурбана веза је баш заокупљена; за час биће слободно.	Interurbana veza je baš zaokupljena; za čas biće slobodno.
Haló! Prosím číslo 2745.	Ало! Молим, дајте ми број две хиљаде седам	Alo! Molim, dajte mi broj dve hiljade se-

	стотина и четрдесет и пет.	dam stotina i četrdeset i pet.
Obsazeno.	Запремљено.	Zapremljeno.
Jest už volno 3698?	Је ли већ слободан број три хиљаде шест стотина и деведесет и осам?	Je li već slobodan broj tri hiljade šest stotina i devedeset i osam?
Prosím.	Молим.	Molim.
Kdo tam?	Ко је тамо?	Ko je tamo?
To jest omyl. Slečna mi asi nerozuměla.	То је блудња. Госпођица по свој прилици ме није разумела.	To je bludnja. Gospođica po svoj prilici me nije razumela.
Račte odzvonit!	Молим, прекините везу.	Molim, prekinite vezu.
Někdo nás stále přerušuje.	Неко нам непрестано смета (нас прекида).	Neko nam neprestano smeta (nas prekida).
Domluvil jsem.	Свршио сам.	Svršio sam.
Račte mně dovolit, abych si od vás zatelefonoval.	Молим, дозволите ми да употребим ваш телефон.	Molim, dozvolte mi da upotrebim vaš telefon.
Není možná telefonovati; vedení je porouchâno.	Није могуће телефонисати; вођење је покварено.	Nije moguće telefonisati; vođenje je pokvareno.
Bouře nám kdesi spojila dráty.	Бура је негде спојила жице.	Bura je negde spojila žice.
Promiňte, že jsem obtěžoval.	Опростите, што сам вам сметао.	Oprostite, što sam vam smetao.

Škola.	Школа.	Škola.
Jaké školy mají Srbové?	Какве имају школе Срби?	Kakve imaju škole Srbi?
Obecné, řemeslnické a pokračovací, obchodní školy; gymnasia a reálky; učitelské ústavy; rolnickou školu; theologickou školu; vojenskou akademii a jiné školy.	Основне, професионалне и продужне, трговачке школе; гимназије и реалке; учитељске школе; ратарску школу; богословију; бојиу академију и друге школе.	Osnovne, profesionalne i produžne, trgovačke škole; gimnazije i realke; učiteljske škole; ratarsku školu; bogosloviju; bojnu akademiju i druge škole.
V Bělehradě je universita.	У Београду је универзитет (свеучилиште).	U Beogradu je univerzitet (sveučilište).

Škola.	Школа.	Škola.
Kam chodí tvůj bratr?	Коју школу похађа твој брат?	Koju školu pohađa tvoj brat?
Do obecné školy.	Основну школу.	Osnovnu školu.
Co jste měli ve škole?	Што сте имали у школи?	Što ste imali u školi?
Psaní, čtení, počty, zeměpis, dějepis a kreslení.	Писање, читање, рачунање, земљопис, повесницу (историју) и цртање.	Pisanje, čitanje, računanje, zemljopis, povesnicu (istoriju) i crtanje.
Vezměte si s sebou knihy!	Узмите собом књиге!	Uzmite sobom knjige!
Já jsem si zapomněl doma cvičení!	Заборавио сам вежбе код куће!	Zaboravio sam vežbe kod kuće!
Přeložte tuto větu do češtiny!	Преведите ову реченицу на чешки језик!	Prevedite ovu rečenicu na češki jezik!
Dejte si pozor!	Пазите!	Pazite!
Čtěte článek 15. na stránce 64.!	Читајте чланак петнаести на шездесет четвртој странци!	Čitajte članak petnaesti na šezdeset četvrtoj stranci!
Čtěte pomalu a zřetelně!	Читајте полагано (полако) и разумљиво!	Čitajte polagano (polako) i razumljivo!
Není vám rozumět!	Неможемо да вас разумемо!	Nemožemo da vas razumemo!
Přeskočil jste řádku!	Изоставио сте један редак!	Izostavio ste jedan redak!
Otevřte si knihy!	Отворите књиге!	Otvorite knjige!
Zavřete sešity!	Затворите писанке!	Zatvorite pisanke!
Nedívejte se do slovníku!	Немојте гледати у речник!	Nemojte gledati u rečnik!
Neumíte slovíček.	Не умете речи.	Ne umete reči!
Nenapovídejte!	Не мојте пришаптивати.	Nemojte prišaptivati!
Stůjte rovně!	Стојте равно!	Stojte ravno!
Proč nevstanete, když jsem vás volal?	Зашто се не дигнете, кад сам вас звао?	Zašto se ne dignete, kad sam vas zvao?
Posaďte se!	Посадите се! (Поседајте! Седните! Седите!)	Posadite se! (Posedajte! Sednite! Sedite!)
Buďte tiši!	Будите мирни!	Budite mirni!
Nevyrušujte! Nešeptejte!	Несметајте! Немојте шаптати!	Nesmetajte! Nemojte šaptati!
Kdo to umí, ať se hlásí!	Ко то уме, нек се јави!	Ko to ume, nek se javi!
Proč jste se neučil?	Зашто нисте учили?	Zašto niste učili?

Proč nejste připraven?	Зашто се нисте приправљали?	Zašto se niste pripravljali?
Mě bolely zuby.	Болеле су ме зуби.	Bolele su me zubi.
Nebyl jsem poslední hodinu přítomen.	Нисам био присутан задњој лекцији.	Nisam bio prisutan zadnjoj lekciji.
Byl jsem nemocen.	Био сам болестан.	Bio sam bolestan.
Nebyl jsem zde při výkladu.	Нисам био овде при тумачењу.	Nisam bio ovde pri tumačenju.
Co máme uloženo?	Какав имадемо задатак?	Kakav imademo zadatak?
Kam až jsme dočtli? (Kde jsme přestali čísti?)	Где смо престали читати?	Gde smo prestali čitati?
Co jsem vykládal posledně?	Што сам најпосле тумачио?	Što sam najposle tumačio?
Opakujte, co jsem řekl.	Опетујте ово, што сам рекао.	Opetujte ovo, što sam rekao.
Říkejte obsah přečteného článku!	Кажите садржај прочитаног чланка!	Kažite sadržaj pročitanog članka!
Umíte báseň?	Умете песму?	Umete pesmu?
Učil jste se článku nazpamět?	Јесте ли научили овај чланак на памет?	Jeste li naučili ovaj članak na pamet?
Opište si to s tabule!	Препишите ово са табле!	Prepišite ovo sa table!
Pojďte k tabuli!	Дођите ка табли.	Dođite ka tabli.
Vezměte křídu a pište!	Узмите креду и пишите!	Uzmite kredu i pišite!
Smažte to!	Бришите то!	Brišite to!
Navlhčte houbu!	Наквасите (намочите, навлажите) спужву (сунђер)!	Nakvasite (namočite, navlažite) spužvu (sunđer)!
Osušte tabuli hadrem!	Осушите таблу крпом!	Osušite tablu krpom!
Kdo je nepřítomen?	Ко је одсутан (неприсутан)?	Ko je odsutan (neprisutan)?
Kolik žáků chybí?	Колико ђака фали?	Koliko đaka fali?
Kdy jste byl vyvolán naposled?	Када сте био најзад испитан (слишан)?	Kada ste bio najzad ispitan (slišan)?
Dostal jsem špatnou známku; neuměl jsem.	Добио сам рђаву класу; нисам умео.	Dobio sam rđavu klasu; nisam umeo.
Zameškal mnoho hodin.	Занемарио је много сатова (лекција).	Zanemario je mnogo satova (lekcija).
Přinesli jsme omluven-	Донели смо испричање и	Doneli smo ispričanje

ku a lékařské vysvědčení.	лечничку сведоџбу.	i lečničku svedodžbu.
Zítra máme prázdno.	Сутра немамо школе.	Sutra nemamo škole.
Jsem dovolen na 2 hodiny.	Имам допуст на 2 сата.	Imam dopust na dva sata.
Kreslíme podle přírody.	Цртамо полаг природе.	Crtamo polag prirode.
Čtu rád prósu i básně, původní i přeložené.	Радо читам прозу и (стихове) песме, изворне и преведене.	Rado čitam prozu i (stihove) pesme, izvorne i prevedene.
Na konci roku děláme zkoušky.	На свршетку године правимо испите.	Na svršetku godine pravimo ispite.
Zkoušky jsou snadné.	Испити су лаки.	Ispiti su laki.
Udělal zkoušku dobře.	Испит је добро положио.	Ispit je dobro položio.
Můj přítel při zkoušce neobstál; propadl.	Мој пријатељ није прошао на испиту; пропао је.	Moj prijatelj nije prošao na ispitu; propao je.
Nebyl dosti připraven.	Није био доста приправљен.	Nije bio dosta pripravljen.
Musí opakovati poslední třídu.	Он мора опетовати задњи разред.	On mora opetovati zadnji razred.
Bratr už vychodil školu.	Брат већ је свршио школу.	Brat već je svršio školu.
Bude studovati na universitě.	Он ће учити свеучилиште (на универзитету).	On če učiti sveučilište (na univerzitetu).
Chodí pilně na přednášky.	Похађа марљиво предавања.	Pohađa marljivo predavanja.
Chová se vzorně.	Влада се узорно.	Vlada se uzorno.
Učitel si na něho stěžuje, ale tebe chválí.	Учитељ се жали на њега, али тебе хвали.	Učitelj se žali na njega, ali tebe hvali.
Prošel jsem s vyznamenáním.	Прошао сам са одликом.	Prošao sam sa odlikom.
Lavice.	Клупа (скамња).	Klupa (skamnja).
Katedra.	Катедра (столица).	Katedra (stolica).
Mapa.	Мапа (земљовид).	Mapa (zemljovid).

Lékař, lékárna, zdraví.	**Лечник, лекарница, здравље.**	**Lečnik, lekarnica, zdravlje.**
Jak se vám vede?	Како сте?	Kako ste?
Necítím se zdráv, pane	Не осећам се здравим, господине докторе. Не-	Ne osečam se zdravim,

doktore. Jsem jaksi příliš sláb	како сам превише слаб.	gospodine doktore. Nekako sam previše slab.
Copak vám chybí? Chutná vám jíst?	Што вам фали? Зар вам јело не прија?	Što vam fali? Zar vam jelo ne prija?
Chut k jídlu mám dobrou.	Имам добар тек.	Imam dobar tek.
Od kdy je vám tak nevolno?	Откада вам је тако позлило?	Otkada vam je tako pozlilo?
Potíte se?	Знојите се?	Znojite se?
Kašlete?	Кашљете ли?	Kašljete li?
Měl jsem kašel a rýmu.	Имао сам кашаљ и кихавицу.	Imao sam kašalj i kihavicu.
To byla chřipka; nachladil jste se někde.	То је била инфлуенца; негде сте назебли.	To je bila influenza; negde ste nazebli.
Ulehl jsem a vypotil jsem se; pil jsem horkou vařenou citronovou šťávu.	Легао сам у постељу и испотио сам се; испио сам врући кухани сок од лимуна.	Legao sam u postelju i ispotio sam se; ispio sam vrući kuhani sok od limuna.
Bolí mě hlava.	Боли ме глава.	Boli me glava.
Mám veliké bolesti žaludku.	Имам велике болести у желуцу (стомаку).	Imam velike bolesti u želucu (stomaku).
Píchá mě na prsou.	Пробада ме на прсима.	Probada me na prsima.
Okažte jazyk!	Покажите језик!	Pokažite jezik!
Nedýchá se vám těžko?	Зар тешко дишете?	Zar teško dišete?
Nesmíte tolik běhat!	Не смијете (смете) тако много бежати!	Ne smijete (smete) tako mnogo bežati!
Choďte pomaleji a dýchejte zhluboka.	Ваља да ходате полако и да живо дишете.	Valja da hodate polako i da živo dišete.
Prohlédnu vás.	Прегледаћу вас.	Pregledaću vas.
Tepna bije zcela pravidelně.	Било куца сасма правилно.	Bilo kuca sasma pravilno.
Srdce vám tluče trochu neklidně.	Срце вам куца донекле немирно.	Srce vam kuca donekle nemirno.
To je nějaké podráždění. Nerozčilil jste se něčím?	То је некаква раздраженост. Зар вас није штогод узрујало?	To je nekakva razdraženost. Jar vas nije štogod uzrujalo?
Jsem značně nervósní.	Врло сам нервозан.	Vrlo sam nervozan.
Neměl jste dnes v noci horečku?	Нисте имали ноћас врућицу?	Niste imali noćas vrućicu?
Spíte klidně?	Спавате ли мирно?	Spavate li mirno?

Nemíváte děsivé sny?	Сањате плашљиве ствари?	Sanjate plašljive stvari?
Spím velmi tvrdě, nic se mi nezdá a procitnu vždy až ráno.	Спавам врло тврдо, не сањам ништа, и будим се вазда тек у јутро.	Spavam vrlo tvrdo, ne sanjam ništa, i budim se vazda tek u jutro.
Snad se dáváte ještě buditi budíčkem?	Зар се дајете још будити будилником?	Zar se dajete još buditi budilnikom?
To nebude tak zlé, když máte tak dobré spaní.	Неће бити тако зло, кад тако добро спавате.	Neće biti tako zlo, kad tako dobro spavate.
Napíši vám recept.	Написаћу вам рецепт.	Napisaću vam recept.
Dojděte si s ním do lékárny.	Идите с њим у апотеку (лекарницу).	Idite s njim u apoteku (lekarnicu).
Co jste mi to předepsal, pane doktore?	Што сте ми преписали, господине докторе?	Što ste mi prepisali, gospodine doktore?
Jest to dobrý lék proti vaší nemoci. Vezměte každé tři hodiny 5 kapek. Dejte na lžíci kousek cukru a na ten si je nakapte!	То је добар лек проти вашој болести. Узмите сваких 3 сахата пет капљица. Дајте на кашику комадић шећера па на овај пустите капље.	To je dobar lek proti vašoj bolesti. Uzmite svakih 3 sahata pet kapljica. Dajte na kašiku komadić šećera pa na ovaj pustite kaplje.
Mám to vždy zapít vodou?	Ваља да после увек пијем воде?	Valja da posle uvek pijem vode?
Můžete, ale není toho třeba; není to odporná chut.	Можете, али не морате; тек није неугодан.	Možete, ali ne morate; tek nije neugodan.
Bolejí mě zuby.	Боле ме зуби.	Bole me zubi.
Který pak vás bolí? Přední či zadní?	Који вас боли? Предњи или задњи?	Koji vas boli? Prednji ili zadnji?
Vzadu nalevo stolička.	Страга на левој страни кутњак.	Straga na levoj strani kutnjak.
Ta jest už vykotlaná.	Тај је већ шупаљ.	Taj je već šupalj.
Vytrhněte mi ji, pane doktore, ale bez bolesti; umrtvěte mi napřed dáseň!	Извуците га, господине докторе, али без болести; учините ми прије десни неосетнима!	Izvucite ga, gospodine doktore, ali bez bolesti; učinite mi prije desni neosetnima!
Té trhat nebudu; je možno ji ještě zachránit.	Нећу га извући; можемо га још сачувати.	Neću ga izvući; možemo ga još sačuvati.
Až přestane bolet, zaplombujeme ji.	Кад престане болети, даћемо пломбу.	Kad prestane boleti, daćemo plombu.
Vyvrtl jsem si ruku.	Ишчашио сам си руку.	Iščašio sam si ruku.

Zlomil si nohu.	Сломио сам ногу.	Slomio sam nogu.
Byl operován; jest na smrt nemocen.	Био је опериран; болестан је на смрт.	Bio je operiran; bolestan je na smrt.
Operace se zdařila.	Операција испала је добро.	Operacija ispala je dobro.
Už jest mimo nebezpečí.	Већ је изван погибељи.	Već je izvan pogibelji.
Brzy se zotaví.	Скоро ће се опоравити.	Skoro će se oporaviti.
Vypadá špatně.	Изгледа рђаво.	Izgleda rđavo.
Velmi seslábl nemocí.	Услед болести врло је ослабљен.	Usled bolesti vrlo je oslabljen.
Je všecek bled a stále se chvěje.	Сав је блед и непрестано се тресе.	Sav je bled i neprestano se trese.
Má mdlé oči.	Очи има уморне.	Oči ima umorne.
Kde je lékárna?	Где је апотека?	Gde je apoteka?
Zde za rohem; tamhle naproti je drogerie.	Овде за ћошком; тамо на другој страни је дрогерија.	Ovde za ćoškom; tamo na drugoj strani je drogerija.
Mohu si počkati na tyto kapky?	Могу чекати на ове каплице?	Mogu čekati na ove kapljice?
Hned je uděláme. Jiného si nepřejete?	Одмах ћемо их направити. Друго ништа не желите?	Odmah ćemo ih napraviti. Drugo ništa ne želite?
Prosil bych ještě nějaký prášek proti bolení hlavy.	Молим још некакав прашак проти главобољи.	Molim još nekakav prašak proti glavobolji.
Jak vás bolí hlava?	Како вас боли глава?	Kako vas boli glava?
Pálí, loupe, či tlačí?	Је ли вас пали, трга или тлачи?	Je li vas pali, trga ili tlači?
Div se někdy nerozskočí (ve spáncích)!	Као да ће се разлетети (у слепим очима)!	Kao da će se razleteti (u slepim očima)!
Dejte si na noc studené obklady!	Дајте преко ноћи студене облоге!	Dajte preko noći studene obloge!
Potřebuji ještě vatu a nějaký obvaz pro první pomoc.	Требам још вате и некакав завој за прву помоћ.	Trebam još vate i nekakav zavoj za prvu pomoć.
Rád bych nějaké kapky na zuby.	Желио бих некакве капљице за зубе.	Želio bih nekakve kapljice za zube.
Dejte mi, prosím, také kartáček na zuby a nějaký zubní prášek.	Дајте ми, молим вас, такођер четку за зубе и некакав прашак за зубе.	Dajte mi, molim vas, također ćetku za zube i nekakav prašak za zube.

Byt; dům.	Стан; кућа.	Stan; kuća.
Čím se zuby nejlépe čistí?	Чиме се најбоље чисте зуби?	Čime se najbolje čiste zubi?
Tak, zde je to všechno.	Ево, ту је све.	Evo, tu je sve.
To máme: ten lék 1 dinar, kartáček 80 haléřů, prášky 2 dinary, vata a ty drobnosti 1 dinar 60 h, úhrnem 5 din. 40 h.	То чини: тај лек 1 динар, четка 80 пара, прашак 2 динара, вата и ове маленкости 1 динар 60 пара, укупно 5 дин. 40 п.	To čini: taj lek 1 dinar, četka 80 para, prašak 2 dinara, vata i ove malenkosti 1 dinar 60 para, ukupno 5 din. 40 p.
Zde je desetidinar; dodejte mi naň.	Ево вам десет динара; дајте ми натраг.	Evo vam deset dinara; dajte mi natrag.
Nemám drobných.	Немам ситног новца.	Nemam sitnog novca.
Zde je nazpět.	Ево натраг.	Evo natrag.
Děkuji mnohokrát.	Благодарим много пута.	Blagodarim mnogo puta.
Poroučím se.	Препоручујем се.	Preporučujem se.

Byt; dům.	Стан; кућа.	Stan; kuća.
Hledám byt.	Тражим стан.	Tražim stan.
Musím se stěhovati.	Морам се селити.	Moram se seliti.
Dostal jste výpověď?	Јесте ли добили отказ?	Jeste-li dobili otkaz?
Ne, dal jsem výpověď sám; byt je nečistý.	Не, са̂м сам отказао; стан је нечист.	Ne, sâm sam otkazao; stan je nečist.
Přistěhoval se k nám teprve letos.	Доселили сте се к нама тек летос.	Doselili ste se k nama tak letos.
Jaký byt si přejete?	Какав желите стан?	Kakav želite stan?
Najmu si zatím jen pokoj pro sebe.	Међутим најмићу само собу за себе.	Međutim najmiču samo sobu za sebe.
Zde lze pokoj najmouti ve 3. poschodí.	Овде се (издаје под кирију) може најмити соба у трећем кату.	Ovde se (izdaje pod kiriju) može najmiti soba u trećem katu.
To je mi vysoko — chci nejvýše ve 2. poschodí, ale nejraději v přízemí.	То је за ме превисоко, — хоћу највише у други спрат, а најрадије у приземљу.	To je za me previsoko — hoću najviše u drugi sprat, a najradije u prizemlju.
Tohle je pěkný byt.	Ово је леп стан.	Ovo je lep stan.
Není tuze veliký?	Зар није превелик?	Zar nije prevelik?
Ne; má předsíň, spíž, kuchyň, jídelnu a ložnici.	Није; има предсобље, комору (смочницу), кухињу, (благовницу) тр-	Nije; ima predsoblje, komoru (smočnicu), kujnu (kuhinju), bla-

	пезарију) и спаваћу собу.	govnicu (trpezariju) i spavaću sobu.
Jiné příslušenství není?	Других нузгредних местности нема?	Drugih nuzgrednih mestnosti nema?
Ó ano;koupelna, záchod, půda, sklep, dvoreček a zahrádka.	О да; има купаоница (хамам), заход (нужник), подкровница, подрум, двор и баштица.	O da; ima kupaonica (hamam), zahod (nužnik), podkrovnica, podrum, dvor i baštica.
Byt je zcela oddělen od ostatních. Je zcela pro sebe.	Стан је сасма одељен од других; сасвим је посебан.	Stan je sasma odeljen od drugih; sasvim je poseban.
Okna jdou do zahrady a z ložnice na náměstí.	Прозори (окна) гледају у башћу, из ложнице на чаршију.	Prozori (okna) gledaju u bašću, iz ložnice na čaršiju.
Jak se platí nájemné?	Како се плаћа најмовина (кирија)?	Kako se plaća najmovina (kirija)?
Čtvrtletně předem.	За четврт године унапред.	Za četvrt godine unapred.
Kdy mám právo dáti výpověď?	Када се може отказати?	Kada se može otkazati?
Co se platí domovníkovi za klíč od domu?	Шта се плаћа пазикући за кључ од куће?	Šta se plaća pazikući za ključ od kuće?
Kolik budu platiti za úklid?	Колико ћу платити за послугу?	Koliko ću platiti za poslugu?
Ta okna špatně přiléhají.	Ови се прозори рђаво затварају.	Ovi se prozori rđavo zatvaraju.
Zavřete, prosím, ty dveře!	Молим вас, затворите ова врата!	Molim vas, zatvorite ova vrata!
Kdy se mohu nastěhovati?	Кад ћу се моћи селити?	Kad ću se moći seliti?
Bude třeba dáti vyspraviti podlahu.	Биће нужно да се поправи под (патос).	Biće nužno da se popravi pod (patos).
Dáte mi byt vymalovati?	Хоћете ли ми дати стан моловати?	Hoćete li mi dati stan molovati?
Přijde sem slunce?	Долази амо сунце?	Dolazi amo sunce?
Není ten byt studený?	Није стан хладан?	Nije stan hladan?
To je krásný dům.	То (ово) је лепа кућа.	To (ovo) je lepa kuća.
Můj přítel má villu se zahradou.	Мој пријатељ има летњиковац са башћом.	Moj prijatelj ima letnjikovac sa bašćom.
Okna jsou na sluneční straně.	Прозори су на сунчаној страни.	Prozori su na sunčanoj strani.

Byt; dům.	Стан; кућа.	Stan; kuća.
Stavitel staví třípatrové činžáky.	Градитељ гради трокатне куће за најам.	Graditelj gradi trokatne kuće za najam.
To je jen rodinný domek.	Ово је само обитељска кућа.	Ovo je samo obiteljska kuća.
Domovní vrata jsou zavřena.	Кућна врата су затворена.	Kućna vrata su zatvorena.
Zazvoňte!	Зазвоните!	Zazvonite!
Domovník otevírá.	Пазикућа отвара врата.	Pazikuća otvara vrata.
V chodbě je tma.	Ходник је таман.	Hodnik je taman.
Rozsvěťte plyn!	Запалите гас!	Zapalite gas!
Jdeme po schodech do druhého patra.	Идемо по стубама (скалинама, степенима) у други спрат (кат).	Idemo po stubama (skalinama, stepenima) u drugi sprat (kat).
Zapomněl jsem si klíče od bytu.	Заборавио сам кључе од стана.	Zaborovio sam ključe od stana.
Musím zvoniti na služku a zbuditi ji.	Морам звонити на слушкињу и пробудити је.	Moram zvoniti na sluškinju i probuditi je.
Je zde těžký vzduch.	Овде је тежак ваздух.	Ovde je težak vazduh.
Větrali jste?	Јесте ии проветравали (ветрили)?	Jeste li provetravali (vetrili?)
Tento starý dům bourají.	Ову стару кућу разграђују.	Ovu staru kuću razgrađuju.
Budou tu stavěti nový krásný palác.	Овде ће саградити нову красну палату.	Ovde će sagraditi novu krasnu palatu.
Stavitel dělá plány a rozpočty.	Градитељ израђује основе (нацрте) и прорачуне.	Graditelj izrađuje osnove (nacrte) i proračune.
Nádeníci vozí písek a cihly.	Надничари возе песак и цигле (опеке).	Nadničari voze pesak i cigle (opeke).
Zedníci staví základy.	Зидари граде темеље.	Zidari grade temelje.
Práce postupuje rychle.	Рад напредује брзо.	Rad napreduje brzo.
Už kladou krov, střechu.	Већ намештају кров.	Već nameštaju krov.
Truhláři a sklenáři zasazují okna a dvéře.	Столари и стаклари засађују прозоре и врата.	Stolari i staklari zasađuju prozore i vrata.
Dům je už celý ohozen a malíři jej malují!	Кућа је сва окречена и собни сликнри (молери) је молују.	Kuća je sva okrečena i sobni slikari (moleri) je moluju.
Tesaři kladou podlahy.	Тесари (поде собе) кладу подове (патосе).	Tesari (pode sobe) kladu podove (patose).
Byty jsou tu ještě vlhké.	Станови су још влажни.	Stanovi su jož vlažni.
Vyschnou přes léto.	Исушиће се преко лета.	Isušiće se preko leta.

Zde se pronajme krám.	Овде се даје под кирију дућан.	Ovde se daje pod kiriju dućan.
Potřebuji též skladiště a kancelář, pisárnu.	Требам такође складиште и канцеларију, писарницу.	Trebam takođe skladište i kancelariju, pisarnicu.
To je hezká komůrka.	Ово је лепа собица.	Ovo je lepa sobica.
Kolem zahrady je vysoký plot železný.	Око баште је висока гвоздена ограда (плот).	Oko bašte je visoka gvozdena ograda (plot).

Oheň; světlo.	Огањ, светлост.	Oganj; svetlost.
Zde je zima.	Овде је зима.	Ovde je zima.
Zatopím vám ihned. Je vyvětráno.	Наложићу вам одмах пећ. Ветрено (проветрано) је.	Naložiću vam odmah peč. Vetreno (provetrano) je.
Nemám však již uhlí.	Немам више угља.	Nemam više uglja.
Dojděte pro dříví a uhlí.	Донесите дрва и угљена.	Donesite drva i ugljena.
Zde jsou sirky a kousek papíru.	Ево жигица и комад папира.	Evo žigica i komad papira.
Je už vybrán popel z kamen?	Јесте ли већ извадили пепео из пећи?	Jesteli već izvadili pepeo iz peći?
Rozdělám hned v kamnech.	Одмах ћу наложити ватру (у пећи).	Odmah ću naložiti vatru (u peći).
To dříví je suché, pěkně hoří.	Ово је дрво суво, добро гори.	Ovo je drvo suvo, dobro gori.
V kamnech už praská.	У пећи већ праска.	U peći već praska.
Rozškrtněte ještě jednu sirku, zapalte tříšťku, a přiložte do kamen trochu uhlí.	Зажежите још једну жижицу, запалите треску и наложите мало угљена.	Zažežite još jednu žižicu zapalite tresku i naložite malo ugljena.
Kamna už jsou teplá.	Пећ већ је топла.	Peč već je topla.
Brzy budou rozžhavena.	Скоро ће бит ужарена.	Skoro će bit užarena.
Rozsvěťte zatím svíčku, je zde tma.	Запалите међутим свећу, овде је тмина.	Zapalite međutim sveću, ovde je tmina.
Kde je krabička sirek?	Где је кутија са жижицама?	Gde je kutija sa žižicama?
Zhaste svíčku a přineste lampu!	Угасите свећу и донесите лампу!	Ugasite sveću i donesite lampu!

Oheň; světlo.	Огањ; светлост.	Oganj; svetlost.
Knot je krátký a petroleje je málo.	Стењак (фитиљ) је кратак а мало има петролеја.	Stenjak (fitilj) je kratak a malo ima petroleja.
Vyčistila služka komínek?	Је ли слушкиња прочистила стакло?	Je li sluškinja pročistila staklo?
Stáhněte trochu lampu; je veliký plamen a kouří.	Стегните мало лампу; пламен је велик и дими се.	Stegnite malo lampu; plamen je velik i dimi se.
Čím svítíte doma?	Какво осветљење уживате код куће?	Kakvo osvetljenje uživate kod kuće?
Elektřinou; máme v každém pokoji 2 žárovky a v jídelně veliký, dvojramenný lustr.	Електрично; у свакој соби имадемо по две жаруље (сијалице) и у трпезарији велику светиљку (лустер) са два рамена.	Električno; u svakoj sobi imademo po dve žarulje (sijalice) i u trpezariji veliku svetiljku (luster) sa dva ramena.
Na náměstí jest oblouková lampa.	На чаршији је лампа на лук.	Na čaršiji je lampa na luk.
My máme zaveden plyn.	Код нас је заведен гас (плин).	Kod nas je zaveden gas (plin).
V kuchyni máme plynový samovar.	У кухињи имадемо самовар на гас.	U kuhinji imademo samovar na gas.
Rozbil se komínek.	Разбило се стакло.	Razbilo se staklo.
Praskla punčoška.	Растргла се мрежица (чарапа).	Raztrgla se mrežica (čarapa).
Nastrčte novou!	Метните нову!	Metnite novu!
Zatáhněte kohoutek od plynu; plyn uchází a je jej zde cítit.	Заврните славину од гаса; гас излази и већ се га може овде осетити.	Zavrnite slavinu od gasa; gas izlazi i već se ga može ovde osetiti.
Četl jsem v novinách, že se zadusil plynem.	Читао сам у новинама да се је угушио плином.	Čitao sam u novinama da se je ugušio plinom.
Nemáte, prosím, cigaretu?	Имате, молим, цигарету?	Nemate, molim, cigaretu?
Ne, vůbec nekouřím.	Не, ја у опће не пушим.	Ne, ja u opšte ne pušim.
Kouříte mnoho?	Пушите ли много?	Pušite li mnogo?
Jeden doutník denně a někdy si doma zapálím dýmku.	Једну цигару (смотку) за дан а каткад код куће пушим лулу.	Jednu cigaru (smotku) za dan a katkad kod kuće pušim lulu.
Jaký je to tabák?	Какав је ово дуван?	Kakav je ovo duvan?

Slabý, ten mohou kouřiti i nekuřáci.	Слаб, могу га пушити и непушачи.	Slab, mogu ga pušiti i nepušači.

Šat.	Одело	Odelo.
Pospěšte si s oblékáním!	Журите се са облачењем!	Žurite se sa oblačenjem!
Hned budu hotov.	Одмах ћу бити готов.	Odmah ćú biti gotov.
Podejte mi košili, bílou měkkou, ponožky, boty a kalhoty!	Дајте ми кошуљу, белу, мекану, чарапе, чизме и чакшире.	Dajte mi košulju, belu, mekanu, čarape, čizme i čakšire.
Vezmu si dnes šněrovací boty.	Данас ћу узети топанке.	Danas ću uzeti topanke.
Včera jsem měl jen střevíce.	Јучер сам имао само (ниске) ципеле.	Jučer sam imao samo (niske) cipele.
Vyčistěte a vyleštěte mi boty!	Очистите и намажите ми чизме!	Očistite i namažite mi čizme!
Kde mám svou vestu a kabát?	Где је мој прслук и капут?	Gde je moj prsluk i kaput?
Je-li chladno, vezmu svrchník a tvrdý klobouk.	Ако је хладно, узећу горњи капут и тврди шешир.	Ako je hladno, uzeću gornji kaput i tvrdi šešir.
Zimník a kožich jsem už uložil do skříně.	Зимски капут и кожух (бунду) већ сам спремио у орман.	Zimski kaput i kožuh (bundu) već sam spremio u orman.
Potřebuji nového oděvu.	Требам ново одело.	Trebam novo odelo.
Dám si ušíti světlé, lehké šaty.	Даћу си сашити светле, лаке хаљине.	Daću si sašiti svetle, lake haljine.
Vyberu si látku.	Изабраћу си штоф (латак).	Izabraću si štof (latak).
Vezměte mi míru na letní šaty!	Узмите ми меру на летње хаљине!	Uzmite mi meru na letnje haljine!
Kdy mám přijíti na zkoušku?	Када имам доћи (ваља да дођем) на пробу (пробати)?	Kada imam doći (valja da dođem) na probu (probati)?
Jak mi padnou šaty?	Како ми иде (стоји) хаљина?	Kako mi ide (stoji) haljina?
Ta barva vám pěkně sluší!	Ова вам боја лепо пристаје.	Ova vam boja lepo pristaje.
Tmavší šaty by byly praktičtější.	Тамније хаљине биле би практичиије.	Tamnije haljine bile bi praktičnije.

Šat.	Одело.	Odelo.
Je tahle látka trvanlivá?	Je l'ово трајан латак (штоф)?	Je l'ovo trajan latak (štof)?
Toto sukno se mi zdá příliš řídké.	Ово је сукно превише танко.	Ovo je sukno previše tanko.
Ušijte mi kabát trochu delší!	Сашијте ми понешто дуљи капут!	Sašijte mi ponešto dulji kaput!
Potřebuji 3 košile číslo 39.	Требам три кошуље број тридесет и девет.	Trebam tri košujle broj drideset i devet.
Límců si nepřejete?	Огрлица не желите?	Ogrlica ne želite?
Dejte mi tedy také 5 límců stojatých, ne příliš vysokých, s ohnutými cípky, číslo 40 a dvoje manžety úzké.	Дајте ми дакле такође 5 огрлица усправљених а не превисоких са превrнутим крајима број четрдесет и двоје уске маншете.	Dajte mi dakle takođe 5 ogrlica uspravljenih a ne previsokih sa prevrnutim krajima broj četrdeset i dvoje uske manšete.
Také bych prosil dvě krátké, hladké náprsenky.	Молио бих такођер две кратке, глатке приметаче.	Molio bih također dve kratke, glatke primetače.
Nezapomeň si vzíti čistý kapesník!	Немој заборавити да узмеш чисту (џепну) мараму!	Nemoj zaboraviti da uzmeš čistu (džepnu) maramu.
Rukáv u kabátu se mi rozpáral.	Распарао ми се рукав од капута.	Rasparao mi se rukav od kaputa.
Kalhoty se mně roztrhly o hřebík.	Чакшире су ми се подерале од чавла.	Čakšire su mi se poderale od čavla.
Vyčistěte mi kabát!	Очистите ми капут!	Očistite mi kaput!
Kde je kartáč?	Где је четка (кефа)?	Gde je četka (kefa)?
Dal jsem si vyžehliti kalhoty.	Дао сам си испеглати хлаче.	Dao sam si ispeglati hlače.
Přežehlete mi kabát!	Препеглајте ми капут!	Prepeglajte mi kaput!
Sundejte si kabát!	Скините капут!	Skinite kaput!
Svlékněte si svrchník!	Свуците горњи капут!	Svucite gornji kaput!
Zujte si boty!	Изујте се!	Izujte se!
Zašněrujte si střevíce!	Завежите ми ципеле!	Zavežite mi cipele!
Tkanička u střevíců se mi přetrhla.	Претргнула ми се врпца од ципела.	Pretrgnula mi se vrpca od cipela.
Vy máte nízké podpatky.	Ви имате ниске петице.	Vi imate niske petice.
Jakou máte kravatu?	Какву имате кравату (овратник)?	Kakvu imate kravatu (ovratnik)?
Uvažte si kravatu!	Увежите ми овратник!	Uvežite mi ovratnik!
Utáhněte si ji!	Притегните га!	Pritegnite ga!

Oděv.	Одело.	Odelo.
Připial jsem si malou kravatu.	Узео сам малу кравату.	Uzeo sam malu kravatu.
Potřebuji nějaké knoflíky k límci a do náprsenky.	Требам некаква дугмета за огрлицу и риметачу.	Trebam nekakva dugmeta za ogrlicu i primetaču.
Utrhl se mi knoflík u kabátu.	Отргнуло ми се дугме на капуту.	Otrgnulo mi se dugme na kaputu.
Mám nové šle.	Имам нове пораменице.	Imam nove poramenice.
Kde máš rukavice?	Где су ти рукавице?	Gde su ti rukavice?
Zapomněl jsem si doma hodinky.	Заборавио сам код куће сат.	Zaboravio sam kod kuće sat.
Jdou ti dobře?	Иде ти добро?	Ide ti dobro?
Nenatáhl jsem jich dosud.	Досада га нисам навукао (навијао).	Dosada ga nisam navukao (navijao).
Zpožďují se mi.	Заостаје ми.	Zaostaje mi.
Předcházejí.	Иде (жури) напред.	Ide (žuri) napred.
Jaký to máš prsten?	Какав имаш прстен?	Kakav imaš prsten?
To je prsten snubní!	То је заручни прстен.	To je zaručni prsten.
Nevezmeš si holi?	Нећеш узети штап?	Nećeš uzeti štap?
Vezmu si raději deštník; což kdyby pršelo!	Волим узети кишобран; могла би падати киша!	Volim uzeti kišobran; mogla bi padati kiša!
Sestra volá služku.	Сестра зове слушкињу.	Sestra zove sluškinju.
Podejte mi spodní i svrchní sukni!	Дајте ми горњу и доњу хаљину!	Dajte mi gornju i donju haljinu!
Kde mám svou novou bluzu?	Где је моја нова блуза?	Gde je moja nova bluza?
Vezmu si dnes kožený pás.	Данас ћу метнути кожни пас.	Danas ču metnuti kožni pas.
Vyndejte mi ze zásuvky mé divadelní kukátko a ruční kabelku!	Дајте ми из фиоке дурбии (за позориште) и (ручиу) торбицу.	Dajte mi iz fioke durbin (za pozorište) i (ručnu) torbicu.
Zůstaneš-li doma, vezmi si starší šaty a zástěru!	Хоћеш ли да останеш код куће, узми старије хаљине и прегачу (кецељу).	Hoćeš li da ostaneš kod kuće, uzmi starije haljine i pregaću (kecelju).
Jdu dnes do divadla.	Данас ћу ићи у казалиште.	Danas ću ići u kazalište.
Dala jsem se učesat.	Дала сам се чешљати.	Dala sam se češljati.
Vezmu si nové, bílé hedvábné šaty.	Узећу нову белу свилену хаљину.	Uzeću novu belu svilenu haljinu.
Nenosím už vlečky.	Не иосим више скута.	Ne nosim više skuta.

U obuvníka.	Код обуħара.	Kod obućara.
Vyzdvihněte si vzadu šaty; víříte prach.	Дигните страга хаљину; дижете прашину.	Dignite straga haljinu; dižete prašinu.
Vyhněte se mokru!	Уклањајте се мокрини!	Uklanjajte se mokrini!
Zablátila jsem si sukni.	Умазала сам си хаљину.	Umazala sam si haljinu.
Příteli, ohrň si kalhoty; jest bláto.	Пријатељу, уздигни си чакшире; блато је.	Prijatelju, uzdigni si čakšire; blato je.

U obuvníka.	Код обуħара.	Kod obućara.
Potřebuji nové boty.	Требам нових ципела.	Trebam novih cipela.
Jaké si přejete, černé nebo hnědé (žluté)?	Желите црне или смеђе (жуте)?	Želite crne ili smeđe (žute)?
Dejte mi šněrovací černé střevíce s nízkými podpatky.	Дајте ми црне топанке са ниским петицама.	Dajte mi crne topanke sa niskim peticama.
Jaký tvar mají míti?	Какву желите форму?	Kakvu želite formu?
Na tvaru mi nesejde; jen ať jsou pohodlné.	То ми је све једно; само да су згодне (простране).	To mi je svejedno; samo da su zgodne (prostrane).
Račte si zkusit tyto!	Изволите кушати ове!	Izvolite kušati ove!
Ty mne trochu tlačí v nártu.	На грани ме нешто тлаче.	Na grani me nešto tlače.
Trochu se roztáhnou.	Мало ħе се растегнути.	Malo će se rastegnuti.
Já chci obuv pohodlnou.	Ја хоħу да имам обуħу простарну.	Ja hoću da imam obuću prostranu.
Přejete si boty šněrovací, či s knoflíčky?	Желите местве (топанке) или ципеле са дугметима?	Želite mestve (topanke) ili cipele sa dugmetima?
Tohle je pěkný tvar a dobře se v nich chodí.	Ово је лепа форма а добре су за ходање.	Ovo je lepa forma a dobre su za hodanje.
Podrazte mi tento pár střevíců a srovnejte mi podpatky!	Метните потплате на овај пар ципела и сравните петице!	Metnite potplate na ovaj par cipela i sravnite petice!
Na tyto domácí střevíce mi dejte příštipky!	Ове (домаħе) папуче (опанке) вакрпите!	Ove (domače) papuče (opanke) zakrpite!
Hledám nějaké cestovní boty do hor.	Тражим некакве чизме за путовање у планини.	Tražim nekakve čizme za putovanje u planini.

U kloboučníka.	Код клобучара.	Kod klobučara.
Čím mohu sloužiti?	Чиме могу служити?	Čime mogu služiti?
Rád bych nějaký letní klobouk.	Желио бих некакав летњи шешир.	Želio bih nekakav letnji šešir.
Měkký, či tvrdý?	Желите меки или тврди шешир?	Želite meki ili tvrdi šešir?
Tvrdých klobouků vůbec nenosím; ukažte mi lehký klobouk.	Тврдих шешира у опће не уживам; покажите ми лак шешир.	Tvrdih šešira u opće ne uživam; pokažite mi lak šešir.
Má to býti klobouk plstěný, či slaměný?	Хоћете ли да буде шешир од пусти или од сламе (сламнати)?	Hoćete li da bude šešir od pusti ili od slame (slamnati)?
Třeba plstěný, uprostřed promáčklý.	Може бити од пусти, у средини утиснут.	Može biti od pusti, u sredini utisnut.
Tyhle šedé s nízkou úzkou střechou pěkně slušejí.	Ови шешири сиве боје са ниским уским ободом лепо пристају.	Ovi šeširi sive boje sa niskim uskim obodom lepo pristaju.
Slaměné klobouky letos nejdou?	Сламнати шешири се летос мало продавају?	Slamnati šeširi se letos malo prodavaju?
Naopak, prodá se jich velmi mnoho.	Усупрот (дапаче) много се продавају.	Usuprot (dapače) mnogo se prodavaju.
Koupil bych si také jeden nízký, rovný slaměný klobouk s černou stuhou.	Хтео бих купити такођер један низак, раван, сламнати шешир са црном врпцом.	Hteo bih kupiti također jedan nizak, ravan, slamnati šešir sa crnom vrpcom.
Mám číslo hlavy 62 cm.	Имам број (число) главе 62 цм.	Imam broj (čislo) glave 62 cm.
Není libo nějakou lehkou letní čepici?	Желите ваљда коју лаку летњу капу (шепицу)?	Želite valjda koju laku letnju kapu (šepicu)?
Ne, děkuji, koupil jsem si loni dvě.	Не, захваљујем; купио сам две лани.	Ne, zahvaljujem; kupio sam dve lani.
Lze tento klobouk dobře čistit?	Може ли се овај шешир добро чистити?	Može li se ovaj šešir dobro čistiti?
Velmi dobře; ale bude lépe, abyste toho sám doma nečinil, ale donesl jej raději vždy do čistírny nebo ke kloboučníkovi.	Врло добро; али боље ће бити, да то не чините код куће, него (већ) да га вазда донесите у чистионицу или шеширџији.	Vrlo dobro; ali bolje će biti, da to ne činite kod kuće, nego (već) da ga vazda donesite u čistionicu ili šeširdžiji.
To se mi hodí velmi dobře.	То је баш згодно за мене.	To je baš zgodno za mene.

U kloboučníka.	Код клобучара.	Kod klobučara.
Dávám si ke kloboučníkovi často přežehlovati cylindr.	Дајем често цилиндер клобучару да ми га препегли.	Dajem često cilinderklobučaru da mi ga prepegli.
Do čistírny mi nosí služebná čistiti barevné vesty a někdy i jiné věci.	Служавка носи ми у чистионицу шарене прслуке а каткад и друге ствари да се чисте.	Služavka nosi mi u čistionicu šarene prsluke a katkad i druge stvari da se čiste.
Předěláváte také dámské klobouky?	Прерађивате такођер женске шешире?	Prerađivate također ženske šešire?
Ovšem že.	Дакако. (Свакако.)	Dakako. (Svakako.)
Pošlu sem svou choť.	Послаћу амо своју супругу.	Poslaću amo svoju suprugu.
Chce si dáti předělat loňský klobouk na menší tvar a na něj nějakou pérovou ozdobu.	Хоће да си да прерадити лањски шешир на мању форму са некаквим накитом од перја.	Hoće da si da preraditi lanjski šešir na manju formu sa nekakvim nakitom od perja.
To udělám velmi vkusně.	То ћу направити врло укусно.	To ću napraviti vrlo ukusno.
Račte se spolehnouti!	Можете се поуздати!	Možete se pouzdati!
Jde nám o to, abychom si získali a udrželi zákazníky; jsme nová firma.	Наша је тежња да добијемо а сачувамо муштерије; наша је фирма нова.	Naša je težnja da dobijemo a sačuvamo mušterije; naša je firma nova.
Co jsem dlužen?	Што сам дужан?	Što sam dužan?
To je dohromady 33 dinárů.	То чини укупно тридесет и три динара.	To čini ukupno trideset i i tri dinara.
To se mi zdá trochu mnoho; něco mi slevíte, že?	Чини ми се да је то мало превише; нешто ћете попустити, је ли?	Čini mi se da je to malo previše; nešto ćete popustiti, je li?
Neslevuji, poněvadž nepředražuji; máme pevné ceny.	Непопуштам, јер не прецењујем; наше су цене сталне.	Nepopuštam, jer ne precenjujem; naše su cene stalne.
Ale platím-li hotovými, pak mám snad nějakou slevu, či ne?	Али кад плаћам у готову (новцу), онда ћу ипак имати неки попуст, зар не?	Ali kad plaćam u gotovu (novcu), onda ću ipak imati neki popust, zar ne?
Jen úředníci mají při placení hotovými 5% srážky.	Само чиновници кад плаћају у готову добивају 5% попуста.	Samo činovnici kad plaćaju u gotovu dobivaju pet procenata popusta.
Tak přece!	Дакле ипак!	Dakle ipak!
Zde je moje legitimace!	Ево моја легитимација!	Evo moja legitimacija!

Divadlo a koncert.	**Позориште и концерат.**	**Pozorište i koncerat.**
Kam půjdeme dnes večer?	Камо ћемо ићи вечерас?	Kamo ćemo ići večeras?
Já zůstanu doma, jsem unaven.	Ја ћу остати код куће, уморан сам.	Ja ću ostati kod kuće, umoran sam.
Půjdu s přítelem do divadla.	Ићи ћу са пријатељем у позориште.	Ići ću sa prijateljem u pozorište.
To už máte čas večeřeti.	Онда већ је време да вечерате.	Onda već je vreme da večerate.
Zajdeme si cestou do hospody něco pojíst.	Свратићемо се на путу у гостионицу да нешто једемо.	Svratićemo se na putu u gostionicu da nešto jedemo.
Zajděte si jen k uzenáři!	Идите само кобасичару!	Idite samo kobasičaru!
Je hned vedle divadla.	Баш је крај позоришта.	Baš je kraj pozorišta.
Co hrají dnes?	Што се даје (игра, глуми) данас?	Što se daje (igra, glumi) danas?
Dnes je premiéra.	Данас је премијера.	Danas je premijera.
Myslím, že se mýlíš; tuto hru přeloženou z němčiny už hráli minulý týden.	Мислим, да се вараш; овај комад који је преведен са немачког играли (глумили) су већ прошле седмице.	Mislim da se varaš; ovaj komad koji je preveden sa nemačkog, igrali (glumili) su već prošle sedmice.
Ó ne. Změnili program; dnes je premiéra původní novinky.	Никако. Променили су програм. Данас је премијера изворног новитета.	Nikako. Promenili su program. Danas je premijera izvornog noviteta.
Jsem na to zvědav.	Знатижељан сам, какав ће бити.	Znatiželjan sam, kakav će biti.
Je to komedie?	Је ли то комедија (весела игра)?	Je li to komedija (vesela igra)?
Ne, tragedie.	Није, него трагедија.	Nije, nego tragedija.
Viděl jsem už frašky, tragedie, obrazy ze života i jiné hry.	Видио сам већ шале (лакрдије), трагедије, слике из живота и друге игре.	Vidio sam već šale (lakrdije), tragedije, slike iz života i druge igre.
Kolik má ta hra aktů?	Колико има чина та игра?	Koliko ima čina ta igra?
Je to jen jednoaktovka.	Има само један чин.	Ima samo jedan čin.
K ní je přidána ještě jedna delší hra.	За њом следиће још једна дужа игра.	Za njom slediće još jedna duža igra.

Divadlo a koncert.	Позориште и концерат.	Pozorište i koncerat.
Chodíš rád na zpěvohry?	Похађаш ли радо опере?	Pohađaš li rado opere?
Na opery ano, ale ne na operety.	Опере да, али не оперете.	Opere da, ali ne operete.
Nemám rád baletů.	Балете не волим.	Balete nevolim.
Kam chcete lístek?	Камо желите карту?	Kamo želite kartu?
Budeme státi.	Ми ћемо стајати.	Mi ćemo stajati.
Dejte nám 2 lístky k stání do přízemí.	Дајте нам две карте за стајање у приземљу.	Dajte nam dve karte za stajanje u prizemlju.
Nešel byste raději na balkon?	Не би сте радије ишли на балкон?	Ne bi ste radije išli na balkon?
Balkon a lože jsou vyprodány.	Балкон и ложе продане су већ.	Balkon i lože prodane su več!
Na galerii ještě máte místa?	Има ли још места на галерији?	Ima li još mesta na galeriji?
Už se zvoní.	Већ се звони.	Već se zvoni.
Lidé se hrnou do divadla.	Људи грне у позориште.	Ljudi grne u pozorište.
Tihle jsou předplaceni na čtvrtku.	Ови су предбројени на једну четвртину.	Ovi su predbrojeni na jednu četvrtinu.
Dnešní představení připadá 3. čtvrtce.	Данашња представа припада трећој четвртини.	Današnja predstava pripada trećoj četvrtini.
Posaďte se!	Седите!	Sedite!
Sklopte si své sedadlo!	Преврните своје седало!	Prevrnite svoje sedalo!
Opona jde nahoru.	Завеса се диже.	Zavesa se diže.
Napověda už je na svém místě.	Суфлер већ је на свом месту.	Sufler već je na svom mestu.
Hudebníci jsou už v orchestru připraveni.	Музичари у оркестру већ су приправљени.	Muzičari u orkestru već su pripravljeni.
Kapelník dává takt.	Капелник диригује.	Kapelnik diriguje.
Hezky hrají.	Лепо свирају.	Lepo sviraju.
To je dobrý komik.	Ово је добар комик.	Ovo je dobar komik.
Je hezky nalíčen.	Лепо је машкиран.	Lepo je maškiran.
Má charakteristickou masku.	Има карактеристичну маску (крабуљу, кринку).	Ima karakterističnu masku (krabulju, krinku).
To je hrdina dnešní hry.	То је јунак данашње игре (представе).	To je junak današnje igre (predstave).
Hra je napínavá.	Ова игра напиња човека.	Ova igra napinja čoveka.
Je to krásný kus.	Ово је леп комад.	Ovo je lep komad.
Nerozumím té zpěvačce dobře.	Ову певачицу добро не разумем.	Ovu pevačicu dobro ne razumem.

Nemá pěknou výslovnost.	Не изговара добро.	Ne izgovara dobro.
Už je po prvním jednání.	Већ је конац првог чина.	Već je konac prvog čina.
Obecenstvo tleská; bylo spokojeno.	Опћинство пљеска; је задовољно.	Općinstvo pljeska; je zadovoljno.
Herci se jdou poklonit.	Глумци долазе да се клањају.	Glumci dolaze da se klanjaju.
Hlavní herec dostal věnec.	Први (главни) глумац добио је венац.	Prvi (glavni) glumac dobio je venac.
Děkuje se.	Захваљује.	Zahvaljuje.
Spustí železnou oponu.	Спуштају жељезну завесу (застор).	Spuštaju željeznu zavesu (zastor).
Je delší přestávka.	Сад је дуља пауза (почивка).	Sad je dulja pauza (počivka).
Dáme si šaty do šatny.	Даћемо хаљину (одећу, одело) у гардеробу (ризницу).	Daćemo odeću (odelo) u garderobu (riznicu).
Nechtěl bys jíti na koncert?	Би ли ишао у концерат?	Bi li išao u koncerat?
Hrají samé domácí, původní skladby.	Свирају саме домаће, изворне композиције.	Sviraju same domaće izvorne kompozicije.
Je přítomen skladatel?	Је ли присутан компоиниста?	Je li prisutan kompozista?
Sám řídí orchestr.	Он сам диригује оркестар.	On sam diriguje orkestr.
Hrají velmi krásně.	Врло лепо свирају.	Vrlo lepo sviraju.
Zde je dobře slyšeti.	Овде се лепо чује.	Ovde se dobro čuje.
Housle.	Гусле (егеде), гуслице.	Gusle (egede), guslice.
Viola.	Вијола.	Vijola.
Cello.	Виолончело, чело, гудница.	Violončelo, gudnica.
Basa.	Велике гусле.	Velike gusle.
Flétna.	Флаута (свирала, фрула).	Flauta (svirala, frula).
Noty.	Ноте, кајде.	Note, kajde.
Stojan na noty.	Пулт за ноте.	Pult za note.
Varhany.	Оргуље.	Orgulje.
Piano.	Гласовир.	Glasovir.
Harfa.	Арфа.	Arfa.
Jsou dobře sehráni.	Сугласје је добро.	Suglasje je dobro.
Piano je rozladěno.	Гласовир је раздешен.	Glasovir je razdešen.
Dáme je naladiti.	Даћемо га удесити.	Daćemo ga udesiti.

Procházka městem a do polí; koupel.	Шетња по граду и у лољима; купељ.	**Šetnja po gradu i u poljima; kupelj.**
Kam jdete?	Камо идете?	Kamo idete?
Jdu na procházku.	Идем шетати.	Jdem šetati.
Jdu se trochu projít.	Хоћу да се мало прошетам.	Hoću da se malo prošetam.
Kam chodíte procházkou?	Камо идете шетати?	Kamo idete šetati?
Dnes se projdu městem.	Данас ћу се лрошетати по граду.	Danas ću se prošetati po gradu.
Půjdu touto ulicí až ke druhé příční ulici a tou se dám vpravo.	Ићи ћу (хоћу да идем) овим сокаком до друге попречне улице а овом ћу ићи на десно.	Ići ću (hoću da idem) ovim sokakom do druge poprečne ulice a ovom ću ići na desno.
Já jdu na náměstí.	Ја идем на чаршију.	Ja idem na čaršiju.
Co tam chcete?	Шта хоћете тамо?	Šta hoćete tamo?
Jdu si pro skřipec k optikovi a pak si vyjdu za město.	Идем оптику по свикер (наочаре) а онда ћу отићи изван вароши.	Idem optiku po cviker (naočare) a onda ću otići izvan varoši.
Půjdu s vámi, zastavím se u hodináře hned zde blízko za rohem.	Ја ћу ићи с вама, задржат ћу се код саџије овде одмах близу за ћошком.	Ja ču ići s vama, zadržat ću se kod sadžije ovde odmah blizu za ćoškom.
Čeho potřebujete od hodináře?	Шта требате од саџије?	Šta trebate od sadžije?
Mám rozbité hodinky.	Мој сат је покварен.	Moj sat je pokvaren.
Co pak jim chybí?	Што му фали?	Što mu fali?
Nevím; šly mi stále dobře, zcela přesně, ale nyní se mi poněkud zpožďují.	Незнам; стално је ишао добро, сасвим тачно, али сад ми понешто заостаје.	Neznam; stalno je išao dobro, sasvim tačno, ali sad mi ponešto zaostaje.
Snad potřebují vyčistit.	Ваљда је нужно да се прочисти.	Valjda je nužno da se pročisti.
Mají dobrý stroj.	Строј је добар.	Stroj je dobar.
Péro v nich prasklo.	Перо је пукло (пукнуло).	Pero je puklo (puknulo).
Malá ručička se nepohybuje.	Мала казаљка се не миче.	Mala kazaljka se ne miče.
Kolik je hodin?	Колико је сати?	Koliko je sati?
Zastavily se mi.	Мој сат је стао.	Moj sat je stao.
Nařiďte si je a natáhněte je!	Наредите и навијте га!	Naredite i navijte ga!

Je půl osmé a pět minut.	Је седам и по (полак осам) и пет минути.	Je sedam i po (polak osam) i pet minuti.
O tři minuty mi nadcházejí.	Иде (жури) иапред за три часака.	Ide (žuri) napred za tri časaka.
Máte na nich silný plášť?	Имате ли на њему јак поклопац?	Imate li na njemu jak poklopac?
Jsou zlaté tyto hodinky?	Је ли златан овај сахат?	Jeli zlatan ovaj sahat?
Ne, stříbrné a pozlacené.	Није, од сребра је и позлаћен.	Nije, od srebra je i pozlaćen.
Vraťte se brzy!	Повратите се скоро!	Povratite se skoro!
Zde jsem. Můžeme jíti.	Ево ме. Можемо ићи.	Evo me. Možemo iči.
Podívejte se, jaké tu mají pěkné dláždění; toho u nás není.	Гледајте какву имаду овде лелу калдрму; тога код иас нема.	Gledajte, kakvu imadu ovde lepu kaldrmu; toga kod nas nema.
A ty chodníky široké!	А какви су широки плочници!	A kakvi su široki pločnici!
Cesty jsou tu upraveny velmi pěkně.	Путеви су овде врло лепо уређени.	Putevi su ovde vrlo lepo uređeni.
Dejte pozor, zde na křižovatce jde o život; jezdí tu povozy, kočáry, tramway.	Пазите овде на раскршћу баш је опасно за живот; овуда иду кола, кочије, трамваји.	Pazite ovde na raskršću baš je opasno za život; ovuda idu kola, kočije, tramvaji.
Tu nejste jist životem.	Ту би могао човек заглавити.	Tu bi mogao čovek zaglaviti.
To je hlavní třída.	Ово је главни сокак.	Ovo je glavni sokak.
Podíváme se na tržiště a pak vyjdeme za hradby za město.	Погледајмо на чаршију а онда ћемо изаћи за градске бедеме.	Pogledajmo na čaršiju a onda ćemo izaći za gradske bedeme.
To jsou zbytky starého opevnění.	То су остаци старог утврђења (старе тврђаве).	To su ostaci starog utvrđenja (stare tvrđave).
Tu je krásně.	Овде је лепо.	Ovde je lepo.
To je pěkná silnice.	То је леп друм.	To je lep drum.
Včera pršelo, silnice zmokla a je blátivá.	Јуче падала је киша, друм је мокар и блатан.	Juče padala je kiša, drum je mokar i blatan.
Jen když není prach.	Само кад нема прашине.	Samo kad nema prašine.
Snad to brzy uschne.	Ваљда ће се скоро осушити.	Valjda če se skoro osušiti.
To je pěkné počasí!	То је лепо време!	To je lepo vreme!

Dáme se touhle stezkou na levo.	Хајдмо овом стазом на лево.	Hajdmo ovom stazom na levo.
Šel cestou necestou.	Ишао је непроходним (рђавим) путем.	Išao je neprohodnim (rđavim) putem.
Kudy se mám dáti do města?	Куда ваља да идем у град?	Kuda valja da idem u grad?
Kudy přijdu do města?	Куда ћу доћи у варош?	Kuda cú doći u varoš?
Která cesta vede do vesnice?	Који пут води у село?	Koji put vodi u selo?
Jak tam mám ještě daleko?	Колико још има донде?	Koliko još ima donde?
Která cesta je nejkratší?	Који пут је најкраћи?	Koji put je najkraći?
Nejkratší je tahle, ale ona je nejpohodlnější.	Овај је најкраћи, али је најзгодиији.	Ovaj je najkraći, ali je najzgodniji.
Nespěchám, projdu se aspoň trochu.	Не журим, барем ћу се мало прошетати.	Ne žurim, barem ću se malo prošetati.
Doma mne čeká práce.	Код куће ме чека посао.	Kod kuće me čeka posao.
Musím si pospíšiti.	Ваља да се журим.	Valja da se žurim.
To nespěchá.	То није журно.	To nije žurno.
Dejte se druhou ulicí nalevo!	Идите другом улицом на лево!	Idite drugom ulicom na levo!
Pořád rovně až na náměstí a tam se zeptáte na další cestu.	Једнако управо све до чаршије а тамо питајте за даљи пут.	Jednako upravo sve do čaršije a tamo pitajte za dalji put.
Tyto cesty se křižují.	Ови путеви се крижају.	Ovi putevi se križaju.
Kde je zde veřejný záchodek?	Где је овде јавни заход (нужник, писоар)?	Gde je ovde javni zahod (nužnik, pisoar)?
Podivujeme se krásám přírody.	Чудимо се лепоти природе.	Čudimo se lepoti prirode.
Sbíráme houby a trháme květiny.	Сабирамо гљиве и тргамо цвеће.	Sabiramo gljive i trgamo cveće.
Hle, tamhle je rybník!	Гле, тамо је рибњак!	Gle, tamo je ribnjak.
Chcete se vykoupat?	Хоћете да се окупате?	Hoćete da se okupate?
Chtěl bych!	Хтео бих!	Hteo bih!
Já se koupal hned odpoledne.	Ја сам се кулао одмах лосле подне.	Ja sam se kupao odmah posle podne.
Mám doma koupelnu a spustím na sebe vždy, než jdu ven, studenou sprchu.	Имам код куће хамам (купаоницу), те вазда пре него идем ван, пу-	Imam kod kuće hamam (kupaonicu), te vazda pre nego idem van,

Život v rodině.	Живот у обитељи.	Život u obitelji.
	штам на се студен душ.	puštam na se studen duš.
Počkáte-li chvilku na mě, — svleku se a vykoupám.	Хоћете ли ме часак причекати, — ја ћу се свући те окупати.	Hoćeteli me časak pričekati, — ja ću se svući te okupati.
Aspoň se osvěžím.	Барем ћу се освежити (расхладити).	Barem ču se osvežiti (rashladiti).
Jen se vykoupejte! Měl byste se mýti denně studenou vodou. Je to zdravé. Myjete-li se teplou vodou, zchoulostivíte.	Само се окупајте! Требало би да се сваки дан умијете студеном водом. Ако се мијете топлом водом, бићете осетљив.	Okupajte se samo! Trebalo bi da se svaki dan umijete studenom vodom. Ako se mejete toplom vodom, bićete osetljiv.
Máte mýdlo?	Имате ли сапуна?	Imate li sapuna?
Nemám. Koupím je.	Немам. Купићу.	Nemam. Kupiću.
Kde jest utěrák?	Где је отирач?	Gde je otirač?
Mám vodu v konvi.	Имам воде у канти.	Imam vode u kanti.
Nalej ji do umyvadla!	Улиј је у умиваоницу!	Ulij je u umivaonicu!
Umyj si pořádně ruce.	Умиј руке како ваља.	Umij ruke kako valja.
Otři se důkladně!	Отари се добро!	Otari se dobro!
Vyčistil jsi si zuby?	Јеси ли чистио зубе?	Jesi li čistio zube?
Zde jest odražená voda, kartáček a prášek.	Ево устојане воде, четке и прашка.	Evo ustojane vode, četke i praška.
Děkuji.	Фала (Хвала).	Fala (Hvala).
Umazal jsem si prsty inkoustem, dejte mi laskavě trochu vody!	Замазао сам прсте мастилом, дајте ми, молим вас, мало воде!	Zamazao sam prste mastilom, dajte mi, molim vas, malo vode!

Život v rodině.	Живот у обитељи.	**Život u obitelji.**
To jsou všichni členové jedné domácnosti.	Ово су сви чланови једне куће.	Ovo su svi članovi jedne kuće.
Otec je hlavou rodiny.	Отац је глава (старешина) обитељи.	Otac je glava (starešina) obitelji.
On dává rozkazy všem.	Он свима заповеда.	On svima zapoveda.
Kolik je vás doma?	Колико вас има код куће?	Koliko vas ima kod kuće?
Mimo toho bratra mám ještě 2 sestry.	Сем (осим) овог брата имам још две сестре.	Sem (osim) ovog brata imam još dve sestre.
Bratr je svoboden.	Брат је неожењен.	Brat je neoženjen.
Sestry už nejsou svo-	Сестре већ су удате;	Sestre već su udate;

bodny; mladší je vdova, muž jí zemřel.	млађа је удовица, њезин муж је умро.	mlađa je udovica, njezin muž je umro.
Švagr zemřel zánětem plic.	Шурак (свак) умро је од упале (запаљења) плућа.	Šurak (svak) umro je od upale (zapaljenja) pluća.
Zůstali nějací sirotci?	Је ли остала сирочад?	Jeli ostala siročad?
Ne, sestra byla bezdětna.	Није, сестра је била без деце (без порода).	Nije, sestra je bila bez dece (bez poroda).
A druhá vaše sestra?	А што друга ваша сестра?	A što druga vaša sestra?
Je provdána.	Удата је.	Udata je.
Za koho?	За кога?	Za koga?
Za obchodníka v sousedním městě.	За трговца у суседној вароши.	Za trgovca u susednoj varoši.
Mají děti?	Имају ли деце?	Imaju li dece?
Ano. Dva hošíky měli a dnes mi píší, že se jim před týdnem narodila holčička.	Јест (Да). Имали су два дечка а данас ми пишу, родила се им девојчица пре недељу дана.	Jest (Da). Imali su dva dečka a danas mi pišu, rodila se im devojčica pre nedelju dana.
Tak mají teď také dcerušku!	Дакле сад имају и ћерку?	Dakle sad imaju i ćerku?
Zvou mě na křtiny.	Позивају ме на крштење.	Pozivaju me na krštenje.
Nevím, jak ji pokřtí.	Незнам, које ће јој дати име.	Neznam, koje će joj dati ime.
Asi po mamince nebo po babičce.	По свој прилици по матери или по баби.	Po svoj prilici po materi ili po babi.
Kdo byl ten pán, co byl u vás návštěvou?	Ко је тај господин, што вас је посетио (походио)?	Ko je taj gospodin, što vas je posetio (pohodio)?
To byl můj bratranec.	То је био мој братић.	To je bio moj bratić.
Je z velmi zámožné rodiny a je zamilován do bohaté zdejší slečny.	Он је из врло добро стојеће обитељи и заљубљен је у једну богату овдашњу господичиу.	On je iz vrlo dobro stojeće obitelji i zaljubljen je u jednu bogatu ovdašnju gospodičnu.
Mají už dlouho známost?	Траје ли већ дуго њихово познанство?	Traje-li već dugo njihovo poznanstvo?
Ano, už 8 měsíců.	Да, већ осам месеци.	Da, već osam meseci.
Jsou již zasnoubeni.	Већ су заручени (испрошени, верени).	Već su zaručeni (isprošeni, vereni).

Mají před svatbou.	Скоро ће бит свадба (сватови, весеље, венчање).	Skoro će biti svadba (svatovi, veselje, venčanje).
Včera jsem dostal od svého synovce oznámení o jeho sňatku.	Јуче сам примио од свог нећака (синовца) оглас о његовој женидби.	Juče sam primio od svog nećaka (sinovca) oglas o njegovoj ženidbi.
Sestra se vdává.	Сестра се удаје.	Sestra se udaje.
On se žení.	Он се жени.	On se ženi.
Budu mu blahopřáti.	Честитаћу му!	Čestitaću mu.
Pošlete mu telegram!	Пошљите му брзојав!	Pošljite mu brzojav.
Máte pravdu.	Имате право.	Imate pravo.
Napíši jej hned.	Написаћу га одмах.	Napisaću ga odmah.
Na nové pouti životem Ti přeji upřímně vše nejlepší!	На новој стази живота желим ти искрено све најбоље!	Na novoj stazi života želim Ti iskreno sve najbolje!
Tvůj strýc.	Твој стриц.	Tvoj stric.
Ale kam to mám adresovati?	Али камо ваља да то адресирам?	Ali kamo valja da to adresiram?
Nevíte, kde mají hostinu?	Незнате где ће бити пир (сватовска част)?	Neznate, gde će biti pir (svatovska čast)?
Nevím, v kterém hotelu.	Незнам у којем хотелу.	Neznam u kojem hotelu.
Svatba bude v hlavním kostele a možná, že pak pojedou přímo domů.	Свадба ће бити у главној цркви а могуће да ће онда кренути равио кући.	Svadba će biti u glavnoj crkvi a moguće da će onda krenuti ravno kući.
Bude to veliká svatba?	Хоће ли бити велика свадба?	Hoćeli biti velika svadba?
Ne; obyčejná jen.	Не; само једноставна (проста, обична).	Ne; samo jednostavna (prosta, obična).
Mimo rodiče svatebčanů budou na ní jen svědci, 2 mládenci a 2 družičky; obě jsou sestry nevěstiny.	Сем (осим) родитеља вереника биће само сведоци, два девера и две деверуше; обе су сестре невестине.	Sem (osim) roditelja verenika biće samo svedoci, dva devera i dve deveruše; obe su sestre nevestine.
Bude to svatba bez přepychu (nebude slavnostní).	Свадба неће бити свечана.	Svadba neće biti svečana.
Pojedou na svatební cestu.	Они ће на сватовско путовање.	Oni će na svatovsko putovanje.
Je chladno. Budou mu-	Хладно је. Мораће се во-	Hladno je. Moraće se

seti jeti v zavřených kočárech.	зити у затвореним кочијама (колима).	voziti u zatvorenim kočijama (kolima).
Snadno by mohla nevěsta nastydnouti v lehkých šatech.	Невеста лако би се могла прехладити у лакој хаљини.	Nevesta lako bi se mogla prehladiti u lakoj haljini.
Nastuzení je teď nebezpečné.	Нахлада (назеба) је сад погибељна.	Nahlada (nazeba) je sad pogibeljna.
Loni se nastudil můj přítel, roznemohl se, ulehl a už nevstal.	Лани назебао је мој пријатељ, оболио, легао па више није устао.	Lani nazebao je moj prijatelj, obolio, legao pa više nije ustao.
Zemřel.	Умро је.	Umro je.
Zvonili mu hodinku.	Одзвонили су му.	Odzvonili su mu.
Dostal jsem smuteční oznámení.	Добио сам пријаву смрти.	Dobio sam prijavu smrti.
To jsou pozůstalí.	То су ожалошћени.	To su ožalošćeni.
Jsou opuštěni.	Запуштени су.	Zapušteni su.
Projevte jim soustrast!	Изјавите њима саучешће!	Izjavite njima saučešće!
Račte býti ujištěn mou upřímnou soustrastí!	Изволите бити уверен о мом искреном саучешћу!	Izvolite biti uveren o mom iskrenom saučešću!
Cítím s vámi váš bol nad ztrátou vašeho milého syna a mého přítele!	Осећам с вама вашу бол (тугу) за изгубљеним вашим милим сином и мојим пријатељем!	Osećam s vama vašu bol (tugu) za izgubljenim vašim milim sinom i mojim prijateljem.
Upřímně vás lituji.	Жалим вас искрено.	Žalim vas iskreno.
Kdy bude pohřeb?	Када ће бити погреб?	Kada će biti pogreb?
Pohřeb bude zítra o 4. hod. odpoledne z kaple zdejšího hřbitova.	Погреб ће бити сутра у 4 часова после подне из црквице овдашњег гробља.	Pogreb će biti sutra u 4 časova posle podne iz crkvice ovdašnjeg groblja.
Věnce se s díky odmítají.	Венци се са захвалношћу одбијају.	Venci se sa zahvalnošču odbijaju.
Rakev nesou zřízenci pohřebního ústavu.	Мртвачки сандук носе намештеници погребног подузећа.	Mrtvački sanduk nose nameštenici pogrebnog poduzeća.
Kdo potká pohřební průvod, smekne.	Ко сусретне спровод, скине шешир.	Ko susretne sprovod, skine šešir.
Kněz se modlí.	Поп (духовник, свештеник) се моли.	Pop (duhovnik, sveštenik) se moli.
Zpěváci zpívají pohřební písně.	Певачи певају погребне песме.	Pevači pevaju pogrebne pesme.

Život v rodině.	Живот у обитељи.	Život u obitelji.
Rakev byla spuštěna do hrobu.	Мртвачки сандук спуштен је у гроб.	Mrtvački sanduk spušten je u grob.
Zde je naše hrobka.	Овде је наша гробница.	Ovde je naša grobnica.
To je pomník otcův.	То је очев споменик.	To je očev spomenik.
On má u hrobu jen kříž.	Он има само криж на гробу.	On ima samo križ na grobu.
Zádušní mše bude zítra.	Опело ће бити сутра.	Opelo će biti sutra.
Seznam mrtvých.	Читуља.	Čitulja.
Zanechal mrtvý poslední vůli?	Је ли мртвац (самртник) оставио опоруку (тестаменту, тестаменат)?	Je-li mrtvac (samrtnik) ostavio oporuku (testamentu, testamenat)?
Kdo je dědicem?	Ко је наследник (баштиник)?	Ko je naslednik (baštinik)?
Ustanovil dědicem svého bratra a část jmění odkázal chudině.	Поставио је за наследника свог брата и један део свог имања оставио је сиромасима (сиротињи).	Postavio je za naslednika svog brata i jedan deo svog imanja ostavio je siromasima (sirotinji).
Přítel má smutek po matce.	Мој пријатељ коротује своју мајку.	Moj prijatelj korotuje svoju majku.
Má ještě poloviční smutek.	Има још половичну короту.	Ima još polovičnu korotu.
Jeho mrtvola byla podle přání zemřelého spálena.	Мртво његово тело било је по његовој жељи спаљено (сажето).	Mrtvo njegovo telo bilo je po njegovoj želji spaljeno (sažeto).
Odvezli ho do krematoria.	Одвезли су га у крематориј.	Odvezli su ga u krematorij.
Popel byl sebrán a dán do popelnice.	Пепео је био побран и метнут у (урну) пепелницу.	Pepeo je bio pobran i metnut u (urnu) pepelnicu.
Strýc ovdověl.	Стриц је обудовио.	Stric je obudovio.
Nechtěl nechati svých dětí bez matky.	Није хтео оставити своју децу без мајке.	Nije hteo ostaviti svoju decu bez majke.
Oženil se po druhé.	Оженио се други пут.	Oženio se drugi put.
Macecha je na děti hodná; má je ráda jako vlastní.	Маћеха поступа добро са децом; воли их као своју.	Maćeha postupa dobro sa decom; voli ih kao svoju.
Otec, tatínek	Отац, тата	Otac, tata
matka, maminka	мати, мајка, мајчица	mati, majka, majčica
syn, synáček	син, синак, синчић	sin, sinak, sinčić

dcera, dceruška	кћи, ћер, ћерка	kći, ćer, ćerka
dítě, děťátko	дете, чедо, детенце	dete, čedo, detence
děvče, děvčátko	девојка, девојчица	devojka, devojčica
vnuk, vnučka	унук, унука	unuk, unuka
děd, dědoušek	дед	ded
babička	баба	baba
pravnuk, pravnučka	праунук, праунука	praunuk, praunuka
pradědeček, prababička	прадед, прабаба	praded, prababa
strýc, strýček	стриц, ујак	stric, ujak
teta, tetička	тета, тетка	teta, tetka
synovec	синовац, нећак	sinovac, nećak
neteř	синовица, нећака	sinovica, nećaka
švagr	шура, свак	šura, svak
švagrová	шуракиња, свастика	šurakinja, svastika
zeť, snacha	зет, снаха	zet, snaha
tchán	таст, пунац	tast, punac
tchyně	пуница, ташта	punica, tašta
nevlastní bratr	полубрат	polubrat
nevlastní syn	пасторак	pastorak
nevlastní dítě	пасторче	pastorče
nevlastní otec	очух	očuh
macecha	маћеха	maćeha
příbuzný	сродник, рођак	srodnik, rođak
příbuzenstvo	родбина, род, сродство.	rodbina, rod, srodstvo

V krámě. | У дућану. | U dućanu.

Má úcta.	Клањам се.	Klanjam se.
Co si ráčíte přát?	Шта желите?	Šta želite?
Rád bych límec stojatý čís. 38.	Хтео бих усправљену огрлицу број тридесет и осам.	Hteo bih uspravljenu ogrlicu broj trideset i osam.
Prosím, zde je.	Молим, ево.	Molim, evo
Čím mohu ještě posloužit?	Чиме могу још служити?	Čime mogu još služiti?
Jiného nepotřebuji.	Друго нетребам ништа.	Drugo netrebam mišta.
Zde je . . . dinar. Račte mi rozměniti!	Ево . . . динар(а). Молим размените ми! (Изволите разменити!)	Evo . . . dinara. Molim razmenite mi! (Izvolite razmeniti!)
Dodám hned.	Одмах ћу дати натраг.	Odmah ču dati natrag.

Řemesla.	Занати.	Zanati.
Děkuji mnohokráte.	Много пута хвала (фала).	Mnogo puta hvala (fala).
Račte opět brzy přijíti!	Изволите скоро дођи опет!	Izvolite skoro doći opet!
Vyměňte mi tento límec!	Промените ми ову огрлицу.	Promenite mi ovu ogrlicu.
Zboží neberu zpět.	Робу не узимам натраг.	Robu ne uzimam natrag.
Přepočítal jsem se.	Погрешио сам у рачуну.	Pogrešio sam u računu.
Předal jsem se o 3 dinary.	Дао сам 3 динара више.	Dao sam tri dinara više.
Dal jste mi méně o . . .	Дали сте ми . . . мање.	Dali ste mi . . . manje.
Zde jsou. Račte laskavě prominouti!	Ево их. Извините, молим!	Evo ih. Izvinite molim.

Řemesla.	Занати.	**Zanati.**
Můj otec jest řemeslník.	Мој отац је занатлија.	Moj otac je zanatlija.
Bratr půjde na učení.	Мој брат ће учити занат.	Moj brat će učiti zanat.
Je v učení na tři léta.	Шегртоват ће три године.	Šegrtovat će tri godine.
Jeho učební doba už vypršela.	Он је већ свршио шегртовање.	On je već svršio šegrtovanje.
Chodil do pokračovací živnostenské školy.	Похађао је продужну професионалну школу.	Pohađao je produžnu profesionalnu školu.
Dostal za vyučenou.	Добио је помоћничко писмо.	Dobio je pomoćničko pismo.
Rozumí svému řemeslu.	Зна свој занат.	Zna svoj zanat.
Je zručný, svědomitý a poctivý řemeslník.	Он је вешт (уметан), савестан и поштен занатлија.	On je vešt (umetan), savestan i pošten zanatlija.
Řemeslo má zlaté dno.	Занат је златан.	Zanat je zlatan.
Přijal ho za dělníka.	Примио га је као радника.	Primio ga je kao radnika.
Nepotřebujete dělníky na výpomoc?	Требате ли радника за припомоћ?	Trebate-li radnike za pripomoč?
Dal mu výpověď.	Дао му је отказ.	Dao mu je otkaz.
Propustil ho z práce pro nesvědomitost.	Отпустио га је из службе ради непажљивости.	Otpustio ga je iz službe radi nepažljivosti.

Řemesla.	Занати.	Zanati.
Jaké je vaše povolání?	Које је ваше стање (звање)?	Koje je vaše stanje (zvanje)?
Pracujete v dílně nebo v továrně?	Радите ли у радионици или у творници?	Radite li u radionici ili u tvornici?
U nás je zavedena výroba ruční i strojová.	Код нас се ради рукама (ручно) и на машини.	Kod nas se radi rukama (ručno) i na mašini.
Stroj je v chodu, v činnosti.	Машина (строј) иде (ради).	Mašina (stroj) ide (radi).
Obsluhuje stroj.	Служи код машине.	Služi kod mašine.
Každý řemeslník potřebuje k své práci rozličné nástroje a nářadí.	Сваки занатлија треба за свој посао (рад) разне алате и справе.	Svaki zanatlija treba za svoj posao (rad) razne alate i sprave.
Učedník pomáhá mistrovi, ale tovaryš už pracuje samostatně.	Ученик (шегрт) помаже мајстору, али момак већ ради самостално.	Učenik (šegrt) pomaže majstoru, ali momak (pomoćnik) već radi samosstalno.
Některý živnostník má vedle dílny ještě krám i skladistě.	Некоји привредници имају уз радионицу још дућан и складиште.	Nekoji privrednici imaju uz radionicu još dućan i skladište.
Obchod, řemeslo mu jde velmi dobře.	Посао, трговина, занат му врло добро успева.	Posao, trgovina, zanat mu vrlo dobro uspeva.
Má mnoho zákaznictva.	Има много муштерија.	Ima mnogo mušterija.
Jaké si vyvolíte zaměstnání, povolání?	Које ћете изабрати занимање, звање?	Koje ćete izabrati zanimanje, zvanje?
Krejčí bere míru, stříhá látku, šije šaty a zkouší je zákazníkovi, padnou-li mu dobře.	Кројач узима меру, стриже штоф, шије хаљине и проба их на муштерији, да ли добро стоје.	Krojač uzima meru, striže štof, šije haljine i proba ih na mušteriji, da li dobro stoje.
Švadlena šije dámské šaty.	Швеља шије женске хаљине.	Švelja šije ženske haljine.
Potřebuje látky, nitě, jehly, nůžky, náprstek, ozdoby, šňůry, krajky, knoflíčky, háčky a jiné šicí potřeby.	Треба штофова (латака), жица, игла, маказа, напрстка, накита, гајтана, чипака, дугмета, петља и других потребштина за шивање.	Treba štofova (lataka), žica, igla, makaza, naprstka, nakita, gajtana, čipaka, dugmeta, petlja i drugih potrebština za šivanje.

Obuvník dělá novou obuv; má na skladě boty, střevíce, pantofle.	Обућар израђује нову обућу; има стовариште чизама, ципела, папуча.	Obučar izrađuje novu obuću; ima stovarište čizama, cipela, papuča.
Podráží boty, které mají rozbité podešvy, dává nové podpatky a příštipky.	Он подшива чизме (ципеле), које имаду подеране потплате, меће нове петице (штикле) и закрпе.	On podšiva čizme (cipele), koje imadu poderane potplate, meće nove petice (štikle) i zakrpe.
Kamnář vyrábí kamna; nehřejí-li kamna, prohlíží je, čistí a přestavuje, překládá.	Вурунџија (пећар) гради пећи (фуруне); ако пећ не грије, прегледава је, прочишћује и преграђује.	Vurundžija (pećar) gradi peći (furune); ako peć ne grije, pregledava je, pročišćuje i prerađuje.
Kominík čistí komíny.	Димњачар чисти димњаке (комине).	Dimnjačar čisti dimnjake (komine).
Zámečník dělá klíče, zámky, kování a různé věci z kovu.	Браварь израђује кључе, браве (замке, локоте), окове и разне ствари од кова.	Bravar izrađuje ključe, brave (zamke, lokote), okove i razne stvari od kova.
Klempíř vyrábí plechové nádobí, jako konve, hrnce, pokličky a jiné a zhotovuje rozličné předměty z plechu. Také někdy pokrývá plechem střechy domů, báně a věže.	Лимар израђује лимено посуђе, као канте, лонце, поклопце и друго те зготовљује разне ствари од лима. Каткад покрива такође лимом кровове кућа, трула и торњеве.	Limar izrađuje limeno posuđe, kao kante, lonce, poklopce i drugo te zgotovljuje razne stvari od lima. Katkad pokriva također limom krovove kuća, trula i tornjeve.
Řezník kupuje dobytek, poráží ho a prodává maso. Náš řezník má pěkné zboží. Kupujeme vždy maso hovězí, někdy též skopové, telecí, jehněčí a vepřové.	Месар купује стоку, коље ју и продаје месо. Наш месар има добру (лепу) робу. Ми купујемо вазда говеђе месо, каткад и овновину, телетину, јагњетину и свињетину.	Mesar kupuje stoku, kolje ju i prodaje meso. Naš mesar ima dobru (lepu) robu. Mi kupujemo vazda goveđe meso, katkad i ovnovinu, teletinu, jagnjetinu i svinjetinu.
Chceme-li drůbež, jdeme k hokynáři; tam dostaneš nejen holuby, slepice, zajíce, krocany a jiné potra-	Ако желимо пилади, онда идемо пиљару; тамо добијеш не само голубе, кокоши (пилиће), зецеве, пуране и друга	Ako želimo piladi, onda idemo piljaru; tamo dobiješ ne samo golube, kokoši (piliće), zeceve, purane i dru-

viny, ale i vejce, máslo, tvaroh, kroupy, mák, sádlo a skoro vše, čeho je třeba v kuchyni.	једива, него и јаја, масло, урду (сир), крупу, мак, сало и скоро све што требамо у кујни.	ga jeđiva, nego i jaja, maslo, urdu (sir), krupu, mak, salo i skoro sve što trebamo u kujni.
Truhlář užívá pily, dláta, kladiva, nebozezu, hřebíků, klihu a dělá jimi z prken stoly, židle, skříně, přihrádky a rozličný nábytek.	Столар употребљава пиле, длета, чекиће, сврдла, чавле, туткало те израђује од дасака столове, столице, шкриње, фиоке и разни намештај.	Stolar upotrebljava pile, dleta, čekiće, svrdla, čavle, tutkalo te izrađuje od dasaka stolove, stolice, škrinje, fioke i razni nameštaj.
Nábytek z tvrdého dřeva jest dražší, než nábytek ze dřeva měkkého.	Намештај од тврдог дрва скупљи је него намештај од меког дрва.	Nameštaj (pokućtvo) od tvrdog drva skuplji je nego nameštaj od mekog drva.
Toto dřevo nebylo dosti vyschlé; nábytek nyní sesychá a praská.	Ово дрво није било доста исушено; намештај сада се исушује и попуцава.	Ovo drvo nije bilo dosta osušeno; nameštaj sada se isušuje i popucava.
Židli se ulomila noha.	Нога од столице се је преломила.	Noga od stolice se je prelomila.
Dáme ji přidělati.	Дат ћемо је поправити.	Dat ćemo je popraviti.
Knihař váže knihy do vazeb tuhých nebo polotuhých nebo je jen sešívá (brožuje).	Књиговежа веже књиге у тврде корице или у платно или је само сашива (брожује).	Knjigoveža (knjigovezac) veže knjige u tvrde korice ili u platno ili je samo sašiva (brožuje).
V okně je rozbita tabule. Zavolejte sklenáře, ať ji zasklí!	У прозору разбијено је стакло; позовите стаклара, нека га засади.	U prozoru razbijeno je staklo; pozovite staklara, neka ga zasadi.
Sládek vaří v pivovaře pivo.	Пивар вари пиво у пивари.	Pivar vari pivo u pivari.
Holič holí, stříhá, kadeří vlasy i upravuje vousy buď páskou nebo želízkem.	Бријач брије, шиша, кудрави косу (власи) и управла бркове са брковезом или рудилицом.	Brijač*) brije, šiša, kudravi kosu (vlasi) i upravlja brkove sa brkovezom ili rudilicom.

*) posměšně neb pohrdlivě: brica.

Obchod.	Трговина.	Trgovina.
Ostříhejte mě krátce, do hola!	Ошишајте ме кратко, сасвим!	Ošišajte me kratko, sasvim!
Holič užívá břitvy, nůžek, strojíku, brousku, řemenu na obtahování břitvy.	Бријач се служи бријачницом, шкарама, машином, брусом и ременом за оштрење бритве.	Brijač (berberin) se služi brijačnicom, škarama, mašinom, brusom i remenom za oštrenje britve.
Tiskař (sazeč) sází a tiskne knihy.	Штампар слаже и штампа књиге.	Štampar (slagar) slaže i štampa knjige.
Živí se poctivým řemeslem.	Храни се поштеним занатом.	Hrani se poštenim zanatom.
Živí se prací svých rukou.	Он се храни радом својих руку.	On se hrani radom svojih ruku.
Jest přičinlivý.	Он је вредан.	On je vredan.
Vydělal si slušné jmění.	Зарадио је леп иметак.	Zaradio je lep imetak.
Má bídu. Nevede se mu.	У невољи је. Нема успеха.	U nevolji je. Nema uspeha.
Vězí ve dluzích.	Задужен је.	Zadužen je.
Tíží ho veliké závazky.	Тлаће га велике обвезаности.	Tlače ga velike obvezanosti.

Obchod.	Трговина.	**Trgovina.**
V našem městě jest čilý obchodní ruch.	У нашем граду је жив трговачки промет.	U našem gradu je živ trgovački promet.
Obchod se zde utěšeně vzmáhá.	Трговина живо напредује.	Trgovina živo napreduje.
Rozeznáváme obchod domácí, dovoz a vývoz.	Разликујемо трговину домаћу, увоз и извоз.	Razlikujemo trgovinu domaću, uvoz i izvoz.
Od nás se mnoho zboží vyváží do ciziny.	Од нас се изважа много робе у иноземство.	Od nas se izvaža mnogo robe u inozemstvo.
Maloobchodník prodává na drobno — velkoobchodník ve velkém.	Трговчић продаје на мало, — велетржац на велико.	Trgovčić prodaje na malo — veletržac na veliko.
Můj strýc má velkoobchod.	Мој стриц има трговину на велико.	Moj stric ima trgovinu na veliko.
Jest šéfem tohoto závodu.	Он је шеф (старешина) тог завода.	On je šef (starešina) tog zavoda.

Obchod.	Трговина.	Trgovina.
Má hlavní závod a tři závody poboční (filiálky).	Има главни завод (настан) и три филијале.	Ima glavni zavod (nastan) i tri filijale.
Sám si vede svůj závod hlavní, ve filiálkách má své zástupce.	Он води сам свој главни завод, у филијалама има своје заступнике.	On vodi sam svoj glavni zavod, u filijalama ima svoje zastupnike.
V obchodech jsou pomocníci a učňové.	У трговинама има помоћника и ученика.	U trgovinama ima pomoćnika i učenika.
Strýc jest skladníkem.	Стриц је магазинар.	Stric je magazinar (skladnik).
Větší obchody mají svá skladiště.	Веће трговине имају своја складишта.	Veće trgovine imaju svoja skladišta.
Tento krám nemá výkladních skříní.	Овај дућан нема шкриња за излог.	Ovaj dućan nema škrinja za izlog.
Jeho výkladce jsou pěkně a lákavě upraveny.	Његови су излози лепо и мамљиво уређени.	Njegovi su izlozi lepo i mamljivo uređeni.
Velkoobchodník má celou kancelář, jež vyřizuje jeho obchody.	Велетржац има целу канцеларију која провађа послове.	Veletržac ima celu kancelariju koja provađa poslove.
V kontóru jest šéf, pokladník, účetní a 5 příručích.	У писарници је шеф, благајник, књиговођа (рачуноводја) и пет помоћника.	U pisarnici je šef, blagajnik, knjigovođa (računovođa) i pet pomoćnika.
Skladník ukládá a vypravuje zboží.	Магазинар стоварива и отправља робу.	Magazinar stovariva i otpravlja robu.
Pokladník přijímá a vydává peníze.	Благајник прима и издава новац.	Blagajnik prima i izdava (izplaća) novac.
Účetní účtuje, vede účetní knihy, zapisuje do nich každý příjem a každý výdaj. Za celý rok pak sestavuje závěreční účet, bilanci.	Књиговођа рачуна, води рачунске књиге, забележује у књиге сваки пријем (приход) и сваки издатак (расход). За целу годину онда саставља закључни рачун, билансу.	Knjigovođa računa, vodi računske knjige, zabeležuje u knjige svaki prijem (prihod) i svaki izdatak (rashod). Za celu godinu onda sastavlja zaključni račun, bilancu.
Poslal cestujícího za obchody.	Послао је путника за послом.	Poslao je putnika za poslom.
Dal mu nový soubor vzorků moderního zboží.	Дао му је нову колекцију узорака модерне робе.	Dao mu je novu kolekciju uzoraka moderne robe.
To jest oblíbený vzorek.	Овај се узорак тражи.	Ovaj se uzorak traži.

Obchod.	Трговина.	Trgovina.
Ten vám upřímně doporučuji.	Тај вам препоручујем искрено.	Taj vam preporučujem iskreno.
Nákupní prameny jsou rozličné.	Извори (места) за куповање су различити.	Izvori (mesta) za kupovanje su različiti.
Co můžeme, nakupujeme ve vlasti.	Што можемо то купујемо у домовини.	Što možemo to kupujemo u domovini.
Jeho bilance není příznivá.	Његова је биланца непоспешна.	Njegova je bilanca nepospešna.
Jest předlužen.	Презадужен је.	Prezadužen je.
Zabalte, vybalte to zboží!	Умотајте, размотајте (спремите, распремите) ову робу!	Umotajte, razmotajte (spremite, raspremite) ovu robu!
Přepočítejte, prohlédněte to!	Прорачунајте, прегледајте то!	Proračunajte, pregledajte to!
Soutěž je zde veliká.	Овде је велика конкуренција.	Ovde je velika konkurencija.
Rozmáhá se i nekalá soutěž.	Шири се и несолидна конкуренција.	Širi se i nesolidna konkurencija.
Mnozí mají raději zboží levnější, byť i je horší.	Многи воле робу јефтинију, макар би била и лоша.	Mnogi vole robu jeftiniju, makar bi bila i loša.
Toto zboží je trvanlivé a čerstvé.	Ова је роба трајна и свежа.	Ova je roba trajna i sveža.
Prodával mnoho na dluh.	Продавао је много на вересију (кредит).	Prodavao je mnogo na veresiju (kredit).
Kupujeme jen za hotové.	Ми купујемо само за готов новац.	Mi kupujemo samo za gotov novac.
Dlužník splácí věřiteli dluhy.	Дужник отплаћа веровнику дугове.	Dužnik otplaća verovniku dugove.
To je pochybný, nejistý dlužník.	То је дубијозан, несигуран дужник.	To je dubijozan, nesiguran dužnik.
Přijde u něho o všecko, o peníze.	Код њега ће изгубити све, новац.	Kod njega će izgubiti sve, novac.
Udělal, ohlásil konkurs.	Он је пропао (банкротовао).	On je propao (bankrotovao).
	Молио је да се отвори стечај.	Molio je da se otvori stečaj.
Vyrovnal se na 40%.	Поравнао се је са 40 процената.	Poravnao se je sa četrdeset procenata.
Upomeňte všechny dlužníky!	Опомените све дужнике!	Opomenite sve dužnike!
Pan X. žádá za po-	Господин X. тражи од-	Gospodin X. traži od-

shovění; zaplatí svůj dluh po prvním.	году; платиће свој дуг после првога.	godu; platiće svoj dug posle prvoga.
Paní N. píše, že vyrovná svůj dluh co nejdříve.	Госпођа Н. пише да ће свој дуг изравнати што пре.	Gospođa N. piše da će svoj dug izravnati što pre.
Povolíme jí čtyři měsíční splátky po 300 dinarech.	Дозволићемо јој четири месечна рока по 300 динара.	Dozvolićemo joj četiri mesečna roka po 300 dinara.
Povolujete slevy při hotovém placení?	Дајете ли попусте (попуштање) при готовом плаћању?	Dajete li popuste (popuštanje) pri gotovom plaćanju?

Jiná zaměstnání.	Друга занимања.	Druga zanimanja.
Jednoho bratra mám stavebním inženýrem.	Један мој брат је грађитељски инжењер.	Jedan moj brat je graditeljski (građevinski) inženjer.
Můj přítel byl učitelem a studoval profesuru, aby se dostal na střední školy.	Мој пријатељ био је учитељ и учио је професуру, да дође на средњу школу.	Moj prijatelj bio je učitelj i učio je profesuru, da dođe na srednju školu.
Žák, studující, učitel, profesor, ředitel, inspektor.	Ученик, ђак, учитељ, професор, равнатељ, надзорник.	Učenik, đak, učitelj, profesor, ravnatelj, nadzornik.
Stavitel dělá plány a staví domy.	Градитељ израђује основе и гради куће.	Graditelj izrađuje osnove i gradi kuće.
Lékař léčí nemocné a operuje raněné. Poskytuje jim první pomoc a některé posílá do nemocnice.	Лекар лечи болеснике и оперира рањенике. Даје им прву помоћ и шаље некоје у болницу.	Lekar leči bolesnike i operira ranjenike. Daje im prvu pomoć i šalje nekoje u bolnicu.
Jest dobře ošetřován.	Он је добро негован.	On je dobro negovan.
Advokát obhajuje obžalovaného.	Адвокат (одветник) брани оптуженика.	Advokat (odvetnik) brani optuženika.
Soud povolal svědky.	Суд је позвао сведоке.	Sud je pozvao svedoke.
Jejich výpovědi přitížily obžalovanému.	Њихови искази били су непријатни (на терет) оптуженику.	Njihovi iskazi bili su neprijatni (na teret) optuženiku.
To jsou polehčující, přitěžující okolnosti.	То су олакшајуће, отеготне околности.	To su olakšajuće, otegotne okolnosti.

Jiná zaměstnání.	Друга занимања.	Druga zanimanja.
Nemohl dokázati své alibi.	Није успео да докаже свој алиби.	Nije uspeo da dokaže svoj alibi.
Byl odsouzen, osvobozen, pokutován.	Био је осуђен, ослобођен, глобљен (добио глобу).	Bio je osuđen, oslobođen, globljen (dobio globu).
Usvědčili ho z krádeže.	Доказали су му да је крао.	Dokazali su mu da je krao.
Byl přistižen při činu.	Био је затечен (ухваћен) при чину.	Bio je zatečen (uhvaćen) pri činu.
Přiznal se.	Признао је кривицу.	Priznao je krivicu.
Zapíral.	Порицао је кривицу.	Poricao je krivicu.
Jeho otec jest úředníkem.	Његов отац је чиновник.	Njegov otac je činovnik.
Úředník účetní, manipulační, konceptní.	Чиновник рачуноводни, поступајући (манипулациски, рукователь), концептни.	Činovnik računovodni, postupajući (manipulaciski, rukovatelj), konceptni.
Nastoupil do služby 1. července 1900.	Наступио је службу дне првог јула (српња) 1900. г.	Nastupio je službu dne prvog jula (srpnja) 1900. g.
Postoupil. Byl povýšen.	Био је унапређен.	Bio je unapređen.
Půjde do výslužby.	Биће пензиониран (умировљен).	Biće penzioniran (umirovljen).
Bylo mu vyměřeno výslužné; byl vyznamenán.	Одмерили (измерили) су му пензију (мировину); био је одликован.	Odmerili (izmerili) su mu penziju (mirovinu); bio je odlikovan.
Žádá o místo.	Моли (тражи) место.	Moli (traži) mesto.
Podal si kolkovanou žádost.	Поднео је биљеговану (белеговану) молбу.	Podneo je biljegovanu (belegovanu) molbu.
Byl přijat.	Био је примљен.	Bio je primljen.
Jeho žádost byla zamítnuta.	Молба му је била одбијена.	Molba mu je bila odbijena.
Nevyhovovala podmínkám.	Није одговарала условима.	Nije odgovarala uslovima.
Nemá náležitého předběžného vzdělání.	Он нема примереног претходног наображења (образовања).	On nema primerenog prethodnog naobraženja (obrazovanja).
Jest zvěrolékařem; má zvěrolékařskou školu.	Он је марвенски лекар; свршио (учио) је ветеринарску школу.	On je marvenski lekar (živinar); svršio (učio) je veterinarsku školu.
Znáte spisovatele X.?	Познајете ли књижевника X.?	Poznajete li književnika X.?

Píše romány a dramata.	Пише романе и драме.	Piše romane i drame.
To je herec, dramatický umělec.	То је глумац, драматски уметник.	To je glumac, dramatski umetnik.
Je to talentovaný, nadaný člověk.	То је талентован (даровит) човек.	To je talentovan (darovit) čovek.
Překládá do srbštiny.	Преваћа на српски језик.	Prevađa na srpski jezik.
To je pěkný, dobrý, správný, nesprávný, výstižný, přesný překlad.	То је леп, добар, исправан, неисправан, згодан, тачан превод.	To je lep, dobar, ispravan, neispravan, zgodan, tačan prevod.
Chodí do společnosti umělců, herců, spisovatelů, malířů, sochařů a hudebníků.	Похађа друштво уметника, глумаца, књижевника (списатеља), сликара, кипара и глазбеника.	Pohađa društvo umetnika, glumaca, književnika (spisatelja), slikara, kipara i glazbenika.
Tento obraz jest překrásný.	Ово је прекрасна слика.	Ovo je prekrasna slika.
Viděl jsem jeho reprodukci na pohlednici.	Видео сам репродукцију на разгледници.	Video sam reprodukciju na razglednici.
To byla fotografie.	То је била фотографија.	To je bila fotografija.
Kdo to fotografoval?	Ко је то фотографирао?	Ko je to fotografirao?

Míry, váhy, peníze. — Мере, ваге, новац. — Mere, vage, novac.

Dejte zboží na váhu a zvažte je!	Метните (ставите) робу на вагу (кантар) и важите је!	Metnite (stavite) robu na vagu (kantar) i važite je!
Kolik to váží?	Колико то важе?	Koliko to važe?
Je to lehké?	Је ли то лако?	Je li to lako?
Miska u vah jest čista.	Кантарница је чиста.	Kantarnica je čista.
Gram, dekagram, centigram, miligram, kilogram, metrický cent.	Грам, декаграм, центиграм, милиграм, килограм, метричка цента.	Gram, dekagram, centigram, miligram, kilogram, metrička centa.
Změřte tu látku!	Измерите тај штоф!	Izmerite taj štof!
Kolik metrů je toho?	Колико га има метара?	Koliko ga ima metara?
Metr, milimetr, centimetr, decimetr, kilometr, míle.	Метар, милиметар, центиметар, дециметар, километар, миља.	Metar, milimetar, centimetar, decimetar, kilometar, milja.

Čtvereční metr, kubický metr.	Четвороугални (четворни) метар, коцкови метар.	Četvorougalni (četvorni) metar, kockovi metar.
Pět litrů piva.	Пет литара пива.	Pet litara piva.
Hektolitr má 100 litrů.	Хектолитар има сто литара.	Hektolitar ima sto litara.
Přelejte ten ocet!	Прелијте тај оцат (то сирће)!	Prelijte taj ocat (to sirće)!
Zde jest sud.	Ево ту је бачва (буре, суд).	Evo tu je bačva (bure, sud).
V něm jest zátka.	У њему је чеп.	U njemu je čep.
Kolem sudu jsou obruče.	На бачви су обручи.	Na bačvi su obruči.
Drobné, drobné peníze.	Ситни новац.	Sitni novac.
Haléř, koruna, desetikoruna; papírové peníze.	Филир (потура), круна, десет круна, папирни новац.	Filir (potura), kruna, deset kruna, papirni novac.
Srbský peníz jest dinar, který má 100 (dinarových) haléřů (para).	Српски новац је динар, који има сто динарских пара.	Srpski novac je dinar, koji ima sto para dinarskih.
Rozměniti si peníze.	Разменити новац.	Razmeniti novac.
Doplatil mu svůj dluh.	Платио му је свој дуг.	Platio mu je svoj dug.
Přeplatil mu, předal mu o 6 dinarů.	Преплатио је, дао му је више за 6 динара.	Preplatio je, dao mu je više za 6 dinara.
Vraťte mi 4 dinary!	Вратите ми 4 динара!	Vratite mi 4 dinara!
Tento peníz jest falešný.	Ово је рђав новац.	Ovo je rđav novac.
Tyto mince už nejsou v oběhu, byly již zrušeny.	Ови новци нису више у промету, већ су укинути.	Ovi novci nisu više u prometu, već su ukinuti.
Dejte si pozor na kapesní zloději!	Пазите на крадикесе!	Pazite na kradikese!
Máte dobrou peněženku?	Имате ли добру новчанку (новчану кесу)?	Imate li dobru novčanku (novčanu kesu)?

Nádobí; potrava.	**Посуђе; храна.**	**Posuđe, hrana.**
Ráno snídám kávu.	У јутро доручкујем каве.	U jutro doručkujem kave.
Piji ji z hrnečku, ze šálku.	Пијем је из грнчића, из филџана (тасе).	Pijem je iz grnčića, iz fildžana (tase).

Nádobí; potrava.	Посуђе; храна.	Posuđe; hrana.
Šálek čaje stojí na talířku.	Филџан чаја стоји на тањурчићу.	Fildžan čaja stoji na tanjurčiću.
Káva je na podnosu.	Кафа је на послужавничићу.	Kafa je na poslužavničiću.
Dejte mi dva kousky cukru!	Дајте ми два комадића шећера!	Dajte mi dva komadića šećera!
Čaj jest málo oslazen.	Чај је премало сладак.	Čaj je premalo sladak.
Přineste mi k čaji citron anebo rum!	Донесите ми к чају лимун или рум!	Donesite mi k čaju limun ili rum!
Nedostal jsem lžičky. Přineste mi ji!	Нисам добио жлице. Донесите ми је!	Nisam dobio žlice. Donesite mi je!
Vylil jste trochu cestou.	Успут (на путу) сам нешто мало разлио (пролио).	Usput (na putu) sam nešto malo razlio (prolio).
Rád bych něco přesnídal.		
Dejte pozor, abyste neklopýtl!	Пазите да се не спотакнете!	Pazite da se ne spotaknete!
	Хтео бих нешто за мали ручак.	Hteo bih nešto za mali ručak.
Mohu posloužiti gulášem, paprikou, mozečkem a vejci.	Могу служити гулаш, паприкаш, мозак и јаја.	Mogu služiti gulaš, paprikaš, mozak i jaja.
Dejte mi kousek ovaru!	Дајте ми комад свињетине са хреном.	Dajte mi komad svinjetine sa hrenom.
Má býti libový?	Желите ли мршаво месо?	Želite li mršavo meso?
Ano. Tučného masa nemám rád.	Да. Не волим тусто (масно) месо.	Da. Ne volim tusto (masno) meso.
Zde jest guláš!	Ево гулаш!	Evo gulaš!
Je příliš ostrý a hustý.	Превише је оштар и густ.	Previše je oštar i gust.
Ten talíř jest horký; počkám, až jídlo vychladne.	Овај тањир је врућ; причекаћу док се јело охлади.	Ovaj tanjir je vruć; pričekaću dok se jelo ohladi.
Zde máte ubrousek.	Ево вам убрусца.	Evo vam ubrusca.
Dám si jej ke krku, abych se nepokapal.	Метнут ћу га око врата, да се не умажем.	Metnut ću ga oko vrata, da se ne umažem.
Co je k tomu guláši?	Шта имате к овому гуљашу?	Šta imate k ovomu gulašu?
Brambor anebo knedlík.	Кромпира или ваљушка.	Krompira ili valjuška.
Dejte mi kousek knedlíku!	Дајте ми комад ваљушка!	Dajte mi komad valjuška!

Jsou to letošní brambory?	Јесу ли то овогодишње кртоле?	Jesu li to ovogodišnje krtole?
Kde jest vidlička a nůž?	Где је виљушка и нож?	Gde je viljuška i nož?
Ta lžíce není náležitě umyta; otřete ji!	Ова кашика није опрана како ваља; отарите је!	Ova kašika nije oprana kako valja; otarite je!
Dobré chutnání.	У сласт! (Добар тек!)	U slast! (Dobar tek!)
Děkuji; však už mám hlad.	Фала; баш сам гладан.	Fala; baš sam gladan.
Jak jste si pochutnal?	Како вам је ишло у тек?	Kako vam je išlo u tek?
Dobré to bylo.	Добро је било.	Dobro je bilo.
Pil bych něco.	Нешто бих пио.	Nešto bih pio.
Pijete raději pivo nebo víno?	Пијете радије пиво или вино?	Pijete radije pivo ili vino?
Nepiji vůbec mnoho.	Ја у опште не пијем много.	Ja u opšte ne pijem mnogo.
Někdy piji pivo světlé, jindy černé.	Пијем каткад светло, каткад црно пиво.	Pijem katkad svetlo, katkad crno pivo.
Víno piji jen s vodou.	Вино пијем само са водом.	Vino pijem samo sa vodom.
Dnes bych chtěl buď střik anebo čistou sodovou vodu.	Данас бих желио или „шприц“ или чисту содову (селтерску) воду.	Danas bih želio ,,špric“ ili čistu sodovu (seltersku) vodu.
To nemáme, ale mohu vám posloužiti nějakou vodou minerální, libo-li.	Тога немамо, али могу служити са некаквом минералном водом, ако желите.	Toga nemamo, ali mogu služiti sa nekakvom mineralnom vodom, ako želite.
Zde je láhev s vodou a sklenička; račte si naliti a posloužiti!	Ево боца (флаша) воде и чашица; изволите налити и служите се!	Evo boca (flaša) vode i čašica; izvolite naliti i služiti se!
Vyhladověl jsem.	Огладнио сам.	Ogladnio sam.
Již bych opět jedl!	Изнова бих јео!	Iznova bih jeo!
Nač máte chut?	Шта бисте хтели? (Што би вам ишло у тек?)	Šta biste hteli? (Što bi vam išlo u tek?)
Sám nevím, ale že mám hlad, to cítím velmi dobře.	Незнам ни сам, али осећам врло добро, да сам гладан.	Neznam ni sam, ali osećam vrlo dobro, da sam gladan.
Půjdeme tedy k obědu.	Хоћемо дакле да ручамо.	Hoćemo dakle da ručamo.
Už je prostřeno.	Сто̄ је постављен.	Sto je postavljen.

Sedneme za stůl.	Седајмо (седнимо) за стō.	Sedajmo (sednimo) za stō.
Na stole, u něhož jest 6 židlí, jest bílý ubrus.	Уз сто је 6 столица и на њему бели столњак.	Uz stō je 6 stolica i na njemu beli stolnjak.
Na ubruse jsou talíře, mělké a hluboké, a u nich jsou ubrousky.	На трпезњаку су тањири, плитки и дубоки, а уз ње убруси.	Na trpeznjaku su tanjiri, plitki i duboki, a uz nje ubrusi.
Příbory jsou položeny kolem talíře.	Прибори (за јело) положени су око тањура.	Pribori (za jelo) položeni su oko tanjura.
Prostřed stolu je slánka. Je v ní sůl.	Усред стола је сланица. У њој је сō.	Usred stola je slanica. U njoj je sō.
Zde jsou lahvičky na olej a na ocet.	Ту су бочице (флашице) за уље (зејтин) и за оцат (сирће).	Tu su bočice (flašice) za ulje (zejtin) i ocat (sirće).
Naleji si, naberu si z (polévkové) mísy (polévkovou) lžicí trochu polévky.	Узећу са великом ожицом мало јухе из зделе (за чорбу).	Uzeću sa velikom ožicom malo juhe iz zdele (za čorbu).
Rád polévku s nudlemi a s rýží.	Волим чорбу с резанци и с оризом.	Volim čorbu s rezanci i s orizom.
Polévka byla dobrá.	Јуха је била добра.	Juha je bila dobra.
Čím mohu dále posloužiti?	Чиме могу још служити?	Čime mogu još služiti?
Přineste mi kousek hovězího masa, prorostlého, s kyselou okurkou nebo s omáčkou.	Донесите ми комад дебеле (тусте) говедине са киселим краставцем или са омаком.	Donesite mi komad debele (tuste) govedine sa kiselim krastavcem ili sa omakom.
Máme sardelovou omáčku.	Имамо умакац од сардела.	Imamo umakac od sardela.
Pak mi dejte vepřovou pečeni, knedlík a zelí!	Онда ми дајте свињско печење, ваљушку и купус (зеље)!	Onda mi dajte svinjsko pečenje, valjušku i kupus (zelje)!
Moučníku si nepřejete?	Теста не желите?	Testa ne želite?
Jaký mohu dostati?	Какво могу добити тесто?	Kakvo mogu dobiti testo?
Máme v kuchyni rýžový nákyp s jablky nebo nějaký dort.	Имамо у кујни бујавац од ориза са јабукама или коју торту.	Imamo u kujni bujavac od oriza sa jabukama ili koju tortu.
Mohu posloužiti černou kávou?	Могу ли служити црном кавом?	Mogu li služiti crnom kavom?
Ano, jsem na ni zvyklý.	Да, научан (навикнут) сам на њу.	Da, naučan (naviknut) sam na nju.

Nádobí; potrava.	Посуђе; храна.	Posuđe; hrana.
Dobře jsem si pochutnal.	Слатко сам јео.	Slatko sam jeo.
Rád bych něco posvačil.	Радо бих ужинао.	Rado bih užinao.
Co si ráčíte přáti k svačině?	Што желите за ужину?	Što želite za užinu?
Nejraději bych studené, svařené mléko nebo smetanu a kousek čerstvého, černého chleba.	Најволео бих хладно, скувано млеко или кајмак (повлаку) и комад мекана црна хлеба.	Najvoleo bih hladno, skuvano mleko ili kajmak (povlaku) i komad mekana crna hleba.
Mléko se nám srazilo.	Млеко се је прогушало.	Mleko se je progušalo.
Vařili jsme je v hrnci na kamnech.	Кухали смо га у лонцу на пећи.	Kuhali smo ga u loncu na peći.
Byla na něm poklička.	Поклопац је био на њему.	Poklopac je bio na njemu.
Na kamnech jsou rendlíky a v troubě je pekáč.	На пећи (штедњаку, огњишту) су шерпењице а у печењарци је братва (тава).	Na peći (štednjaku, ognjištu) su šerpenjice a u pećenjarci je bratva (tava).
Už bych večeřel!	Вечерао бих!	Večerao bih!
Nač máš chut?	Што би ти ушло у тек?	Što bi ti ušlo u tek?
Co máte hotového?	Која имате готова јела?	Koja imate gotova jela?
Nerad bych čekal!	Нерадо бих чекао!	Nerado bih čekao!
Máte mozeček?	Имате ли мождане?	Imate li moždane?
Ten se musí teprve dělat; za pět minut je zde.	То бя се морало истом начинити; ва пет минути биће овде!	To bi se moralo istom načiniti; za pet minuti biće ovde!
Tak mi jej dejte udělat!	Дајте ми их начинити!	Dajte mi ih načiniti!
Není libo kousek sýra?	Изволите комад сира?	Izvolite komad sira?
Ementálský či smetanový?	Ементалског или скорупљег?	Ementalskog ili skorupljeg?
Dobrého zažití přeji!	На здравље ручак!	Na zdravlje ručak!
Děkuji mnohokráte; nápodobně.	Захваљујем много пута; желим исто тако.	Zahvaljujem mnogo puta; želim isto tako.
Přineste mi sklenici piva!	Донесите ми чашу пиве!	Donesite mi čašu pive!
Nebo mi kupte láhev piva, ale ať je dobré, studené!	Или ми купите боцу (флашу) пива, али нек је добро, хладно.	Ili mi kupite bocu (flašu) piva, ali nek je dobro, hladno.
Proč nepijete piva?	Зашто не пијете пива?	Zašto ne pijete piva?
Jsem abstinentem.	Ја сам абстинент.	Ja sam apstinent.
Zdržuji se všech liho-	Не пијем никаква алко-	Ne pijem nikakva alko-

vých nápojů i piva vůbec, nepožiji jich ani dost málo.	холска пиһа нити пива у опште, не уживам их нимало.	holska pića niti piva u opšte, ne uživam ih nimalo.
Věřím, že to má účinky blahodárné.	Верујем да то делује благотворно.	Verujem da to deluje blagotvorno.
Zkušenost nás o tom poučuje poskytujíc časté příklady, jak prospívají abstinenti na svém tělesném i duševním stavu.	Искуство нас то учи и пружа нам многе примере, како абстиненти телесно и душевно успевају.	Iskustvo nas to uči i pruža nam mnoge primere, kako apstinenti telesno i duševno uspevaju.

Vesmír.	Свемир.	**Svemir.**
Jih, sever, východ, západ.	Југ, север, исток, запад.	Jug, sever, istok, zapad.
Země leží na severovýchod.	Земља положена је на североисток.	Zemlja položena je na severoistok.
Čechy; Rakousko;	Чешка; Аустрија;	Češka; Austrija;
Uhry; Morava;	Угарска; Моравска;	Ugarska; Moravska;
Srbsko; Bulharsko;	Србија; Бугарска;	Srbija; Bugarska;
Francie; Německo;	Француска; Немачка;	Francuska; Nemačka;
Anglie; Rusko;	Енглеска; Русија;	Engleska; Rusija;
Italie; Černá Hora;	Галиција; Црна Гора;	Galicija; Crna Gora;
Řecko.	Грчка.	Grčka.
Český; italský; rakouský; německý.	Чешки; талијански; аустријски; немачки.	Češki; talijanski; austrijski; nemački.
Říše rakousko-uherská.	Држава (царевина) аустро-угарска.	Država (carevina) austro-ugarska.
Království české.	Краљевина чешка.	Kraljevina češka.
Markrabství moravské.	Бановина моравска.	Banovina moravska.
Vévodství slezské.	Војводина шлеска (слеска).	Vojvodina šleska (sleska).
Díly světa jsou: Evropa, Asie, Afrika, Amerika a Australie.	Делови света су: Јевропа, Азија, Африка, Америка и Аустралија.	Delovi sveta su: Jevropa, Azija, Afrika, Amerika i Australija.
Země jest obklopena (obklíčena) vodou, mořem.	Земља опкољена је водом, морем.	Zemlja opkoljena je vodom (morem).
Voda omývá břehy země.	Вода пере обалу земљину.	Voda pere obalu zemljinu.

Čech; Rakušan; Moravan; Němec; Černohorec; Bulhar; Francouz.	Чех; Аустријанац; Морављанин; Немац; Црногорац; Бугарин; Француз.	Čeh; Austrijanac; Moravljanin; Nemac; Crnogorac; Bugarin; Francuz.
Král kraluje; císař, mocnář vládne; poddaní poslouchají.	Краљ краљује; цар, владар (владалац) влада; поданици (подложници) слушају.	Kralj kraljuje; car, vladar (vladalac) vlada; podanici (podložnici) slušaju.
Naše země má rozličné útvary podle krajin.	Земља наша има у разним крајевима различне формације (облике).	Zemlja naša ima u raznim krajevima različne formacije (oblike).
Uprostřed naší země jest rovina.	У средини наше земље је равница.	U sredini naše zemlje je ravnica.
Rovina se rozprostírá až ke hranici.	Равница сиже до граница.	Ravnica siže do granica.
Protéká jí řeka.	Равницом тече река.	Ravnicom teče reka.
Řeka teče na sever a vlévá se do moře.	Река тече прама северу и излива се у море.	Reka teče prama severu i izliva se u more.
Potůčky se spojují a tvoří potok, který se vlévá do řeky.	Поточићи се спајају и творе поток који утиче у реку.	Potočići se spajaju i tvore potok koji utiče u reku.
Na hranicích naší země se vypíná vysoké horstvo.	На границама наше земље дижу се високе горе (планине).	Na granicama naše zemlje dižu se visoke gore (planine).
Hory čnějí několik tisíc metrů nad hladinou moře.	Горе (брда) дижу се неколико хиљада метара високо над морском површином.	Gore (brda) dižu se nekoliko hiljada metara visoko nad morskom površinom.
Na horách jest sníh a ledovce.	На горама је снег и леденици.	Na gorama je sneg i ledenici.
Ledovce se sesouvají.	Леденици се руше.	Ledenici se ruše.
Pahorky; planina; step; úrodná země; žírný kraj.	Брегови; висораван; пустара; плодна земља; родан крај.	Bregovi; visoravan (2. p. visoravni); pustara; plodna zemlja; rodan kraj.
Pole; role; niva; les.	Поље; ораница; њива; шума.	Polje; oranica; njiva; šuma.
Husté lesy poskytují hojně dříví.	Густе шуме давају много дрва.	Guste šume davaju mnogo drva.
Lidé kácejí lesy.	Људи секу шуме.	Ljudi seku šume.

Rybníky jsou mělké, hluboké.	Рибњаци су плитки, дубоки.	Ribnjaci su plitki, duboki.
Jezero, jezírko.	Језеро, језерце.	Jezero, jezerce.
Město a venkov. Háje, sady.	Град (варош, место) и село (ладање). Гајеви, градине (баште).	Grad (varoš, mesto) i selo (ladanje). Gajevi, gradine (bašte).
Žnec; sekáč; oráč; sadař; vinař.	Жетелац; косач; орач; воћар; виноградар.	Žetelac; kosač; orač; voćar; vinogradar.
Obilí se zasévá, žne, váže, sváží, mlátí, mele.	Жито се сеје, жање, веже, одвезе, млати, меље.	Žito se seje, žanje (žnje), veže, odveze, mlati, melje.
Půda se vzdělává.	Земља се обрађује.	Zemlja se obrađuje.
Pole se oře, vláčí, hnojí.	Поље (њиву) ору, влаче, гноје.	Polje (njivu) oru, vlače, gnoje.
Voda se vypouští.	Воду испуштају.	Vodu ispuštaju.
V rybníce chytají ryby.	У рибњаку лове рибу.	U ribnjaku love ribu.
Ryby chytáme udicí nebo lovíme sítí.	Рибу пецамо пецаљком (удицом) или је ловимо мрежом.	Ribu pecamo pecaljkom (udicom) ili je lovimo mrežom.
V lesích žije zvěř.	У шумама живи звер.	U šumama živi zver.
Zajíc je plachý.	Зец је плашљив.	Zec je plašljiv.
Střílíme zvěř.	Ловимо дивљач.	Lovimo divljač.
Zastřelil 3 zajíce a 5 koroptví.	Уловио сам три зеца и пет јаребица.	Ulovio sam tri zeca i pet jarebica.
Pes je přinesl.	Пас их је донео.	Pas ih je doneo.
Květiny se sázejí; kvetou hezky; utrháme je a dáme do vázy.	Цвеће садимо; оно лепо цвате, ми га тргамо и ставимо у вазну.	Cveće sadimo; ono lepo cvate, mi ga trgamo i stavimo u vaznu.
V lesích rostou houby.	У шумама расту гљиве.	U šumama rastu gljive.
Hledáme a sbíráme houby, arci jen jedlé.	Тражимо и сабирамо (збирамо) гљиве, дакако само оне, што се једу.	Tražimo i sabiramo (zbiramo) gljive, dakako samo one, što se jedu.

Denní činnost.	Свагдањи рад.	**Svagdanji rad.**
Zvoní budíček.	Будилник звони.	Budilnik zvoni.
Dal jsem se zbuditi časně ráno.	Дао сам се пробудити рано у јутро (у зору, зором).	Dao sam se probuditi rano u jutro (u zoru, zorom).
Zaspal jsem.	Заспао сам.	Zaspao sam.

Přivstal jsem si.	Уранио сам.	Uranio sam.
Vstanu brzy.	Уранит ћу.	Uranit ću.
Vstávám z postele.	Устајем из кревета.	Ustajem iz kreveta (postelje).
Mám těžké peřiny.	Имам тешке перине.	Imam teške perine.
Přikrýváme se dekou, pokryvkou.	Покривамо се са јоргaном, покривачем.	Pokrivamo se sa jorganom, pokrivačem.
Převléknu si bílé prádlo.	Преобући ћу се у бело рубље.	Preobući ću se u belo rublje.
Vezmu si nově vyprané podvlékačky a košili.	Узећу испране чисте гаће и кошуљу.	Uzeću isprane čiste gaće i košulju.
Zavažte si spodní kalhoty!	Завежите си гаће!	Zavežite si gaće.
Obujte si ponožky!	Обуците чарапе!	Obucite čarape!
Ty jsou mi tuze malé.	Ове су ми премалене.	Ove su mi premalene.
Obléknu si kalhoty a obuji boty.	Обући ћу чакшире и обут ћу чизме.	Obući ću čakšire i obut ću čizme.
Přineste mi do umývadla studenou vodu, chci se umýti.	Донесите ми свежу воду у умиваоницу, хоћу да се умијем.	Donesite mi svežu vodu u umivaonicu, hoću da se umijem.
Mám dáti vodu studenou či odraženou?	Хоћу ли дати воде свеже или устојане?	Hoću li dati vode sveže ili ustojane?
Zde jest voda přímo z vodovodu, mýdlo a kartáček na ruce.	Ево воде управо из водовода, сапуна и четке за руке!	Evo vode upravo iz vodovoda, sapuna i četke za ruke.
Nezapomeňte na ručník!	Немојте заборавити убрус!	Nemojte zaboraviti ubrus (ručnik)!
Umyl jsem se a náležitě osušil.	Ја сам се умио и ваљано осушио.	Ja sam se umio i valjano osušio.
Přineste mi do sklenice vody, abych si mohl vyčistiti zuby.	Донесите ми чашу воде, да си чистим зубе.	Donesite mi čašu vode, da si čistim zube.
Voda, kartáček na zuby i pasta na čištění zubů jsou na umývadle.	Вода, четка за зубе и паста за чишћење зуба су на умиваонику.	Voda, četka za zube i pasta za čišćenje zuba su na umivaoniku.
Vypláchnu si také ústa.	И уста ћу испла́кати.	I usta ću isplákati.
Budu kloktati roztokem, který mi předepsal lékař; mám zánět v krku.	Изапират ћу грло са растопом, што ми је преписао лекар; имам запаљење у врату.	Izapirat ću grlo sa rastopom, što mi je prepisao lekar; imam zapaljenje u vratu.
Kde mám vestu a kabát?	Где ми је прслук и капут?	Gde mi je prsluk i kaput?

Límec je dobře vyžehlen.	Огрлица је добро угладчана (испеглана).	Ogrlica je dobro ugladčana (ispeglana).
Jest mi malý; škrtí mě.	Тесна ми је; тлачи (дави) ме.	Tesna mi je; tlači (davi) me.
Vezmu si větší číslo.	Узећу виши број.	Uzeću viši broj.
Uváži si kravatu.	Завезаћу си овратник.	Zavezaću si ovratnik.
Jsem oblečen.	Обучен сам.	Obučen sam.
Nasnídám se a půjdu do práce.	Доручковат ћу и отићи ћу за послом.	Doručkovat ću i otići ću za poslom.
Otec šel do úřadu; bratr šel za obchodem; strýc šel otevříti obchod; matka šla do trhu; sestra šla do kostela a já půjdu do školy.	Отац је ишао у уред; брат отишао је за послом; стриц је пошао да отвори дућан; мајка је ишла на чаршију (пијацу); сестра је ишла у цркву а ја ћу ићи у школу.	Otac je išao u ured; brat otišao je za poslom; stric je pošao da otvori dućan; majka je išla na čaršiju (pijacu); sestra je išla u crkvu a ja ću ići u školu.
Každý jde za svým zaměstnáním, živobytím.	Сваки иде за својим послом, за зарадом.	Svaki ide za svojim poslom, za zaradom.
Otec v úřadě čte spisy, prohlíží, co ho došlo poštou, uvažuje o podáních a vyřizuje je.	Отац у уреду чита списе, прегледава оно што је примио поштом, размишља о поднесеним списима и решава је.	Otac u uredu čita spise, pregledava ono što je primio poštom, razmišlja o podnesenim spisima i rešava je.
Vyřízení napíše na arch papíru, dá opsati a poslati straně.	Решење напише на арак папира (хартију), даје га преписати и послати странци.	Rešenje napiše na arak papira (hartiju), daje ga prepisati i poslati stranci.
Je-li vyřízení příznivé, je strana spokojena; ne-li, odvolá se k vyššímu úřadu, stěžuje si u vyššího úřadu.	Ако је решење повољно, странка је задовољна; ако не, апелират ће на виши уред, притужит ће се код вишег уреда.	Ako je rešenje povoljno, stranka je zadovoljna; ako ne, apelirati će na viši ured, pritužit će se kod višeg ureda.
Ten její stížnosti vyhoví nebo ji zamítne.	Овај ће притужбу или уважити или одбацити.	Ovaj će pritužbu ili uvažiti ili odbaciti.
Bratr otevře obchod, uklidí v něm, učedník	Брат ће отворити дућан, спремиће га, ученик и жена пазикуће ће за-	Brat će otvoriti dućan, spremiće ga, učenik

a domovnice zametou a otrou prach.	мести и отирати прашину.	i žena pazikuće će za mesti i otirati prašinu.
Brzy přijde první kupec.	Скоро ће доћи прва муштерија.	Skoro će doći prva mušterija.
Kupec si hned ráno, než přijdou první zákazníci, připraví některé zboží, jako cukr, kávu, koření a jiné; odváží si je po určitých dávkách a zabalí.	Трговац одмах у јутро, прије него долазе прве муштерије, приправља некоје врсте робе, као шећер, каву, корење и друго; одмери је по извесним количинама и замата је.	Trgovac odmah u jutro, prije nego dolaze prve mušterije, pripravlja nekoje vrste robe, kao šećer, kavu, korenje i drugo; odmeri je po izvesnim količinama i zamata je.
Matka chodí do trhu každý den ráno.	Мајка иде сваки дан на чаршију.	Majka ide svaki dan na čaršiju.
Někdy ji vystřídá, zastane sestra.	Каткад је замењује сестра.	Katkad je zamenjuje sestra.
Nakupují tam vše, čeho je třeba na vaření: maso, zeleninu, máslo, sádlo, ovoce, krátce vše.	Оне тамо купе све, што требају ва кухање; месо, поврће, масло, сало, воће, у кратко све.	One tamo kupe sve, što trebaju za kuhanje: meso, povrće, maslo, salo, voće, u kratko sve.
Obchodníci, kteří prodávají potraviny, mají tam buď své boudy nebo své krámy.	Трговци продавајући јестива имају тамо или своје дашчаре (шатре) или своје дућане.	Trgovci prodavajući jestiva imaju tamo ili svoje daščare (šatre) ili svoje dućane.
Matka i sestra mají své stálé dodavatele, kteří jim dají vždy dobré zboží.	Мајка и сестра имају своје сталне добављаче, од којих добивају вазда добру робу.	Majka i sestra imaju svoje stalne dobavljače, od kojih dobivaju vazda dobru robu.
Za chvíli se matka vrátí s plnou ruční taškou.	За часак се враћа мајка са пуном ручном торбом.	Za časak se vraća majka sa punom ručnom torbom.
Sestra je v kostele; modlí se a zpívá.	Сестра је у цркви; моли се и пева.	Sestra je u crkvi; moli se i peva.
Klečí.	Она клечи.	Ona kleči.
Jest právě mše.	Баш се служи маша (миса).	Baš se služi maša (misa).
V pilné práci uběhlo pěkně dopoledne.	Јутро (пре подне) лепо је прошло у марљивом раду.	Jutro (pre podne) lepo je prošlo u marljivom radu.
V 10 hodin jsme každý	У десет сати сваки је	U deset sati svaki je

něco pojedl k přesnídávce.	штогод јео за мали ручак.	štogod jeo za mali ručak.
Jest poledne; čas k obědu.	Подне је; време је за ручак.	Podne je; vreme je za ručak.
Naobědvali jsme se.	Најели смо се.	Najeli smo se.
Sestra pomáhá matce mýti nádobí, otec si čte noviny a leží na otomanu, každý den tak činí půl hodiny po obědě a já si opakuji do školy.	Сестра је у помоћ мајци при прању посуђа (лонаца); отац чита новине и лежи на отомани, то он ради сваки дан по сата после ручка, а ја си опетујем за школу.	Sestra je u pomoć majci pri pranju posuđa (lonaca); otac čita novine i leži na otomani, to on radi svaki dan po sata posle ručka, a ja si opetujem za školu.
Bratr spěchal na dráhu; odjíždí do sousedního města.	Брат журио је на железницу; одлази у суседно место.	Brat žurio je na železnicu; odlazi u susedno mesto.
Má tam co říditi a rád by se vrátil ještě dnes večer.	Има тамо посла, а радо би се вратио још вечерас.	Ima tamo posla, a rado bi se vratio još večeras.
Nevím, dokáže-li toho.	Незнам, хоће ли му то ићи за руком.	Neznam, hoće li mu to ići za rukom.
To by si musel hodně pospíšit.	Морао би се журити.	Morao bi se žuriti.
Odpoledne opět všichni pracujeme, každý o svém.	После подне опет сви радимо, сваки свој посао.	Posle podne opet svi radimo, svaki svoj posao.
Já a sestra svačíme po 4. hodině.	Ја и сестра ужинавамо после четири сати.	Ja i sestra užinamo posle četiri sati.
Někdy vypiji kávu s rohlíkem, někdy sním krajíček chleba s máslem.	Каткад пијем каве са рожчићем, каткад једем комадић хлеба са маслом.	Katkad pijem kave sa rožčićem, katkad jedem komadić hleba sa maslom.
Dnes jsem měl 2 housky; ráno mi dali ke kávě tvrdý rohlík.	Данас сам имао две земљичке; у јутро дали су ми ка кави тврд рожчић.	Danas sam imao dve zemljičke; u jutro dali su mi ka kavi tvrd rožčić.
Byl již na strouhání.	Био је већ за стругање.	Bio je već za struganje.
Pracujeme do večera.	Радимо до вечера.	Radimo do večera.
Navečeříme se a pak chvíli sedíme a povídáme, co se komu při-	Вечерамо а после мало седимо и разговарамо о томе, што се је ко-	Večeramo a posle malo sedimo i razgovaramo o tome, što se je

hodilo a kdo co slyšel.	ме догодило (десило) и што је који чуо.	kome dogodilo (desilo) i što je koji čuo.
Někdy nemá nikdo žádných novinek.	Каткад нема нико никаквих новина.	Katkad nema niko nikakvih novina.
Otec se na vše podrobně vyptává.	Отац пита за све потанко.	Otac pita za sve potanko.
Nezamlčím mu nic.	Ја ништа не тајим од њега.	Ja ništa ne tajim od njega.
Sestra vyšívá, matka něco ještě spravuje, otec dodělává jakousi nutnou práci — je prvního, chystá závěrku — bratr pomáhá otci a já si čtu.	Сестра веже, мајка још нешто поправљује, отац довршава неки прешни посао — имамо првог, приправља закључак (рачуна, књига) — брат помаже оцу а ја читам.	Sestra veže, majka još nešto popravljuje, otac dokončava neki prešni posao, — imamo prvog, pripravlja zaključak (računa, knjiga) — brat pomaže ocu a ja čitam.
Již jsem se všemu naučil a napsal vše své úkoly.	Све сам већ научио и написао сам своје задатке.	Sve sam već naučio i napisao sam svoje zadatke.
Jest čas jíti spat.	Време је за спавање.	Vreme je za spavanje.
Odstrojím se.	Ја ћу се свући.	Ja ću se svući.
Před spaním se vykoupáme v koupelně.	Пре спавања окупаћемо се у купаоници.	Pre spavanja okupaćemo se u kupaonici.
Máme v koupelně vodu teplou a studenou.	У купаоници имадемо воде топле и хладне.	U kupaonici imademo vode tople i hladne.
Zabalím se do prostěradla.	Умотаћу се у чаршав (плахту).	Umotaću se u čaršav (plahtu).
Jsem ospalý.	Ја сам дремљив (санан). (Мени се дрема.)	Ja sam dremljiv (sanan). (Meni se drema.)
Lehnu si a usnu hned.	Лећи ћу и одмах ћу заспати.	Leći ću i odmah ću zaspati.
Budu brzy vstávati.	Ја ћу устати за рана.	Ja ću ustati za rana.

Cestování. Výlety. Vlakem.	Путовање, излети. Влаком.	**Putovanje, izleti Vlakom.**
Plán cesty jest už vypracován.	План путовања већ је израђен.	Plan putovania već je izrađen.
Kupte si lístky!	Купите карте!	Kupite karte!

Vlakem.	Влаком.	Vlakom.
Kde jest zde pokladna?	Где је овде благајна?	Gde je ovde blagajna?
Zde je pokladna pro vlaky osobní, tamhle pro rychlíky.	Овде је благајна за путничке возове, тамо за брзе возове.	Ovde je blagajna za putničke vozove, tamo za brze vozove.
Kde se podávají zavazadla?	Где се предаје пртљага?	Gde se predaje prtljaga?
Nemám mnoho zavazadel.	Немам много пртљаге.	Nemam mnogo prtljage.
Tohle vezmu s sebou do vozu.	Ово ћу узети собом у кола.	Ovo ću uzeti sobom u kola.
Už má lístek.	Он већ има карте.	On već ima karte.
Pojďme na perron, do čekárny, do restaurace.	Хајдмо на перон, у чекаоницу, у рестаурацију.	Hajdmo na peron, u čekaonicu, u restauraciju.
Koupím si nějaké čtení, noviny na cestu.	Купит ћу некакво читање, новине за пут.	Kupit ću nekakvo čitanje, novine za put.
Máte jízdní řád?	Имате ли возни ред (ред вожње)?	Imate-li vozni red (red vožnje)?
To je staré vydání.	То је старо издање.	To je staro izdanje.
Nové je změněno.	Ново је промењено.	Novo je promenjeno.
Už vyvolává náš směr.	Већ јављају наш правац.	Već javljaju naš pravac.
Pojďme do vozu!	Хајдмо у кола!	Hajdmo u kola!
Nastupme!	Седајмо!	Sedajmo!
Už pojedeme.	Воз ће одмах кренути.	Voz će odmah krenuti.
Už je dáno znamení odjezdu.	Већ су дали знамење за полазак.	Već su dali znamenje za polazak.
Vlak se rozjíždí, zastavuje.	Влак се креће, зауставља.	Vlak se kreće, zaustavlja.
Otevřme si okno!	Отворимо прозор!	Otvorimo prozor!
Je zde průvan.	Овде је промаја (пропух).	Ovde je promaja (propuh).
Zavřete, prosím, to okno; dostanu od průvanu hned bolení zubů.	Затворите овај прозор, молим; ја добијем одмах зубобољу од пропуха.	Zatvorite ovaj prozor, molim; ja dobijem odmah zubobolju od propuha.
Račte mě dovésti do (kupé) oddělení pro nekuřáky.	Изволите ме одвести у (купе) одељење где се не пуши (дувани).	Izvolite me odvesti u (kupe) odeljenje, gde se ne puši (duvani).
Mám samá kupé kuřácká; chcete-li do ne-	Имам само одељења за духанџије (пушаче); ако хоћете ићи у оде-	Imam samo odeljenja za duhandžije (pušače); ako hoćete ići

kuřáckého, je tam jediné místo pro vás.	љење где се не пуши, има тамо само једино место за Вас.	u odeljenje gde se ne puši, ima tamo samo jedino mesto za vas.
Ta dáma si musí sednouti do dámského oddělení.	Ова госпоја ваља да седне у одељење за госпоје.	Ova gospoja valja da sedne u odeljenje za gospoje.
Račte mi ukázati lístky!	Изволите показати карте.	Izvolite pokazati karte.
Lístky, prosím!	Молим карте!	Molim karte!
Nemusím nikde přesedati?	Хоћу ли негде прећи у друга кола (прелазити)?	Hoću li negde preći u druga kola (prelaziti)?
Ne, jedete přímo.	Не, идете управо.	Ne, idete upravo.
Přesedáte v B.	Променићете кола у Б.	Promeničete kola u B.
Neujede mi tam vlak?	Нећу тамо промашити влак?	Neću tamo promašiti vlak?
Stihnu ještě rychlík?	Хоћи ли још стићи брзи воз?	Hoću li još stići brzi voz?
Arciže; budete tam čekati přes hodinu.	Дакако; тамо ћете чекати више него један сат.	Dakako; tamo ćete čekati više nego jedan sat.
Můžete posnídati.	Можете да доручкујете.	Možete da doručkujete.
Je zde kontrolor lístků.	Ту је контролор карата.	Tu je kontrolor karata.
Vy jste, prosím, přejel; musíte si doplatiti a zaplatiti pokutu.	Молим, ви сте се возили предалеко; ваља положити доплату и глобу.	Molim, vi ste se vozili predaleko; valja položiti doplatu i globu.
To je nemilé; já tolik spěchám.	То је неугодна ствар; ја врло журим.	To je neugodna stvar; ja vrlo žurim.
Pospíšíte-li si, můžete na příští stanici rychle přesednouti do vlaku, který právě jede zpět.	Журите се, можете на следећој станици брзо прећи у воз који иде баш натраг.	Žurite se, možete na sledećoj stanici brzo preći u voz koji ide baš natrag.
Na dráze se stalo neštěstí.	На жељезници се је догодила несрећа.	Na željeznici se je dogodila nesreća.
Srazily se vlaky.	Сударила су се два воза.	Sudarila su se dva voza.
Je mnoho raněných a dva mrtví.	Има много рањеника а двојица су мртви.	Ima mnogo ranjenika i dvojica su mrtvi.
Vlak se vyšinul z kolejí.	Влак изашао је из колосека.	Vlak izašao je iz koloseka.
Tím vlakem jel váš bratr, že!	У том влаку возио се ваш брат, је ли?	U tom vlaku vozio se vaš brat, je-li?
Ano. Ale nic se mu nestalo.	Да. Али није се му догодило ништа.	Da. Ali nije se mu dogodilo ništa.

Vlakem.	Влаком.	Vlakom.
Byl pojištěn na úraz.	Био је осигуран против незгода.	Bio je osiguran protiv nezgoda.
Já jsem také pojištěn, a to na dožití, úmrtí i na úraz.	Ја сам такођер осигуран и то за случај доживљаја, смрти и незгоде.	Ja sam također osiguran i to za slučaj doživljaja, smrti i nezgode.
My jsme pojištěni též proti vloupání a na požár.	Ми смо осигурани такођер против провалне крађе и пожара.	Mi smo osigurani takođe protiv provalne krađe i požara.
Toto kupé jest zadáno (zamluveno).	Овај одељак је запремљен.	Ovaj odeljak je zapremljen.
Je veliký nával ve vlaku.	Велика је навала на влак.	Velika je navala na vlak.
Máme štěstí, žę jsme dostali tak pěkné místo.	Добро смо прошли пошто смо добили тако лепо место.	Dobro smo prošli pošto smo dobili tako lepo mesto.
Sedí se nám tu pohodlně.	Седимо ту сасвим удобно.	Sedimo tu sasvim udobno.
Bylo by sobecké, abychom sem už nikoho nepustili.	Били бисмо себични, да овамо никога више не пустимо.	Bili bismo sebični, da ovamo nikoga više ne pustimo.
Ve vedlejším voze je mnoho lidí; jsou tam zrovna namačkáni.	У суседним колима има много људи, тамо су баш стиснути.	U susednim kolima ima mnogo ljudi, tamo su baš stisnuti.
Mnozí stojí mezi sedadly.	Многи стоје међу клупама.	Mnogi stoje među klupama.
Odložte si zavazadla!	Скините (положите) пртљаг!	Skinite(položite) prtljag!
Otřete sedadlo, jest od sazí.	Очистите (отарите) седало, почађено је (пуно је чађе).	Očistite (otarite) sedalo, počađeno je (puno je čađe)!
Létají sem saze a jiskry.	Овамо лете искре и чађ.	Ovamo lete iskre i čađ.
Nesedejte k oknu!	Не мојте сести уз прозор!	Ne mojte sesti uz prozor!
Vlak zde jede velmi zvolna.	Овде иде воз (влак) врло споро (полагано).	Ovde ide voz (vlak) vrlo sporo (polagano).
Trať tu příliš stoupá.	Овде се пруга превише диже.	Ovde se pruga previše diže.
Je zde velké stoupání.	Овде је велико пењање.	Ovde je veliko penjanje.
Tamhle jsme už na nejvyšším bodu vzestupu.	Тамо ћемо бити већ на највишој тачки пењања.	Tamo ćemo biti već na najvišoj tački penjanja.

Vlakem.	Влаком.	Vlakom.
Vlak klesá.	Влак силази.	Vlak silazi.
Jedeme do údolí.	Возимо се у долину.	Vozimo se u dolinu.
Jsem nad vysokým vrchem.	Ја сам над високим брдом.	Ja sam nad visokim brdom.
To jsou vysoké srázy po obou stranách.	То су високи обронци с обију страна.	To su visoki obronci s obiju strana.
Hlídač dává výstražné znamení.	Стражар даје знак од опомене.	Stražar daje znak od opomene.
Stojí nám v cestě jiný vlak.	Други влак нам смета.	Drugi vlak nam smeta.
Jedeme tunelem.	Возимо се тунелом.	Vozimo se tunelom.
Vjíždíme na most.	Долазимо на мост.	Dolazimo na most.
Most se sřítil.	Мост се је срушио.	Most se je srušio.
To jsou vysoké pilíře.	Ово су високи ступови.	Ovo su visoki stupovi.
Jsme ve skalních soutěskách.	Овде смо у кланцима.	Ovde smo u klancima.
Zde je konečná stanice této trati.	Овде је коначна постаја ове пруге.	Ovde je konačna postaja ove pruge.
Páni musí laskavě přejíti na druhé nádraží a vsednouti do připraveného vlaku.	Молим, господо, изволите прећи на други колодвор и улазити у приправљени воз.	Molim, gospodo, izvolite preći na drugi kolodvor i ulaziti u pripravljeni voz.
Je tohle vlak do K.?	Је ли ово воз за К?	Je li ovo voz za K.?
Ne, ten na vedlejší koleji.	Није, тај стоји на суседним трачницама.	Nije, taj stoji na susednim tračnicama.
To je dobře, že už sedíme; měl jsem strach, aby nám vlak neujel.	Добро је, да већ седимо; већ сам се био побојао да је воз отишао.	Dobro je, da već sedimo; već sam se bio pobojao da je voz otišao.
Sedíte raději po jízdě nebo proti jízdě?	Волите ли седети у правцу вожње или против правца?	Volite li sedeti u pravcu vožnje ili protiv pravca?
Cestujete rád?	Путујете ли радо?	Putujete li rado?
Měl jsem dosud málo příležitosti.	Досада сам имао мало прилике.	Dosada sam imao malo prilike.
Mám rád jen pohodlné cestování.	Волим само удобно путовање.	Volim samo udobno putovanje.
Kdo chce něco vidět, musí něco zkusit.	Ко хоће нешто да види, мора нешто да претрпи.	Ko hoće nešto da vidi, mora nešto da pretrpi.
Jak cestujete?	Како путујете?	Kako putujete?
Dokud jsem byl na ško-	Докле сам био иа шко-	Dokle sam bio na ško

lách, cestoval jsem jen pěšky.	лама, путовао сам само пешке.	lama, putovao sam samo peške.
Na jiné nebylo peněz.	Није било новаца.	Nije bilo novaca.
Člověk se musí uskrovniti.	Човек ваља да је скроман.	Čovek valja da je skroman.
Nesmí míti veliké požadavky.	Не сме захтевати много.	Ne sme zahtevati mnogo.
Čím méně na cestě potřebuješ, tím jsi volnější.	Чим мање требаш на путу, тим си слободнији.	Čim manje trebaš na putu, tim si slobodniji.
Kdo vám poradil tuto cestu?	Ко вам је саветовао ово путовање?	Ko vam je savetovao ovo putovanje?
Už jste tu byl někdy?	Јесте ли већ када били овде?	Jeste li već kada bili ovde?
Ne, jsem v těchto končinách po prvé.	Нисам био, први пут сам у овом крају.	Nisam bio, prvi put sam u svom kraju.
Letos po prvé jsem si vyjel do krajů jižních.	Летос сам путовао први пут у јужне пределе.	Letos sam putovao prvi put u južne krajeve.
Dříve mne nelákaly.	Пре нисам тежио за њима.	Pre nisam težio za njima.
Bál jsem se jejich horka.	Бојао сам се велике врућине.	Bojao sam se velike vrućine.
Jezdil jsem dříve vždy o své dovolené (o prázdninách, o svátcích) do severních krajů.	Пре сам путовао у време свог допуста (ферија, благдана, празника) увек у северне крајеве.	Pre sam putovao u vreme svog dopusta (ferija, blagdana, praznika) uvek u severne krajeve.
Znáte už dobře svou vlast?	Познајете ли већ добро своју домовину?	Poznajete li već dobro svoju domovinu?
Ovšem že ano. Pokládám za nesprávné jezditi do ciziny dříve, než poznáme krásy své vlasti.	Дакако. Држим да је погрешно да путујемо у иностранство пре него смо упознали лепоте своје отаџбине.	Dakako. Držim da je pogrešno da putujemo u inostranstvo pre nego smo upoznali lepote svoje otadžbine.
Je mnoho takových lidí, kteří neznají ani kousek své vlasti mimo své rodiště a bydliště, ale cizinu již projezdili křiž na kříž.	Има много људи таквих, који не познају ни комадић своје отаџбине сем места где су се родили и где станују, али иностранство (туђину) већ су скроз	Ima mnogo ljudi takovih, koji ne poznaju ni komadić svoje otadžbine sem mesta gde su se rodili i gde stanuju, ali inostranstvo (tuđinu) već su

	(са свим) пропутовали.	skroz (sa svim) proputovali.
Odkud jedete dnes?	Откле долазите данас?	Otkle dolazite danas?
Nastoupil jsem do vlaku v P.	Сео сам у влак у П.	Seo sam u vlak u P.
Vy ráčíte býti odtamtud?	Ви сте, молим, оданле?	Vi ste, molim, odanle?
Ne, jen jsem se tam zastavil.	Нисам, само сам се тамо зауставио.	Nisam, samo sam se tamo zaustavio.
Přijel jsem tam včera, v pátek v poledne a dnes jedu zase dále.	Дошао сам тамо јучер, у петак у подне а данас већ ћу се возити даље.	Došao sam tamo jučer, u petak u podne a danas već ću se voziti dalje.
Co vás tam poutalo, že jste tam přerušil svou jízdu?	Шта вас је тамо занимало, да сте тамо прекинули свој пут?	Šta vas je tamo zanimalo, da ste tamo prekinuli svoj put?
Zvláštní nepříjemná událost mě tam zdržela.	Особита једна неугодна ствар ме је тамо задржала.	Osobita jedna neugodna stvar me je tamo zadržala.
Co pak se přihodilo?	Шта вам се је догодило?	Šta vam se je dogodilo?
Je tomu zrovna rok, byl jsem v tom městečku na pohřbu svému bratru.	Баш пре годину дана сам био у том местанцу при погребу свог брата.	Baš pre godinu dana sam bio u tom mestancu pri pogrebu svog brata.
On tam byl usazen?	Зар је био тамо настањен?	Zar je bio tamo nastanjen?
Ano. Dostal se tam jako lékař a zemřel otravou krve.	Јест. Дошао је тамо као лекар и умро је од тровања крви.	Jest. Došao je tamo kao lekar i umro je od trovanja krvi.
Byl tedy obětí svého povolání, že?	Постао је дакле жртва свог звања (своје дужности), је ли?	Postao je dakle žrtva svog zvanja (svoje dužnosti), je li?
Byl v M. již dlouho?	Је ли већ био дуго у М?	Je li već bio dugo u M.?
Měl pěknou praxi?	Је ли имао добру праксију?	Je li imao dobru praksiju?
Jak se mu vedlo?	Како је живио?	Kako je živio?
Dlouho tam ještě nebyl.	Још није био дуго тамо.	Još nije bio dugo tamo.
Ani snad ne celé dva roky.	Ваљда ни пуне две године.	Valjda ni pune dve godine.
S počátku se mu ne-	С почетка није баш мно-	S početka nije baš mno-

vedlo valně, měl tam dva konkurenty; když však poznalo obyvatelstvo jeho zkušenosti a zručnost, věnovalo mu tolik přízně, že se mu začalo vésti velmi pěkně.	го радио, имао је тамо два конкурента; ну кад је општинство упознало његово искуство и вештину, тако га је заволело, да је почео радити врло много.	go radio, imao je tamo dva konkurenta; nu kad je opštinstvo upoznalo njegovo iskustvo i veštinu, tako ga je zavolelo, da je počeo raditi vrlo mnogo.
A v tom přišla krutá smrt!	А у то дошла је несмиљена смрт!	A u to došla je nesmiljena smrt!
Odkud račte býti vy rodem?	Откле изволите бити родом?	Otkle izvolite biti rodom?
Já jsem z V.	Ја сам из В.	Ja sam iz V.
Ani nevím, kde to je.	Незнам нити где је то.	Neznam niti, gde je to.
Tomu se nedivím. Je to malá vesnička a nedaleko ní mám svůj statek. Mohl bych vlastně říci, že bydlím na samotě.	Не чудим се томе. То је малено сеоце и недалеко од овог имам своје имање. Могао бих казати (рећи), да станујем на самоћи.	Ne čudim se tome. To je maleno seoce i nedaleko od ovog imam svoje imanje. Mogao bih kazati (reći), da stanujem na samoći.
Ten statek jste zdědil po otci?	То имање сте наследили по оцу?	To imanje ste nasledili po ocu?
Ó ne. To jsem vyženil.	Никако. Добио сам га са женом	Nikako. Dobio sam ga sa ženom.
Jsem zcela z jiného konce světa.	Ја сам из сасма другог краја.	Ja sam iz sasma drugog kraja.
Toulal jsem se ve svém životě už dost a dost.	Већ сам се доста скитао у свом животу.	Već sam se dosta skitao u svom životu.
Toho já nemohu říci.	То ја не могу да кажем.	To ja ne mogu da kažem.
Narodil jsem se v N., v rodišti svého otce, a tam jsem podnes.	Родио сам се у Н., у завичају свог оца, а тамо сам до данас.	Rodio sam se u N., u zavičaju svog oca, a tamo sam i danas.
Myslím, že tam už zůstanu.	Мислим да ћу тамо и остати.	Mislim da ću tamo i ostati.
U mne to bylo zcela jiné.	Код мене је то било сасвим друкчије.	Kod mene je to bilo sasvim drukčije.
Narodil jsem se v . . ., ale už za mého dětství — byly mi asi 3 roky — se naši odstěhovali na venek.	Родио сам се у . . ., ну већ док сам био дете, — имао сам 3 године — преселили су се наши на село. Мајци ни-	Rodio sam se u . . ., nu već dok sam bio dete — imao sam 3 godine — preselili su se naši na selo. Majci

Vlakem.	Влаком	Vlakom.
Matce nesvědčilo velkoměsto, proto jsme se odstěhovali do vsi na otcovo hospodářství, které bylo dříve pronajato jednomu rolníku.	је пријао велики град, па тако смо се преселили у село на имање оца, које је било пре тога пронајмљено једноме сељаку.	nije prijao veliki grad, pa tako smo se preselili u selo na imanje oca, koje je bilo pre toga pronajmljeno jednome seljaku.
Odtamtud mne posílali do obecné školy do nedaleké větší vesnice.	Оданле су ме пошиљали у основну школу у веће село недалеко од нас.	Odanle su me pošiljali u osnovnu školu u veće selo nedaleko od nas.
Když jsem vychodil obecnou školu, dovezl mě otec nejprve k strýcovi do města na studie.	Кад сам свршио основну школу, довео ме отац најпре стрицу у варош на науке.	Kad sam svršio osnovnu školu, doveo me otac najpre stricu u varoš na nauke.
Dali mě zapsati na střední školu.	Уписали су ме у средњу школу.	Upisali su me u srednju školu.
Brzy jsem se odstěhoval od strýce raději k cizím lidem.	Скоро сам се преселио од стрица радије ка туђим људима.	Skoro sam se preselio od strica radije ka tuđim ljudima.
Střední školy jsem nedostudoval.	Средњу школу нисам свршио.	Srednju školu nisam svršio.
Přestoupil jsem na školu hospodářskou.	Прешао сам на школу ратарску.	Prešao sam na školu ratarsku.
Odborné školy mě více lákaly.	Волео сам стручне школе.	Voleo sam stručne škole.
Vychodil jste všechny ročníky?	Јесте ли свршили све године (класе)?	Jeste li svršili sve godine (klase)?
Ano. Pak jsem byl nějaký čas doma, ale dlouho jsem toho také nevydržel a šel jsem hledat štěstí.	Јесам. Онда сам био неко време код куће, али дуго то нисам могао подносити па сам отишао у свет да тражим срећу.	Jesam. Onda sam bio neko vreme kod kuće, ali dugo to nisam mogao podnositi pa sam otišao u svet da tražim sreću.
Nejprve jsem se toulal asi 2 roky po cizině; byl jsem na několika místech hospodářským úředníkem.	Најпре сам се скитао по прилици две године по туђини; био сам на више места господарствени чиновник.	Najpre sam se skitao po prilici dve godine po tuđini; bio sam na više mesta gospodarstveni činovnik.
Pak jsem si udělal zná-	Онда сам се упознао са	Onda sam se upoznao

Vlakem.	Влаком.	Vlakom.
most a oženil se.	једном девојком и оженио сам се.	sa jednom devojkom i oženio sam se.
Jsem ženat teprve půl roku.	Ожењен сам истом пол године.	Oženjen sam istom pol godine.
Doufám, že užiji nyní dobře ve svůj prospěch zkušeností, jichž jsem nabyl v cizině.	Надам се да ћу сада добро на своју корист употребити искуства стечена у иностранству.	Nadam se da ću sada dobro na svoju korist upotrebiti iskustva stečena u inostranstvu.
Na svém a se svým hospodaří každý nejlépe.	На своме и са својим сваки најбоље ради.	Na svome i sa svojim svaki najbolje radi.
Teď jsem spokojen.	Сад сам задовољан.	Sad sam zadovoljan.
To jsme se zapovídali.	Ево како смо се задубили у разговор.	Evo kako smo se zadubili u razgovor.
Já vám tu vykládám o sobě a málem bych zapomněl, že budu už na místě.	Ја вам приповедам о себи а скоро бих био заборавио да ћу бити већ на месту.	Ja vam pripovedam o sebi a skoro bih bio zaboravio da ću biti već na mestu.
Vy už vystoupíte?	Ви ћете већ сићи?	Vi ćete već sići?
Ano. Za deset minut.	Хоћу. После десет минути.	Hoću. Posle deset minuti.
To jedete do T.?	Ви дакле идете у Т.?	Vi dakle idete u T.?
Ne. Tam musím přesedati.	Не идем. Тамо морам прелазити у други воз.	Ne idem. Tamo moram prelaziti u drugi voz.
Použiji té příležitosti a navštívím tu přítele.	Употребићу прилику и посетићу овде пријатеља.	Upotrebiću priliku i posetiću ovde prijatelja.
Což pak je v T. křižovatka drah?	Зар се у Т. крижају пруге?	Zar se u T. križaju pruge?
Ovšem že ano. Jedou tudy 3 trati a ještě sevzeroápadní lokálka.	Дакако. Овуда иду три пруге и још северозападна местна жељезница.	Dakako. Ovuda idu tri pruge i još severozapadna mestna železnica.
Jak dlouho se tu zdržíte?	Како дуго ћете се овде задржати?	Kako dugo ćete se ovde zadržati?
Přeruším tu jízdu, dám si v kanceláři potvrditi lístek a pojedu za 5 hodin dále.	Прекинућу пут, дат ћу у канцеларији потврдити карту и након 5 сати путоваћу даље.	Prekinuću put, dat ću u kancelariji potvrditi kartu i nakon 5 sati putovaću dalje.
To je také rychlík?	Је ли ово такођер брзи воз?	Je li ovo također brzi voz?

Ne, pak musím jeti osobníkem; ani bych jinak nemohl.	Није, онда морам путовати путничким возом; друкчије не би ни могао	Nije, onda moram putovati putničkim vozom; drukčije ne bi ni mogao.
Jedu do B. a tam rychlíky nezastavují.	Идем у Б. а тамо брзи возови не стоје.	Idem u B. a tamo brzi vozovi ne stoje.
To jedete vlakem až na místo.	Онда ћете жељезницом баш на место.	Onda ćete željeznicom baš na mesto.
Bohužel, ne. Stále nám tam slibují lokálku, ale myslím, že se toho nedočkám ani já ani mé děti.	Жали боже нећу. Непрестано нам обећавају локалну жељезницу, но мислим да то нећемо доживети нити ја нити моја деца.	Žali bože neću. Neprestano nam obečavaju lokalnu železnicu, no mislim da to nećemo doživeti niti ja niti moja deca.

Pěšky. Povozem. Kolo. Automobil.	**Пешке. Колима. Двоколице. Аутомобил.**	**Peške. Kolima. Dvokolice. Automobil.**
Jak daleko máte pak ještě od nádražní stanice?	Како je онда још далеко од постаје?	Kako je onda još daleko od postaje?
Celé tři hodiny cesty pěšky.	Пешке пуна три сата.	Peške puna tri sata.
Vy však nepůjdete pěšky, či ano?	Али ви нећете пешице, — или ипак?	Ali vi ne ćete pešice, ili ipak?
Dnes půjdu. Musíme býti rozumnými hospodáři.	Данас хоћу. Човек мора да буде добар газда.	Danas hoću. Čovek mora da bude dobar gazda.
Jak to? Vy přece máte doma povoz!	Како то? Та ви ипак имате кола код куће?	Kako to? Ta vi ipak imate kola kod kuće?
Ovšem že ano, ale jsou žně!	Дакако, али време je жетве!	Dakako, ali vreme je žetve!
Povoz by byl, ale koně nesmím bráti od práce.	Кола бисмо могли имати, али коње не смем задржати од рада.	Kola bismo mogli imati, ali konje ne smem zadržati od rada.
Jde se pěkně pěšky.	Лепо се иде пешице.	Lepo se ide pešice.
Po silnici by se špatně jelo. Není upravena. Je samý kámen.	Друмом би се рђаво возила кола. Није уређен. Пун je камења.	Drumom bi se rđavo vozila kola. Nije uređen. Pun je kamenja.
Cesty jsou rozmoklé a rozježděné.	Путеви су намочени и потрвени колима.	Putevi su namočeni i potrveni kolima.

Nepůjdu hlavní cestou. Znám tu celý kraj.	Нећу да идем главним путем. Познајем цели крај.	Neću da idem glavnim putem. Poznajem celi kraj.
Dám se od nádraží napravo a u křižovatky odbočím nalevo.	Од колодвора ћу ићи на десно а код раскршћа обратићу се на лево.	Od kolodvora ću ići na desno a kod raskršća obratiću se na levo.
Jděte stezkami! Jsou sice křivolaké, ale přece si nadejdete.	Идите стазама! Кривуљасте су до душе, али ипак ћете си скратити пут.	Jdite stazama! Krivuljaste su do duše, ali ipak ćete si skratiti put.
Děláte drobne, velké kroky.	Ви правите малене, велике кораке.	Vi pravite malene, velike korake.
To je silnice. Tam jsou jen cesty vozové.	Ово је друм. Тамо су само цесте.	Ovo je drum. Tamo su samo ceste.
V tom voze se nám pěkně sedí. Je to jednospřežní vůz ći dvojspřežní?	У овим колима удобно седимо. Јесу ли то кола с једним коњем или са два коња?	U ovim kolima udobno sedimo. Jesu li to kola s jednim konjem ili sa dva konja?
Možno zde dostati povoz?	Можемо ли овде добити кочију?	Možemo li ovde dobiti kočiju?
Kde je vozka?	Где је кочијаш?	Gde je kočijaš?
Znáte cestu?	Познајете ли дут?	Poznajete li put?
Velmi dobře. Jsem zdejší a znám tu každý kout.	Врло добро. Ја сам домаћи те познајем овде сваки кут.	Vrlo dobro. Ja sam domaći te poznajem ovde svaki kut.
Račte se jen posadit!	Изволите само сести.	Izvolite samo sesti.
Ten kůň nás přece neutáhne; vždyť je všecek vyzáblý!	Овај коњ ипак неће моћи нас возити, превише је мршав.	Ovaj konj ipak neće moći nas voziti, previše je mršav.
Málo ho asi krmíte!	Ваљда га мало храните (крмите)?	Valjda ga malo hranite (krmite)?
Ani byste, páni, nevěřili, co toho ten kůň sežere.	Господо ви сигурно нећете веровати, колико овај коњ поједе.	Gospodo vi sigurno nećete verovati, koliko ovaj konj pojede.
Máte s sebou oves?	Имате собом овас?	Imate sobom ovas?
Ovšem že ano!	Дакако да имам.	Dakako da imam.
Ten koník se nezdá, ale uvidíte, jak poběží.	Овај коњиц не изгледа тако, али видет ћете, како ће бежати.	Ovaj konjic ne izgleda tako, ali videt ćete, kako će bežati.
Jen tamhle za tou za-	Само на оно високо брдо за оном завојицом не	Samo na ono visoko brdo za onom zavo-

táčkou toho velkého vrchu by sám nezmohl.	би се могао сам успети.	jicom ne bi se mogao sam uspeti.
Dostane přípřež.	Добиће припрегу.	Dobiće pripregu.
I toho není třeba.	То није потребно.	To nije potrebno.
Raději vystoupíme a půjdeme té půlhodinky pěšky.	Радије ћемо изаћи из кола те ћемо ићи по сата пешице.	Radije ćemo izaći iz kola te ćemo ići po sata pešice.
Kůň zato pak poběží po rovině čiperně.	За то ће онда коњ весело бежати равним путем.	Za to će onda konj veselo bežati ravnim putem.
Z nádraží nepůjdeme pěšky.	Од колодвора нећемо ићи пешке.	Od kolodvora nećemo ići peške.
Pojedeme kočárem.	Возићемо се у колима.	Vozićemo se u kolima.
Jeďte elektrickou drahou! Je to velmi levné.	Идите електричном жељезницом. То је врло јефтино.	Jdite električnom željeznicom. To je vrlo jeftino.
Dopravní prostředky jsou tu velmi špatné.	Саобраћајна средства овде су врло рђава.	Saobraćajna sredstva ovde su vrlo rđava.
Jízda je příliš zdlouhavá.	Вожња предуго траје.	Vožnja predugo traje.
Je to samá zastávka.	Пуно је постаја.	Puno je postaja.
Budu dělat se svým přítelem o prázdninách delší cestu na kole.	У феријама направит ћу са својим пријатељем дуљи пут на двоколицама.	U ferijama napravit ću sa svojim prijateljem dulji put na dvokolicama.
Dovede jezditi na kole?	Умете ли се возити на велосипеду?	Umete li se voziti na velosipedu?
Ano. Jezdím již několik let.	Умем. Већ неколико година.	Umem. Već nekoliko godina.
Neuženete se někdy?	Не уморите се каткад?	Ne umorite se katkad?
Naprosto ne. Jsem velmi opatrný.	Никако. Ја сам врло опрезан.	Nikako. Ja sam vrlo oprezan.
Po rovině a s vrchu jedu sice dosti rychle, ale do vrchu si odpočinu. Když mě jízda namáhá, slezu a jdu raději pěšky.	По равнини и низбрдо идем до душе доста брзо, али узбрдо се одмарам. Ако ми је тешко, волим одсести те идем пешице.	Po ravnici i nizbrdo idem do duše dosta brzo, ali uzbrdo se odmaram. Ako mi je teško, volim odsesti te idem pešice.
A kolo vedete?	А двоколице водите?	A dvokolice vodite?
Pozor, tamhle jede automobil!	Пазите тамо долази аутомобил.	Pazite tamo dolazi automobil.

Automobil.	Аутомобил.	Automobil.
Vyhněte se mu s cesty, mohl by vás snadno přejeti.	Уклоните се, лако би вас могао погазити.	Uklonite se, lako bi vas mogao pogaziti.
Za ním se zdvíhá prach.	За њим се диже прашина.	Za njim se diže prašina.
Hleďte, jak víří prach!	Гледајте како се врти прашина!	Gledajte kako se vrti prašina!
To je zápach! Cítíte benzin?	То је смрад! Осећате бензин?	To je smrad! Osećate benzin?
Stroj jim vypověděl službu.	Строј неће да врши службу.	Stroj neće do vrši službu.
Praskla jim guma na kole.	Пукнула је гума на колу.	Puknula je guma na kolu.
Už se stroj opět rozjíždí.	Машина иде опет.	Mašina ide opet.
Dávají znamení píšťalou a trubkou.	Они давају знамење са свиралом и са трубом.	Oni davaju znamenje sa sviralom i sa trubom.
Nemůže hned, rázem zastaviti.	Неможе одмах, махом (на мах) да се заустави.	Ne može odmah, mahom (na mah) da se zaustavi.
Četl jsem, že pokladník banky zpronevěřil mnoho peněz a ujel automobilem.	Читао сам да је благајник банке проневерио много новаца па је побегао у аутомобилу.	Čitao sam da je blagajnik banke proneverio mnogo novaca pa je pobegao u automobilu.
Byl to nesvědomitý člověk. Chytili ho. Neušel jim.	То је био човек бездушан. Ухватили су га. Није измакнуо.	To je bio čovek bezdušan. Uhvatili su ga. Nije izmaknuo.
Pozor! Pod vrchem se silnice rychle zatáčí napravo!	Пази! Под брдом се друм обраћа нагло на десно!	Pazi! Pod brdom se drum obraća naglo na desno!
Jeďte krokem!	Возите полагано!	Vozite polagano!
Rychlá jízda po mostě se pokutuje!	Брза вожња мостом се казни глобом!	Brza vožnja mostom se kazni globom!
Jezditi rychle se zapovídá!	Брзо возити забрањено (је)!	Brzo voziti zabranjeno (je)!
Choditi mimo cestu jest zakázáno.	Забрањено је ходати ван пута!	Zabranjeno je hodati van puta!
Jdeme tam.	Ми идемо тамо.	Mi idemo tamo.

Vracíme se.	Враћамо се.	Vraćamo se.
Zpáteční cesta.	Повратак.	Povratak.

Jízda parníkem i lodí.	**Вожња паробродом и лађом.**	**Vožnja parobrodom i lađom.**
Pojedete vlakem nebo parníkem?	Хоћете ли поћи влаком или паробродом?	Hočete li poći vlakom ili parobrodom?
Raději parníkem, je to levnější.	Волим ићи паробродом, то је јефтиније.	Volim ići parobrodom, to je jeftinije.
Já nejezdím rád parníkem; nesnesu toho dobře.	Ја не волим пловити паробродом; ја то не подносим добро.	Ja ne volim ploviti parobrodom; ja to ne podnosim dobro.
Odstůňu každou plavbu. Bývá mi špatně.	Међу пловидбом увек сам болестан. Обично ми је зло.	Među plovidbom uvek sam bolestan. Obično mi je zlo.
Nejprve se mi udělá nevolno, pak mdlo, točí se mi hlava, zdvíhá se mi žaludek a zvracím.	Најпре ми се смучи, онда ми је слабо, глава ми се врти, стомак се диже па морам бљувати.	Najpre mi se smuči, onda mi je slabo, glava mi se vrti, stomak se diže pa moram bljuvati.
Kde je stanoviště parníků?	Где стоје пароброди?	Gde stoje parobrodi?
Nedaleko odtud.	Не далеко оданле.	Ne daleko odanle.
Tamhle u toho mola.	Тамо код тог мола.	Tamo kod tog mola.
Kdy odjíždí parník?	Када полази пароброд?	Kada polazi parobrod?
Jsou zde různé paroplavební společnosti, jichž parníky jezdí týmiž směry.	Овде су разна раробродска друштва, и њихови пароброди плове истим правцима.	Ovde su razna parobrodska društva, a njihovi parobrodi plove istim pravcima.
To je malý parníček.	Ово је мален паробродић.	Ovo je malen parobrodić.
Pojedeme jen člunkem.	Ми ћемо пловити само у чамцу (чуну, барци).	Mi čemo ploviti samo u čamcu (čunu, barci).
Možno si zde půjčiti loďku?	Можемо ли овде најмити чамац?	Možemo li ovde najmiti čamac?
Kolik se platí za hodinu?	Колико се плаћа за један сат?	Koliko se plaća za jedan sat?
Dovedete veslovati?	Умете ли веслати (возити)?	Umete li veslati (voziti)?
Sedni si ke kormidlu!	Седи уз крму!	Sedi uz krmu!

Loď.	Лађа.	Lađa.
Loďka se houpe. Buďte klidni, nebo se loď převrhne.	Лађица се љуља (њише). Будите мирни, иначе ће се лађа преврнути.	Lađica se ljulja (njiše). Budite mirni, inače će se lađa prevrnuti.
Jak jste se dostal na druhou stranu řeky?	Како сте доспели на другу обалу реке?	Kako ste dospeli na drugu obalu reke?
Dal jsem se převézti.	Дао сам се превозити.	Dao sam se prevoziti.
Co se platí za převoz?	Што се плаћа за превоз?	Što se plaća za prevoz?
Tento parník jest zařízen přepychově.	Овај је пароброд раскошно уређен.	Ovaj je parobrod raskošno uređen.
Kterou cestu zvolíte?	Који ћете изабрати пут?	Koji ćete izabrati put?
Jistě kratší.	Извесно краћи пут.	Izvesno kraći put.
Moře mi nedělá dobře.	Море ми не прија.	More mi ne prija.
Zůstanu seděti na palubě na vzduchu.	Седећу на палуби на зраку.	Sedeću na palubi na zraku.
Nenajmete si kabinu?	Нећете купити кабину?	Nećete kupiti kabinu?
Ne. Doufám, že nedostanu mořskou nemoc a spáti se mi nechce.	Нећу. Надам се да нећу добити морску болест а неће ми се спавати.	Neću. Nadam se da neću dobiti morsku bolest a neće mi se spavati.
Loď odrazila od břehu.	Лађа је кренула.	Lađa je krenula.
Parník se začíná kolébati.	Пароброд почиње да се љуља.	Parobrod počinje da se ljulja.
Už jsme na širém moři.	Већ смо на отвореном мору.	Već smo na otvorenom moru.
Moře je tiché, rozbouřené.	Море је мирно, узбуркано.	More je mirno, uzburkano.
Vlny se dmou, zdýmají.	Валови се дижу.	Valovi se dižu.
Loď se houpe.	Лађа се њише.	Lađa se njiše.
Bouře se uklidňuje.	Бура јења.	Bura jenja.
Neměli jsme se dnes vydati na cestu.	Данас нисмо имали кренути на пут.	Danas nismo imali krenuti na put.
Je veliký vítr.	Је велик ветар.	Je velik vetar.
Vítr se uklidňuje.	Ветар попушта.	Vetar popušta.
To je dobře, že jsme už u cíle.	Добро да смо већ на месту.	Dobro da smo već na mestu.
Dostali jsme se domů šťastně, bez úrazu, v pořádku.	Доспели смо кући сретно, без незгоде, у реду.	Dospeli smo kući sretno. bez nezgode, u redu,
Napřesrok pojedeme opět.	Следеће године опет ћемо на пут.	Sledeće godine opet ćemo na put.

Výlety.	Излети.	Izleti.
Děláme časté výlety.	Правимо често излете.	Pravimo često izlete.
Pojďte s námi na vycházku!	Дођите с нама на шетњу!	Dođite s nama na šetnju!
Kam půjdete?	Камо ћете (ићи)?	Kamo ćete (ići)?
Někam do okolí.	Некамо у околицу.	Nekamo u okolicu.
Je zde velmi krásně.	Овде је веома лепо.	Ovde je veoma lepo.
Nemohl byste mi doporučiti nějaké celodenní, polodenní výlety?	Могли бисте ми препоручити некакве излете на цео дан, на по дана?	Mogli biste mi preporučiti nekakve izlete na ceo dan, na po dana?
Povím vám o několika velmi vděčných vycházkách.	Приопћит ћу вам неколико врло леп х излета.	Priopćit ću vam nekoliko vrlo lepih izleta.
Nemohl byste si vyjíti na celý den?	Зар не би сте могли отићи на читав дан?	Zar ne bi ste mogli otići na čitav dan?
Stálo by vám to za to.	То би било вредно.	To bi bilo vredno.
Vyjedu si za město.	Повести ћу се ван града.	Povesti ću se van grada.
Půjdeme do okolních lesů.	Ми ћемо ићи у околне шуме.	Mi ćemo ići u okolne šume.
Vyjdeme si do polí.	Изаћи ћемо у поља.	Izaći ćemo u polja.
Potřebuji čerstvého vzduchu, zotavení.	Требам свежег зрака (ваздуха), опоравлјења (одмора).	Trebam svežeg zraka (vazduha), oporavljenja (odmora).
Jaké je tu podnebí?	Какво је овде поднебје?	Kakvo je ovde podnebje?
Mírné.	Умерено (средње).	Umereno (srednje).
Je zde příjemno.	Овде је угодно.	Ovde je ugodno.

Popis osoby.	Лични опис.	Lični opis.
Zde jest ten pán, co jste ho volal.	Ево ту је онај господин, што сте га позвали.	Evo tu je onaj gospodin, što ste ga pozvali.
Co si ráčíte přáti?	Шта желите?	Šta želite?
Rád bych, abyste mi napsal do mé učební knížky popis mé osoby.	Молио бих да ми напишете у моју ученичку књигу мој лични опис.	Molio bih da mi napišete u moju učeničku knjigu moj lični opis.

Popis osoby.	Лични опис.	Lični opis.
Dejte sem svou knihu, vyplním ji.	Дајте овамо (симо) своју књигу, ја ћу је испунити.	Dajte ovamo (simo) svoju knjigu, ja ću je ispuniti.
Jsou zde již předtištěny rubriky.	Овде су већ натискане рубрике.	Ovde su već natiskane rubrike (odeljenja).
Připište tam, čeho je třeba.	Напишите тамо што је потребно.	Napišite tamo što je potrebno.
Budu se vás tázati a vy mi odpovídejte!	Ја ћу вас питати а ви ћете мени одговарати!	Ja ću vas pitati a vi ćete meni odgovarati!
Tak pište; diktuji již!	Дакле пишите; ја већ диктујем!	Dakle pišite; ja već diktujem!
Vlasy — černé, plavé, bílé, kaštanové.	Власи — црне, плаве, беле, кестенове боје.	Vlasi — crne, plave, bele, kestenove boje.
Nos — ploský, orlí, malý.	Нос — плоснат, орловски, мален.	Nos — plosnat, orlovski, malen.
Čelo — obyčejné, vysoké, vyklenuté.	Чело — обично, високо, сводно.	Čelo — obično, visoko, svodno.
Oči — modré, černé, hnědé, šedé.	Очи — модре, црне, црномањасте, сиве.	Oči — modre, crne, crnomanjaste, sive.
Ústa — malá, velká, střední, přiměřená.	Уста — малена, велика, средња, примерена.	Usta — malena, velika, srednja, primerena.
Brada — kulatá, špičatá.	Брада (подбрадак) — округла, шиљаста.	Brada (podbradak) — okrugla, šiljasta.
Obličej — podlouhlý, oválni, kulatý.	Лице — дугачко, обло, округло.	Lice — dugačko, oblo, okruglo.
Zrak — dobrý, zdravý; krátkozraký, dalekozraký, slabý.	Вид — добар, здрав; кратковидан, далековидан, слаб.	Vid — dobar, zdrav; kratkovidan, dalekovidan, slab.
Zuby — bílé, vykažené, žluté.	Зуби — бели, покварени, жути.	Zubi — beli, pokvareni, žuti.
Míra — asi 160 cm.	Стас (мера) — око 160 цм.	Stas (mera) — oko 160 cm.
To je všechno.	То је све.	To je sve.
Ještě mi řekněte svá data!	Још ми кажите своја дата!	Još mi kažite svoja data!
Kdy a kde jste se narodil?	Када и где сте рођен?	Kada i gde ste rođen?
V Bělehradě r. 1884, 16. ledna.	У Београду 1884. г., 16. јануара.	U Beogradu 1884. g., 16. januara (siječnja).
Kam příslušíte?	Где принадлежан?	Gde prinadležan?
Do Bělehradu.	У Београду.	U Beogradu.
Čím jste?	Што сте?	Što ste?

Popis osoby.	Лични опис.	Lični opis.
Vyučil jsem se kupcem, ale jsem bez místa.	Ја сам изучен трговац, али сам без места.	Ja sam izučen trgovac, ali sam bez mesta.
Ucházíte se zde o práci?	Тражите ли овде посла?	Tražite li ovde posla?
Ano, rád bych se tu uchytil.	Јест, хтео бих овде да нађем нешто сталнога.	Jest, hteo bih ovde da nađem nešto stalnoga.
Má vážné vzezření.	Он изгледа озбиљан.	On izgleda ozbiljan.
Vypadá, dívá, tváří se přísně.	Изгледа, гледа строго.	Izgleda, gleda strogo.
Vypadáte velmi dobře.	Изгледате врло добро.	Izgledate vrlo dobro.
Ten jest usmívavý.	Тај је смешљив.	Taj je smešljiv.
To je příjemný vzhled, příjemné vzezření.	То је пријатно лице, изгледа мило, љубазно.	To je prijatno lice, izgleda milo (ljubazno).
Je skrovně oblečen.	Обучен је оскудно.	Obučen je oskudno.
Je oblečen čistě a bezvadně.	Обучен је чисто и без мане.	Obučen je čisto i bez mane.
Ten je vystrojen a nažehlen.	Тај је искићен и утлеисан.	Taj je iskićen i utleisan.
Nemá pěkné chování.	Нема лепо владање.	Nema lepo vladanje (ne vlada se lepo).
Jak je asi veliký?	Како је велик по прилици (од прилике)?	Kako je velik po prilici (od prilike)?
Jest o celou hlavu větší než vy.	Већи је за једну главу од мене.	Veći je za jednu glavu od mene.
To je dobrý, zlý, špatný člověk.	То је добар, злочест, рђав човек.	To je dobar, zločest, rđav čovek.
S ním nic není; jest mstivý!	С њим није добро дружити се; он је осветљив.	S njim nije dobro družiti se; on je osvetljiv.
Dejte si naň pozor! Je nespolehlivý!	Пазите нањ! Непоуздан је!	Pazite nanj! Nepouzdan je!
To je nadaný, vtipný, omezený člověk.	То је човек даровит, досетљив, ограничен (малоуман).	To je čovek darovit, dosetljiv, ograničen (malouman).
Je to spravedlivý, rozumný, udatný, čestný muž.	То је праведан, разуман, храбар, честит човек.	To je pravedan, razuman, hrabar, čestit čovek.
Ta dáma je jemná, něžná, vzdělaná.	Ова је госпођа блага, нежна, наображена.	Ova je gospođa blaga, nežna, naobražena.
Přítel je galantní a vážný jinoch.	Мој пријатељ је учтив	Moj prijatelj je učtiv

	(галантан) и озбиљан младић (момак).	(galantan) i ozbiljan mladić (momak).
Není zlomyslný ani nedbalý.	Није злоћудан ни немаран.	Nije zloćudan ni nemaran.
Je to slabý, silný, prostřední, drobný člověk.	То је слаб, снажан човек, човек средњи, ситни.	To je slab, snažan čovek, čovek srednji, sitni.
To je pravý obr, trpaslík.	То је баш људескара (горостас), кепец.	To je baš ljudeskara (gorostas), kepec.
Je směšný. Nelze s ním mluviti vážně.	Он је смешан. Није могуће говорити с њим озбиљно.	On je smešan. Nije moguće govoriti s njim ozbiljno.
Je přepiatý, přemrštěný, neskromný, pyšný, nesnesitelný.	Он је претеран, безобразан, охол, несносан.	On je preteran, bezobrazan, ohol, nesnosan.
Hraje si na pána.	Господи се.	Gospodi se.
Neví, co by dělal pýchou a nadutostí.	Не зна шта би (радио) од охолости и надутости.	Ne zna šta bi (radio) od oholosti i nadutosti.
Je přepadlý.	Измршављен је.	Izmršavljen je.
Vypadá špatně.	Изгледа рђаво.	Izgleda rđavo.
Spadl se, seslábl, sesílil.	Он се је спао, он је ослабио, одебљао.	On se je spao, on je oslabio, odebljao.
Spravuje se. — Tloustne. — Svědčí mu.	Дебља. — Служи му здравље.	Deblja. — Služi mu zdravlje.

Zábavy, hry a sporty.	Забаве, игре, шпорти.	Zabave, igre, športi.
Co budete dělat dnes odpoledne?	Шта ћете радити данас после подне?	Šta ćete raditi danas posle podne?
Ještě nevím. Mám na vybranou.	Још незнам. Ја си могу изабирати.	Još neznam. Ja si mogu izabirati.
Snad budu hráti tenis.	Можда ћу играти тенис.	Možda ću igrati tenis.
Hrajete také?	Је л' играте такођер?	Je l' igrate također?
Trochu; máme však malé hříště a naše společnost není stálá.	Нешто мало; ну имадемо малено игралиште а наше друштво није стално.	Nešto malo; nu imademo maleno igralište a naše društvo nije stalno.
Kam vy půjdete?	Камо ћете ви?	Kamo ćete vi?

Zábavy, hry.	Забаве, игре.	Zabave, igre.
Chci se jíti podívat na kopanou.	Хоћу да идем гледати погометање (футбал).	Hoću da idem gledati nogometanje (football).
Jsou dnes nějaké zápasy?	Јесу ли данас које утакмице?	Jesu li danas koje utakmice?
Ano, zápasí dvě přední družstva.	Јест, данас ће бити утакмица између двоје одличие момчади.	Jest, danas će biti utakmica između dvoje odlične momčadi.
Jsem zvědav, kdo vyhraje, zvítězí.	Знатижељан сам ко ће да победи.	Znatiželjan sam ko će da pobedi.
Jsou to dobří hráči a budou se jistě obě strany držet vší silou, aby nepodlehly.	Добри су то играчи па ће се свакако обе странке напети, да не подлегну.	Dobri su to igrači pa će se svakako obe stranke napeti da ne podlegnu.
Já bych se šel podívat nejraději na plovárnu.	Ја бих најрадије отишао на пливаоницу.	Ja bih najradije otišao na plivaonicu.
Nešel byste se mnou?	Не би сте хтели ићи са мном?	Ne bi ste hteli ići sa mnom?
Ó ano, velmi rád se koupu.	Доиста, ја се врло радо купам.	Doista, ja se vrlo rado kupam.
Je tam hluboko?	Је ли тамо дубока вода?	Je li tamo duboka voda?
Ba ne; to bych tam já nemohl jíti.	Никако; то не би било за ме.	Nikako; to ne bi bilo za me.
Neumím plavat a mohu se odvážit jen tak daleko, pokud stačím.	Не знам пливати па смем ићи само тамо, где могу достати.	Ne znam plivati, pa smem ići samo tamo, gde mogu dostati.
Pojďte sem, zde je mělčina; ani byste se tu nemohl potopiti.	Дођите овамо, овде је пличина; овде није ни могуће да утонете (се потопите).	Dođite ovamo, ovde je pličina; ovde nije ni moguće da utonete (se potopite).
Projedeme se trochu na loďce.	Хоћемо мало да се возимо на чамцу.	Hoćemo malo da se vozimo na čamcu.
Skočil s loďky do vody a plaval naznak.	Скочио је са чамца у воду и пливао је на леђима.	Skočio je sa čamca u vodu i plivao je na leđima.
Plave pěkně. Dělá pravidelné pohyby rukama i nohama.	Лепо плива. Он прави правилна кретања рукама и ногама.	Lepo pliva. On pravi pravilna kretanja rukama i nogama.
Pojďte si sednout na chvíli do kavárny!	Дођите мало у кавану!	Dođite malo u kavanu!

Zahrajeme si v karty, v šachy, v dámu.	Играћемо карте, шах, даму.	Igraćemo karte, šah, damu.
To je moje záliba, můj koníček, sport.	То je моја страст, моја мушица, мој шпорт.	To je moja strast, moja mušica, moj šport.
Ještě jsme nedohráli.	Још нисмо свршили игру.	Još nismo svršili igru.
On prohrál celé své jmění.	Он je проиграо (изгубио у игри) цели свој иметак.	On je proigrao (izgubio u igri) celi svoj imetak.
Hraje, špekuluje na burse.	Он игра, шпекулира на берзи.	On igra, špekulira na berzi (burzi).
Hrál příliš odvážně.	Био je превише смео у игри.	Bio je previše smeo u igri.
Jste lovec?	Jесте ли ловац?	Jeste li lovac?
Náruživý. Velmi rád chodím na hony.	Ja сам страствен ловац. Врло радо идем у лов.	Ja sam strastven lovac. Vrlo rado idem u lov.
Umíte dobře střílet?	Je ли добро пуцате (гађате)?	Je li dobro pucate (gađate?)
Hraje v karty, v kostky.	Он игра карте, коцке.	On igra karte, kocke.
Můj bratr hraje na housle, já na piano.	Мој брат свира у гуслице, ja ударам у гласовир.	Moj brat svira u guslice, ja udaram u glasovir.
Mnoho toho nedovedu.	Много баш не умем.	Mnogo baš ne umem.
Cvičím se stále.	Вежбам без престанка.	Vežbam bez prestanka.

Některá nejčastější slovesa.	Некоји најобичнији глаголи.	Nekoji najobičniji glagoli.
Býti — nebýti.	**Бити — не бити.**	**Biti — ne biti.**
Jak jest?	Како je?	Kako je?
Co jest? Co je to? Kdo je to?	Шта je? Шта je то? Ко je то?	Šta je? Šta je to? Ko je to?
To je jasné, zřejmé, možné.	То je jасно, очита ствар, могуће.	To je jasno, očita stvar, moguće.
To je neštěstí, náhoda.	То je несрећа, случај.	To je nesreća, slučaj.
Je-li tomu tak, pak neříkám už nic.	Ако je тако, онда више не кажем ништа.	Ako je tako, onda više ne kažem ništa.
Jest hodný? Jaký je to člověk?	Je ли вредан? Какав je то човек?	Je li vredan? Kakav je to čovek?
To je můj příbuzný.	То je мој сродник.	To je moj srodnik.

Je to totéž, jako loni, včera.	То је исто као лани, јуче.	To je isto kao lani, juče.
Ovšem, že je tomu tak.	Дакако, тако је.	Dakako, tako je.
Je na vás, jak se chcete zachovat.	Ваша је ствар, како ћете се владати.	Vaša je stvar, kako ćete se vladati.
Pokud je na mně, souhlasím s tím.	Што се мене тиче, ја сам с тим споразуман.	Što se mene tiče, ja sam s tim sporazuman.
To je zlé!	То је зло!	To je zlo!
Jaká je tu pomoc?	Како ћемо ту помоћи?	Kako ćemo tu pomoći?
Buďte rozumnější!	Ваља да будете разумнији (паметнији)!	Valja da budete razumniji (pametniji)!
Kolik je vás? Je vás málo, mnoho.	Колико вас има? Има вас мало, много.	Koliko vas ima? Ima vas malo, mnogo.
Jak je venku? Je tam zima.	Како је вани? Зима је.	Kako je vani? Zima je.
To jsou zvyky! To je dnešní móda.	То су обичаји! То је данашња мода.	To su običaji! To je današnja moda.
To jsou jeho zásady.	То су његова начела.	To su njegova načela.
On jest zaměstnán v obchodě, v živnosti, v úřadě.	Он је запослен (намештен) у трговини, у обрту (занату), у уреду.	On je zaposlen (namešten) u trgovini, u obrtu (zanatu), u uredu.
Jest na dovolené, na odpočinku, na prázdninách, na zotavení.	Он је на допусту, на миру (у пензији), на феријама, на починку (опорављењу).	On je na dopustu, na miru (u penziji), na ferijama, na počinku (oporavljenju).
To není pravda, možné.	То није истина, могуће.	To nije istina, moguće.
To mi není novinkou.	То за мене није нова ствар.	To za mene nije nova stvar.
To není jen tak.	То није само тако.	To nije samo tako.
To není snadná věc.	То није лака ствар.	To nije laka stvar.
U nás tomu tak není.	Код нас није то тако	Kod nas nije to tako.
Není s ním řeč.	С њим нема говора.	S njim nema govora.
Snad to s ním není tak zlé.	Можда није с њим тако зло.	Možda nije s njim tako zlo.
Nebuďte bláhoví!	Немојте бити глупи (тако безазлени)!	Ne mojte biti glupi (tako bezazleni)!
Jsme doma každý den večer.	Ми смо сваки дан у вече код куће.	Mi smo svaki dan u veče kod kuće.
Nejsme doma dnes večer.	Вечерас нећемо бити код куће.	Večeras nećemo biti kod kuće.

Budete zítra ve městě?	Хоћете ли бити сутра у граду?	Hoćete li biti sutra u gradu?
Nejste ještě unaveni?	Зар још нисте уморни?	Zar još niste umorni?

Míti — nemíti.	Имати — не имати.	**Imati — ne imati.**
Mám mnoho práce.	Имам много посла.	Imam mnogo posla.
Nemám co dělat.	Не имам посла.	Ne imam posla.
Nemám kdy.	Не имам времена (не имам када).	Ne imam vremena. (Ne imam kada.)
Máš kdy?	Имаш ли времена?	Imaš li vremena?
Jak se máte? Má se dobře, velmi dobře.	Како сте? Добро, врло добро живи.	Kako ste? Dobro, vrlo dobro živi.
Mám na skladě zboží všeho druhu.	Имам на складишту робу (еспап) сваке врсте.	Imam na skladištu robu (espap) svake vrste.
Nemám peněz.	Немам новаца.	Nemam novaca.
Mám lecjaké přání k tobě.	Имам разне молбе на тебе.	Imam razne molbe na tebe.
Mám ti co říci.	Имам нешто да ти кажем.	Imam nešto da ti kažem.
Máte přece pěkný dům a dobře jdoucí obchod.	Ви имате ипак лепу кућу и трговину која добро успева.	Vi imate ipak lepu kuću i trgovinu koja dobro uspeva.
Každý má svůj kříž.	Сваки има своје муке.	Svaki ima svoje muke.
Nemáte býti tak umíněni.	Не смете да будете тако тврдоглави.	Ne smete da budete tako tvrdoglavi.
To se přece jen nemělo státi!	То ипак се није имало догодити!	To ipak se nije imalo dogoditi!
Měl jsi se mu představiti.	Требало је да се му представиш.	Trebalo je da se mu predstaviš.
Ten jistě neměl příčiny.	Тај доиста није имао повода.	Taj doista nije imao povoda.
Nemá, kde si pomoci.	Нема где да си помогне.	Nema gde da si pomogne.
Nemáš, kde by sis odpočinul.	Не имаш места за починак.	Ne imaš mesta za počinak.
Měj se na pozoru!	Буди опрезан!	Budi oprezan!
Mějte více odvahy a síly!	Треба да имате више смелости и снаге!	Treba da imate više smelosti i snage!

Neměli chuti k práci.	Нису имали воље да раде.	Nisu imali volje da rade.
Měl jste si to dříve rozmysliti.	То сте имали пре размислити.	To ste imali pre razmisliti.

Představovati se.	Представити се.	**Predstaviti se.**
Dovoluji si vás obtěžovati svou návštěvou; přináším doporuční list od svého strýce, obchodníka B.	Опростите што вам сметам својим посетом, слободан сам предати препоруку од свог стрица, трговца Б.	Oprostite što vam smetam svojim posetom, slobodan sam predati preporuku od svog strica, trgovca B.
Velmi mě těší.	Врло ми је мило.	Vrlo mi je milo.
Odevzdati někomu svou navštívenku.	Предати некому своју посетну карту (посетницу).	Predati nekomu svoju posetnu kartu (posetnicu).
Jaké je vaše zaměstnání?	Које је ваше занимање?	Koje je vaše zanimanje?
Čím jste?	Што сте?	Što ste?
Koho mám ohlásiti?	Кога хоћу да пријавим?	Koga hoću da prijavim?
Ohlaste pana V.!	Пријавите господина В.!	Prijavite gospodina V.!
Je možno mluviti s panem B.?	Је ли могуће да говорим са господином В.?	Je li moguće da govorim sa gospodinom V.?
Rád bych hovořil s vaším pánem.	Радо бих говорио са вашим господаром.	Rado bih govorio sa vašim gospodarom.
Pan šéf není doma.	Господин шеф није код куће.	Gospodin šef nije kod kuće.
Pan domácí vás vzkazuje žádat, abyste počkal několik minut, chvilinku.	Куће газда вас моли, да причекате неколико часака (мало).	Kuće gazda vas moli, da pričekate nekoliko časaka (malo).
Milostivá paní přijde ihned, co nevidět.	Милостива госпођа доћи ће одмах, овај час.	Milostiva gospođa doći će odmah, ovaj čas.
On vás nenechá dlouho čekat.	Он вас неће пустити да дуго чекате.	On vas neće pustiti da dugo čekate.
S kým mám tu čest?	С ким имам част?	S kim imam čast?
Mám čest (mluviti) s panem K.?	Имам част (говорити) са господином К.?	Imam čast (govoriti) sa gospodinom K.?

*

Představovati se.	Представити се.	Predstaviti se.
Jsem V. — Mé jméno je V.	Ја сам В. — Моје име је В.	Ja sam V. — Moje ime je V.
Vy se už na mě nepamatujete?	Ви се мене више не сећате?	Vi se mene više ne sećate?
Je to možné?	Је ли могуће?	Je li moguće?
Což pak jsem se tak změnil?	Зар сам се тако променио?	Zar sam se tako promenio?
Vždyť jsem se přece nezměnil ani dost málo.	Та ја се ипак нисам променио нимало.	Ta ja se ipak nisam promenio nimalo.
Vy ráčíte býti otec našeho přítele?	Ви изволите бити отац нашег пријатеља?	Vi izvolite biti otac našeg prijatelja?
Prosím.	Молим.	Molim.
Ano, tak jest!	Да, тако је!	Da, tako je!
To mám radost, že jste si na nás vzpomněl.	Радујем се, да сте се нас сетили.	Radujem se, da ste se nas setili.
Teď u nás arci musíte nějaký čas zůstat.	Сад ваља свакако да неко време останете код нас.	Sad valja svakako da neko vreme ostanete kod nas.
To vás tak hned nepustíme.	Ми вас нећемо тако брзо да пустимо.	Mi vas nećemo tako brzo da pustimo.
Račte prominouti, ale nemohu se zdržeti.	Извините, але немогу се задржати.	Izvinite, ali ne mogu se zadržati.
Mám velmi naspěch.	Врло ми се жури.	Vrlo mi se žuri.
Musím odjeti ještě dnes navečer, odpoledne, večer.	Ваља да полазим још вечерас, по подне, у вече.	Valja da polazim još večeras, po podne, u veče.
To je vyloučeno. To nám nesmíte udělat.	То је искључено. То не можете да учините.	To je isključeno. To ne možete da učinite.
To bychom byli pěknými přáteli!	То бисмо били лепи пријатељи!	To bismo bili lepi prijatelji!
Račte mě laskavě představiti!	Молим изволите ме представити!	Molim izvolite me predstaviti!
Dovolte, abych vám představil svého starého přítele, pana X., který k nám zavítal, aby nám dokázal, že nás má rád.	Дозволите да вам представим свог старог пријатеља, господина Х., који је к нама дошао да нам докаже, да нас воли.	Dozvolite da vam predstavim svog starog prijatelja, gospodina X., koji je k nama došao da nam dokaže da nas voli.
Je to přítel ze studií.	То је мој пријатељ из ђачког доба.	To je moj prijatelj iz đačkog doba.

Bydlili jsme spolu.	Ми смо скупа (заједно) становали.	Mi smo skupa (zajedno) stanovali.
Ani nevíš, jakou mám radost.	Ти нити не знаш каква је то за мене радост!	Ti niti ne znaš kakva je to za mene radost!
A ty bys mi ji chtěl zkazit brzkým odjezdem.	А ти би си хтео покварити моју радост скорим одласком.	A ti bi si hteo pokvariti moju radost skorim odlaskom.
To bys tomu dal! To tě ani nenapadej!	То би било лепо! На то иемој ни мислити!	To bi bilo lepo! Na to nemoj ni misliti!
Toť se ví! On by hned zas odejel!	То се зна! Он би хтео одмах да отпутује!	To se zna! On bi hteo odmah da otputuje!

Říci, mluviti, jmenovati, ujišťovati, zapírati a p.	Реħи, говорити, именовати, уверити, порицати и сл.	**Reći, govoriti, imenovati, uveriti, poricati i sl.**
Kdo vám to řekl?	Ко је вам то рекао?	Ko je vam to rekao?
Abych vám řekl upřímně, já tomu nerozumím.	Да вам искрено кажем, ја то не разумен.	Da vam iskreno kažem, ja to ne razumem.
Všechno mluvení je tu marné; on si nedá říci.	Бадава ħете говорити; он неħе да слуша.	Badava ćete govoriti; on neče da sluša.
Proč říkáte, že to není možné?	Зашто кажете, да то није могуħе?	Zašto kažete da to nije moguće?
Kdy mi řeknete, jak jste se rozhodl?	Када ħете ми казати, што сте одлучили?	Kada čete mi kazati, što ste odlučili?
Proti tomu nelze nic namítati.	Против тога нема приговора.	Protiv toga nema prigovora.
Kdo mluvil proti němu?	Ко је говорио проти њему?	Ko je govorio proti njemu?
Nemohl byste mi říci, kde . . .	Не би сте ми могли казати, где . . .	Ne bi ste mi mogli kazati, gde . . .
Mluviti česky, německy, francouzsky, anglicky, rusky, bulharsky.	Говорити чески (чешки), немачки, француски, енглески, руски, бугарски.	Govoriti česki (češki), nemački, francuski, engleski, ruski, bugarski.
Mluvte pomalu, potichu, nahlas, zřetelně, plynně, rychle!	Говорите полако, тихо, гласно (на глас), разговетно окретно, брзо!	Govorite polako, tiho, glasno (na glas), razgovetno, okretno, brzo!

Říci, mluviti.	Реħи, говорити.	Reći, govoriti.
Neumí ještě mluviti, ale rozumí všemu.	Говорити још не зна, али разуме све!	Govoriti još ne zna, ali razume sve.
Řekni mu, co si o něm myslíš.	Кажи му шта мислиш о њем.	Kaži mu šta misliš o njem.
Nežvaň! To je mluvení, a žádná práce.	Немој брбљати! То су речи, а никакав посао.	Nemoj brbljati! To su reči, a nikakav posao.
Popovídali jsme si pěkně.	Лепо смо се разговарали.	Lepo smo se razgovarali.
On bude řečniti.	Он ħе говорити.	On će govoriti.
Má přednášku o obchodních poměrech.	Предаваħе о трговачким приликама (односајима).	Predavaće o trgovačkim prilikama (odnošajima).
Co mu mám odpověděti na jeho otázky?	Што ħу да одговорим на његова питања?	Što ću da odgovorim na njegova pitanja?
Místo odpovědi mlčel.	На место што би одговорио, мучао је.	Na mesto što bi odgovorio, mučao je.
Zamlčel mu, co mohl.	Што је могао све је преħутао.	Što je mogao sve je prećutao.
Vypravoval jsem mu své příběhy.	Приповедао сам му што сам доживео.	Pripovedao sam mu što sam doživeo (svoje doživljaje).
Zavolejte učedníka! Kdo ho volá?	Позовите (зовите) ученика (шегрта)! Ко га зове?	Pozovite (zovite) učenika (šegrta)! Ko ga zove?
Vyzvete ho, aby ke mně přišel.	Позовите га, да дође к мени.	Pozovite ga, da dođe k meni.
Jak se jmenujete? Jak vám říkají?	Како се зовете? Како је ваше име?	Kako se zovete? Kako je vaše ime?
Jmenuji se Lubor.	Зовем се Лубор.	Zovem se Lubor.
Jsem vinen.	Ја сам крив.	Ja sam kriv (kriv sam).
Povězte mi, proč jste to dělal.	Кажите ми за што сте то учинили.	Kažite mi zašto ste to učinili.
Kdo vás k tomu svedl?	Ко вас је навео?	Ko vas je naveo?
Dovolte, abych se omluvil, ospravedlnil.	Дозволите да се извичам, оправдам.	Dozvolite da se ispričam, opravdam.
Mluvte jen pravdu, nelžete a nesvalujte viny na jiného.	Говорите само истину, немојте лагати а немојте бациги кривицу на другога.	Govorite samo istinu, nemojte lagati a nemojte baciti krivicu na drugoga.
To lze všechno vyšetřiti.	То се може све истражити.	To se može sve istražiti.

Věděti — mysliti.	Знати — мислити.	Znati — misliti.
Já to mohu odpřisáhnouti.	То могу заклетвом потврдити.	To mogu zakletvom potvrditi.
Nepřete se!	Немојте се препирати (свађати)!	Nemojte se prepirati (svađati)!
Máte na to svědky?	Имате ли сведоке за то?	Imate li svedoke za to?
Ano, ti mi to dosvědčí a nic nepoprou.	Имам, они ће то посведочити а ништа неће занекати.	Imam, oni će to posvedočiti a ništa neće zanekati.
Ujišťuji vás, že bude lépe, řeknete-li to hned.	Уверавам вас да ће бити боље ако то одмах кажете.	Uveravam vas da će biti bolje ako to odmah kažete.
Radím vám upřímně; dejte si říci!	Ја вас саветујем искрено, дајте послушајте ме!	Ja vas savetujem iskreno, dajte poslušajte me!
Vyličte vše, jak se stalo.	Приповедајте како се је све догодило.	Pripovedajte kako se je sve dogodilo.
Slibuji vám pomoc a přímluvu.	Обећајем вам да ћу вам бити у помоћ и да ћу се за вас заузимати.	Obećajem vam da ću vam biti u pomoć i da ću se za vas zauzimati.
Vzíti zpět svá slova.	Порећи своје речи.	Poreći svoje reči.
Odvolati objednávku.	Порицати наручбину.	Poricati naručbinu.
Předmluva.	Предговор.	Predgovor.
Mnohomluvný.	Говорљив.	Govorljiv.
Řečník.	Говорник.	Govornik.

Věděti — mysliti — věřiti — doufati.	Знати — мислити — веровати — надати се.	**Znati — misliti — verovati — nadati se.**
Vím to zcela určitě.	То знам извесно.	To znam izvesno.
Domnívám se, že je to tak.	Мислим (ценим) да је тако.	Mislim (cenim), da je to tako.
Jak si to jen můžete myslit?	Како си можете то само мислити?	Kako si možete to samo misliti?
Proč to myslíte?	Зашто то мислите?	Zašto to mislite?
To je vaše mínění?	Зар је то ваше мнење?	Zar je to vaše mnenje?
Nezměníte svého mínění?	Зар нећете променити своје мнење?	Zar nećete promeniti svoje mnenje?
Pokládáte to za správné?	Мислите да је то право (у реду)?	Mislite da je to pravo (u redu)?

Viděti, pozorovati	Видети, гледати.	Videti, gledati.
Souhlasíte s tím?	Пристајете ли на то?	Pristajete li na to?
Nebude proti tomu?	Неће се противити томе?	Neće se protiviti tome?
Návrh ten byl přijat jednomyslně, všemi hlasy.	Тај предлог био је примљен једногласно, свима гласовима.	Taj predlog bio je primljen (prihvaćen) jednoglasno, svima glasovima.
Jaké je zde veřejné mínění?	Какво је овде јавно мнење?	Kakvo je ovde javno mnenje?
To je zpátečnické stanovisko.	То је натражњачко (реакционарско) становиште.	To je natražnjačko (reakcionarsko) stanovište.
Je to pokrokový člověk.	То је човек напредан (напредњак).	To je čovek napredan (naprednjak).
Věřte tomu nebo nevěřte!	Верујте или не верујте!	Verujte ili ne verujte!
Tomu nelze prostě věřiti.	То човек не може ни да верује.	To čovek ne može ni da veruje.
Nevěřím, dokud se nepřesvědčím.	Нећу да верујем, док се не будем осведочио.	Neću da verujem, dok se ne budem osvedočio.
Uvěřil mým slovům.	Он је мени поверовао.	On je meni poverovao.
Nemohu toho pochopiti.	Не могу то појмити (да појмим).	Nemogu to pojmiti (da pojmim).
Jistě se mýlíte.	Ви се варате сигурно.	Vi se varate sigurno.
Doufejte, že bude opět brzy dobře.	Надајте се, да ће бити скоро опет добро.	Nadajte se, da će biti skoro opet dobro.
Co vím určitě, to vám mohu říci.	Што знам извесно, то вам могу казати.	Što znam izvesno, to vam mogu kazati.
Od koho to víte?	Од кога то знате?	Od koga to znate?
Z jakého pramene jste se to dověděl?	Из којег извора сте то сазнали?	Iz kojeg izvora ste to saznali?
Jen si na to vzpomeňte!	Сетите се само!	Setite se samo!
Už se rozpomíná.	Већ се сећа.	Već se seća.
Co vám to jen přišlo na mysl?	Што вам је пало на ум?	Što vam je palo na um?
To jste si měl rozmysliti!	То сте требали размислити!	To ste trebali razmisliti!
To je dobrá paměť!	То је добра памет!	To je dobra pamet!
Zapomněl na to.	На то је заборавио.	Na to je zaboravio.

Viděti, pozorovati.	Видети, гледати.	Videti, gledati.
Co o tom soudí váš šéf?	Шта мисли (суди) о томе ваш шеф?	Šta misli (sudi) o tome vaš šef?
Pochybuje o tom, že je to tak, jak se vypravuje.	Он двоји (двоуми) да је тако, како се приповеда.	On dvoji (dvoumi) da je tako, kako se pripoveda.
On už nedoufá. Div si nezoufá.	Он више нема наде. Он скоро очајава.	On više nema nade. On skoro očajava.
Je to už opravdu k zoufání.	Човек би могао у истину очајати.	Čovek bi mogao u istinu očajati (da očajava).
Tak se může člověk zmýlit!	Тако може човек да се вара!	Tako može čovek da se vara!
Obávám se, že se zklamete.	Бојим се да се не преварите.	Bojim se da se ne prevarite.
Zbytečně se znepokojujete!	Узнемирујете се залуду!	Uznemirujete se zaludu!
Jsem v rozpacích.	Збуњен сам.	Zbunjen sam.
Nemohu se rozhodnouti.	Не могу да се решим.	Ne mogu da se rešim.
Poraďte mi!	Саветујте ме!	Savetujte me!
Co byste mi doporučoval?	Што би сте ми препоручили?	Što bi ste mi preporučili?

Viděti, pozorovati, slyšeti.	Видети, гледати, чути.	Videti, gledati, čuti.
Viděl jsem už krásné kraje.	Видио сам већ красне пределе.	Vidio sam već krasne predele.
Neviděl jste ještě můj byt?	Зар још нисте видели мој стан?	Zar još niste videli moj stan?
Zrovna jsem se naň díval.	Баш сам га разгледао.	Baš sam ga razgledao.
Prohlédl jsem si vše.	Све сам промотрио.	Sve sam promotrio.
Podíval jste se na tu knihu jen letmo.	Ви сте ову књигу погледали само летимице.	Vi ste ovu knjigu pogledali samo letimice.
Dívá se na vás po očku.	Он вас гледа са стране.	On vas gleda sa strane.
Viděl jsem to ihned.	Ја сам то видео одмах.	Ja sam to video odmah.
Kdy se uvidíme?	Кад ћемо се видети?	Kad ćemo se videti?
Jak vidím, nedělal jste nic, mnoho.	Како видим, нисте урадили ништа, много.	Kako vidim niste uradili ništa, mnogo.
Jsem tomu velmi rád,	Врло ме весели што вас	Vrlo me veseli što vas

že vás opět vidím, že jsem vás viděl.	опет видим, да сам вас видео.	opet vidim, da sam vas video.
Zde lze nejlépe viděti, co to znamená.	Ту се види најбоље, што то значи.	Tu se vidi najbolje, što to znači.
Pozoroval jste to?	Јесте ли то опазили?	Jeste li to opazili?
Nevšiml jsem si toho.	Ја то нисам приметио.	Ja to nisam primetio.
Pozorujte toho pána, jak se na nás podezřele dívá.	Посматрајте (мотрите) оног господина, како нас сумњиво гледа.	Posmatrajte (motrite, gledajte) onog gospodina, kako nas sumnjivo gleda.
Snad si něco přeje.	Ваљда жели (хоће) нешто.	Valjda želi (hoće) nešto.
Už nás zahlédl, zpozoroval.	Већ нас је приметио, опазио.	Već nas je primetio, opazio.
Neslyšeli jste nic.	Нисте чули ништа.	Niste čuli ništa.
Něco jsem zaslechl.	Нешто сам зачуо.	Nešto sam začuo.
Slyšel jste?	Јесте ли чули?	Jeste li čuli?
Něco takového jsem ještě nikdy ani neslyšel ani neviděl!	Нешто такова још нисам никад ни чуо ни видео.	Nešto takova još nisam nikad ni čuo ni vidio.
Tak poslouchejte!	Слушајте дакле!	Slušajte dakle!
Slyšíte dobře? Ne zcela.	Чујете ли добро? Не сасвим.	Čujete li dobro? Ne sasvim.
Je nedoslýchavý, nahluchlý.	Он је наглух.	On je nagluh.
Slyším každý šumot, jak se co hne.	Ја чујем одмах сваки шум, ако се штогод макне.	Ja čujem odmah svaki šum, ako se štogod makne.
Není slyšet, buďte zticha!	Не чује се ништа, будите мирни (мучите)!	Ne čuje se ništa, budite mirni (mučite)!
Nehlučte, neslyšíme ani vlastního slova.	Немојте лармати, човек не може да чује ни своје властите речи.	Nemojte larmati, čovek ne može da čuje ni svoje vlastite reči.

Žíti, scházeti, nemocněti, umírati.	Живети, слабити, боловати, умирати.	**Živeti, slabiti, bolovati, umirati.**
Ten si žije dobře.	Тај добро живи.	Taj dobro živi.
Žije velmi spořádaně, nespořádaně.	Он живи врло уредно, неуредно.	On živi vrlo uredno, neuredno.

Dáti, darovati.	Дати, даровати.	Dati, darovati.
Žijeme svým způsobem.	Живимо на свој начин.	Živimo na svoj način.
Žije na cizí účet.	Он живи на туђи рачун.	On živi na tuđi račun.
Oni žijí z hotového, z úroků.	Они живе од готовог новца, од камата.	Oni žive od gotovog novca, od kamata.
Žije den ke dni.	Живи из дана у дан.	Živi iz dana u dan.
Žije prostopášně.	Он живи разуздано.	On živi razuzdano.
Jest zdráv, jest nemocen.	Он је здрав, болестан.	On je zdrav, bolestan.
Onemocněl vážně, lehce.	Оболио је тешко, лако.	Obolio je teško, lako.
Chřadne, schází, hyne.	Слаби, пропада, гине.	Slabi, propada, gine.
Zemřel na zápal plic.	Умро је од запаљења плућа.	Umro je od zapaljenja (upale) pluća.
Umře prý brzy.	Кажу да ће скоро умрети.	Kažu da će skoro umreti.
On jí dlouho nepřežije.	Он је неће дуго преживети.	On je neće dugo preživeti.
Leží na smrtelné posteli.	Он је (лежи) на самрти.	On je (leži) na samrti (umoru).
Takový život je pomalé umírání.	Такав је живот као дуго умирање.	Takav je život kao dugo umiranje.
Zápasí se smrtí.	Бори се с душом.	Bori se s dušom.
Jest jednou nohou v hrobě.	Он стоји једном ногом у гробу.	On stoji jednom nogom u grobu.
Zemřel otravou krve, sebevraždou.	Умро је од тровања крви, самоубијством.	Umro je od trovanja krvi, samoubojstvom.
Otrávil se; utopil se; oběsil se; zastřelil se.	Отровао се је; утопио се је; обесио се; устрелио се (убио се из пушке).	Otrovao se je; utopio se je; obesio se; ustrelio se (ubio se iz puške).
Zadusili se plynem.	Угушили су се гасом.	Ugušili su se gasom.
Upadl v bezvědomí, ale přivedli ho k sobě.	Пао је у несвест, али опет су га освестили.	Pao je u nesvest, ali opet su ga osvestili.
Vzpamatoval se.	Освестио се је.	Osvestio se je.

Dáti, darovati, přijímati, odmítati.	**Дати, даровати, примати, одбијати.**	**Dati, darovati, primati, odbijati.**
Dali nám slib, že nám vyhoví.	Обећали су нам, да ће нам учинити по вољи.	Obećali su nam, da će nam učiniti po volji.

Dej jim peníze na cestu, na zboží!	Дај им новаца на пут, на робу!	Daj im novaca na put, na robu!
Kdo ti to dal?	Ко ти је то дао?	Ko ti je to dao?
Dal mu dobré slovo.	Говорио му је лепим начином.	Govorio mu je lepim načinom.
Dejte pozor, abyste se nezklamali.	Пазите да се не преварите.	Pazite da se ne prevarite.
Dáváme vám na vědomí, že nás právě došlo vaše zboží.	Дајемо вам на знање, да нам је баш стигла ваша роба.	Dajemo vam na znanje, da nam je baš stigla vaša roba.
Nedejte nic na řeči, na pomluvy, na hrozby, na prosby!	Не марите за речи, за клеветање, за претње (грожње), за молбе!	Ne marite za reči, za klevetanje, za pretnje (grožnje), za molbe!
Dal mu své zboží do prodeje.	Предао му је своју робу на продају.	Predao mu je svoju robu na prodaju.
Kdo dal podnět k tomuto jednání?	Ко је дао повода овоме делу (деловању)?	Ko je dao povoda ovome delu (delovanju)?
Dal mu napomenutí, pochvalu.	Он га је напоменуо, похвалио.	On ga je napomenuo, pohvalio.
Dejte mi už pokoj!	Махните ме се! (Дајте ми већ мира!)	Mahnite me se! (Dajte mi već mira!)
Dal na jevo, že se mu to nelíbí.	Дао је на знање, да се му то не допада.	Dao je na znanje, da se mu to ne dopada.
On na něho mnoho dá.	Он га врло цени.	On ga vrlo ceni.
Otec dal svého syna na učení (řemeslo).	Отац је дао свог сина на занат.	Otac je dao svog sina na zanat.
Dal mu plnou moc, aby ho zastupoval, aby zaň vyjednával.	Дао му је пуномоћ, да га заступа, да за њега преговара.	Dao mu je punomoć, da ga zastupa, da za njega pregovara.
Dal mu jistotu, že bude jeho směnka řádně a včas zaplacena.	Јемчио је (дао му је сигурност), да ће бити његова меница како ваља и у право време плаћена.	Jemčio je (dao mu je sigurnost), da će biti njegova menica kako valja i u pravo vreme plaćena.
Kdo mu dal k tomu právo?	Ко му је дао то право?	Ko mu je dao to pravo?
Dejte mi laskavě pokyny, jak se mám chovati.	Назначите ми молим вас како треба да се владам.	Naznačite mi, molim vas, kako treba da se vladam.
Dal mu něco, cenné pa-	Дао му је нешто, хартије	Dao mu je nešto, hartije

Dátl, darovati.	Дати, даровати.	Dati, darovati.
píry, skvosty do zástavy.	од вредности, драгоцености у залог.	od vrednosti, dragocenosti u zalog.
Kupec, obchodník, dodavatel dává nám zboží na úvěr.	Трговац, купац, добављач даје нам робу на вересију (веру, почек).	Trgovac, kupac, dobavljač daje nam robu na veresiju (veru, poček).
Dejte mi zboží na dluh!	Дајте ми ову робу на веру (почек).	Dajte mi ovu robu na veru (poček).
Dal proti němu podati žalobu.	Дао је проти њему поднети тужбу.	Dao je proti njemu podneti tužbu.
Dejme tomu, že to tak bylo.	Предпостављајмо, да је било тако.	Predpostavljajmo, da je bilo tako.
Dal mu krásnou knihu odměnou.	Дао му је лепу књигу као награду.	Dao mu je lepu knjigu kao nagradu.
Dejte mi ten byt v nájem.	Дајте ми овај стан под кирију.	Dajte mi ovaj stan pod kiriju.
Dal mu šestinedělní výpověď.	Дао му је отказ на шест недеља.	Dao mu je otkaz na šest nedelja.
Dávám vám zcela za pravdu.	Признајем да имате право у свему.	Priznajem da imate pravo u svemu.
Má dáti. — Dal.	Дугује. — Потражује.	Duguje. — Potražuje.
Dal mu dobrou noc a šel spat.	Зажелио му је лаку ноћ и отишао је да спава.	Zaželio mu je laku noć i otišao je da spava.
Dal za šaty 80 dinarů; dal od vyčištění šatů 2 dinary.	Дао је 80 динара за одело; за чишћење одеће дао је 2 динара.	Dao je 80 dinara za odelo; za čišćenje odeće dao je 2 dinara.
Vypůjčil si na neděli černé šaty a dal z nich 5 dinarů.	Позајмио је за недељу црно одело и дао је за то 5 динара.	Pozajmio je za nedelju crno odelo i dao je za to 5 dinara.
Dal si ušíti nový kroj.	Он си је дао сашити нову хаљину.	On si je dao sašiti novu haljinu.
Dej nám brzy věděti!	Дај нам скоро гласа (о том)!	Daj nam skoro glasa (o tom)!
Dal se strhnouti ziskuchtivostí.	Користољубље га је свладало.	Koristoljublje ga je svladalo.
Dejte nám to zboží poslati na dráhu.	Побрините се да нам се ова роба пошаље на железницу.	Pobrinite se da nam se ova roba pošalje na železnicu.
Dalo se do deště.	Почела је падати киша.	Počela je padati kiša.
Dal se do něho.	Навалио је на њега.	Navalio je na njega.

Dej se do práce, do toho, do díla!	Лати се посла! На посао!	Lati se posla! Na posao!
Té příležitosti si nedám ujíti.	Ову прилику не смем промашити.	Ovu priliku ne smem promašiti.
Daroval mu krásné věci.	Даровао му је лепе ствари.	Darovao mu je lepe stvari.
On to odmítl.	Он је то одбио.	On je to odbio.
Nechce toho přijmouti.	Неће то да прими.	Neće to da primi.
Přijměte ho vlídně.	Примите га пријазно.	Primite ga prijazno.
Přijal ho v ochranu, v péči.	Он га штити (брани), негује.	On ga štiti (brani), neguje.
Přijali jsme směnku.	Примили (акцептовали) смо меницу.	Primili (akceptovali) smo menicu.
Za tuto zprávu nemohu přijmouti odpovědnosti.	Не могу преузети одговорност за ову вест.	Ne mogu preuzeti odgovornost za ovu vest.
Nepřijímám nijakých závazků za správnost své zprávy.	Не преузимам никаквих обвеза за истинитост своје вести.	Ne preuzimam nikakvih obveza za istinitost svoje vesti.
Přijměte projev mé úcty.	Примите израз мог штовања.	Primite izraz mog štovanja.
Přijali nás za své zřízence.	Примили су нас (у службу) као своје намештенике.	Primili su nas (u službu) kao svoje nameštenike.
Továrna přijímá učedníky, účetní a jiné úředníky.	Творница прима ученике, раднике, књиговође и друге чиновнике.	Tvornica prima učenike, radnike, knjigovođe i druge činovnike.
Odmítli mě.	Одбили су ме.	Odbili su me.
Odpočiňme si!	Дај да се одморимо!	Daj da se odmorimo!
Nedej se!	Не дај се!	Ne daj se!
Nejde mi to.	Не да ми се.	Ne da mi se.
Srážka (eskont).	Одбитак.	Odbitak.
Příjem.	Пријем, примитак.	Prijem, primitak.
On nás dobře přijal.	Он нас је добро примио.	On nas je dobro primio.
Chopte se práce!	Примите се посла!	Primite se posla!
On vás vezme do bytu.	Он ће вас примити на стан.	On će vas primiti na stan.
Vzala dítě za ruku.	Примила је дете за руку.	Primila je dete za ruku.

Dělati, jednati, činiti, pracovati, počínati, pokračovati, končiti.	**Радити, поступати, чинити, пословати, почети, наставити, свршити.**	**Raditi, postupati, činiti, poslovati, početi, nastaviti, svršiti.**
Dělej rychle, abys něco udělal.	Жури се, да штогод урадиш.	Žuri se, da štogod uradiš.
Dělal, jako by nechtěl.	Радио је као да није хтео.	Radio je kao da nije hteo.
Dal si udělati nový nábytek.	Дао си је направити нов намештај.	Dao si je napraviti nov nameštaj.
Venku se dělá hezky.	Вани настаје лепо време.	Vani nastaje lepo vreme.
On to udělal úmyslně, schválně.	Он је то учинио хотимице.	On je to učinio hotimice.
Proč jste to udělal?	Зашто сте то учинили?	Zašto ste to učinili?
Po druhé toho nečiňte!	Не мојте то учинити други пут!	Ne mojte to učiniti drugi put!
Děláme, co můžeme.	Чинимо све што можемо.	Činimo sve što možemo.
Jednejte vždy, jak se na vás sluší!	Радите вазда тако, како се п ристоји!	Radite vazda tako, kako se pristoji!
Jedná podle svého uznání.	Он ради према свому увиђању.	On radi prema svomu uviđanju.
Co děláte celý den?	Шта радите цео дан?	Šta radite ceo dan?
Co budete dělati zítra?	Шта ћете радити сутра?	Šta ćete raditi sutra?
Co si chystáte na zítřek?	Шта приправљате за сутра?	Šta pripravljate za sutra?
Kdo to udělal?	Ко је то учинио?	Ko je to učinio?
To jste vyvedl nesmysl!	Учинили сте будалаштину!	Učinili ste budalaštinu!
Toho budete litovati.	То ћете жалити.	To čete žaliti.
Tvařil se, jako by nechtěl.	Претварао се је као да неће.	Pretvarao se je kao da neće.
To jste mi neměl dělat.	То нисте ми имали учинити.	To mi niste imali učiniti.
Udělám, co mi jen bude možné.	Учинићу све што ће бити могуће.	Učiniću sve što će biti moguće.
Kdo tu udělal ten nepořádek?	Ко је начинио тај неред овде?	Ko je načinio taj nered ovde?

Dělati, jednati.	Радити, поступати.	Raditi, postupati.
Jednejte vždy správně!	Радите вазда како ваља!	Radite vazda kako valja!
Jednal jsem podle svého přesvědčení.	Радио сам полаг свог осведочења.	Radio sam polag svog osvedočenja.
Jednej vždy tak, aby ses nemusil styděti za svůj čin.	Ради увек тако да се не мораш стидити за свој чин.	Radi uvek tako da se ne moraš stiditi za svoj čin.
Kdy bude jednáno o mé záležitosti?	Када ће се расправљати моја ствар?	Kada će se raspravljati moja stvar?
Jednají o nás bez nás.	Расправљају о нама без нас.	Raspravljaju o nama bez nas.
O to tu nejde. Jde nám o váš prospěch.	О томе се овде не ради. Нам се ради о вашој користи.	O tome se ovde ne radi. Nam se radi o vašoj koristi.
Jednal vždy podle zákona.	Он је вазда поступао по закону.	On je vazda postupao po zakonu.
Bylo postupováno, jednáno podle úmluvy.	Поступало се је према уговору.	Postupalo se je prema ugovoru.
Jednal proti naší úmluvě.	Радио је против нашег уговора.	Radio je protiv našeg ugovora.
Činí, jak mu rozum káže.	Он ради како му вели памет.	On radi kako mu veli pamet.
Dělej co dělej, toho už nezměníš!	Ради штогод хоћеш, то више нећеш преиначити.	Radi štogod hoćeš, to više nećeš preinačiti.
Učinil jsem to dobrovolně.	То сам учинио од своје воље.	To sam učinio od svoje volje.
Udělal, ohlásil konkurs, úpadek.	Пао је под стечај, огласио је стечај.	Pao je pod stečaj, oglasio je stečaj.
Kdo vám dělal plány na tu stavbu?	Ко вам је начинио планове за ову градњу?	Ko vam je načinio planove za ovu gradnju?
Pracuji každý den chvíli.	Сваки дан радим неко време.	Svaki dan radim neko vreme.
Pracuje vždy pilně.	Вазда марљиво ради.	Vazda marljivo radi.
Pracujeme, abychom si vydělali na živobytí.	Радимо, да зарадимо што требамо за живот.	Radimo, da zaradimo što trebamo za život.
Pracuje o nové skříni.	Израђује нову шкрињу.	Izrađuje novu škrinju.
Namáhá se, aby se uživil.	Труди (мучи) се, да се храни.	Trudi (muči) se da se hrani.

Poplatek za převoz dělá 10 para.	За превоз се плаћа 10 пара.	Za prevoz se plaća 10 para.
Pozemky dělají pěknou část jeho jmění.	Земљишта чине добар део његова иметка.	Zemjlišta čine dobar deo njegova imetka.
Dělá se, tváří se nemocen.	Претвара се као да је болестан.	Pretvara se kao da je bolestan.
Dostiučiniti požadavkům práva.	Чинити што је по закону.	Činiti što je po zakonu.
Souhlasím s výminkami, které mi činíte.	Споразуман сам са условима, које стављате.	Sporazuman sam sa uslovima, koje stavljate.
Učinil to o své moci.	То је учинио од своје воље.	To je učinio od svoje volje.
Učinil to proti rozkazu, proti vůli, proti přání.	Он је то учинио проти заповеди (наредби), проти вољи, проти жељи.	On je to učinio proti zapovedi (naredbi), proti volji, proti želji.
Obchodník učinil narovnání se všemi svými věřiteli.	Трговац се је нагодио са свима својим веровницима.	Trgovac se je nagodio sa svima svojim verovnicima.
Jednali podvodně.	Варали су. (Поступали су преварно.)	Varali su. (Postupali su prevarno.)
Počíná živnost, řemeslo, práci.	Започиње обрт (радњу), занат, посао.	Započinje obrt (radnju), zanat, posao.
Počal samostatně provozovati živnost na zdejším náměstí.	Почео је самостално да тера посао (занат) на овдашњем тргу.	Počeo je samostalno da tera posao (zanat) na ovdašnjem trgu.
Počíná si dobře, slušně, čestně; vede si, chová se hezky.	Ради (влада се) добро, пристојно, поштено; лепо се влада.	Radi (vlada se) dobro, pristojno, pošteno; lepo se vlada.
Co si teď počneš?	Шта ћеш сада?	Šta ćeš sada?
Období se počíná dne 20. srpna a končí se koncem září.	Доба почиње 20. августа а сврши се свршетком септембра.	Doba počinje 20. avgusta (kolovoza) i svrši se svršetkom septembra.
Kdy počnete pracovati?	Када ћете почети радити?	Kada čete početi raditi?
Jen pracujte a nedejte se vyrušovati!	Радите само, а не дајте се смести (бунити)!	Radite samo, a ne dajte se smesti (buniti)!
Přestal pracovati. Přerušil práci. Nechal	Престао је радити. Прекинуо је рад. Оставио	Prestao je raditi. Prekinuo je rad. Ostavio

práce. Ustal od práce.	je посао. Одустао je од рада.	je posao. Odustao je od rada.
Proč meškáte? Nač čekáte? Jen pokračujte!	Што оклевате? Што чекате? Наставите само!	Što oklevate? Što čekate? Nastavite samo!
Pokračuj, kde jsme přestali!	Продужи, где смо престали!	Produži, gde smo prestali.
Končíme svůj rozhovor.	Свршимо свој разговор.	Svršimo svoj razgovor.
Včera jsem dokončil svou práci.	Јучер сам свршио свој посао.	Jučer sam svršio svoj posao.
Skončeno a podepsáno.	Свршено и потписано.	Svršeno i potpisano.
Den se končí večerem.	Дан се сврши вечером.	Dan se svrši večerom.
Jak se to asi skončí?	Како ће то свршити (да сврши)? (Какав ће томе бити крај?)	Kako će to svršiti (da svrši)? (Kakav če tome biti kraj?)
Lhůta se končí dne 5. t. m. (tohoto měsíce.)	Рок доспева 5. о. м. (овог месеца).	Rok dospeva 5. o. m. (ovog meseca).
Došel jsem svého cíle.	Получио сам што сам хтео.	Polučio sam što sam hteo.
Dodělal jsem; dopracovali svůj úkol.	Свршио сам; они су свршили своју задаћу.	Svršio sam; oni su svršili svoju zadaću.
Ti to dopracovali daleko!	Ти су (то) далеко дотерали!	Ti su (to) daleko doterali!
	Лепо су прошли!	Lepo su prošli!
Je všecek nešťasten, že práci nedokončí včas.	Он je сасвим несретан, што неће за време довршити посао.	On je sasvim nesretan, što neće za vreme dovršiti posao.
Zasluhuje za to trest, pochvalu, uznání.	Он за то заслужује да буде кажњен, похваљен, — признање (захвалност).	On za to zaslužuje da bude kažnjen, pohvaljen, — priznanje (zahvalnost).
Napomenul jsem ho.	Опоменуо сам га.	Opomenuo sam ga.
Domluvím mu.	Наговарат ћу га.	Nagovarat ću ga.
Vypeskuji ho.	Накарат ћу га.	Nakarat ću ga.
Kdo to naň pověděl, řekl, udal?	Ко je то за њега рекао, проказао, одао?	Ko je to za njega rekao, prokazao, odao?
Byl za to odměněn.	Он je био за то награђен.	On je bio za to nagrađen.
Pomstil se mu.	Осветио се je.	Osvetio se je.
Prosil za odpuštění.	Молио je за опроштење.	Molio je za oproštenje.

Žádal o milost.	Молио је (искао је) помиловање.	Molio je (iskao je) pomilovanje.
Jeho žádost byla odmítnuta.	Његова је молба одбијена.	Njegova je molba odbijena.
Jeho prosbě bylo vyhověno.	Његова је молба била уважена (повољно решена).	Njegova je molba bila uvažena (povoljno rešena).
Dostal milost.	Он је помилован.	On je pomilovan.

Chtíti, ptáti se, žádati, přáti si, poručiti, poslouchati a p.	Хтети, питати, искати, желети, поручити, слушати и сл.	**Hteti, pitati, iskati, želeti, poručiti, slušati i sl.**
Co chtěl na vás?	Шта је хтео од вас?	Šta je hteo od vas?
Chtěj nechtěj musím jíti.	Хтео не хтео, морам ићи.	Hteo ne hteo, moram ići.
Chtěl by jednat, jak se mu líbí.	Хтео би радити по својој вољи (како га је воља).	Hteo bi raditi po svojoj volji (kako ga je volja).
Oč vás žádal?	Што је искао (захтевао) од вас?	Što je iskao (zahtevao) od vas?
Prosil, abych mu dovolil přijíti ke mně.	Молио ме је да му дозволим да дође к мени.	Molio, me je da mu dozvolim da dođe k meni.
Smím se vás tázati, kudy se jde do města?	Смем питати, куда се иде у град?	Smem pitati, kuda se ide u grad?
Nemohl byste mi říci, zda . . .	Могли би сте ми казати, . . .	Mogli bi ste mi kazati...
To jste mu nemusil dělat!	Ово му нисте имали учинити!	To mu niste imali učiniti!
Přeji si, abyste tu zůstal.	Желим да останете овде.	Želim da ostanete ovde.
Čeho si přejete?	Што желите?	Što želite?
Rádi bychom vás navštívili.	Хтели бисмо вас посетити.	Hteli bismo vas posetiti.
Už jste se dohodli?	Јесте ли се већ погодили?	Jeste li se već pogodili?
Nejsme dosud za jedno.	Још се нисмо сложили.	Još se nismo složili.
Rozkázal mu, aby za ním přišel.	Заповедио (наредио) му је, да дође за њим.	Zapovedio (naredio) mu je, da dođe za njim.

On ho neuposlechl.	Он га није послушао.	On ga nije poslušao.
Poddaní mají poslouchati rozkazů svých nadřízených.	Подложници ваља да слушају своје претпостављене (старешине).	Podložnici valja da slušaju svoje pretpostavljene (starešine).
Toho vám nemohu trpěti.	Тога вам не могу трпети.	Toga vam ne mogu trpeti.
Dovolte, abych vám vyslovil svou soustrast.	Дозволите да вам изречем своје саучешће (сажаљење).	Dozvolite da vam izrečem svoje saučešće (sažaljenje).
Co chcete?	Шта ћете?	Šta ćete ?
Jaký to máte úmysl?	Какву имате накану?	Kakvu imate nakanu?
Co zamýšlí dělati tvůj bratr?	Шта је наканио твој брат?	Šta je nakanio tvoj brat?
Ani na mysl mi to nepřijde.	То ми не дође нити на ум. (То ми није ни на крај памети.)	To mi ne dođe niti na um. (To mi nije ni na kraj pameti.)
Co ho to jen napadlo?	Шта му је пало на ум?	Šta mu je palo na um?
Čí je to myšlenka?	Чија је ово мисао?	Čija je ovo misao?
Nemůžete činiti ani míti, čehokoli se vám zachce.	Није могуће да чините нити да имате све, штогод желите.	Nije moguće da činite niti da imate sve, štogod želite.
Prosím vás, abyste mi vyhověl.	Молим вас учините ми по вољи.	Molim, vas učinite mi po volji.
Prosíme za laskavou zprávu.	Молим изволите нас известити.	Molim, izvolite nas izvestiti.
Nedejte se, prosím, vyrušovati.	Молим, нећу да вам сметам.	Molim, neću da vam smetam.
Račte mi, prosím, prominouti, že vás obtěžuji svou žádostí, svým dotazem.	Молим опростите што вам сметам својом молбом, својим питањем.	Molim, oprostite što vam smetam svojom molbom, svojim pitanjem.
Směl bych vás prositi o nějakou službu?	Смео бих вас молити за једну службу?	Smeo bih vas moliti za jednu službu?
Račte jen; čím mohu posloužiti?	Изволите само; чиме могу служити?	Izvolite samo, čime mogu služiti?
Mám na vás velikou prosbu.	Имам нешто великога да вас молим.	Imam nešto velikoga da vas molim.
Snažně jsem ho prosil, aby toho nečinil.	Врло сам га молио, да то не чини.	Vrlo sam ga molio, da to ne čini.
Zapřisáhl ho, aby neodcházel.	За Бога га је молио, да не одлази.	Za Boga ga je molio, da ne odlazi.

Chtíti, ptáti se.	Хтети, питати.	Hteti, pitati.
Vyprošuji si upřímný pozdrav pánům rodičům.	Молим изручите искрен поздрав господи родитељима.	Molim, izručite iskren pozdrav gospodi roditeljima.
Ptal se tu po bytu krejčího.	Питао је овде за стан кројача.	Pitao je ovde za stan krojača.
Neptal se tu někdo po mně?	Није ме овде нико тражио?	Nije me ovde niko tražio?
Čeho si přejete?	Шта желите?	Šta želite?
Dovoluji se vás otázati, jak se vám vede.	Слободан сам да вас питам, како живите.	Slobodan sam da vas pitam, kako živite.
Proč se na to ptáte?	Зашто то питате?	Zašto to pitate?
Zeptejte se, kudy se jde do města.	Питајте, куда се иде у град.	Pitajte, kuda se ide u grad.
Toho vám nepovím; neznám to tu, nejsem zdejší.	То не могу да вам кажем, овде нисам познат, нисам овдашњи.	To ne mogu da vam kažem, ovde nisam poznat, nisam ovdašnji.
Jsem zde cizinec.	Ја сам овде туђинац.	Ja sam ovde tuđinac.
Jen se zeptejte někoho a uvidíte, že má pravdu!	Само питајте кога год и видећете, да има право!	Samo pitajte koga god i videćete, da ima pravo!
Nepověděl byste mi laskavě, co se tu stalo?	Не би сте ми могли казати, шта се је овде догодило?	Ne bi ste mi mogli kazati, šta se je ovde dogodilo?
Co žádáte za tuto knihu?	Што ишћете за ову књигу?	Što iščete za ovu knjigu?
Čeho si přejete?	Што желите?	Što želite?
Přál bych si, abyste mi ušil nové šaty.	Желио бих да ми сашијете ново одело.	Želio bih da mi sašijete novo odelo.
To je přání skromné, neskromné, splnitelné, nesplnitelné.	То је жеља скромна, нескромна, која се испунити може, не може.	To je želja skromna, neskromna, koja se ispuniti može, ne može.
Tomu nemohu, bohužel, vyhověti.	Тому, жали боже, не могу удовољити.	Tomu, žali bože, ne mogu udovoljiti.
I s radostí vám to udělám.	С радошћу ћу вам то учинити.	S radošću ću vam to učiniti.
To je mi maličkostí.	То је маленкост за мене.	To je malenkost za mene.
Jaká to obět od vás, milý pane!	Каква је то од вас жртва, драги господине!	Kakva je to od vas žrtva, dragi gospodine!

Vyprošuji si brzké zprávy.	Молим да ме скоро известите.	Molim da me skoro izvestite.
Zakazuji si takové řeči, poznámky.	Забрањујем такве речи, примедбе.	Zabranjujem takve reči, primedbe.
Žádá o místo.	Он моли (тражи) место.	On moli (traži) mesto.
Podal si žádost za povýšení, za postup, za přeložení, za přijetí, za propuštění.	Поднео је молбу за унапређење, за премештање, да буде примљен, отпуштен.	Podneo je molbu za unapređenje, za premeštanje, da bude primljen, otpušten.
Každý chtěl něco jiného; nemohli se shodnouti.	Сваки је хтео друго шта, нису се могли сложити.	Svaki je hteo drugo što, nisu se mogli složiti.
Svářili se. Byli nesvorni.	Посвадили су се. Били су несложни.	Posvadili su se. Bili su nesložni.
Nesnášejí se.	Не слажу се.	Ne slažu se.
V tom s tebou souhlasíme úplně.	У томе се с тобом подударамо сасвим.	U tome se s tobom podudaramo sa svim.
Lituji, že vám nemohu přisvědčiti.	Жао ми је да не могу пристати уз ваше мнење.	Žao mi je da ne mogu pristati uz vaše mnenje.
Odporuji vám. Je mi líto, ale musím říci, že tentokráte nemáte pravdu.	Морам се вам противити. Жалим, али морам казати да овај пут не имате право.	Moram se vam protiviti. Žalim, ali moram kazati da ovaj put ne imate pravo.
Jste na omylu.	Варате се.	Varate se.
Přeji vám dobrého jitra, dobré noci, dobrého chutnání.	Желим вам добро јутро, лаку ноћ, добар тек.	Želim vam dobro jutro, laku noć, dobar tek.
Přeji vám všeho nejlepšího.	Желим вам све најбоље.	Želim vam sve najbolje.
Přijměte upřímné blahopřání!	Примите искрено честитање!	Primite iskreno čestitanje!
Čím vám mohu posloužiti?	Чиме могу служити?	Čime mogu služiti?
Rád bych si vybral nějakou maličkost.	Хтео бих си изабрати коју маленкост.	Hteo bih si izabrati koju malenkost.
Račte si jen prohlédnouti naše sklady!	Изволите само прегледати наше стовариште!	Izvolite samo pregledati naše stovarište!
Nařídím příručímu, aby vám vše ukázal a všude vás provedl.	Казаћу помоћнику, да вам све покаже и свуда вас проводи.	Kazaću pomoćniku da vam sve pokaže i svuda vas provodi.

Poručte mu také, aby mi vše vyložil.	Кажите му такођер да ми све протумачи.	Kažite mu također da mi sve protumači.
Prosím, k službám.	Молим, на вашу службу.	Molim, na vašu službu.
Nechce poslouchati. Odepřel poslušnost.	Неће да слуша. Ускраћује послушност.	Neće da sluša. Uskraćuje poslušnost.
Jen mu opakujte své přání. Račte mu připomenouti, že mu to nařizuji.	Опетујте му само своју жељу. Изволите му напоменути, да му ја то наређујем.	Opetujte mu samo svoju želju. Izvolite mu napomenuti, da mu ja to naređujem.
Však on povolí; jest to jeho povinnost.	Та он ће попустити; то је његова дужност.	Ta on će popustiti; to je njegova dužnost.
Chci se vypraviti do Srbska.	Хоћу да идем у Србију.	Hoću da idem u Srbiju.
Nemáte tam známých?	Не имате познатих тамо?	Ne imate poznatih tamo?
Mám tam několik dobrých přátel.	Имам тамо неколико добрих пријатеља.	Imam tamo nekoliko dobrih prijatelja.
Přejete-li si, doporučím vás, aby se vás ujali.	Ако желите, препоручити ћу вас, да се за вас заузму.	Ako želite, preporučiti ću vas, da se za vas zauzmu.
Kdybyste byl tak laskav, prosil bych vás, abyste mi dal nějaké doporučení.	Ако би сте били тако добри, молио бих вас, да ми дате коју препоруку.	Ako bi ste bili tako dobri, molio bih vas, da mi date koju preporuku.
Doporučuji vám pana N., který jest mým dobrým přítelem.	Препоручујем вам господина Н., који је мој добар пријатељ.	Preporučujem vam gospodina N., koji je moj dobar prijatelj.
Račte se ujmouti doručitele tohoto listu.	Изволите се заузети за доносноца овог писма.	Izvolite se zauzeti za donosioca ovog pisma.
Můj doporučenec pan N. vás požádá o jakousi laskavost. Račte mu laskavě vyhověti, je-li vám jen poněkud možno.	Господин Н., којега вам препоручујем, молиће вас за неку услугу. Изволите му по свој могућности изаћи на сусрет.	Gospodin N., kojega vam preporučujem, moliće vas za neku uslugu. Izvolite mu po svoj mogućnosti izaći na susret.
Kdo vám to poradil?	Ко вам је то саветовао?	Ko vam je to savetovao?
Kdo vás na to upozornil?	Ко вас је на то упозорио?	Ko vas je na to upozorio?
Toho nesnesu; mrzí mě to na vás.	То не могу поднети; то вам замеравам.	To ne mogu podneti; to vam zameravam.

Je mi to na něho velmi líto, že si tak nepěkně vede.	Врло му замеравам, да се тако ружио влада.	Vrlo mu zameravam, da se tako ružno vlada.
On mu v tom brání, zakazuje mu to.	Он му то забрањује.	On mu to zabranjuje.

Moci — musiti.	Моћи, морати.	**Moći, morati.**
Mohu vám tentokráte poraditi.	Овај пут вас могу саветовати.	Ovaj put vas mogu savetovati.
Nemohl byste mi pomoci?	Зар ми не бисте могли помоћи?	Zar mi ne biste mogli pomoći?
Jak to jen mohl učiniti!	Како је то само могао учинити!	Kako je to samo mogao učiniti!
To není možné.	То није могуће!	To nije moguće.
To je zhola nemožné.	То је сасвим немогуће.	To je sasvim nemoguće.
Možná, že se mýlím.	Могуће (је) да се варам.	Moguće (je) da se varam.
Nemohu se naučiti slovíčkům.	Не могу да научим речи.	Ne mogu da naučim reči.
To je nutno. Není nutno, abyste sem chodil.	То је нужно. Није нужно, да ходате овамо.	To je nužno. Nije nužno, da hodate ovamo.
Nutně ho potřebuji.	Ја га требам нужно.	Ja ga trebam nužno.
Je moje cesta nevyhnutelna?	Је ли мој пут неопходно потребан?	Je li moj put neophodno potreban?
Musím tam býti?	Зар морам бити тамо?	Zar moram biti tamo?
Musíte si to velmi dobře rozmysliti, abyste nechybil.	То ваља да врло добро промислите, да не бисте погрешили.	To valja da vrlo dobro promislite, da ne biste pogrešili.
Nemusilo to tak dopadnouti, kdyby byl býval opatrnější.	Да је био опрезнији, није то морало тако испасти.	Da je bio oprezniji, nije to moralo tako ispasti.

Prodávati, kupovati, platiti, získávati, vydělávati.	Продавати, куповати, платити, добивати, зарађивати.	**Prodavati, kupovati, platiti, dobivati, zarađivati.**
Kupec prodává zboží.	Трговац продаје робу.	Trgovac prodaje robu.
Prodává, nabízí vše draho, levně.	Продаје, нуђа све скупо, јефтино.	Prodaje, nuđa sve skupo, jeftino.

Má na skladě jen dobré zboží.	Има на стоваришту само добру робу.	Ima na stovarištu samo dobru robu.
Nakupujeme, kupujeme u něho již několik let.	Већ неколико година купујемо, не купујемо код њега.	Već nekoliko godina kupujemo, ne kupujemo kod njega.
Jsme jeho starými zákazníky.	Ми смо старе његове муштерије.	Mi smo stare njegove mušterije.
Posílá nám zboží na výběr.	Он нама шаље робу на избор.	On nama šalje robu na izbor.
Nemůžeme si nic vybrati.	Не можемо ништа да си изаберемо.	Ne možemo ništa da si izaberemo.
Vracíme mu jeho zásilku.	Враћамо му његову пошиљку.	Vraćamo mu njegovu pošiljku.
Stanovil nám ceny tuze vysoké.	Установио је нама превисоке цене.	Ustanovio je nama previsoke cene.
To jsou podmínky nepřijatelné.	То су услови који не могу бити примљени.	To su uslovi koji ne mogu biti primljeni.
Přijímám vaši nabídku.	Примам вашу понуду.	Primam vašu ponudu.
Platíme hotovými.	Плаћамо у готову.	Plaćamo u gotovu.
Při hotovém placení poskytujeme 5% srážky.	При плаћању у готову дајемо 5% попуста.	Pri plaćanju u gotovu dajemo 5% popusta.
Povolil nám značnou slevu.	Дозволио је нама велики попуст.	Dozvolio je nama veliki popust.
Nabízí nám zboží na tříměsíční úvěr.	Нуђа нам робу на тромесечну вересију.	Nuđa nam robu na tromesečnu veresiju.
Platíme mu směnkami.	Плаћамо му меницама.	Plaćamo mu menicama.
Tohle zboží jste přeplatil.	Ову сте робу преплатили.	Ovu ste robu preplatili.
To jsem pořídil lacino.	То сам набавио за јефтину цену.	To sam nabavio za jeftinu cenu.
Dobře jste pochodil.	Добро сте прошли.	Dobro ste prošli.
Mám dobré nákupní prameny.	Имам добре изворе за куповање.	Imam dobre izvore za kupovanje.
Zde jsou pevné ceny.	Овде су сталне цене.	Ovde su stalne cene.
Nemohu vám sleviti.	Не могу вам попустити ништа.	Ne mogu vam popustiti ništa.
Co stojí tenhle klobouk?	Колико тоји овај шешир?	Koliko stoji ovaj šešir?
Rozměňte mi; nemám drobných.	Промените ми; немам ситног (новца).	Promenite mi; nemam sitnog (novca).
Zůstanu vám dlužen.	Остаћу вам дужан.	Ostaću vam dužan.

Nevadí. U vás se o peníze nebojím.	Ништа за то. Код вас се не бојим да ћу изгубити свој новац.	Ništa za to. Kod vas se ne bojim da ću izgubiti svoj novac.
Na tom mnoho nevydělám.	При томе не заслужујем много.	Pri tome ne zaslužujem mnogo.
Co vám to vyneslo?	Што вам је то доносило?	Što vam je to donosilo?
Nemnoho, jen pár korunek.	Не много, само неколико круна.	Ne mnogo, samo nekoliko kruna.
Na těchto obchodech proděláváme.	У овим послима губимо (тратимо) новац.	U ovim poslima gubimo (tratimo) novac.
Prodělal svůj poslední haléř.	Изгубио је сав свој новац.	Izgubio je sav svoj novac.
Chce, abych se za něho zaručil.	Хоће да јемчим за њега.	Hoće da jemčim za njega.
Podepsal jsem mu směnku.	Потписао сам му меницу.	Potpisao sam mu menicu.
Směnka je splatna.	Меница је платежна (платна).	Menica je platežna (platna).
Nechce směnku přijmouti.	Неће меницу да акцептује.	Neće menicu da akceptuje.
Nevede se mu dobře s obchodem; obchod mu upadá.	Посао му не иде добро; његов посао пропада.	Posao mu ne ide dobro; njegov posao propada.
Ohlásí (konkurs) úpadek.	Огласиће стечај.	Oglasiće stečaj.
Byl naň uvalen konkurs.	Прогласили су стечај на њега.	Proglasili su stečaj na njega.
Pan M., advokát, jest správcem konkursní podstaty.	Господин Др. М., адвокат (одветник), је управитељ стечајнине.	Gospodin Dr. M., advokat (odvetnik), je upravitelj stečajnine.
Přihlásil jsem svou pohledávku.	Пријавио сам своју тражбину.	Prijavio sam svoju tražbinu.
Došlo k narovnání.	Учињено је поравнање.	Učinjeno je poravnanje.
Vyrovnal se na 60%.	Он се је поравнао са 60 процената.	On se je poravnao sa šezdeset procenata.
Prodávati zboží komu zač, zákazníkům za peníze.	Продавати коме робу за . . ., муштеријама за новац.	Prodavati kome robu za . . ., mušterijama za novac.
Prodal to pod cenou, jen aby se toho zba-	Он је то продао под ценом, само да се тога	On je to prodao pod cenom, samo da se

vil. Bylo to zboží vadné, samý kaz.	реши. То је била роба мањкава, пуна квара (мана).	toga reši. To je bila roba manjkava, puna kvara (mana).
Prodáváme na váhu, po kusu, na drobno (v malém), ve velkém, se ztrátou, s výdělkem, veřejnou dražbou, výprodejem a p.	Продавамо на кантар, на комаде, на мало, на велико, са губитком, са добитком, у јавној дражби, распродавамо.	Prodavamo na kantar, na komade, na malo, na veliko, sa gubitkom, sa dobitkom, u javnoj dražbi, rasprodavamo.
Slovesa pohybu.	**Глаголи показујући кретање.**	**Glagoli pokazujući kretanje.**
Kudy se jde za město?	Куда се иде ван из града?	Kuda se ide van iz grada?
Jdeme pomalu, rychle, zvolna, krokem.	Идемо полагано, брзо, полако, кораком (корак по корак).	Idemo polagano, brzo, polako, korakom (korak po korak).
Jdi s ním, za ním, pro něj!	Иди с њим, за њим, по њега!	Idi s njim, za njim, po njega!
Odejděte!	Одлазите!	Odlazite!
Jdeme z domu, domů.	Идемо од куће, кући.	Idemo od kuće, kući.
Šli jsme jim naproti.	Ишли смо њима у сусрет.	Išli smo njima u susret.
Neběž tak rychle!	Немој тако бежати!	Nemoj tako bežati!
On nechodí, spíše běhá.	Он не хода, он баш трчи.	On ne hoda, on baš trči.
Jemu byste nestačili, tuze pospíchá.	С њим не би сте могли ићи заједно, он превише жури.	S njim ne biste mogli ići zajedno, on previše žuri.
Za chvíli se vrátí.	Вратиће се за час.	Vratiće se za čas.
Poslali jsme pro něho; půjde touže cestou.	Послали смо по њега; он ће ићи истим путем.	Poslali smo po njega; on če ići istim putem.
Chodí sem tam a ani se neohlédne.	Хода симо тамо а нити се не освређе.	Hoda simo tamo a niti se ne osvrće.
Prochází se po zahradě.	Шета по башти.	Šeta po bašti.
Vracíme se z výletu.	Враћамо се с излета.	Vraćamo se s izleta.
Následujeme svých přátele.	Следићемо своје пријатеље.	Sledićemo svoje prijatelje.

Ptáci létají, ryby plovou.	Тице лете, рибе пливају.	Tice lete, ribe plivaju.
Přijďte k nám, až budete moci!	Дођите к нама, кад будете могли!	Dođite k nama, kad budete mogli!
Vydal se už na cestu.	Он је већ кренуо на пут.	On je već krenuo na put.
Kam jdete?	Камо идете?	Kamo idete?
Jdeme na procházku.	Идемо на шетњу.	Idemo na šetnju.
Chodíme do školy, do divadla, do úřadu, do obchodu.	Похађамо школу, позориште, уред, радњу (пословницу).	Pohađamo školu, pozorište, ured, radnju (poslovnicu).
Chodíte denně mimo náš obchod.	Ходате сваки дан мимо (око) наше радње.	Hodate svaki dan mimo (oko) naše radnje.
Jděte rychleji, pomaleji!	Идите брже, полаганије.	Idite brže, polaganije.
Šel, jak mohl nejrychleji.	Ишао је брзо, што је више могао.	Išao je brzo, što je više mogao.
Jde sotva noha nohu mine.	Иде ногу пред ногу.	Ide nogu pred nogu.
Nemůže ani choditi, jak je vysláblý.	Не може ни да хода, како је ослабљен.	Ne može ni da hoda, kako je oslabljen.
Dojdi rychle do města a projdi je!	Иди брзо у град те прођи градом.	Idi brzo u grad te prođi gradom.
Všechno půjde svým chodem.	Све иде својим путем.	Sve ide svojim putem.
Kudy se jde do lesa?	Куда се иде у шуму?	Kuda se ide u šumu?
Choditi po této cestě jest zakázáno.	Ходати овим путем забрањено је.	Hodati ovim putem zabranjeno je.
Chodil sem tam, jen aby mu čas ušel.	Ходао је симо тамо, само да му прође време.	Hodao je simo tamo, samo da mu prođe vreme.
Můžeš jíti kraj světa a přece se rád vrátíš domů.	Камо год ћеш отићи у бели свет, вазда ћеш се радо вратити кући.	Kamo god ćeš otići u beli svet, vazda ćeš se rado vratiti kući.
Dojdi mi pro oběd.	Донеси ми ручак (обед).	Donesi mi ručak (obed).
Přišel k nám, aby si s námi pohovořil.	Дошао је к нама на разговор.	Došao je k nama na razgovor.
Kdy zase přijdeš?	Када ћеш доћи опет?	Kada ćeš doći opet?
Přišel bys zítra do divadla?	Би ли дошао сутра у позориште?	Bi li došao sutra u pozorište?
Kam chodíte večer?	Камо ходате у (на) вечер?	Kamo hodate u (na) večer?
Chodíme brzy spat.	Ми рано лежемо.	Mi rano ležemo.

Přijdu k vám večer po 8. hodině.	Доћи ћу к вама у вечер после 8 сати.	Doći ću k vama u večer posle 8 sati.
Chce odejíti.	Хоће да отиде.	Hoče da otide.
Nemohu tu dnes prodlíti (se zdržeti), spěchám.	Данас се не могу овде задржати, журим се.	Danas se ne mogu ovde zadržati, žurim se.
Prominete mi, že už odejdu.	Извините, што већ одлазим.	Izvinite, što već odlazim.
Kdy se vrátíte?	Када ћете се вратити?	Kada ćete se vratiti?
Jak mi jen bude trochu možná.	Како ћу моћи, одмах.	Kako ću moći, odmah.
Chodí pěšky.	Хода пешице.	Hoda pešice.
Jezdí po loďce.	Вози се на чамцу.	Vozi se na čamcu.
Jezditi povozem, kočárem; cestovati vlakem, plaviti se parníkem.	Возити се у колима, у кочији; путовати влаком, пловити паробродом.	Voziti se u kolima, u kočiji; putovati vlakom, ploviti parobrodom.
On jezdí rád na koni.	Он воли јахати (на коњу).	On voli jahati (na konju).
Ubírá se do města.	Иде у град.	Ide u grad.
Já vás doprovodím, dovolíte-li.	Ја ћу вас пратити, ако дозволите.	Ja ću vas pratiti, ako dozvolite.
Vezměte nás s sebou!	Узмите нас собом!	Uzmite nas sobom!
Pojďte s námi, máte-li chut!	Дођите с нама, ако вас је воља!	Dođite s nama, ako vas je volja!
Musíme jíti přes vodu, po lávce.	Морамо прећи преко воде, преко мостића.	Moramo preći preko vode, preko mostića.
Vojsko postupuje v hustých řadách.	Војска напредује у густим редовима.	Vojska napreduje u gustim redovima.
Táhne do cvičení.	Иде на вежбање (вежбе).	Ide na vežbanje (vežbe).
Dal se do běhu.	Почео је бежати.	Počeo je bežati.
Uhání, co mu stačí síly.	Трчи што може.	Trči što može.
Jede poklusem, tryskem.	Иде (јаше) касом, скоком.	Ide (jaše) kasom, skokom.
Zastavil se prostřed cesty.	Стао је усред пута.	Stao je usred puta.
Usedl na mez!	Сео је на међи!	Seo je na međi!
Posaďte se na židli.	Седите на столицу.	Sedite na stolicu.
Zůstaňte sedět!	Седите мирно!	Sedite mirno!
Proč vstáváte?	Зашто се дигнете?	Zašto se dignete?
Kam chcete jíti?	Камо хоћете да идете?	Kamo hoćete da idete?

Něco o Srbsku.	О Србији.	O Srbiji.
Máte dost času, jen poseďte ještě!	Имате доста времена, седите само!	Imate dosta vremena, sedite samo!
Lehl si, poněvadž mu není dobře.	Легао је, пошто му је позлило.	Legao je, pošto mu je pozlilo.
Zůstaňte jen ležet.	Лежите само!	Ležite samo!
Ten si poleží!	Тај ће лежати дуго!	Taj će ležati dugo!
Už opět chodí, je mu lépe.	Већ опет хода, боље му је.	Već opet hoda, bolje mu je.

Něco o Srbsku.

Království srbské zaujímá asi střed severní polovice Balkánského poloostrova a jest, opírajíc se na severu o Dunaj, skoro stejně vzdáleno ode všech tří moří, která ohraničují Balkánský poloostrov: od moře Jaderského, Černého a Egejského.

Ačkoliv jest Srbsko státem kontinentálním, přece má výhodnou polohu, protože jednak na severní straně hraničí s velkou řekou Dunajem, který spojuje západní a východní Evropu, jednak že jde od nejstarších časů podnes přes Srbsko údolím velké Moravy hlavní komunikace mezi západní a jihovýchodní Evropou, ano také Malou Asií.

О Србији.

Краљевина Србија захвата од прилике средину северне половине балканскога полуотока, те је, ослањајући се на северу на Дунав, готово једнако удаљена од сва три мора, што омеђују балкански полуоток: од мора Јадранскога, Црнога и Егејскога.

Ма да и је Србија сухоземска држава, ипак имаде згодан смештај, јер ју овамо са севера облева Дунав, велика река, што веже западну с источном Европом, а онамо од најстаријих времена па до данас тече преко Србије долином велике Мораве главни саобраћај између западне и југоисточне Европе, пачe и Предње Азије.

O Srbiji.

Kraljevina Srbija zahvata od prilike sredinu severne polovine balkanskoga poluotoka, te je, oslanjajući se na severu na Dunav, gotovo jednako udaljena od sva tri mora, što omeđuju balkanski poluotok: od mora Jadranskoga, Crnoga i Egejskoga.

Ma da i je Srbija suhozemska država, ipak imade zgodan smeštaj, jer ju ovamo sa severa obleva Dunav, velika reka, što veže zapadnu s istočnom Evropom, a onamo od najstarijih vremena pa do danas teče preko Srbije dolinom velike Morave glavni saobraćaj između zapadne i južnoistočne Evrope, pače i Prednje Azije.

Něco o Srbsku.	О Србији.	O Srbiji.
Touto cestou ubírali se od pradávna národové, ať již z Asie do Evropy, neb obráceně.	Овим су се друмом кретали од вајкада народи било из Азије у Европу, било опет обратно.	Ovim su se drumom kretali od vajkada narodi bilo iz Azije u Evropu, bilo opet obratno.
Tudy šla „cařihradská silnice“ a dnes jde tudy železnice, spojující Západ s Východem (Paříž - Vídeň - Budapešť - Bělehrad - Niš - Sofie - Plovdiv - Drinopol - Cařihrad).	Овуда је текао „цариградски друм“ а данас јури овуда жељезница која спаја Запад с Истоком (Парис - Беч - Будимпешта - Београд - Ниш - Софија - Пловдив - Дринопоље (Једрене) - Цариград).	Ovuda je tekao „carigradski drum“ a danas juri ovuda željeznica koja spaja Zapad s Istokom (Paris - Beč - Budimpešta - Beograd - Niš - Sofija - Plovdiv - Drinopolje (Jedrene) - Carigrad).
Na Dunaji, Moravě a Timoku jsou od dávných časů vynikající obchodní místa, která se v novější době stále více vyvíjejí.	На Дунаву, Морави и Тимоку су од давнине знамените прометне точке, које се у новије доба све више развијају.	Na Dunavu, Moravi i Timoku su od davnine znamenite prometne točke, koje se u novije doba sve više razvijaju.
Přirozené poměry srbské země jsou velmi výhodné.	Природне су прилике српскога тла веома повољне.	Prirodne su prilike srpskoga tla veoma povoljne.
Srbsko jest obdařeno krásnou a bohatou přírodou.	Србија је надарена лепом и богатом природом.	Srbija je nadarena lepom i bogatom prirodom.
Jsou zde hory, které kryjí ve svém nitru velké bohatství nerostů.	Има ту гора, које крију у свом крилу велико рудно благо.	Ima tu gora, koje kriju u svom krilu veliko rudno blago.
Mezi horami rozprostírají se vlnovité pahorkovité kraje a pěkná údolí.	Између гора распрострли су се валовити брежуљасти крајеви и лепе долине.	Između gora rasprostrli su se valoviti brežuljasti krajevi i lepe doline.
Celou zemi přiměřeně zavlažují řeky.	Сва је земља згодно рекама натапана.	Sva je zemlja zgodno rekama natapana.
Podnebí jest mírné a země má bohatství lesů, krásných polí a vinohradů, ovocných sadů a luk.	Поднебје је благо, а земља богата шумама, красним пољима и виноградима, воћњацима и ливадама.	Podnebje je blago, a zemlja bogata šumama, krasnim poljima i vinogradima, voćnjacima i livadama.

V novější době národní hospodářství stále pokračuje a také obyvatelstvo čím dále tím více lne ku práci.

V zemi vyvíjí se průmysl a obchod, a pokrok materielní kultury pozvedne též národní blahobyt.

Srbsko má jistě všechny podmínky, které přinášejí obyvatelům štěstí a požehnání, a již belgický učenec E. Leveley počítal srbský národ k národům nejšťastnějším. (Dr. Jan Hoić.)

V posledních letech pociťuje se v celém srbském národě velký hospodářský, osvětový a národní rozmach.

Království srbské jest duševním střediskem srbským.

V Srbsku jest „Srbská královská akademie", která vyvíjí velkou vědeckou činnost, — universita v Bělehradě, mající skoro 1200 posluchačů a 80 profesorů, — „Srbská literární společnost" s 11.000 členy v celém národě, — a mnohé osvětové, odborné a humanní společnosti.

У новије време диже се све више народно господарство, па и житељство све јаче приања уз рад.

У земљи се диже индустрија и трговина, а развитак материјалне културе ускорит ће народно благостање.

Србија има доиста све нужне увете, који доносе житељима срећу и благослов, и већ белгијски учењак Е. Leveley бројио је српски народ међу најсретније народе. (Др. Иван Хоић.)

Последњих година осетио се у целом српском народу велики привредни, просветни и национални полет.

Краљевина Србија је духовно средиште српско.

У Србији се налазе „Српска Краљевска Академија" која развија велику научну делатност, — Универзитет у Београду са скоро 1200 студената и 80 наставника, — „Српска Књижевна Задруга" са 11.000 чланова у целом српском народу, — и многа просветна стручна и хумана друштва.

U novije vreme diže se sve više narodno gospodarstvo, pa i žitelstvo sve jače prianja uz rad.

U zemlji diže se industrija i trgovina a razvitak materijalne kulture uskorit če narodno blagostanje.

Srbija ima doista sve nužne uvete, koji donose žiteljima sreću i blagoslov, i već belgijski učenjak E. Leveley brojio je srpski narod među najsretnije narode. (Dr. Ivan Hoić.)

Poslednjih godina osetio se u celom srpskom narodu veliki privredni, prosvetni i nacionalni polet.

Kraljevina Srbija je duhovno središte srpsko.

U Srbiji se nalaze „Srpska kraljevska Akademija", koja razvija veliku naučnu delatnost, — Univerzitet u Beogradu sa skoro 1200 studenata i 80 nastavnika, — „Srpska književna Zadruga" sa 11.000 članova u celom srpskom narodu, — i mnoga prosvetna stručna i humana društva.

Něco o Srbsku.	О Србији.	O Srbiji.
Dnes jest tu již mnoho středních škol a počet obecných škol velice vzrostl.	Данас има веħ велики број средњих школа, а број основних школа врло је нарасао.	Danas ima već veliki broj srednjih škola, a broj osnovnih škola vrlo je narasao.
Roku 1911 byly 218 srbské noviny (listy), z nichž vycházely v samém Srbsku 125.	Године 1911 било је две ста осамнаест српских листова, од којих је изилазило у самој Србији сто и двадесет и пет.	Godine 1911 bilo je dve sta osamnaest srpskih listova, od kojih je izilazilo u samoj Srbiji sto i dvadeset i pet.
Pokrok není obmezen pouze na Srbsko, nýbrž také na ostatní kraje, kde Srbové žijí.	Напредак није само ограничен на Србију но и на остале крајеве где Срби живе.	Napredak nije samo ograničen na Srbiju no i na ostale krajeve gde Srbi žive.
Morální pouta mezi Srbskem a ostatními kraji, kde Srbové žijí, jsou silnější, než byla kdykoliv dříve.	Моралне везе између Србије и осталих крајева где Срби живе јаче су но што су икад биле.	Moralne veze između Srbije i ostalih krajeva gde Srbi žive jače su no što su ikad bile.
Srbské knihy čtou se stále ve větším počtu a ve všech zemích srbských.	Српске књиге читају се у све веħем броју и у свима крајевима српским.	Srpske knjige čitaju se u sve većem broju i u svima krajevima srpskim.
Ještě v XIX. století hlásí se srbští spisovatelé ne pouze mezi katolíky, nýbrž i mezi mohamedány.	Још у XIX. (деветнаестом) веку јављају се српски писци не само међу католицима, но и међу муслиманима.	Još u XIX. (devetnaestom) veku javljaju se srpski pisci ne samo među katolicima, no i među muslimanima.
Jsou odborné listy a populární knihy, které se tisknou ve 20 až 30.000 exemplářích, počet, který ještě před 10 lety by se byl zdál víře nepodobným.	Има стручних листова и популарних књига који су штампани у 20 до 30.000 примерака, у броју, који би изгледао невероватан још пре десет година.	Ima stručnih listova i popularnih knjiga koji su štampani u 20—30.000 primeraka, u broju, koji bi izgledao neverovatan još pre deset godina.
Tento všeobecný pokrok se stále šíří.	Тај општи покрет све се веħма шири.	Taj opšti pokret sve se većma širi.
Hnutí, směřující ke sblížení Jihoslovanů, které nabylo větších roz-	Покрет за зближавање Јужних Словена, који је узео веħе размере	Pokret za zbližavanje južnih Slovena, koji je uzeo veče razmere

měrů r. 1904, jest stále silnější.
Sblížení a sjednocení Srbů a Chorvatů stále pokračuje.
„To, co se dávno očekávalo a co musilo nastati, konečně se dostavilo: myšlenka o národní jednotnosti Srbů a Chorvatů zaujala téměř všechnu pravou inteligenci a kulturní lidi obou dílů našeho národa.“
Jak na politickém, tak i na literárním poli provádí se myšlenka národní jednoty prakticky, jazyk spisovný se stále víc a více vyrovnává (sjednocuje) a jest patrno, „že se jde vstříc utvoření jednotné literatury srbsko - chorvatské, literatury celého našeho národa.“ (Dr. Skerlić, Srbská literatura, 1912.)
Dnešní království srbské jest zemí zemědělskou, rolnickou, tím více, jelikož nezná panství a velkostatkářů, nýbrž země, kterou sedlák vzdělává, jest jeho vlastnictvím, tak jako dům, v kterém bydlí, a dobytek, který chová.

од 1904, све се више снажи.
Зближавање, уједињавање Срба и Хрвата све већма напредује.
„Оно што се давно очекивало и што је морало наступити дошло је најзад: мисао о народном јединству Срба и Хрвата захватила је готово сву праву интелигенцију и културне људе оба дела нашега народа.
Како на политичком тако и на књижевном пољу мисао народнога јединства практички се извршује, књижевни језик се све потпуније изједначава и види се већ, „да се иде к стварању једне књижевности српско-хрватске, књижевности целог нашег народа.“ (Др. Скерлић, Српска Књижевност. 1912.)
Данашња краљевина Србија је земља ратарска, сељачка, тим већма, што она не позна госпоштија и властелинства, већ је земља, што ју сељак ради, његова својина као и кућа у којој живи и стока коју храни.

od 1904, sve se više snaži.
Zbližavanje, ujedinjavanje Srba i Hrvata sve većma napreduje.
„Ono što se davno očekivalo i što je moralo nastupiti došlo je najzad: misao o narodnom jedinstvu Srba i Hrvata zahvatila je gotovo svu pravu inteligenciju i kulturne ljude oba dela našega naroda.
Kako na političkom tako i na književnom polju misao narodnoga jedinstva praktički se izvršuje, književni jezik se sve potpunije izjednačava i vidi se, „da se ide k stvaranju jedne književnosti srpsko - hrvatske, književnosti celog našeg naroda.“ (Dr. Skerlić, Srpska književnost, 1912.)
Današnja kraljevina Srbija je zemlja ratarska seljačka, tim većma, što ona ne pozna gospoštija i vlastelinstva, već je zemlja, što ju seljak radi, njegova svojina kao i kuća u kojoj živi i stoka koju hrani.

Něco o Srbsku.	О Србији.	O Srbiji.
Skoro každý rolník v Srbsku chová také dobytek a v některých hornatějších krajinách chov dobytka převládá.	Готово сваки ратар гоји у Србији и стоку, те је у неким горовитијим пределима сточна привреда далеко претежнија.	Gotovo svaki ratar goji u Srbiji i stoku, te je u nekim gorovitijim predelima stočna privreda daleko pretežnija.
Rolnictví není ještě zcela moderně vyvinuto a zdokonaleno, ale pokrok lze již pozorovati; proto vzrostl také dovoz hospodářských strojů, zvláště malých.	Ратарство још није сасвим модерно развијено и усавршено, али напредак се већ опажа; услед тога нарасао је и увоз господарствених машина, особито мањих.	Ratarstvo nije još sasvim moderno razvijeno i usavršeno, ali napredak se već opaža; usled toga narasao je i uvoz gospodarstvenih mašina, osobito manjih.
Obchod a průmysl v poslední době velice se vzmáhá.	Трговина и индустрија у задње време врло напредују.	Trgovina i industrija u zadnje vreme vrlo napreduju.
Osvobozením starých srbských zemí od tureckého panství nastanou poměry nové a otvírá se ohromné po'e pro práci ve všech odvětvích národního hospodářství.	Ослобођењем старих српских крајева од турскога господства настаће нове прилике и отвара се огромно поље за рад у свим гранама народне привреде.	Uslobođenjem starih srpskih krajeva od turskoga gospodstva nastat će nove prilike i otvara se ogromno polje za rad u svim granama narodne privrede.
Srbové jsou národ nadaný a chtivý pokroku a vzdělání.	Срби су народ надарен и жељан напретка и образовања.	Srbi su narod nadaren i željan napretka i obrazovanja.
Jednotlivé typy Srbů jsou dosti rozlišné, jelikož rozmanitost půdy měla vliv ne pouze na tělesný, nýbrž i na duševní vývin srbského národa.	Поједини типови Срба доста су различити, јер су разноликости утецале не само на телесни, него и на душевни развитак српскога народа.	Pojedini tipovi Srba dosta su različiti, jer su raznolikosti tla utecale ne samo na telesni, nego i na duševni razvitak srpskoga naroda.
Tak jsou obyvatelé „Šumadije" většího vzrůstu a junáci; podle temperamentu jsou Srbové většinou cholerikové; rychle vzpla-	Тако су Шумадинци вишега раста, пристала образа и јунаци; по темпераменту су Срби већином колерици, они	Tako su Šumadinci višega rasta, pristala obraza i junaci; po temperamentu su Srbi većinom kolerici, oni

nou a tak hned se neuklidňují.
Šlechty u Srbů není.

Jako ostatní Slované, tak jsou i Srbové velice pohostinní, o čemž se přesvědčil každý, kdo někdy vkročil na srbskou půdu.

Znamenité své vlastnosti a velký pokrok ukázal srbský národ nejskvělejším způsobem v poslední balkánské válce proti Turkům.
Okolnost, že jest Srbsko zemí selskou, byla mu také v této tak slavné válce velice důležita i užitečná.

Ze všech plodin nejvíce jest rozšířena kukuřice; z obilin seje se nejvíce pšenice, — a značně méně ječmen, žito a oves.
Brambory jsou poměrně málo rozšířeny.
Mnoho se seje konopí a znamenitý je tabák.
Vinice rozšířeny jsou po celém Srbsku, vyjma vyvýšenější krajiny.
Srbsko má hojnost ovoce, ale nejvíce zde pěstují švestky; velký

се брзо узрујавају, а не охладе тако брзо.
Племства код Срба нема.
Као остали Славени тако су и Срби брло гостољубиви, о чем се је сватко уверио, ко је икада дошао на српско тло.

Врлине своје и велики напредак показао је српски народ најсјајнијим начином у задњем балканском рату проти Турцима.
Околност да је Србија земља ратарска, била је за њу и у овом тако славном рату од велике важности и користи.

Од свих усева највише је раширен кукуруз; од житарица се највише сеје пшеница, — а знатно мање јечам, раж и зоб.
Крумпир је размерно мало раширен.
Много се сеје конопља, а знаменит је духан.
Виноградарство је свуда раширено по Србији, осим узвишенијих предела.
Србија има у обиљу воћа, али највише се го-

se brzo uzrujavaju, a ne ohlade tako brzo.
Plemstva kod Srba nema.
Kao ostali Slaveni tako su i Srbi vrlo gostoljubivi, o čem se je svatko uverio, ko je ikada došao na srpsko tlo.

Vrline svoje i veliki napredak pokazao je srpski narod najsjajnijim načinom u zadnjem balkanskom ratu proti Turcima.
Okolnost, da je Srbija zemlja ratarska, bila je za nju i u ovom tako slavnom ratu od velike važnosti i koristi.

Od svih useva najviše je razširen kukuruz; od žitarica se najviše seje pšenica, — a znatno manje ječam, raž i zob.
Krumpir je razmerno malo raširen.
Mnogo se seje konoplja a znamenit je duhan.
Vinogradarstvo je svuda rašireno po Srbiji, osim uzvišenijih predela.
Srbija ima u obilju voća, ali najviše se goji

jest vývoz suchých švestek.
Mnoho půdy zaujímají luka.
Buk, dub, jedle a borovice jsou stromy v Srbsku nejvíce rozšířené.
Před několika desítiletími pokrývaly lesy rozsáhlé krajiny; špatným lesním hospodářstvím zničeno je mnoho lesů a způsobena velká škoda, ale v nové době se již zavádí rozumné lesní hospodářství.

Chov dobytka jest velice rozšířen; a to chov hovězího dobytka, koní, oslů a mezků, vepřů, ovcí a koz.
Nejvíce vyvinut jest chov vepřů; v poslední době jest velký vývoz šunek, slaniny a salámů.
Hedvábnictví jest slabě vyvinuto, včelařství však jest dosti rozšířeno.
Srbsko má velké množství bohatství různých (druhů) nerostů.
Z kovů jest zde nejvíce olova a stříbra, pak mědi, antimonu, železa a též zlata.

Vedle kovů jest tu hoj-

ји шљива; велики је извоз сувих шљива.
Много земљишта запремају ливаде.
Буква, храст, јела и бор најчешће је дрвеће у Србији.

Прије неколико десетлећа покривала је шума далеке пределе; неваљалим шумским господарством пропало је много шума и начињена велика штета, али у ново доба већ се настоји о разумном господарству шумском.

Сточарство је врло раширено; има говеда, коња, магараца и мазга, свиња, оваца и коза.
Најразвијеније је свињогојство; у задње време велик је извоз шунка, сланине и салама.

Свилогојство је слабо напредно, али пчеларство је доста раширено.
Србија је разноликошћу и количином руда врло богата.
Од ковина има највише оловне и сребрне руде, затим бакра, антимона, железа, а има и злата.
Поред ковина има у о-

šljiva; veliki je izvoz suvih šljiva.
Mnogo zemljišta zapremaju livade.
Bukva, hrast, jela i bor najčešče je drveće u Srbiji.

Prije nekoliko desetleća pokrivala je šuma daleke predele; nevaljalim šumskim gospodarstvom propalo je mnogo šuma i načinjena velika šteta, ali u novo doba več se nastoji o razumnom gospodarstvu šumskom.

Stočarstvo je vrlo rašireno; ima goveda, konja, magaraca i mazga, svinja, ovaca i koza.
Najrazvijenije je svinjogojstvo; u zadnje vreme velik je izvoz šunka, slanine i salama.

Svilogojstvo je slabo napredno, ali pčelarstvo je dosta rašireno.

Srbija je raznolikošču i količinom ruda vrlo bogata.
Od kovina ima najviše olovne i srebrne rude, zatim bakra, antimona, železa, a ima i zlata.
Pored kovina ima u

nost jiných nerostů, jako mramoru, grafitu a kamenného uhlí.	биљу и других руда, као мрамора, графита и каменог угљена.	obilju i drugih ruda, kao mramora, grafita i kamenog ugljena.
Dále (je v Srbsku) velké množství pramenů, zvláštních minerálních vod.	Надаље има безброј извора, особитих минералних вода.	Nadalje ima bezbroj izvora, osobitih mineralnih voda.
Důležitá místa pro hornictví jsou zejména Majdanpek a Kučajna.	Знатна места за рударство су особито Мајданпек и Кучајна.	Znatna mesta za rudarstvo su osobito Majdanpek i Kučajna.
—	—	—
Jako u všech Slovanů, tak jest také u Srbů domácí průmysl již od dávných časů pěkně vyvinut.	Као код свих Славена, тако је и код Срба домаћи или кућни обрт већ од давнине лепо развијен.	Kao kod svih Slavena, tako je i kod Srba domači ili kućni obrt već od davnine lepo razvijen.
Domácí průmysl jest většinou v rukou ženy.	Кућни је обрт већином у рукама женске чељади.	Kućni je obrt većinom u rukama ženske čeljadi.
Tato připravuje a přepracovává suroviny, a zpracovává je vůbec od zaćátku až do konce.	Ова приправља и прерађује сировине, те их у опће од почетка до краја изради.	Ova pripravlja i prerađuje sirovine, te ih u opće od početka do kraja izradi.
Výrobky domácího průmyslu z konopí, lnu a vlny odívá se podnes ohromná většina selského obyvatelstva.	Производима конопљеног, ланеног и вуненог домаћег обрта одева се и данас огромна већина сељачкога становничтва.	Proizvodima konopljenog, lanenog i vunenog domaćeg obrta odeva se i danas ogromna većina seljačkoga stanovničtva.
Ve všech odvětvích ženského domácího průmyslu vyvinuje selka podivuhodnou pilnost, zručnost a vkus; jest vždy v práci; téměř nikdy jí nezastihneš bez vřetena a přeslice.	У свима врстима женске кућне индустрије развија сељанка дивљења достојну вредноћу, вештину и укус; она је вазда у послу; она се неће готово никад срести без вретена и преслице.	U svim vrstima ženske kućne industrije razvija seljanka divljenja dostojnu vrednoću, veštinu i ukus; ona je vazda u poslu; ona se neće gotovo nikad sresti bez vretena i preslice.
Domácí průmysl polních nástrojů, nádobí	Кућевна индустрија пољских алата, судова и	Kućevna industrija poljskih alata, sudova i

a podobných předmětů, nutných pro dům, jest v rukou mužů.

Z oboru oděvnictví provozují mužové pouze výrobu opánků.

Výrobky domácího průmyslu velice zřídka se dávají do prodeje.

Z domácího průmyslu, jehož předměty se vyvážejí také na trh, dlužno uvésti výrobu provazů a koberců, výrobu sýra a zpracování švestek.

Provaznictví jest rozšířeno v okolí měst Vranja a Leskovace.

Domácí výroba koberců má své středisko v Pirotu.

Domácí sýr v Srbsku jest chutný a dobrý a jest znám také v sousedních zemích.

Švestky se suší a dělají z nich povidla.

Nedaleko města Kruševace jest celý les švestkových stromů.

Nejlepších švestek užívá se na výrobu slivovice.

Když švestky uzrají, jí lid po několik týdnů pouze švestky.

Z řemeslníků bylo dříve v Srbsku mnoho zlatníků („kujundžija“, tur.); dnes ještě pro-

сличних предмета, потребних кући, у рукама је људи.

Од одела људи прихватају само грађење опанака.

Производи кућевне индустрије се врло ретко износе на продају.

Од домаће индустрије, чији се предмети и на трг извозе, треба истаћи справљање ужарије и ћилимова, онда справљање сира и прераду шљива.

Ужарија распрострта је у околнни Врања и Лесковца.

Ћилимарска кућевна индустрија има своје средиште у Пироту.

Домаћи сир у Србији течан је и добар, а познат је и по суседним земљама.

Шливе суше а пеку од њих пекмез.

Близу Крушевца цела је шума шљива.

Најбоље шљиве употребљавају за печење шљивовице.

Када шљиве дозрију једе народ више недеља само шљиву.

Од занатлија било је прије у Србији много златара („кујунџија“); данас још успева зла-

sličnih predmeta, potrebnih kući, u rukama je ljudi.

Od odela ljudi prihvataju samo građenje opanaka.

Proizvodi kućevne industrije se vrlo retko iznose na prodaju.

Od domaće industrije, čiji se predmeti i na trg izvoze, treba istaći spravljanje užarije i ćilimova, onda spravljanje sira i preradu šljiva.

Užarija rasprostrta je u okolini Vranja i Leskovca.

Ćilimarska kućevna industrija ima svoje središte u Pirotu.

Domaći sir u Srbiji tečan je i dobar, a poznat je i po susednim zemljama.

Šljive suše a peku od njih pekmez.

Blizu Kruševca cela je šuma šljiva.

Najbolje šljive upotrebljavaju za pečenje šljivovice.

Kada šljive dozriju, jede narod više nedelja samo šljivu.

Od zanatlija bilo je prije u Srbiji mnogo zlatara („kujundžija“); danas još uspeva

spívá zlatnický průmysl v Nišu a Pirotu a v okresech téhož jména.	тарски обрт у Нишу и Пироту и у истоименим округима.	zlatarski obrt u Nišu i Pirotu i u istoimenim okruzima.
Z jiných řemeslníků jsou zde kováři, koláři, truhláři, tkalci atd.	Од осталих ванатлија има ковача, колара, столара, ткалаца и т. д.	Od ostalih zanatlija ima kovača, kolara, stolara, tkalaca i t. d.
Zpracováváním dříví mnoho se zabývají cikáni.	Израђивањем дрвета баве се много Цигаии.	Izrađivanjem drveta bave se mnogo Cigani.
Průmysl provaznický v nejnovější době upadá.	Ужарски обрт у најновије доба назадује.	Užarski obrt u najnovije doba nazaduje.
Zedníci přicházejí namnoze z cizích zemí.	Зидари долазе много из страних земаља.	Zidari dolaze mnogo iz stranih zemalja.
V Srbsku jest dnes již mnoho tiskáren, mezi nimi „Státní tiskárna král. Srbského“ v Bělehradě.	У Србији има данас већ много тискара, међу њима „Државна штампарија краљ. Србије“ у Београду.	U Srbiji ima danas već mnogo tiskara, među njima „Državna štamparija kralj. Srbije“ u Beogradu.
Tovární neboli velký průmysl jest ještě málo vyvinut, činí však pokroky.	Творнички (фабрички) или велики обрт још је слабо развијен али напредује.	Tvornički (fabrički) ili veliki obrt još je slabo razvijen ali napreduje.
Jest dosti pivovarů (9), které čelí cizozemské soutěži a vyvážejí pivo.	Има доста пивара (9) које одбијају инострану конкуренцију те извозе пиво.	Ima dosta pivara (9), koje odbijaju inostranu konkurenciju te izvoze pivo.
Dále jest několik parních a elektrických mlýnů, které zásobují Srbsko domácí moukou.	Даље има више парних и електричних млинова, који опскрбљују Србију домаћим брашном.	Dalje ima više parnih i električnih mlinova, koji opskrbljuju Srbiju domaćim brašnom.
Mimo to jsou zde porážky na zpracování masa, pily, parní pekárny, lihovary a (vyrábí se) zpracovává se kůže a obuv, cement, sklo, sukno, cukr, čokoláda a bonbony, sirky, salám a j.	Поврх тога има кланица за прераду меса, стругара, парних пекарна, творница шпирита, кожа и обуће, цемента, стакла, сукна, шећера, чоколаде и бонбона, жижица, саламе и др.	Povrh toga ima klanica za preradu mesa, strugara, parnih pekarna, tvornica špirita, koža i obuće, cementa, stakla, sukna, šećera, čokolade i bonbona, žižica, salame i dr.

Něco o Srbsku.

Srb jest od přírody nadán pro obchod; také malý živnostník chce se zváti obchodníkem.

Rakousko-uherská monarchie jako nejbližší sousedka měla se Srbskem nejužší obchodní spojení.

Ale též jiné evropské státy, a to především Německo, pak také Anglie, Italie, Francie a Belgie pracují s výsledkem k tomu, aby rozšířily svou obchodní činnost v Srbsku.

Vnitřní obchod v Srbsku zabývá se hlavně shromažďováním surovin pro vývoz a rozprodejem přivezených průmyslových výrobků.

Obchod zemských plodin a dobytka nejvíce podporují trhy, které se konají ve všech větších městech.

Srbsko jakožto země rolnická vyváží výrobky rolnictví, ovocnictví a dobytkářství a velmi málo výrobků průmyslových.

Nejvíce se vyvážejí vepři, šunky, slanina a jiné výrobky z masa, suché švestky, pšenice, hovězí dobytek, různé zvířecí kůže,

О Србији.

Србин од нарави спретан је за трговину; и мали обртник хоће да се зове трговац.

Аустро-угарска монархија као најближа суседа имала је са Србијош најтесније трговачке свезе.

Али и друге европске власти, и то прије свега Немачка онда и Енглеска, Италија, Француска и Белгија настоје са успехом да прошире свој трговачки делокруг у Србији.

Унутрашњи трговачки промет у Србији бави се поглавито прикупљањем сировина за извоз и распачањем увезених индустриских творевина.

Промет земаљских производа и стоке највише промичу вашари, који се држе у свим већим местима.

Србија као ратарска земља извози производе ратарске, воћарске и сточарске, и врло мало индустријских творина.

Највише се извози свиња, шунка, сланине и других производа из меса, сухих шљива, пшенице, говеда, разних животињских ко-

O Srbiji.

Srbin od naravi spretan je za trgovinu; i mali obrtnik hoće da se zove trgovac.

Austro-ugarska monarhija kao najbliža suseda imala je sa Srbijom najtesnije trgovačke sveze.

Ali i druge evropske vlasti i to prije svega Nemačka, onda i Engleska, Italija, Francuska i Belgija nastoje sa uspehom da proširе svoj trgovački delokrug u Srbiji.

Unutrašnji trgovački promet u Srbiji bavi se poglavito prikupljanjem sirovina za izvoz i raspaćanjem uvezenih industriskih tvorevina.

Promet zemaljskih proizvoda i stoke najviše promiču vašari, koji se drže u svim većim mestima.

Srbija kao ratarska zemlja izvozi proizvode ratarske, voćarske i stočarske, i vrlo malo industrijskih tvorina.

Najviše se izvozi svinja, šunka, slanine i drugih proizvoda iz mesa, suhih šljiva, pšenice, goveda, raznih živo-

víno, pivo a kořalka atd.	жа, вина, пива и ракије и т. д.	tinjskih koža, vina, piva i rakije i t. d.
Nejhlavnější předměty dovozu jsou: bavlna, koloniální zboží a jižní plodiny, nerosty, sklo a porculán, výrobky ze dřeva, zboží šité a pletené, potraviny a nápoje, stroje a různé náčiní.	Поглавити предмети увозне трговине јесу: памук, колонијална роба и јужне плодине, руде, стакло и порцулан, обртнине од дрва, шивена и плетена роба, јестиво и пиће, стројеви и разно оруђе.	Poglaviti predmeti uvozne trgovine jesu: pamuk, kolonijalna roba i južne plodine, rude, staklo i porculan, obrtnine od drva, šivena i pletena roba, jestivo i piće, strojevi i razno oruđe.
Srbskému průmyslu, hospodářství a obchodu otevřeny jsou četné cesty po suchu, po vodě i po železnici.	Српској индустрији, привреди и трговини отворени су многобројни путеви, и сувоземни, и водени, и железнички.	Srpskoj industriji, privredi i trgovini otvoreni su mnogobrojni putevi, i suvozemni, i vodeni, i železnički.
Srbsko přetíná dnes mnoho cest, které spojují důležitější body.	Србију пресецају данас многи друмови, везујући важније тачке.	Srbiju presecaju danas mnogi drumovi, vezujući važnije tačke.
Ve vnitřku Srbska není dnes ani jediné splavné řeky; pravidelná vozba jest pouze po Sávě a po Dunaji.	У унутрашњости Србије нема данас ниједне пловне реке; редован је саобраћај само Савом и Дунавом.	U unutrašnjosti Srbije nema danas nijedne plovne reke; redovan je saobraćaj samo Savom i Dunavom.
Roku 1892 založena „Srbská lodní společnost“, státem chráněná, a od té doby jezdí srbské lodi po Sávě a po Dunaji ne pouze podél srbské hranice, nýbrž i do Vídně.	1892. године основано је „Српско бродарско друштво“, државом заштићено, и од тада плове српски бродови Савом и Дунавом не само дуж српске међе, већ и до Беча.	1892. godine osnovano je „Srpsko brodarsko društvo“, državom zaštićeno, i od tada plove srpski brodovi Savom i Dunavom ne samo duž srpske međe, već i do Beča.
Před čtvrt stoletím odevzdána byla dopravě první železniční trať v Srbsku.	Пре четврт века предана је саобраћају прва железничка пруга у Србији.	Pre četvrt veka predana je saobraćaju prva železnička pruga u Srbiji.
Hlavní linie jde z Bělehradu do Niše.	Главна пруга иде од Београда до Ниша.	Glavna pruga ide od Beograda do Niša.
Od této jde jedna odbočka k Egejskému	Одатле иде један крак на јегејско море, за	Odatle ide jedan krak na Jegejsko more, za

moři, do Soluně, a druhá přes Bulharsko do Cařihradu.	Солун, други преко Бугарске на Цариград.	Solun, drugi preko Bugarske za Carigrad.
Z této hlavní trati vychází několik vedlejších větví.	Од ове главне пруге одваја се више бочних огранака.	Od ove glavne pruge odvaja se više bočnih ogranaka.
Jelikož byl poslední dobou pocítěn velký pokrok ve všech odvětvích státního života, objevila se též větší potřeba cest železničních.	Како се у последње време осетио напредак на свим гранама државног живота, јавила се јача потреба у железничким путевима.	Kako se u poslednje vreme osetio napredak na svim granama državnog života, javila se jača potreba u železničkim putevima.
Některé z těchto cest jsou již hotové a některé se již blíží ukončení.	Неки су од тих путева већ готови, а неки су већ близу крају.	Neki su od tih puteva već gotovi, a neki su već blizu kraju.
Délka hotové železniční sítě činí přes 1000 km. a v práci je na 1000 km.	Дуљина изграђене железничке мреже чини преко 1000 км. — у послу је око 1000 км.	Duljina izgrađene železničke mreže čini preko 1000 km — u poslu je oko 1000 km.
Všeobecný pokrok objevuje se také v tom, že jsou státní finance nyní velice příznivé.	Свеопћи напредак јавља се и у томе, да су државне финанције сада у врло повољном стању.	Sveopći napredak javlja se i u tome, da su državne financije sada u vrlo povoljnom stanju.
Roku 1862 založena „Správa fondů", to jest státní hypoteční banka.	Године 1862 утемељена је „Управа фондова", то јест државна хипотекарна банка.	Godine 1862 utemeljena je „Uprava fondova", to jest državna hipotekarna banka.
Dnes jest zde množství peněžních závodů, jako: banky, spořitelny, společenstva (zádruhy), různé akciové společnosti atd.	Данас постоји множина новчаних завода као: банке, штедионице, задруге, разна акционарска друштва и т. д.	Danas postoji množina novčanih zavoda kao: banke, štedionice, zadruge, razna akcionarska društva i t. d.
Velice důležitá a užitečná jsou rolnická společenstva (zádruhy).	Од велике су важности и користи земљорадничке задруге.	Od velike su važnosti i koristi zemljoradničke zadruge.
Početním základem srbských národních pe-	Бројну основу српског народног новца чини:	Brojnu osnovu srpskog narodnog novca čini:

něz jest: dinar = frank, který se dělí na 100 dinarových „para“ (haléřů).	динар = франак, који се дели на сто динарских пара.	dinar = franak, koji se deli na sto dinarskih para.
V oběhu jsou tyto národní peníze:	У течају су ови народни новци:	U tečaju su ovi narodni novci:
Zlaté po 20 a 10 dinarech, stříbrné po 5, 2 dinarech, 1 a 0·5 dinaru, měděné a niklové po 20, 10, 5, 2 a 1 „para“.	Златни од 20 и 10 динара, сребрни по 5, 2 динара, 1 динар и 0·5 динара, бакрени и од никла по 20, 10, 5, 2 и 1 пара.	Zlatni od 20 i 10 dinara, srebrni po 5, 2 dinara, 1 dinar i 0·5 dinara, bakreni i od nikla po 20, 10, 5, 2 i 1 para.
Bankovky jsou po 100, 50 a 10 din.	Банкнота има по 100, 50 и 10 дин.	Banknota ima po 100, 50 i 10 din.
Míra jest metrická: metr, ar, litr, gram.	Мера је метарска: метар, ар, литар, грам.	Mera je metrička: metar, ar, litar, gram.
Srbsko jest ústavní monarchie.	Србија је уставна монархија.	Srbija je ustavna monarhija.
Podle ústavy vykonávají v Srbsku moc král a národní zastupitelstvo („Narodna Skupština“).	Према уставу врше у Србији власт краљ и народно представништо (Народна Скупштина).	Prema ustavu vrše u Srbiji vlast kralj i narodno predstavništvo (Narodna Skupština).
Vedle krále jest ministerská rada.	Уз краља постоји министарски савет.	Uz kralja postoji ministarski savet.
Vláda se skládá z většiny skupštiny.	Влада се саставља из скуштинске већине.	Vlada se sastavlja iz skupštinske većine.
Soudy soudí jménem krále, jsou však nezávislé.	Судови суде у краљево име али су независни.	Sudovi sude u kraljevo ime ali su nezavisni.
Nejnižší soudy jsou obecní; nad nimi jsou soudy první instance, nad těmito jest apelační soud a vrchním (nejvyšším) soudem jest soud kasační.	Најнижи судови су судови општински; над њима су првостепени судови, над овима је апелациони суд а врховни суд је касациони.	Najniži su sudovi opštinski; nad njima su prvostepeni sudovi, nad ovima je apelacioni sud a vrhovni sud je kasacioni.
V menších trestních věcech soudí též úřady	У мањим кривичним предметима суде тако-	U manjim krivičnim predmetima sude ta-

policejní a obecní soudové.	ђер полицијске власти и општински судови.	kođer policijske vlasti i opštinski sudovi.
Srbsko má 8 ministerstev: zahraničních záležitostí, vnitřních záležitostí, osvěty a věcí církevních, financí, hospodářství, spravedlnosti, staveb a ministerstvo války.	Србија има 8 министарстава: сполашњих послова, унутрашњих дела, просвете и црквених послова, финанција, привреде, правде, грађевина и војно министарство.	Srbija ima 8 ministarstava: spoljašnjih poslova, unutrašnjih dela, prosvete i crkvenih poslova, financija, privrede, pravde, građevina i vojno ministarstvo.
Nezávislá instituce jest „Státní rada"; k té lze si stěžovati proti všem ministerským rozhodnutím.	Једно независно управно тело јесте Државни Савет; њему се може жалити против свих министарских решења.	Jedno nezavisno upravno telo jeste Državni Savet; njemu se može žaliti protiv svih ministarskih rešenja.
Dále jest „Hlavní kontrola".	Даље постоји Главна контрола.	Dalje postoji Glavna kontrola.
Právo voliti obecní soudy a odbory (výbory), pak národní poslance přísluší pouze občanům mužského pohlaví 20 roků starým, kteří platí nejméně 15 dinarů přímé daně, včítaje do toho také všechny státní přirážky.	Право да бирају општинске судове и одборе, па народне посланике имаду само мушки грађани, који имају 20 година и плаћају најмање 15 динара непосредне порезе, рачунајућ ту и све државне прирезе.	Pravo da biraju opštinske sudove i odbore, pa narodne poslanike imaju samo muški građani, koji imaju 20 godina i plaćaju najmanje 15 dinara neposredne poreze, računajuć tu i sve državne prireze.
Srbsko se dělí na kraje (17), „srez"-y (okresy) a obce.	Србија се дели на округе (17), срезове (котаре) и општине.	Srbija se deli na okruge (17), srezove (kotare) i opštine.
V čele kraje a okresu stojí krajský a okresní přednosta.	На челу округа и среза стоје окружни и срески начелници.	Na čelu okruga i sreza stoje okružni i sreski načelnici.
Srbské vojsko jest rozděleno podle věku na tři výzvy.	Српска војска раздељена је по старости на три позива	Srpska vojska razdeljena je po starosti na tri poziva.

Něco o Srbsku.

V první výzvě jsou vojáci od skončeného 20. do 28. roku (životního), v druhé od 28. do 37. roku, v třetí od 37. do skončeného 50. roku.

Roku 1889 rozděleno celé království na 5 divisí (šumadijská, moravská, drinská, timocká a dunajská).

Převážná většina obyvatelstva Srbska jest srbské národnosti a pravoslavné (řeckovýchodní) víry.

Nejvyšším církevním hodnostářem srbské pravoslavné církve v Srbsku jest arcibiskup bělehradský a metropolita království srbského, který sídlí v Bělehradě.

Jemu jsou podřízeni biskupové: timocký, žičský, nišský a šabačský.

Co se víry týče, jest tam něco katolíků, mohamedánů, evangelíků a židů.

Jiných národností jest: něco Rumunů, Němců, Maďarů a cikánů.

Země měří 48.303 km² a má 3,015.700 oby-

О Србији.

У првом позиву су војници од навршене двадесете до 28. год., у другом од 28. до 37. године, у трећем од 37. до навршене 50. године.

Године 1889. раздељена је цела краљевина на 5 дивизија (шумадијска, моравска, дринска, тимочка и дунавска).

Огромна већина становништва Србије српске је народности и православне (грчко источне) вере.

Највиши црквени достојанственик српске православне цркве у Србији јест архијепископ београдски и митрополит краљевине Србије, који столује у Београду.

Њему су подређени владике: тимочки, жички, нишки и шабачки.

Што се вере тиче, има нешто католика, муслимана, евангелика и жидова.

Других народности има нешто Румуна, Немаца, Маџара и Цигана.

Земља има 48.303 км.² и 3,015.700 душа, али у-

O Srbiji.

U prvom pozivu su vojnici od navršene dvadesete do 28. god., u drugom od 28. do 37. godine, u trećem od 37. do navršene 50. godine.

Godine 1889 razdeljena je cela kraljevina na 5 divizija (šumadijska, moravska, drinska, timočka i dunavska).

Ogromna većina stanovništva Srbije srpske je narodnosti i pravoslavne (grčko-istočne) vere.

Najviši crkveni dostojanstvenik srpske pravoslavne crkve u Srbiji jest arhijepiskop beogradski i mitropolit kraljevine Srbije, koji stoluje u Beogradu.

Njemu su podređeni vladike: timočki, žički, niški i šabački.

Što se vere tiče, ima nešto katolika, muslimana, evangelika i židova.

Drugih narodnosti ima nešto Rumuna, Nemaca, Mađara i Cigana.

Zemlja ima 48.303 km.² i 3,015.700 duša, ali

Něco o Srbsku.	О Србији.	O Srbiji.
vatelů, ale válkou se značně zvětší.	след рата знатно ће се повећати.	usled rata znatno će se povečati.
Obyvatelstvo měst činilo: v Bělehradě okolo 90.000, v Niši asi 30.000, v Kragujevci asi 18.000; pozoruhodná města jsou ještě: Požarevac, Šabac, Pirot, Vranja, Zaječar, Valjevo, Kruševac, Smederevo, Užice, Negotin, Paraćin, Čačak, Jagodina, Čuprija, Kňaževac.	Становништво градова било је: Београд око 90.000, Ниш око 30.000, Крагујевац око 18.000; знатнији градови су још: Пожаревац, Шабац, Пирот, Врања, Зајечар, Ваљево, Крушевац, Смедерево, Ужице, Неготин, Параћин, Чачак, Јагодина, Ћуприја, Књажевац.	Stanovništvo gradova bilo je: Beograd oko 90.000, Niš oko 30000, Kragujevac oko 18.000; znatniji gradovi su još: Požarevac, Šabac, Pirot, Vranja, Zaječar, Valjevo, Kruševac, Smederevo, Užice, Negotin, Paraćin, Čačak, Jagodina, Ćuprija, Knjaževac.
Státní příjmy r. 1912 činily 139,297.614 din.	Државни доходак за 1912 био је 139,297.614 дин.	Državni dohodak za 1912 bio je 139,297.614 din.
Cena vývozu 90,000.000 din., dovozu 80 mil. din.	Вредност извоза дин. 90,000.000, увоза дин. 80,000.000.	Vrednost izvoza din. 90,000.000, uvoza 80,000.000 din.
Bělehrad — od roku 1841 sídelní město království srbského — který má krásnou polohu při vtoku Sávy do Dunaje, stal se zakrátko pěkným a každým směrem dobře zařízeným evropským městem.	Београд, — од 1841. године престоница краљевине Србије —, који има красан положај на самом утоку Саве у Дунав, постао је за кратко време лепа и у сваком погледу добро уређена европска варош.	Beograd — od 1841 godine prestonica kraljevine Srbije — koji ima krasan položaj na samom utoku Save u Dunav, postao je za kratko vreme lepa i u svakom pogledu dobro uređena evropska varoš.
Město má svou zvláštní správu, která je rozdělena na šest „kvartů" (čtvrtí).	Град има своју засебну управу, која је подељена на шест квартова.	Grad ima svoju zasebnu upravu koja je podeljena na šest kvartova.
Nejstarším dílem Bělehradu jest „varoški" (městský) kvart.	Најстарији крај Београда је варошки кварт.	Najstariji kraj Beograda je varoški kvart.
Znamenitá jest stará pevnost, ze které ode-	Знаменита је стара тврђава, из које су Турци	Znamenita je stara tvrđava, iz koje su Turci

Něco o Srbsku.	О Србији.	O Srbiji.
šli Turci teprve r. 1867.	отишли истом 1867 г.	otišli istom 1867 g.
Osvětové a vědecké instituce v Bělehradě jsou:	Просветне и научне установе у Београду су:	Prosvetne i naučne ustanove u Beogradu su:
Universita, Akademie věd, vojenská akademie, seminář, gymnasia, reálka, učitelský ústav, ženské gymnasium, Vyšší škola ženská, obchodní akademie a jiné školy veřejné a soukromé, Národní knihovna, musea, Národní divadlo a j.	Универзитет, Академија наука, Војна академија, Богословија, Гимназије, Реалка, Учитељска школа, Женска гимназија, Виша женска школа, Трговачка Академија и друге школе јавне и приватне, Народна библиотека, Музеји, Народно позориште и др.	Univerzitet, Akademija nauka, Vojna akademija, Bogoslovija, Gimnazije, Realka, Učiteljska škola, Ženska gimnazija, Viša ženska škola, Trgovačka akademija i druge škole javne i privatne, Narodna biblioteka, Muzeji, Narodno pozorište i dr.
Největší a nejhezčí park jest Velký „Kalemegdan".	Највећи и најлепши парк је Велики Калемегдан.	Najveći i najlepši park je Veliki Kalemegdan.
Do Bělehradu se přijíždí lodí nebo železnicí.	У Београд се може доћи лађом или железницом.	U Beograd se može doći lađom ili železnicom.
Městem jde několik tratí tramwayových.	По граду иде неколико трамвајских пруга.	Po gradu ide nekoliko tramvajskih pruga.
Mezi Bělehradem a Zemunem jest místní (lokální) doprava lodí a železnicí.	Између Београда и Земуна врши се локални саобраћај лађом и железницом.	Između Beograda i Zemuna vrši se lokalni saobraćaj lađom i železnicom.
V městě jest zavedeno elektrické osvětlení.	У граду уведено је електрично осветлење.	U gradu uvedeno je električno osvetlenje.
V Bělehradě jest dosti velký počet dobře zařízených hotelů.	У Београду је приличан број добро уређених хотела.	U Beogradu je priličan broj dobro uređenih hotela.
Také okolí města jest velmi krásné a lze je nejlépe přehlédnouti z Kalemegdanu.	И околина града је врло лепа, те се даје најбоље прегледати с Калемегдана.	I okolina grada je vrlo lepa, te se daje najbolje pregledati s kalemegdana.
V Srbsku jest 600 kostelů a 60 klášterů.	У Србији има шест стотина цркава и шездесет манастира.	U Srbiji ima šest stotina crkava i šezdeset manastira.

Zvláště v jižním Srbsku jest mnoho minerálních vod a lázní; nejvyhlášenější a nejteplejší (86⁰ C.) jsou Vraňské lázně.

Přírodní, turistické krásy království srbského jsou rozmanité a velké.

Nejvyšší vrch jest Midžov (2240 *m*) ve Staré planině.

Ve východní polovici Srbska zdvíhá se do výše 1565 metrů velkolepá pyramida „Rtanj", s něhož jest čarovný, velkolepý rozhled a krásně lze rozeznati tři hlavní horská pásma evropská: Alpy, Balkán a Karpaty; vypadá to, jako by právě Rtaň byl tečkou, ve které se tato tři pásma scházejí. —

Tento obraz dnešního Srbska jest arci kusý a neúplný, tím spíše, ježto po velkých událostech roku 1912 a 1913 nastanou a nastávají již nyní velké změny; balkánští Slované osvobodili se od jařma tureckého a ačkoliv se zdá, že míra neštěstí a utrpení jejich ještě není dovršena, přece jest o-

Особито у јужној Србији има много минералних вода и бања; најчувенија и најтоплија (86⁰ Ц.) је Врањска бања.

Природне, туристичке лепоте краљевине Србије су разнолике и велике.

Највиши врх је Миђор (2240 м.) у Старој планини.

У источној половини Србије уздиже се до висине 1565 метара грдна пирамида Ртањ, с којег је диван, величанствен изглед, и лепо се разликују три најзнатнија планинска ланца европска: Алпи, Балкан и Карпати, те изгледа као да је баш Ртањ она тачка, у којој се она три ланца састају.

Ова је слика данашње Србије свакако врло мањкава и непотпуна, тим више, што после великих догађаја године 1912 и 1913 настати ће и настају већ сада велике промене; балкански Словени ослободили су се од јарма турског, и акопрем се чини, да још није навршена мера њихових несрећа и

Osobito u južnoj Srbiji ima mnogo mineralnih voda i banja; najčuvenija i najtoplija (86⁰ C.) je Vranjska banja.

Prirodne, turističke lepote kraljevine Srbije su raznolike i velike.

Najviši vrh je Midžor (2240 *m*) u Staroj planini.

U istočnoj polovini Srbije uzdiže se do visine 1565 metara grdna piramida Rtanj, s kojeg je divan, veličanstven izgled i lepo se razlikuju tri najznatnija planinska lanca evropska: Alpi Balkan i Karpati, te izgleda kao da je baš Rtanj ona tačka, u kojoj se ona tri lanca sastaju.

Ova je slika današnje Srbije svakako vrlo manjkava i nepotpuna, tim više, što posle velikih događaja godine 1912 i 1913 nastati će i nastaju već sada velike promene; balkanski Sloveni oslobodili su se od jarma turskog, i akoprem se čini, da još nije navršena mera njihovih nesreća i

právněna naděje Slovanů všech a celého kulturního světa, že také jim zasvitne nyní slunce lepší a šťastné budoucnosti.

патња, ипак оправдана је нада свих Словена и целог културног света, да ће и њима сада засјати сунце боље и сретне будућности.

patnja, ipak opravdana je nada svih Slovena i celog kulturnog sveta, da će i njima sada zasjati sunce bolje i sretne budućnosti.

III.

Dopisy.

Pisma.

Ukázky dopisů. — Primeri pisama.

Fraseologie dopisovatelská. - Frazeologija korespondencije.

Počátek dopisů obchodních. — Početak trgovačkog pisma.

Odvolávaje se na Váš dopis ze dne . . . oznamuji Vám, že . . .	Pozivajući se na Vaše pismo od . . . priopćujem Vam, da . . .
Odpovídaje na Váš poslední list ze dne . . . oznamuji Vám, že . . .	Odgovarajući na Vaše poslednje pismo od . . . izveštavam Vas, da . . .
Na Váš dotaz, který mne došel právě dnes, ihned odpovídám.	Na Vaš upit, koji mi je baš danas stigao, odgavaram odmah.
Odvolávaje se na naši (telefonickou) rozmluvu dne . . . oznamuji Vám, že . . . žádám Vás, abyste . . . vybízím Vás, prosím Vás, abyste . . .	Pozivajući se na naš (telefonički) razgovor dne . . . priopćujem Vam, da . . . molim Vas, da . . . pozivljem Vas, molim Vas, da . . .
Potvrzujíce příjem i správnost obsahu Vašeho dopisu ze dne . . . oznamujeme Vám, že . . .	Potvrđujući prijem (primitak) i ispravnost sadržaja Vašeg pisma od. . . javljamo Vam, da . . .
Domnívajíce se, že Vás došel náš poslední list ze dne . . ., podotýkáme k němu, že . . .	Pretpostavljajući da ste primili naše zadnje pismo od. . . , pripomenemo k njemu, da. . .
Děkujíce za Vaši vzácnou laskavost, již jste nám prokázali svými zprávami ze dne . . ., prosíme Vás, abyste . . .	Blagodareći Vam za osobitu ljubaznost Vašu, koju ste nam iskazali svojim izvešćima od , molimo Vas, da. . .
Čekám již týden na Váš dopis, ale stále marně; proto píši znovu a prosím vás, abyste . . .	Čekam već nedelju dana zaman na Vaše pismo; za to Vam pišem iznova i molim Vas, da . . .

Ukázky dopisů.	Primeri pisama.
Vrátiv se z cest nalézám Váš list i spěchám, abych . . .	Vrativ se s putovanja nalazim Vaše pismo i hitam, da. . .
Svým včerejším dopisem jste mi způsobil opravdu radost, neboť . . .	Svojim jučerašnjim pismom učinili ste mi u istinu radost, jer . . .
Vyhovuji milerád Vašemu přání i posílám Vám nejnovější ceník a vzorník . . .	Ispunjujući rado Vašu želju šaljem Vam najnoviji cenovnik i zbirku uzoraka (uzornik) . . .
Z Vašeho dopisu ze dne . . . se dovídám, seznávám, že jste si přála . . .	Iz Vašeg pisma od . . . doznajem, vidim, da ste želila . . .
Používaje Vaší vzácné laskavosti, ochoty obracím se k Vám se žádostí, abyste . . .	Upotrebljujući Vašu osobitu ljubaznost, susretljivost, obraćam se na Vas sa molbom, da . . .
Dovoluji si Vám oznámiti, že . . .	Slobodan sam javiti Vam, da. . .
Pokládáme si za čest podati Vám zprávu o tom, jak . . .	Čast nam je izveštavati Vas, da . . .
Doufaje, že mi prominete, dovoluji si Vás obtěžovati svým dotazem.	Nadajući se da mi nećete zameriti, da Vam dosađujem, slobodan sam obratiti se k Vam sa ovim upitom.
Dověděv se Vaší adresy z insertní části novin dovoluji si Vás žádati, zda . . .	Saznao sam Vašu adresu iz oglasa u novinama i slobodan sam moliti Vas . . .
Byv doporučen panem XY, obchodníkem ve Vašem místě, dovoluji si Vás uctivě žádati, abyste . . .	Usled preporuke gospodina M., trgovca u Vašem mestu, slobodan sam učtivo Vas moliti, da . . .
S tímto listem Vám zároveň posílám . . .	Zajedno s ovim pismom šaljem Vam . . .
Již dlouho jsem neměl potěšení vyřizovati Vaše ctěné zakázky i prosím Vás, abyste mi lask. oznámil, zda jsem snad nějak nezavinil, že . . .	Već dugo nisam imao čast izvršivati Vaše štovane naloge, te Vas molim da mi izvolite priopćiti, nisam li valjda kriv, što . . .
Prohlížejíce knihy účetní shledáváme na Vašem účtě nezaplacenou dosud položku dinarů 386 . . .	Pregledavajući svoje knjige nalazimo u Vašem računu otvorenu još postu din. 386 . . .
Překvapuje mne, že neodpoví-	Iznenađuje me što ne odgovarate

dáte na moje dopisy ze dne 20., 23. a 26. t. m. — na moja pisma od 20., 23. i 26. o. m.

Odpovídaje na Váš dopis ze dne . . ., který se setkal (křížil) s naším dopisem z téhož dne . . . — Odgovarajući na Vaše pismo od. . . koje se mimoišlo sa našim pismom od istog dana . . .

Zakončení dopisů. — Završetak pisma.

Vyprošuje si dalších Vašich zakázek trvám s úctou dokonalou X. Y. — Moleći za Vaše dalje porudžbine, ostajem s istinskim poštovanjem X. Y.

Prose o další přízeň jsem s náležitou úctou oddaný X. Y. — Moleći za Vašu dalju naklonost sam s poštovanjem odani X. Y.

Doufaje, že mi vyhovíte, jsem s dokonalou úctou Vám oddaný X. Y. — Nadajući se da ćete mi ispuniti želju, ostajem sa štovanjem odani X. Y.

S úctou a oddaností X. Y. — S počitanjem odani X. Y.

Trvám s dokonalou úctou X. Y. — Ostajem s veleštovanjem X. Y.

Prose o brzkou odpověď jsem s upřímnou úctou a s pozdravem Váš oddaný X. Y. — Moleći Vas da mi skoro odgovorite sam s istinskim štovanjem i pozdravom Vaš odani X. Y.

Těše se na brzkou a příznivou odpověď trvám s úctou oddaný X. Y. — Radosno očekujem skori i povoljni odgovor te ostajem s poštovanjem odani X. Y.

Jsa Vám vždy k službám jsem s upřímnou úctou oddaný X Y. — Vazda na usluzi stojeći, ostajem sa iskrenim počitanjem odani X. Y.

Nabízeje Vám své služby, kdykoli jich budete potřebovati, prosím, abyste byl ujištěn mou úctou. — Nuđajući Vam svoje službe, kadagod ih budete trebali, molim da budete uvereni o mojem poštovanju.

Přikládaje ceník (vzorník) prosím, abyste mu věnoval Svou pozornost a brzy mě poctil Svými objednávkami. — Prilažem cenovnik (uzornik) sa molbom, da ga pomnjivo pregledate i da nam skoro pošaljete svoje štovane naloge.

Jsa zavázán k ochotným službám vzájemným trvám s dokonalou úctou X. Y. — Stojeći Vam uzajamno na usluzi ostajem sa veleštovanjem X. Y.

Prose, abyste mi zachoval Svou — Moleći Vas da mi sačuvate svoju

dosavadní přízeň, podpisuji se s úctou X Y.

Jsa přesvědčen, že budete se mnou (s mou prací) spokojen, těším se na Vaše zakázky.

Doufaje, že se nebude tento případ opakovati, trvám s úctou oddaný X Y.

dosadašnju naklonost, potpisujem se sa štovanjem X Y.

Osvedočen sam, da ćete biti sa mnom (s mojim radom) zadovoljni, i očekujem s radošću Vaše narudžbe.

Nadajući se, da ovaj slučaj se neće opetovati, ostajem s poštovanjem odani X Y.

I. Dopisy soukromé. I. Privatna pisma.

Poptávka po letním bytu.

V Praze dne 2. května 1913.

Velectěný pane!

Račte mi laskavě prominouti, že si Vás dovoluji obtěžovati svým dopisem, ač jsem Vám úplně neznám. Doporučil mě na Vás můj přítel, úředník zdejší banky pan Jan Svoboda, který ztrávil u Vás loni celé dva měsíce.

Velmi se mu u Vás líbilo a přijel zcela osvěžen a zotaven, ač byl valně vysílen, když se vydával na cestu k Vám.

Ježto hodlám letos ztráviti červenec a srpen také ve Vaší krajině, dovoluji si Vás žádati, mohl-li byste mi přenechati na ten čas také Svůj pokoj. Prose, abyste mi co nejdříve odpověděl a oznámil mi Své podmínky, těším se, že bude odpověď příznivá.

Uctivě se Vám poroučí s úctou oddaný

Jan Dvořáček,
učitel
v Brně, Dlouhá tř. 14.
Morava.

Panu
Stojanu Jovanovičovi,
kupci,
v Šabaci.

Upit glede letnjeg stana.

U Pragu, 2. maja (svibnja) 1913. g.

Veleštovani gospodine!

Molim da izvinite, što Vam dosađujem ovim svojim pismom, akoprem sam Vam sasvim nepoznat. Preporučio me je moj prijatelj, činovnik ovdašnje banke gospodin Jvan Svoboda, koji je kod Vas boravio lani puna dva meseca.

Vrlo se mu je kod Vas sviđalo i vratio se je sasvim osvežen i oporavljen, akoprem je bio vrlo oslabljen, kad je k Vam otputovao.

Pošto kanim letos u julu i augustu mesecu boraviti također u Vašem kraju, slobodan sam moliti Vas, možete li mi za ovo vreme također prepustiti svoju sobu. Moleći Vas,da mi što prije odgovorite i priopćite svoje uslove, nadam se povoljnome odgovoru.

Preporučuje se Vam

s poštovanjem odani

Gospodinu
Stojanu Jovanoviću
trgovcu,
Šabac.

Jan Dvořáček,
učitelj,
Brno, Dlouhá tř. 14.
Moravska.

Odpověď na poptávku po bytu.

V Šabaci dne 10. května 1913.

Velectěný pane!

Na Váš list ze dne 2. t. m. milerád odpovídám, že můj pokoj není dosud zadán a že je Vám na zmíněné dva měsíce úplně k disposici.

Podmínky stanovím tytéž, jako měl loňský náš host, na kterého si tu všichni rádi vzpomínáme. Žádám za pokoj za 2 měsíce 70 K a za úklid 10 K.

Bylo-li by libo, mohl byste dostati u nás i domácí stravu, abyste nemusel choditi $^3/_4$ hodiny do sousedního města. Snídani bychom počítali s chlebem 20 para, oběd a večeři dohromady 2 dinary.

Těše se na brzkou zprávu, přijímáte-li mou nabídku,

jsem s úctou

Velimir Bošković.

Odgovor na upit glede stana.

U Šapcu, 10. maja 1913. g.

Veleštovani gospodine!

Na Vaše pismo od 2. o. m. (ovog meseca) rado odgovaram, da moja soba dosada još nije zapremljena te Vam stoji na spomenuta dva meseca potpuno na razpoloženju.

Uslove stavljam iste koje je imao naš lanjski gost, kojeg se ovda svi rado sećamo. Ištem za sobu na 2 meseca 70 K i za spremanje 10 K.

Ako izvolite, možete dobiti kod nas domaću hranu, da ne morate hodati $^3/_4$ sata u susednu varoš. Računali bismo za doručak sa hlebom 20 para, za obed i večeru skupa 2 dinara.

Veselim se da ćete mi skoro javiti, primate li moju ponudu i ostajem

s poštovanjem

Velimir Bošković.

Dopis příteli.

Milý příteli!

To se asi podivíš, odkud Ti to píši, že! Dostal jsem se sem na pouti slovanským jihem.

Toužil jsem po tom shlédnouti ty kraje hrdinných bojovníků slovanských i vypravil jsem se na cestu se svým přítelem a jeho bratrem. Prošli jsme už hezký kousek světa a pak jsme se usadili na týden v malé vesničce, abychom si odpočinuli.

Velmi by Tě zajímal kroj zdejších lidí, který je zvláště u žen téměř v každém okrese zcela jiný. Sedláci tu nosí konopnou, lněnou nebo bavlněnou košili různě dlouhou a s vyšíváním aspoň na límci. Na nohou mají dlouhé gatě, různobarevné punčochy a kožené opánky.

Kalhoty bývají hnědé, černé nebo bílé a stahují je pod koleny. Dále nosí vestu nebo džemadan, který je vždy rozevřen.

Svrchní kabát bývá velmi různý i co do barvy i co do tvaru. Nejčastěji se nosí dlouhý kabátec, zvaný tu fermen, džoka, guňić, guňće.

Dříve nosili na hlavách fezy, nyní se stále šíří klobouky.

Až se vrátím, budu Ti mnoho vyprávěti.

Tvůj přítel

Karel.

Pismo prijatelju.

Dragi prijatelju!

Čudiš se otkle Ti pišem, je li! Došao sam ovamo na svom putovanju po slovenskom jugu.

Čeznuo sam za tim da vidim mesta junačkih bojeva slovenskih i krenuo sam na put sa svojim prijateljem i njegovim bratom. Prošli smo već lepim komadom sveta a zaustavili smo se na nedelju dana u malom seocu, da se odmorimo.

Vrlo bi Te zanimala nošnja ovdašnjih ljudi, koja je osobito kod žena skoro u svakom kotoru sasma druga. Seljaci nose konopnu, lanenu ili vunenu košulju razne duljine i sa vezom barem na ogrlici. Na nogama imadu duge gaće, čarape razne boje i opanke od kože.

Čakšire su smeđe, crne ili bele i pod kolenima stegnute. Dalje nose prsluk ili džemadan, koji je vazda otvoren.

Gornji kaput vrlo je različit što se tiče boje i oblika. Najčešće nose duge kapute koje zovu fermen, džoka, gunjić, gunjće.

Prije su nosili na glavama fez, sada sve više se šire šeširi.

Po svom povratku mnogo ću Ti pripovedati.

Tvoj prijatelj

Karlo (*Dragutin*).

Oznámení úmrtí.

S velkým bolem v duši zpravujeme své příbuzné, přátele a známé, že náš milý a nezapomenutelný manžel, pokud se týče dědeček, otec, bratr, tchán a strýc

JOVAN TOMIĆ,
berní na odpočinku,

po krátké a těžké nemoci zemřel dne 31. minulého měsíce v 11 hodin dopoledne v 62. roce svého života a pochován byl dne 1. tohoto měsíce na zdejším hřbitově.

Při této příležitosti děkujeme zdejšímu občanstvu, které milého nám zesnulého k věčnému stánku vyprovodilo, a všem přátelům, kteří nám projevili soustrast.

N . . ., dne 14. února 1912.

Truchlící pozůstalí: choť Bosiljka, děti Jovan, Milorad a Darinka, zeťové . . .

Javljanje smrtnog slučaja.

Sa velikim bolom u duši izveštavamo naše srodnike, prijatelje i poznanike, da je naš mili i nezaboravljeni suprug odnosno ded, otac, brat, tast i stric

Jovan Tomić,
poreznik u penziji,

posle kratkog i teškog bolovanja preminuo 31. prošlog meseca u 11 časova pre podne u svojoj 62. godini života i sahranjen 1. ovog meseca u ovdašnjem groblju.

Ovom prilikom blagodarimo ovdašnjemu građanstvu, koje dragog nam pokojnika do večne kuće isprati, i svima prijateljima, koji nam saučešće izjaviše.

N . . ., 14. februara 1912 g.

Ožalošćeni: žena Bosiljka, deca Jovan, Milorad i Darinka, zetovi . . . . .

Oznámení svatby.

Marko a Mara Popović z Bělehradu pokládají si za čest oznámiti Vám, že jejich syn Milan bude s Annou, dcerou Jovana Barića, oddán dne..... ve sněmovním kostele.

Bělehrad .....

Jovo a Ruža Barić z N. mají čest oznámiti Vám, že jejich dcera Anna bude s Milanem, synem Marka Popovića, oddána dne ..... ve sněmovním kostele.

N. .....

Javljanje venčanja.

Marko i Mara Popović iz Beograda smatraju za čast javiti Vam, da će se njihov sin Milan sa Ankom ćerkom Jove Barića dne .... u sabornoj crkvi venčati.

Beograd, ...

Jovo i Ruža Barić iz N. smatraju za čast javiti Vam, da će se njihova kćerka Anka sa Milanom, sinom Marka Popovića, dne .... u sabornoj crkvi venčati

N. ....

II. Dopisy obchodní a živnostenské.
II. Pisma trgovačka i obrtnička.

Oběžník.

P. T.

Pokládám si za čest Vám oznámiti, že jsem právě zřídil ve Vašem místě, na náměstí čís. 17, kupecký závod, který povedu pod soudně protokolovanou firmou

Petar Janković.

Slibuji, že se vždy vynasnažím, abych vyhověl úplně p. t. zákazníkům, a dovolávaje se svých dlouholetých zkušeností, jichž jsem nabyl jako obchodvedoucí u velikých firem, i spoléhaje na svůj dostatečný kapitál, který mi umožní, abych měl vždy hojně zásobené sklady, prosím o vzácnou Vaši přízeň.

S dokonalou úctou

Petar Janković.

Cirkular (okružnica).

P. n.

Čast mi je izvestiti Vas, da sam otvorio u Vašem mestu, na pijaci br. 17, trgovačku radnju, koju ću voditi pod sudski protokolisanom firmom

Petar Janković.

Obećajem da ću vazda nastojati da potpuno zadovoljim svim zahtevima svojih štovanih mušterija, te pozivajuć se na svoje dugogodišnje iskustvo koje sam stekao kao poslovođa kod velikih firma i oslanjajući se na svoj dostatan kapital, pomoću kojega moći ću vazda držati bogato snabdeno stovarište, molim da me odlikujete svojim poverenjem.

S osobitim poštovanjem

Petar Janković.

Jiný oběžník.

Datum poštovního razítka.

P. T.

Dovolujeme si Vám oznámiti, že jsme otevřeli v Bělehradě (velkoobchod nábytkem) komisionářský závod, který budeme provozovati pod firmou

Bratři S. a J. Borojevići.

Přičinili jsme se o to, abychom získali síly, které by nám byly zárukou, že podnik náš bude prospívati, jsa založen s dostatečným kapitálem i s náležitou znalostí poměrů.

Získali jsme pana Stevana Jugoviće, který byl jednak po 12 let v cizině v podobných závodech, jednak řídil po 3 leta největší zdejší komisionářství X. Y.

Prosíce Vás, abyste si laskavě všimli dole uvedených podpisů, jimiž budeme naši firmu pravoplatně podpisovati, těšíme se, že nám brzy poskytnete možnost, abychom se zabývali Vašimi příkazy.

S dokonalou úctou

S. a J. Borojevići.

Pan Simeon Borojević bude podpisovati:

Pan Jovan Borojević bude podpisovati:

Druga okružnica.

Datum poštanskog žiga.

P. N.

Slobodni smo javiti Vam, da smo otvorili u Beogradu (veletrštvo sa nameštajem) komisionarsku radnju, koju ćemo voditi pod firmom

Braća S. i J. Borojević.

Nastojali smo da si pribavimo sile, koje će nam jamčiti, da će naša radnja, oslanjajući se na dostatan kapital i na poznavanje odnošaja, dobro uspeti.

Primili smo u našu radnju gospodina Stevana Jugovića, koji je bio 12 godina u raznim trgovinama u inozemstvu, i tri godine je upravljao najvećom ovdašnjom komisionarskom radnjom X. Y.

Moleći Vas da izvolite uzeti na znanje naše dole stojeće potpise, kako ćemo punovažno našu firmu potpisivati, nadamo se, da ćete nam skoro pružiti priliku da obavljamo Vaše štovane naloge.

S osobitim poštovanjem

S. i J. Borojević.

G. Sima Borojević potpisivaće: *Braća S. i J. Borojević.*
G. Jovan Borojević potpisivaće: *Braća S. i J. Borojević.*

Oběžník dvojitý.

I.

P. T.

V Smederevu 16. dubna 1913.

Pokládám si za čest Vám oznámiti, že jsem právě prodal svůj truhlářský závod, který jsem vedl pod firmou

Truhlářství Vojislava Kecmanoviće,

se všemi aktivy (pasiv nebylo) svému dosavadnímu dílovedoucímu panu Velimiru Boškovićovi, který jej dále povede na svůj účet a pod firmou

Truhlářství Velimira Boškoviće,
dříve Vojislava Kecmanoviće.

Děkuje Vám co nejupřímněji za veškeru Vaši přízeň, kterou jste mi prokázal, ujišťuji Vás, že si zachovám na Vás vděčnou vzpomínku, i prosím, abyste přenesl Svou přízeň na mého nástupce.

Měl jsem příležitost poznati jeho odborné schopnosti a znalosti, jeho píli a svědomitost a jsem přesvědčen, že budete vždy s jeho prací úplně spokojen.

S dokonalou úctou

....

Dvostruka okružnica.

I.

Smederevo, 16. aprila (travnja) 1913 god.

P. N.

Čast mi je javiti Vam, da sam upravo sada prodao svoju stolarsku radnju, koju sam vodio pod firmom

Stolarstvo Vojislava Kecmanovića,

sa celom Aktivom (Pasive nije bilo) svojemu dosadašnjemu poslovođi gospodinu Velimiru Boškoviću, koji će ovu radnju dalje voditi na svoj račun pod firmom

Stolarstvo Velimira Boškovića,
pređe Vojislava Kecmanovića.

Blagodareći Vam iskreno na naklonosti koju ste mi iskazali uveravam Vas, da ću Vas zadržati u zahvalnoj uspomeni i molim, da prenesete svoje poverenje na mog naslednika.

Imao sam prilike poznati njegove stručne sposobnosti i njegovo znanje, njegovu marljivost i savesnost, i osvedočen sam, da ćete biti uvek zadovoljni sa njegovim radom.

S odličnim poštovanjem

....

II.

Smederevo, 16. dubna 1913.

P. T.

Odvolávaje se na předcházející oznámení dovoluji si oznámiti, že jsem dnešního dne převzal se všemi aktivy jeden z nejstarších zdejších průmyslových závodů, který byl dosud veden pod firmou

Truhlářství Vojislava Kecmanoviće

a který ode dneška povedu pod svou vlastní firmou

Truhlářství Velimira Boškoviće,
dříve Vojislava Kecmanoviće.

Doufám, ze mi bude možno, abych vždy vyhověl každému přání svých p. t. zákazníků a udržel si tak jich přízeň, o niž tímto uctivě žádám.
Těše se na brzké a hojné nabídky

jsem s dokonalou úctou

Velimir Bošković.

II

Smederevo, 16. aprila 1913 g.

P. N.

Pozivajući se na prednji cirkular slobodan sam javiti Vam, da sam pod današnjim danom primio na sebe sa celom Aktivom jednu od najstarijih ovdašnjih obrtničkih radnja, koja je do sad vođena pod firmom

Stolarstvo Vojislava Kecmanovića,

koju ću radnju od danas voditi pod svojom vlastitom firmom

Stolarstvo Velimira Boškovića,
pređe Vojislava Kecmanovića.

Nadam se da ću biti kadar zadovoljiti potpuno svim zahtevima svojih štovanih mušterija i da ću tako sačuvati njihovo poverenje, za koje ovime učtivo molim.
Nadajući se skorim i mnogobrojnim narudžbama

bilježim se sa veleštovanjem

Velimir Bošković.

Nabídka zboží.

V Kruševaci dne 17. června 1913.

Panu Simeonu Nikoliću, kupci
v Požarevaci.

Odvolávajíce se na svůj oběžník z minulého měsice dovolujeme si Vám dnes učiniti nabídku koloniálního zboží, jehož jistě hojně potřebujete.

Přikládajíce ceník poznamenáváme, že ceny jsou stanoveny co nejmírněji a rozumějí se ve stříbře franko...

Naše prodejní podmínky jsou: $^1/_3$ účtované ceny zaplatíte hotově hned při dodání zboží a na zbytek vydáte dvouměsíční akcept, domicilovaný v Bělehradě u ..... banky.

Za předčasné platy účtujeme Vám ve prospěch $2^0/_0$.

Doufajíce, že uznáte výhodnost naší nabídky a brzy jí použijete,

znamenáme se s dokonalou úctou

Ilija Rakić a syn.

1. příloha.
Ceník.

Ponuda robe.

Kruševac, 17. juna (lipnja) 1913.

Gosp. Simeon Nikolić, trgovac,
Požarevac.

Pozivajući se na svoju okružnicu od prošlog meseca slobodni smo podneti Vam danas ponudu kolonijalne robe, od koje sigurno potrebujete velike količine.

Prilažemo cenovnik i primećujemo da su cene najmirnije i razumeju se u srebru franko...

Naši uslovi za prodaju jesu: $^1/_3$ vrednosti platit ćete odmah kad robu primite, a na ostatak ćete dati dvomesečni akcepat domiciliran u Beogradu kod ..... banke.

Na sve ranije isplate odobravamo Vam 2%.

Očekujući obzirom na povoljne uslove ove naše ponude Vaše poručbine, beležimo se

s osobitim poštovanjem

Ilija Rakić i sin.

1 prilog.
Cenovnik.

Nabídka se přijímá.

V Negotinu 27. XI. 1912.

Panu Marko Ilići

v Niši.

Potvrzuje Vaši nabídku ze dne 29. předešlého měsíce slibuji, že jí použiji co nejdříve.

Ježto se však u mne spotřebuje velmi mnoho zboží Vámi nabízeného a já mám již nabídky příznivější, žádám Vás, abyste jednak změnil dvouměsíční akcepty v tříměsíční a 2% při předčasném placení zvýšil na 3%.

Doufaje, že mi vyhovíte a že se mezi námi rozvinou hojné obchodní styky,

znamenám se s úctou oddaný

Miloja Ivanić.

Primanje ponude.

Negotin, 27. novembra (studenog) 1912.

Gospodinu Marku Iliću,

Niš.

Potvrđujući Vašu ponudu od 29. prošlog meseca obećajem da ću se istom koristiti što pre.

Nu pošto se kod mene troši vrlo mnogo one robe koju mi nuđate te ja imadem već povoljnije ponude, molim Vas da promenite dvomesečne akcepte na trimesečne i 2% kod ranijih isplata da povisite na 3%.

Nadajući se da ćete mojoj želji zadovoljiti i da će među nama nastati živ saobraćaj,

ostajem s poštovanjem odani

Miloje Ivanić.

Zamítnutí nabídky.

V Alexinaci 13. XII. 1913.

Panu Stojanu Rakići

v Kragujevaci.

Na Vaši nabídku ze dne 16. t. m. dovoluji si oznámiti, že mi není možná jí užíti, ježto mám jednak nákupní prameny za podmínek mnohem příznivějších, jednak jsem na delší dobu dostatečně zásoben.

Račte Svou nabídku náležitě upraviti a přihlásiti se jinou dobu.

S úctou

Rade Topić.

Odbljanje ponude.

Aleksinac, 13. decembra 1913.

Gospod. Stojan Radić,

Kragujevac.

Na Vašu ponudu od 16. o. m. slobodan sam javiti Vam, da se ne mogu istom koristiti, pošto imam jednako dosta prilike da kupujem uz daleko povoljnije uslove, jednako sam svoju potrebu već za dulje vreme pokrio.

Izvolite svoju ponudu prema tomu udesiti i prijaviti se kasnije.

S poštovanjem

Rade Topić.

Informace.

Žádost o zprávu.

V Niši 14. ledna 1913.

Panu Ivanu Marići

ve Smederevu.

Tamní obchodník, jehož jméno uvádíme na připojeném lístku, se u nás uchází o obchodní spojení a žádá při tom o úvěr.

Ježto naprosto neznáme jeho majetkových poměrů a stavu jeho závodu, obracíme se k Vám s uctivou žádostí, zda byste nám nemohl o něm podati laskavé zprávy, zvláště možno-li mu povoliti úvěr do 2000 dinarů, jak o něj žádá.

Račte býti ujištěn, že bychom použili Vaší zprávy s naprostou důvěrností a bez Vaší závaznosti a že jsme Vám vždy ochotni k podobným službám vzájemným.

S dokonalou úctou

Velimir Oblinić i drug.

Marko Zagar.

1 příloha.

Informacije.

Traženje izvešća.

Niš, 14. januara (siječnja) 1913 g.

Gospodin Ivan Marič,

Smederevo.

Tamošnji trgovac, čije ime smo naznačili na priklopljenom listiću, želi da s nama stupi u poslovnu vezu i traži kredit.

Pošto mi ne poznajemo niti njegove imovinske prilike niti stanje njegove trgovine obraćamo se Vam sa učtivom molbom, da nam izvolite dati izvešće, osobito, možemo li mu kreditirati do visine 2000 din., kako on moli.

Budite uvereni, da ćemo Vaše izvešće upotrebiti sasvime diskretno, bez ikakve Vaše obaveze, i da ćemo Vam stati u sličnim slučajima vazda na službu.

S osobitim poštovanjem

Velimir Oblinić i drug.

Marko Zagar.

1 prilog.

Odpověď 1.

V Šabaci 16. XI. 1913.

Panu Dušanu Milenkoviči

ve Smederevu.

Na Váš dotaz ze dne 8. XI. t. r. mohu s radostí odpověděti, že se nemusíte nikterak obávati obchodního spojení s dotyčnou firmou a že jí můžete beze strachu povoliti žádaný úvěr.

Je to největší zdejší firma svého oboru a její majitel jest zde všeobecně ctěn i těší se veliké přízni. Je to muž velmi zámožný, přičinlivý a čestný.

Jsa přesvědčen, že brzy sám seznáte, že je moje informace správná, a že jí použijete bez mé závaznosti,

upřímně se Vám poroučím

Ivan Lukšić.

Odgovor 1.

Šabac, 16. novembra 1913 g.

Gospodin Dušan Milenković,

Smederevo.

Na Vaš upit od 8. XI. t. g. mogu Vam s radošću javiti, da se nikako ne morate bojati poslovne veze sa pomenutom firmom te da joj možete bez brige dozvoliti kredita koji traži.

To je najveća ovdašnja firma svoje struke i njezin vlasnik uživa ovde sveopće štovanje i veliko poverenje. To je čovek imućan, vredan i čestit.

Osvedočen sam, da ćete skoro sam saznati, da je moja informacija ispravna i da ćete istu upotrebiti bez moje obaveze.

Pozdravlja Vas iskreno

Ivan Lukšić.

Odpověď 2.

V Bělehradě 12. března 1913.

Panu Vojislavu Dušaníči

v Leskovaci.

Odpovídaje na Váš dotaz ze dne 4. t. m. oznamuji Vám, že Vám nemohu raditi, abyste vešel ve spojení s dotyčnou firmou.

Měl jsem sám příležitost s ní obchodovati a učinil jsem tak smutné zkušenosti, že nemohu nikomu doporučovati, aby mě následoval.

Majitel obchodu je muž pověsti v obchodních kruzích velmi nedobré; nedostává svým povinnostem a ač nemá nižádného jmění, žije velmi přepychově.

Doufaje, že užijete mé zprávy se vší opatrností,

jsem s úctou

Miloje Pavlović.

Odgovor 2.

Beograd, 12. marta (ožujka) 1913 g.

Gospod. Vojislavu Dušaniču,

Leskovac.

Odgovarajući na Vaše pismo od 4. o. m. javljam Vam, da Vam ne mogu savetovati da stupite u vezu sa pomenutom firmom.

Imao sam sām priliku s njom raditi ali učinio sam tako žalosna iskustva, da ne mogu nikomu preporučiti, da me sledi.

Vlasnik trgovine je čovek, koji ne ima dobar glas među trgovcima; on ne puni svoje obaveze, te živi vrlo raskošno, akoprem nema nikakvog imetka.

U nadi da ćete se koristiti mojim izvešćem sa svom opreznošću ostajem

s poštovanjem

Miloje Pavlović.

Odpověď 3.

V Požarevci 12. XI. 1913.

Panu Ivanu Grubići

v Bělehradě.

Lituji, že mi není tentokráte možno Vám vyhověti. Majitel obchodu, na nějž se tážete, přistěhoval se sem teprve před měsícem, i není mi o něm nic známo, z čehož bych mohl usuzovati na jeho majetkové poměry a na jeho charakter.

Proto se domnívám, že by nebyl ani jiný v našem místě s to, aby Vám podal dobrou a spolehlivou zprávu.

Nejlépe snad bude, dopíšete-li někomu do Zajčaru, odkud se sem přistěhoval; předcházela ho odtud k nám pověst velmi příznivá, ale zprávy takové nutno přijímati s opatrností.

Doufaje, že mi prominete, že jsem Vám tentokráte nemohl posloužiti,

jsem s dokonalou úctou oddaný

Vojislav Banjanin.

Odgovor 3.

Požarevac, 12. XI. 1913.

Gospodin Ivan Grubić,

Beograd.

Žalim što mi ovaj put nije moguće ispuniti Vašu želju. Vlasnik radnje, glede koje me pitate, doselio se je ovamo istom pre mesec dana te mi nije poznato ništa, iz čega bi mi bilo moguće suditi kakve su njegove imovinske prilike i kakvog je značaja (karaktera).

Za to mislim da niti ko drugi u našem mestu neće Vam moći dati dobro i pouzdano izvešće.

Najbolje bi valjda bilo, da pišete nekomu u Zaječar, otkle se je doselio, te ga je odanle pratio vrlo povoljan glas, ali ovakve glasove valja uvek primati s opreznošću.

Nadajući se, da ćete oprostiti, što ovaj put nisam Vam mogao biti na službu, ostajem

sa veleštovanjem odani

Vojislav Banjanin.

Ohlášení cestujícího.

Velectěný pane!

Dovoluji si Vám oznámiti, že Vás navštíví tento týden můj cestující

pan Ilija Rakić,

který si Vám dovolí předložiti nejnovější vzorníky a oznámí Vám nejlevnější ceny i zvláštní podmínky, které jsem pro Vás stanovil.

Poznamenávaje, že jest pan Ilija Rakić oprávněn přijímati pro mne peníze, těším se na hojné Vaše objednávky a trvám

s dokonalou úctou

....

Oglasavanje putnika.

Veleštovani gospodine!

Slobodan sam javiti Vam, da će Vas ovaj tedan posetiti moj putnik

gospodin Ilija Rakić,

koji će Vam predložiti najnovije uzorke i piopćit će Vam najjeftinije cene i osobite uslove, koje sam Vam ustanovio.

Pripominjem, da gospodin Ilija Rakić ima pravo primati za me novac i očekujući obilnu narudžbu, ostajem

sa veleštovanjem

....

Doporučení.

V Praze . . . . .

Panu Vladimiru Putnikovi,

Bělehrad.

Dověděli jsme se, že se hodlá

pan Karel Vodolka

vypraviti do Bělehradu za tím účelem, aby studoval tamní poměry, zvláště pokud jde o obchod a průmysl, a aby se snažil najíti vhodná spojení obchodní pro české firmy.

Není třeba, abychom dokazovali, že je v zájmu slovanské myšlenky, aby se setkaly podobné snahy se zdarem; proto pokládáme za svou povinnost, doporučiti pana K. Vodolku Vaší přízni.

Je to muž velmi vzdělaný a bystrý, tak že není pochyby, že bude míti jeho cesta příznivý výsledek, vyjdou-li mu odborníci tamní vstříc a poskytnou-li mu náležité informace.

Prosíce, abyste se našeho doporučence ujal, trváme

s dokonalou úctou

. . . .

Preporuka.

U Pragu . . . . .

Gospodin Vladimir Putnik,

Beograd.

Doznali smo, da

Gospodin Karlo Vodolka

ima nakanu otputovati u Beograd u cilju, da prouči tamošnje odnošaje, osobito što se tiče trgovine i obrta (industrije), te da nađe shodne veze za ćeske firme.

Nije nužno dokazivati, da je u interesu slovenske stvari, da ovakva nastojanja budu uspešna; za to smatramo za svoju dužnost, preporučiti gospodina K. Vodolku Vašoj pažnji.

On je čovek inteligentan i bistrouman, tako da nema dvojbe, da će njegov put imati povoljan uspeh, ako će mu tamošnji stručni ljudi doći na susret i ako će mu dati shodne informacije.

Moleći Vas da budete pomenutomu gospodinu u svakom pogledu pri ruci, ostajemo

sa osobitim poštovanjem

. . . .

Doporučenka.

Velectěný pane!

Doručitel tohoto listu pan Josef Vojta z Brna jest můj dobrý přítel i doporučuji Vám ho co nejupřímněji jako muže velmi řádného, který si zasluhuje Vaší přízně.

Můžete-li jen poněkud vyhověti jeho žádosti, prosím Vás, abyste tak učinil maje vědomí, že jste vyšel vstříc muži, jenž si bude vážiti Vaší přízně.

Jsa zavázán k odvetným službám trvám

s upřímnou úctou oddaný

....

Preporuka.

....

Veleštovani gospodine!

Donosioc ovog pisma gospodin Josip Vojta iz Brna je moj dobar prijatelj i preporučujem Vam ga što najiskrenije kao vrlo vrednog čoveka, koji zaslužuje Vašu pažnju.

Ako možete barem donekle ispuniti njegovu molbu, molim, da to učinite u tom uverenju, da ste išli u susret čoveku, koji će znati ceniti Vašu naklonost.

Izjavljujući Vam svoju gotovost na slične usluge, ostajem

sa osobitim poštovanjem odani

....

Potvrzení.

....

Potvrzuji, že jsem dnes od Vás obdržel

dinarů 690·—, slovy šestsetdevadesát ve stříbře na řad pana

Ivana Ružiće, o čemž vydávám takovéto potvrzení ve dvou exemplářích (dvojmo).

....

Potvrda.

....

Potvrďujem, da sam danas od Vas primio

dinara 690·—, to jest šest stotina i devedeset u srebru

na naredbu gospodina Ivana Ružića i dajem Vam o tome ovu potvrdu u dva primerka (dvostruko).

....

Vydání pověřovacího listu.

V Praze dne 14. srpna 1913.

Panu Milanu Koturovi

v Bělehradě.

Podle naší úmluvy a na základě Vašeho svolení dovolili jsme si vydati na Vás dnes pověřovací list

na 2000 dinarů ve prospěch pana Karla Korošce,

soukromého úředníka z Vídně, které jsou splatny 2 dny po předložení. Přikládajíce podpis jmenovaného pána prosíme, abyste mu, až Vás požádá, vyplatili částku až do uvedené výše.

Na úhradu Svého požadavku vydejte na nás laskavě směnku, splatnou na viděnou, nebo nám oznamte, přejete-li si, abychom příslušnou částku zaplatili ve Váš prospěch některému Vašemu zdejšímu věřiteli.

Žádajíce Vás, abyste nám potvrdili příjem tohoto listu i projevili s ním souhlas, jsme Vám k službám zcela oddaní

s dokonalou úctou

....

Izdavanje kreditnog pisma.

U Pragu, 14. avgusta (kolovoza) 1913 g.

Gospodin Milan Kotur

u Beogradu.

Prema našemu ugovoru i na temelju Vašeg odobrenja izdali smo na Vas danas kreditni list

na 2000 (dve hiljade) dinara u korist

gospodina Karla Korošca, privatnog činovnika iz Beča, koji su plativi 2 dana po predloženju. Prilažemo potpis pomenutog gospodina i molimo Vas, da jemu, na njegov zahtev isplatite sumu do naznačene visine.

Za naknadu svog potraživanja izvolite izdati (povući) na nas menicu, plativu po viđenju ili nam javite, želite li da dotičnu svotu isplatimo u Vašu korist kojemu ovdašnjemu verovniku Vašemu.

Moleći Vas da nam potvrdite prijem ovoga pisma i da nam javite svoje privoljenje, ostajemo, vazda na usluzi stojeći,

s veleštovanjem

....

Rčení z účtu a nabídky. — Izrazi iz računa i ponuda.

Účet pro pana ... za zboží dodané od 15. do 30. prosince 1913.	Račun za gospodina ... za robu dobavljenu (liferovanu) od 15. do 30. decembra (prosinca) 1913.
Splatno a žalovatelno v N.	Plativo i utuživo u N.
Na námitky béře se zřetel jen, jsou-li podány 14 dní po dodání zboží.	Na prigovore uzima se obzir samo ako stignu 14 dana posle dobavljanja robe.
Prodej na tříměsíční úvěr nebo za hotové se slevou 3%.	Prodaja na tromesečni kredit ili pri plačanju u gotovu (novcu) uz popust 3%.
Zkoumejte obal, než rozbalíte zboží!	Pregledajte omot pre, nego ćete robu razmotati!
Pozor na ochrannou známku!	Pazite na zaštitnu marku!

Vracíte-li láhve, označte bednu nápisem: „Neklopit! Sklo!"	Kad šaljete natrag boce (flaše), označite sanduk napisom: „Ne prevrnuti! Staklo!"
Ceny se rozumějí franko Bělehrad.	Cene razume se franko Beograd.
Objednaného zboží vůbec zpět neberu.	Naručenu robu u opće ne uzimam natrag.
Nehodící se vyměníme.	Neprikladnu robu promenjujemo.
Posíláme zboží na výběr, na ukázku!	Robu šaljemo na izbor, na razgled.
Ceníky, vzorníky a rozpočty na požádání zdarma!	Na zahtev šaljemo besplatno cenovnike, uzornike i proračune!
Dopište si o prospekt!	Zatražite prospekt!
Vyznamenán na výstavách.	Odlikovan na izložbama.
Máme jen zboží prvého řádu, nejlepší jakosti.	Imamo samo robu prve klase, najbolje vrsti.

Výpis z účtu:

IVAN DOBRAŠ,
obchodník zbožím koloniálním
v Bělehradě.

Dušanova ulice, čp. 376.

Adresa telegramů:
J. Dobraš, Bělehrad.
Číslo telefonu: 278.

Pobočni závod v Úzké ulici.

Bělehrad, 2. I. 1913.

Panu Mirku Grujićovi,
Užice.

V příloze si dovoluji poslati výpis z Vašeho běžného účtu, uzavřeného k dnešnímu dni a vykazujícího zůstatek

dinarů 516·— v náš prospěch.

Prosíme Vás, abyste náš výpis prozkoumal a potvrdil nám jeho správnost do 14 dnů.

Nedojde-li nás do té doby Vaše zpráva, bude nám to projevem, že souhlasíte s naším výpočtem.

S dokonalou úctou

Ivan Dobraš.

1 příloha.

Izvod iz računa.

IVAN DOBRAŠ,
trgovac sa kolonijalnom robom
u Beogradu.

Dušanova ulica br. 376.

Adresa za telegrame:
J. Dobraš, Beograd.
Broj telef.: 278.

Filijala u Uskoj ulici.

Beograd, 2. I. 1913.

Gospodin Mirko Grujić,
Užice.

Slobodan sam poslati Vam u prilogu izvod Vašeg tekućeg računa, zaključenog današnjim danom, koji pokazuje saldo od

dinara 516·— u moju korist.

Molim, da naš izvod pregledate i da nam ispravnost istog potvrdite u roku od 14 dana.

Nećemo li dobiti Vašu izjavu u naznačenom roku, smatraćemo da odobravate naš račun.

Sa veleštovanjem

1 prilog. *Ivan Dobraš.*

Potvrzení správnosti účtu.

Užice, 5. I. 1913.

Panu Ivanu Dobrašovi,
Bělehrad.

Výpis ze svého běžného účtu u Vás, uzavřený ke dni 30. předešlého měsíce zbytkem

516 dinarů ve Váš prospěch,

jsem prozkoumal a shledal správným; jmenovanou sumu jsem souhlasně s Vámi převedl na nový účet.

Račte laskavě vzíti zároveň na vědomí, že Vám současně posílám ve prospěch svého účtu poštovní poukázkou

dinarů 450,

a prosím, abyste mi jich příjem laskavě potvrdil.

S dokonalou úctou

Mirko Grujić.

Potvrda ispravnosti računa.

Užice, 5. I. 1913.

Gospodin Ivan Dobraš,

Beograd.

Izvod svog tekućeg računa kod Vas, zaključen 30. prošlog meseca sa saldom od

516 dinara u Vašu korist

sam pregledao i našao sam ga ispravnim; naznačenu svotu sam saglasno s Vama preneo na nov račun.

Izvolite ujedno uzeti na znanje, da Vam istodobno šaljem u korist svog računa poštanskom naputnicom

dinara 450

i molim, da mi izvolite prijem potvrditi.

Sa osobitim poštovanjem

Mirko Grujić.

Námitky proti účtu.

Čačak, 20. června 1912.

Pan Jiří Lazič,

Kragujevac.

Obdrželi jsme Váš dopis ze dne 14. t. m. a prozkoumali jsme přiložený k němu výpis našeho běžného účtu u Vás. Při tom jsme shledali, že se do Vašich účetních knih vloudil omyl, zaviněný nejspíše tím, že jste nám nezaúčtovali ve prospěch

dinarů 126·—,

které jsme Vám poslali peněžním dopisem 8. července.

O tuto sumu se zmenší zůstatek našeho účtu, který zní správně dinarů 875, jež Vám zároveň posíláme poštovní poukázkou žádajíce, abyste uvedený omyl ve svých knihách opravili a nám potvrdili vyrovnání našeho účtu.

Trváme s veškerou úctou

Svetozar Medakov a syn.

Primedba (prigovori) na račun (izvod).

Čačak, 20. juna 1912 g.

Gospodin Gjorgje Lazič,

Kragujevac.

Primili smo Vaše pismo od 14. t. m. i pregledali smo priloženi izvod našeg tekućeg računa kod Vas. Našli smo, da se u Vašim knjigama potkrala greška, po svoj prilici usled toga, što nam niste odobrili u računu

dinara 126·—,

koje smo Vam poslali u novčanom pismu 2. jula.

Za ovu svotu će biti manji ostatak našeg računa, koji čini ispravno din. 875, koji Vam ujedno šaljemo poštanskom naputnicom, sa molbom da naznačenu pogrešku u svojim knjigama ispravite i nam potvrdite izravnanje našeg računa.

Ostajemo

s poštovanjem

Svetozar Medakov i sin.

Dopisy o směnkách.

Šabac, ...

Panu Lazaru Ostojići

v Negotině.

Račte vzíti laskavě na vědomí, že jsem na Vás dnes vydal směnky podle našeho vzájemného ujednání

dinarů 2020·— k 1. srpnu na řad Josefa Pesiće,
dinarů 3600·— k 20. září na řad Josefa Svobody, úhrnem

dinarů 5620·—.

Žádaje Vás, abyste tyto traty vyplatil na vrub mého účtu, trvám

s veškerou úctou

Sava Protić.

Pisma o menicama.

Šabac . . . . .

Gospodin Lazar Ostojić.

Negotin.

Izvolite primiti na znanje da sam izdao (trasirao) na Vas danas menice prema našemu dogovoru

dinara 2020·— za 1. avgust, naredba Josipa Pesića,
dinara 3600·— za 20. sept. naredba Josipa Svobode, svega
dinara 5620·—,

i moleći Vas, da ove trate isplatite na teret moga računa, ostajem

s poštovanjem

Sava Protić.

Vranja, ...

Panu Petru Tomaševići,

Kruševac.

Vaším dopisem ze dne 20. t. m. mně ohlášené dvě směnky úhrnem na dinarů 2816·—, řad různý, jsem si poznamenal a ujišťuji Vás, že je včas řádně zaplatím.

Jsa vždy ochoten k Vašim službám trvám

s veškerou úctou

Eugen Belobrk.

Vranja, ...

Gospodin Petar Tomašević,

Kruševac.

Vašim pismom od 20. ovog meseca najavljene dve menice ukupno na din. 2816·—, razna naredba, sam pribeležio te Vas uveravam, da ću iste o roku po redu isplatiti.

Stojeći Vam uvek na usluzi ostajem

s poštovanjem

Evgen Belobrk.

Telegrafické odvolání objednávky.

Pan Velimir Ivanić,

Niš.

Odvolávám svoji dnešní objednávku. *Borojević.*

Panu Velimiru Ivanići

v Niši.

Dostav větší objednávku železného zboží objednal jsem u Vás dnes ráno dopisem zboží v úhrnné ceně za

dinarů 986·—.

Ježto se však zatím poměry změnily, telegrafoval jsem Vám ráno: „Odvolávám svoji zakázku", což tímto potvrzuji.

N. N.

Brzojavno (telegrafsko) odricanje narudžbine.

Gospodin Velimir Ivanić,

Niš.

Odričem svoju današnju narudžbu. *Borojević.*

Gospodin Velimir Ivanić,

Niš.

Pošto sam bio primio veću narudžbinu železne robe, naručio sam kod Vas danas pre podne pismeno robu u ukupnoj ceni

dinara 986·—.

Zatim su se odnošaji promenili te sam Vam danas pre podne telegrafisao: „Odričem svoju današnju narudžbu," što ovime potvrđujem.

N. N.

Upomínka.

V Bělehradě .....

Panu Obradu Subotići

v Zaječaru.

Prohlížeje své knihy shledávám, že je na Vašem účtě zůstatek dinarů 680·—, a to za zboží, které bylo dodáno minulého roku.

K Vašemu přání povolili jsme Vám výjimečně 3 měs. úvěr doufajíce, že to přispěje k utužení našich obchodních styků a že vždy včas dostojíte svým povinnostem.

U zmíněného účtu je však již poskytnutá lhůta překročena o 3 měs. a na prvé naše upozornění na její splatnost se nám nedostalo podnes odpovědi.

Doufajíce, že postačí toto připomenutí a že nás vbrzku dojde úhrada i s 5% úrokem z prodlení, trváme

s dokonalou úctou

N. N.

Opomena.

Beograd, ...

Gospodin Obrad Subotić,

Zaječar.

Pregledavajući svoje knjige našao sam u Vašem računu ostatak dinara 680·— i to za robu poslatu još prošle godine.

Prema Vašoj želji dozvolili smo Vam iznimno tromesečni kredit, nadajući se da će to služiti utvrđenju našeg poslovnog saobraćaja i da ćete uvek puniti svoje obaveze.

Kod pomenutog računa ali prekoračili ste onaj rok već za 3 meseca a na prednje pismo, kojim smo Vam pripomenuli njegovu platnost, nismo od Vas do danas dobili odgovora.

Nadajući se da će biti ova opomena dostatna te da ćete nam onaj iznos sa 5% zateznim kamatima skoro isplatiti, ostajemo

s poštovanjem

N. N.

Insert.

Administraci časopisu

N. N.

v Bělehradě.

Račte laskavě za přiložený peníz otisknouti ve Svém listě 3 dni po sobě, počínaje středou, v hlavním listě tento insert:

„Pánům obchodníkům koloniálním zbožím nabízím za velmi vhodných podmínek mouku všech jakostí. Podrobnější zprávy každému podá na dotaz

Manojlo Topić,
velkoobchodník,
Bělehrad, 976."

„Kdo by chtěl vzíti do prodeje velmi oblíbené látky na letní šaty? Lask. nab. do adm. t. l. pod zn. „Látky 312.“

„Kdo by převzal komisionářský prodej šatstva a obuvi? Nab. pod zn. „Komisionář 14“, Bělehrad. Hl. pošta. Poste rest.“

Oglas.

Administraciji časopisa

N. N.

u Beogradu.

Izvolite za priloženi novac naštampati u svom listu 3 dana za sobom, počinajuć sredom, u glavnom listu ovaj oglas:

„Gospodi trgovcima sa kolonijalnom robom nuđam uz vrlo povoljne uslove brašno svake vrste. Potanka izvešća šalje svakomu na zahtev

Manojlo Topić,
veletržac,
Beograd, 976.“

„Ko bi hteo preuzeti na prodaju vrlo tražene štofove za letnja odela? Cenj. ponude na adm. ov. l. pod ozn. „Štofovi 312 ‘.

„Ko bi preuzeo komisionarsku prodaju odeće i obuće? Pon. pod ozn. „Komisionar 14“, Beograd. Gl. pošta. Poste rest.“

Nabídka komisionářského zastoupení.

V Bělehradě 14. V. 1913.

Panu Svetozaru Maslešići

v Šabaci.

Dovoluji se Vás otázati, nebyl-li byste ochoten přijmouti do komisionářského prodeje moje oleje. Moje výrobky jsou vesměs velmi dobré jakosti, těšíce se dobré pověsti, a jejich ceny jsou proti jiným mírné.

Ježto jsou podmínky, které stanovím, pro prodej velmi příznivé, nepochybuji, že by se mému zboží u Vás velmi dobře dařilo.

Dovolávaje se doporučení zdejšího továrníka p. Karla H., žádám Vás, abyste moji nabídku uvážili a kdybyste ji nemohli přijmouti, abyste mi doporučili spolehlivou firmu, na kterou bych se měl obrátiti.

Těše se na Vaši odpověď jsem

s dokonalou úctou

N. N.

Ponuda komisionarskog zastupanja.

Beograd, 14. V. 1913.

Gospodin Svetozar Maslešić,

Šabac.

Slobodan sam pitati Vas, da li biste bili spremni (pripravni) primiti komisionarsku prodaju mojih ulja. Moji proizvodi su svi vrlo dobre kakvoće, imaju dobar glas i cene su prema drugima umerene.

Pošto su moji uslovi za prodaju vrlo povoljni, ne dvojim, da biste sa mojom robom učinili vrlo dobar posao.

Pozivajuć se na preporuku ovdašnjeg tvorničara g. Karla H., molim da moju ponudu uvažite te, ako je ne možete primiti, da mi preporučite koju pouzdanu firmu, na koju bih se mogao obratiti.

U očekivanju Vašeg cenjenog odgovora, ostajem

s osobitim poštovanjem

N. N.

Vybídnutí jednatele, aby převzal zastoupení.

V . . . . .

Pan Božidar Mandrović,

Bělehrad.

Odvolávajíce se na Váš insert v časopise . . . . . žádáme Vás, abyste nám oznámil, byl-li byste ochoten přijmouti naše zastoupení ve Vašem místě.

V kladném případě nám lask. oznamte, které firmy již zastupujete.

Poté Vám pošleme své podmínky, potřebné vzorky a tiskopisy.

S dokonalou úctou

N. N.

Poziv agentu (zastupniku), da preuzme zastupanje.

N.....

Gospodin Božidar Mandrović,

Beograd.

Pozivajuć se na Vaš oglas u listu...., molimo Vas, da nam javite, jeste li spremni primiti naše zastupanje u Vašem mestu. Ako pristajete izvolite nam priopćiti, koje firme već zastupate.

Posle toga ćemo Vam poslati svoje uslove, nužne uzorke i tiskanice.

S poštovanjem

N. N.

Plná moc,

kterou zmocňuji svého cestujícího p. Karla Novotného, aby pro mne ujednával obchody, přijímal platy, z jich příjmu právoplatně kvitoval, mým jménem podával žaloby, ujednával narovnání, aby zjednával mým pohledávkám jistotu, po případě žádal o vrácení zboží, na něž mám dosud vlastnické nároky.

Vše, co podnikne p. K. Novotný jako cestující, uznávám pro sebe za závazné, jako by se stalo z mé vlastní vůle.

Pravost podpisu, který je připojen, tímto potvrzuji.

V Praze dne 18. září 1913.

Jan Dvořák.

Punomoć (punomoćje, punomoćstvo),

kojom opunomoćavam svog putnika g. Karla Novotnog, da za me ugovara (sklapa) trgovačke poslove, da prima novac, da prijem pravovaljano potvrđuje, da u moje ime podnese sudbene tužbe, da učini nagodbe, da moja potraživanja osigura, da u slučaju ište natrag robu na koju imam još pravo vlasničko.

Sve što će gosp. Karlo Novotni poduzeti kao putnik, priznaću kao obvezno za sebe, isto tako, kao da sam se sam obvezao.

Istinitost dole stojećeg potpisa ovime potvrđujem.

U Pragu, 18. septembra (rujna) 1913 g.

Ivan Dvořák.

Potpis putnika:
Karlo Novotný.

DODATEK.

Přehled časování.

Neurčitý způsob sloves končí se na -ti, jako: plesti, kriti, djelati, nositi (v obyčejné lidové mluvě na -t), — u některých sloves na -ći, jako moći, reći, peći.

Přítomný čas má čtyry přípony:

1.	-em,	-eš,	-e,	-emo,	-ete,	-u,
2.	-jem,	-ješ,	-je,	-jemo,	-jete,	-ju,
3.	-am,	-aš,	-a,	-amo,	-ate,	-aju,
4.	-im,	-iš,	-i,	-imo,	-ite,	-e.

1.	tres-em	ču-jem	pit-am	nos-im
2.	tres-eš	ču-ješ	pit-aš	nos-iš
3.	tres-e	ču-je	pit-a	nos-i
1.	tres-emo	ču-jemo	pit-amo	nos-imo
2.	tres-ete	ču-jete	pit-ate	nos-ite
3.	tres-u	ču-ju	pit-aju	nos-e

Mimo časy v přehledu uvedené užívá se též aoristu a imperfekta, pak také budoucího času exaktního (na př. budem pitao, budeš nosio atd.) a času předminulého (na př. bijah nosio).

Kondicionál:

koupil bych atd. = kupio bih, bi, bi,
kupili bismo, biste, bi;
byl bych koupil atd. = bio bih kupio atd.

	I.							II.
	1	2	3	4	5	6	7	
	č. plésti	třásti	zábsti	péci	klíti	mříti	krýti	tonouti
Neurč. způs.	plesti	tresti	zepsti	peći	kleti	mrijeti	kriti	tonuti
Přítomný čas	pletem pleteš plete pletemo pletete pletu	tresem treseš trese tresemo tresete tresu	zebem zebeš zebe zebemo zebete zebu	pečem pečeš peče pečemo pečete peku	kunem kuneš kune kunemo kunete kunu	mrem mreš mre mremo mrete mru	krijem kriješ krije krijemo krijete kriju	tonem toneš tone tonemo tonete tonu
Přech. přít.	pletući	tresući	zebući	pekući	kunući	mrući	krijući	tonući
Rozk. způs.	pleti!	tresi!	zebi!	peci!	kuni!	mri!	krij!	toni!
Minulý čas	pleo sam (plela, plelo) pleo si pleo je pleli smo (plele, plela) pleli ste pleli su	tresao sam (tresla, treslo) tresao si tresao je tresli smo (tresle, tresla) tresli ste tresli su	zebao sam (zebla, zeblo) zebao si zebao je zebli smo (zeble, zebla) zebli ste zebli su	pekao sam (pekla, peklo) pekao si pekao je pekli smo (pekle, pekla) pekli ste pekli su	kleo sam (klela, klelo) kleo si kleo je kleli smo (klele, klela) kleli ste kleli su	mro sam (mrla, mrlo) mro si mro je mrli smo (mrle, mrla) mrli ste mrli su	krio sam (krila, krilo) krio si krio je krili smo (krile, krila) krili ste krili su	tonuo sam (tonula, tonulo) tonuo si tonuo je tonuli smo (tonule, tonula) tonuli ste tonuli su
Budoucí čas	plest-ću =plešću * plešćeš plešće plešćemo plešćete plešće	trest-ću = trešću trešćeš trešće trešćemo trešćete trešće	zepst-ću = zepšću zepšćeš zepšće zepšćemo zepšćete zepšće	peći ću peći ćeš peći će peći ćemo peći ćete peći će	klet-ću = kleću klećeš kleće klećemo klećete kleće	mrijet-ću =mrijeću mrijećeš mrijeće mrijećemo mrijećete mrijeće	krit-ću = kriću krićeš kriće krićemo krićete kriće	tonut-ću = tonuću tonućeš tonuće tonućemo tonućete tonuće
Přech. min.	pletavši **	tresavši	zebavši	pekavši	klevši	mrvši	krivši	tonuvši
Příč. trpné	pleten, -a, -o pleteni, -e, -a	tresen, -a, -o treseni, -e, -a	zeben, -a, -o zebeni, -e, -a	pečen, -a, -o pečeni, -e, -a	klet, -a, -o kleti, -e, -a	od drti: drt, -a, -o drti, -e, -a	krit, -a, -o (kriven) kriti, -e, -a (kriveni)	od dignuti dignut, -a, -o dignuti, -e, -a

*) budu plésti atd. = ja ću plesti, tresti atd., ti ćeš plesti, tresti atd., on će plesti atd. atd.

**) nebo pletav, tresav, zebav atd.

III.		IV.	V.				VI.
1	2		1	2	3	4	
viděti	báti	nositi	dělati	tesati	bráti	láti	kupovati
vidjeti	držati	nositi	djelati	tesati	brati	lajati	kupovati
vidim vidiš vidi vidimo vidite vide	držim držiš drži držimo držite drže	nosim nosiš nosi nosimo nosite nose	djelam djelaš djela djelamo djelate djelaju	tešem tešeš teše tešemo tešete tešu	berem bereš bere beremo berete beru	lajem laješ laje lajemo lajete laju	kupujem kupuješ kupuje kupujemo kupujete kupuju
videći	držeći	noseći	djelajući	tešući	berući	lajući	kupujući
vidi!	drži!	nosi!	djelaj!	teši!	beri!	laj!	kupuj!
vidio sam (vidjela, vidjelo) vidio si vidio je vidjeli smo (vidjele, vidjela) vidjeli ste vidjeli su	držao sam (držala, držalo) držao si držao je držali smo (držale, držala) držali šte držali su	nosio sam (nosila, nosilo) nosio si nosio je nosili smo (nosile, nosila) nosili ste nosili su	djelao sam (djelala, djelalo) djelao si djelao je djelali smo (djelale, djelala) djelali ste djelali su	tesao sam (tesala, tesalo) tesao si tesao je tesali smo (tesale, tesala) tesali ste tesali su	brao sam (brala, bralo) brao si brao je brali smo (brale, brala) brali ste brali su	lajao sam (lajala, lajalo) lajao si lajao je lajali smo (lajale, lajala) lajali ste lajali su	kupovao sam (kupovala, kupovalo) kupovao si kupovao je kupovali smo (kupovale, kupovala) kupovali ste kupovali su
vidjet-ću = vidjeću vidjećeš vidjeće vidjećemo vidjećete vidjeće	držat-ću = držaću držaćeš držaće držaćemo držaćete držaće	nosit-ću = nosiću nosićeš nosiće nosićemo nosićete nosiće	djelat-ću = djelaću djelaćeš djelaće djelaćemo djelaćete djelaće	tesat-ću = tesaću tesaćeš tesaće tesaćemo tesaćete tesaće	brat-ću = braću braćeš braće braćemo braćete braće	lajat-ću = lajaću lajaćeš lajaće lajaćemo lajaćete lajaće	kupovat-ću = kupovaću kupovaćeš kupovaće kupovaćemo kupovaćete kupovaće
vidjevši	državši	nosivši	djelavši	tesavši	bravši	lajavši	kupovavši
viđen, -a, -o viđeni, -e, -a	držan, -a, -o držani, -e, -a	nosjen = nošen, -a, -o nošeni, -e, -a	djelan, -a, -o djelani, -e, -a	tesan, -a, -o tesani, -e, -a	bran, -a, -o brani, -e, -a	od sijati: sijan, -a, -o sijani, -e, -a	kupovan, -a, -o kupovani, -e, -a

(Příklad pro aorist: pletoh, plete, plete, pletosmo, pletoste, pletoše.)
(Příklad pro imperfektum (souminulý čas): pletijah, pletijaše, pletijaše; pletijasmo, pletijaste, pletijahu.)

OBSAH.

SADRŽAJ.

Obsah — Sadržaj.

Obsah. — Sadržaj.